

bashkëpunimi
gjerman
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Published by
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Agjencia Kombëtare
e Mjedisit

RAPORTI I GJËNDJES NË MJEDIS 2020

RAPORTI I GJËNDJES NË MJEDIS 2020

AGJENCIA KOMBËTARE E MJEDISIT

Publikuar nga:
Agjencia Kombëtare e Mjedisit

Përgatiten raportin:
Sektori i Vlerësimit të Gjendjes dhe Ndërgjegjësimit Mjedisor
Drejtoria e Performancës Mjedisore
Afrim Tola
Arta Kodra
Urania Çipa
Genci Hicka
Anisa Arapi
Besmir Stafa

Kontribuan:
Enkeleda Shkurta
Elizabeta Murçaj
Ornela Shapo (Projekti GIZ)
Vanela Prifti
Gjystina Fusha
Arvena Fejzullai

PËRMBAJTJA

RUAJTJA E NATYRËS

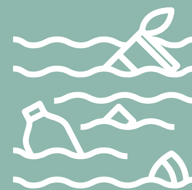
BURIMET UJORE

AJRI URBAN

NDOTJA AKUSTIKE

MBETJET SIPAS RRYMAVE

MENAXHIMI I MBETJEVE

TOKAT

NDOTJA INDUSTRIALE

TË DHËNAT MJEDISORE

SHKURTIME

RNI	Rrjeti i Burimeve Gjenetike
GIS	Geographic Information System
IUCN	International Union of Conservation of Nature
AKZM	Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura
AdZM	Administrata e Zonave të Mbrojtura
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
ISHP	Instituti i Shëndetit Publik
SHGJSH	Shërbimi Gjeologjik Shqiptar
DKU	Direktiva Kuadër e Ujit
TSI	Indeksi i gjendjes trofike Karlson
WHO	World Health Organization
UNEP	United Nations Enviroment Programme
BE	Bashkimi Europian
NjQV	Njësia e Qeverisjes Vendore
MM	Ministria e Mbrojtjes
GIZ	Shoqëria Gjermane për Bashkëpunim Ndërkombëtar
UBT	Universiteti Bujqësor i Tiranës
CLC	Corine Land Cover
AEM	Agjencia Europiane e Mjedisit
MMU	Njësia Minimale e Matjes
SGJN	Sfondi Gjeokimik Natyror
ISHTI	Inspektoriati Shtetëror Teknik dhe Industrial
CLRTAP	Konventa për Ndotjen Ndërkufitare të Ajrit me Rreze të Gjatë
UNECE	United Nations Economic Commision for Europe
EMEP	European Monitoring and Evaluation Programme
NMVOC	Non Methan Volatile Organic Compound
BTEX	Benzen, Toluen, Etilbenzen, Xilen

TË NDERUAR LEXUES,

Ju keni tashmë në duart tuaja Raportin e Gjendjes në Mjedis për vitin 2020, të përgatitur nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit. Ju siguroj se ky vlerësim i gjendjes në mjedis i paraqitur në këtë dokument do të jetë me rëndësi jo vetëm për informimin e publikut, por edhe për orientimin e politikave mjedisore në drejtim të mbrojtjes së mjedisit si dhe në parandalimin apo zbutjen e ndikimeve në mjedis. Kontribut në përgatitjen e këtij Raporti kanë dhënë institucionet monitoruese dhe institucione të tjera qeveritare që kanë përgjegjësi në sigurimin e të dhënave të nevojshme për hartimin e Raportit të Gjendjes në Mjedis.

Për të siguruar të dhëna sa më gjithëpërfshirëse ne do të vazhdojmë të angazhohemi në bashkëpunimin me të gjitha institucionet përkatëse në përmbushje të detyrimeve tona .
Shpresojmë që përpjekjet e përbashkëta do të shërbejnë për të arritur një vlerësim cilësor të gjendjes në mjedis.

Agjencia Kombëtare e Mjedisit shpreh falënderim të veçantë për të gjitha institucionet qeveritare dhe institucionet monitoruese që kanë bashkëpunuar dhe kanë dhënë kontributin e tyre përmes sigurimit të të dhënave të nevojshme si dhe raporteve monitoruese për treguesit mjedisor.

Edison KONOMI

Drejtor i Përgjithshëm

HYRJE

Raporti i Gjendjes në Mjedis për vitin 2020, paraqet vlerësimin e gjendjes së mjedisit bazuar në të dhëna përkatëse për komponentët kryesor të mjedisit si pyjet, biodiversiteti, burimet ujore, ajri, menaxhimi i mbetjeve, toka, zhurmat etj.

Ky raport është nje dokument që informon dhe njeh publikun mbi gjendjen e treguesve mjedisore, ndikimin në shëndet e mjedis si dhe tendencën e tyre ndër vite. Gjithashtu ndihmon politikëbërësit të ndërmarrin veprime për të mbrojtur dhe menaxhuar mjedisin.

Qëllimi kryesor i vlerësimit të gjendjes së mjedisit është që të kuptohen pasojat ose ndikimet në mjedis që vijnë nga sektorë të ndryshëm dhe të identifikojë mënyrat për të minimizuar ndikimet negative.

Raporti i Gjendjes në Mjedis vë në pah presionet që i bëhen mjedisit, forcat shtytëse që sjellin ndikimet në mjedis, trendin e treguesve por edhe efikasitetin e politikave mjedisore në përmirësimin e gjendjes së mjedisit.

Paraqitja e RGJM për vitin 2020 është bazuar mbi kërkesat e raportimit të Agjencisë Europiane të Mjedisit, kjo me qëllim që të kemi një botim në përputhje me metodologjinë e përcaktuar.

Nëpërmjet publikimit të raportit, shpresojmë që të merret informacion sa më gjithëpërfshirës për mjedisin dhe të shërbejë si një bazë e mirë për ndërgjegjësimin e publikut në mbrojtje të mjedisit. Gjithashtu të ndihmojë në hartimin e politikave më efikase jo vetëm në përmirësimin e gjendjes së mjedisit, por edhe në parandalimin e ndikimeve në mjedis.

01

KAPITULLI I

RUAJTJA E NATYRËS

KAPITULLI I
RUAJTJA E NATYRËS

KAPITULLI I
RUAJTJA E NATYRËS

Pyjet dhe biodiversiteti janë pasuri natyrore me rëndësi jetike me shtrirje në të gjithë botën, duke u bërë kështu një e mirë efektive pa dallim ndarje kufiri.

Tematikat

- Burimet gjenetike pyjore në habitatin e llojit "Ah" si dhe gjendja shëndetësore dhe vitaliteti i pyjeve (AKP)
- Speciet drunore dhe bimët aromatike mjekësore të kërcënuara dhe në rrezik zhdukje (AKP).
- Vlerësimi i sipërfaqeve pyjore të djegura dhe përcaktimi i masave dhe kostove për rehabilitimin e tyre (UBT)
- Biodiversiteti (AKZM)

Burimi i të dhënave

- Agjencia Kombëtare e Pyjeve (AKP)
- Universiteti Bujqësor i Tiranës (UBT)
- Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura(AKZM)

Rëndësia

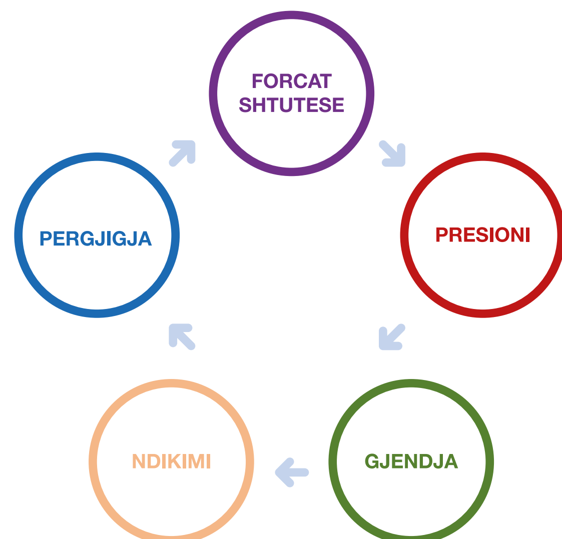
Burimet natyrore janë bazë e zhvillimit të njerëzimit, plotësimit të nevojave të tyre ekonomiko- sociale, janë pjesë e çdo praktike ekonomike. Pyjet si pasuri natyrore të vlerësuara ndryshe "mushkëritë" e gjelbërta të mjedisit jetik, kryejnë funksione të rëndësishme; ofrojnë prodhime, shërbime e funksione mjedisore me vlerë të pazëvëndësueshme ekonomike, sociale dhe ambjentaliste. Ruajtja dhe përdorimi i burimeve gjenetike pyjore, janë çështje thelbësore për të përshpejtuar përshtatjen gjenetike të drurëve e popullatave të tyre në mjedise të reja dhe për të ruajtur kapacitetin adaptiv të tyre në evolucionin e mëtejshëm të pyjeve në Shqipëri.

Ekosistemet pyjore luajnë një rol të rëndësishëm në aspektin ekonomik për prodhimin e lëndës së drurit dhe druve të zjarrit, punësimin në zonat rurale, në shërbimet mjedisore të tilla si reduktimin e sasisë së dioksidit të karbonit në atmosferë, zbutjen e ndryshimeve klimatike, mbrojtjen e tokës nga erozioni dhe rrëshqitjet, etj. Përveç vlerave ekonomike, ekosistemet pyjore, biodiversiteti dhe sipërfaqet e zonave te mbrojtura, mbartin edhe vlera mjedisore, rekreative dhe turistike.

Menaxhimi i sipërfaqeve të djegura kërkon domosdoshmerisht një vlerësim të shpejtë të dëmit të shkaktuar nga zjarret në pyje me qëllim që të merren masat e nevojshme për rehabilitimin e këtyre sipërfaqeve. Njohja e gjendjes aktuale në të cilat ndodhen speciet drunore dhe bimë aromatiko-mjekësore tashmë të identifikuara si të rrezikuara, është tepër i domosdoshëm në mënyrë që të merren masat mbrojtëse në të ardhmen. Kjo, pa dyshim, shoqërohet me një vendosje të kritereve, vlerësim të treguesve të ndryshëm për të mbajtur nën kontroll ecurinë e këtyre specieve.

Ndikimi në shëndet dhe mjedis

Njeriu është nxitësi kryesor i ndikimeve afatgjata në mjedis, me anë të ndotjes së ajrit, ndikimit në ndryshimin e klimës ose ekspozimit të pyjeve ndaj rreziqeve më të rënda, që ndikojnë mbi shëndetin dhe vitalitetin e drurëve duke krijuar një seri efektesh të dëmshme të cilat bëhen pengesë për menaxhimin e qëndrueshëm të pyjeve me origjinë natyrore apo njerëzore.

Dëmet që i shkaktohen ekosistemit pyjor, në të tilla raste, shpesh rezultojnë me humbje të pakrahasueshme si në aspektin biologjik edhe atë ekonomik. Agjentët abiotik përfshijnë ngjarjet nga zjarret, stuhitë, erërat, dëbora, thatësirat, rrëshqitjet dhe ortekët.

Insektet dhe fitopatogjenet gjatë fenomenit të prekjes së drurëve shkaktojnë ndikime të mëdha, duke çuar në një dobësim të shëndetit dhe vitalitetit të tyre, për rrjedhojë pasohen edhe me humbje ekonomike. Zjarret shkaktojnë ndikim negativ në mjedis dhe shëndetin e njeriut për shkak të emetimeve të çliruara në atmosferë, si dhe shkatërrimit të vegjetacionit në sipërfaqet e djegura. Përveç humbjes së materialit drusor, erozioni është fenomeni i parë që shfaqet në tokat e zhveshura i cili favorizohet nga era. Shtresa e kores së tokës pëson gjithashtu djegie dhe kjo përkthehet në humbje të lëndëve organike për bimët e mbetura ose ato të reja si edhe humbje të rezervave ujore.

Ekuilibrat hidrikë të tokave të djegura prishen dhe kemi humbje nga rezervat ujore, por edhe humbje të tjera në burimet pyjore, pa harruar prishjen e habitateve të kafshëve të egra. Gjithashtu përbëjnë kërcënim për zhdukjen e specieve si dhe pa dyshim ndikimin degradues në peizazhin natyror.

Vlerësimi

- Përshkrimi i treguesit

Treguesit për të cilët kryhet vlerësimi janë burimet gjenetike pyjore në habitatin e llojit Ah", si dhe gjëndja shëndetësore dhe vitaliteti i popullatave të llojeve; pishat mesdhetare, pishë e zezë, arrnen, hormoq, hartinë, bredh i bardhë, robullit, ahut dhe të dushkajave. Ky vlerësim bazohet mbi njohjen e gjendjes së rrjetit të burimeve gjenetike pyjore, gjendjes shëndetësore, shtimi i vlerave funksionale e prodhuese të pyjeve në vëndin tonë dhe mbajtja nën kontroll e gjendjes shëndetësore të tyre.

Rjeti i Burimeve Gjenetike (RNI) janë sipërfaqe të ngritura në terren në grumbujt pyjorë më të mirë dhe shërbejnë për: studime shkencore , zhvillimin e grumbullit sipas llojit me të gjitha veçoritë morfologjike, si banka gjenetike për grumbullim farash, fidanash dhe kalemash për shtimin e llojit, etj.

Gjendja shëndetësore përcaktohet nëpërmjet parametrave të ç'ngjyrosjes, ç'halëzimit, dëmtuesit e sëmundjet më kryesore, shkaqet e dëmit, faktorët e tjerë që influencojnë në gjendjen fitosanitare të pyjeve. Vlerësimi me saktësi i sipërfaqeve të dëmtuara nga zjarri dhe shkalla e dëmtimit të tyre nëpërmjet teknologjisë së Remote Sensing dhe GIS. Gjëndjen egzistuese të bimësisë në këto sipërfaqe si dhe masat për ndërhyrje rehabilituese. Do të njiheni me gjendjen e specieve drunore dhe bimëve aromatiko-mjekësore të përfshira si lloje të rralla, të kërcënuara dhe në rrezik zhdukjeje.

GJENDJA

1.BURIMET GJENETIKE PYJORE NË HABITATIN E LLOJIT "AH"

Etapa e parë e çdo programi të konservimit të burimeve gjenetike pyjore konsiston në caktimin e masave në të cilën elementet e ekosistemit pyjor dhe speciet që e përbëjnë atë të ruhen si (R.N.I) e cila duhet të kuptohet si një përdorim i burimeve gjenetike pyjore për të mirën e përgjithshme për një kohë të gjatë dhe vendosen në bazën e programeve të ripërtëritjes natyrale dhe artificiale.

Konservimi përfshin dy aspekte, ruajtjen dhe përdorimin. Në fakt konservimi është një aspekt i administrimit të burimeve të cilat sigurojnë që përdorimi i burimeve të jetë i qëndrueshëm dhe në të njëjtën kohë të ruajë diversitetin thelbësor gjenetik e mbajtjen e tij.

Nr	Bashkia	Lloji	Kordinatat		Lartësia nga niveli detit
			X	Y	
1	Tropojë	Ah	4420352	4706309	1780
2	M.Madhe	Ah	4387852	4704409	1085
3	Kukës	Ah	4452852	4648809	1137
4	Dibër	Ah	4430852	4632609	1244
5	Klos	Ah	4420852	4589309	1262
6	Tiranë	Ah	4428052	4577109	1268
7	Librazhd	Ah	4453352	4566609	1736
8	Prenjas	Ah	4464352	4556309	1357
8	Elbasan	Ah	4441852	4541609	1605
9	Pogradec	Ah	4449652	4532109	1639
10	Maliq	Ah	4457852	4514609	1390
11	Mirditë	Ah	4427152	4647109	1334
12	Kolonjë	Ah	4455052	4473609	1257
13	Bulqizë	Ah	410 27' 40"	20o 18' 36"	1256
14	Has	Ah	420 09' 10"	20o 27' 00"	1312
15	Tropojë	Ah	420 30' 40"	19o 59' 05"	1450
16	Fush-Arrëz	Ah	420 10' 13.7"	20o 05 '30.8"	1560
17	Shkodër	Ah	420 23' 09"	19o 45' 24"	1379
18	Kukës	Ah	410 58' 17"	20o 37' 08"	1571

Ahu (Fagus sp.L) ka një shtrirje të madhe pothuajse në të gjithë territorin e vendit tonë në gjendje natyrale, duke filluar nga Nemërçka në jug të vendit(kufiri i tij më jugor) dhe deri në Valbonë-Lumi i Gashit-Vermosh në skajin më verilindor të vendit. Masivet më të mëdha me llojin ah (Fagus sp.) shtrihen në Librazhd, Tiranë, Shkodër, Malësi e Madhe, Mat, Krujë, Dibër, Tropojë, Pukë, Pogradec, Korçë, Kolonjë dhe Përmet në kufirin më jugor të vegjetacionit të tij.

Takohet shpesh mbi zonën fitoklimatike të gështenjës (Castanetum), ku formon masive pyjore më vete ose shoqërime pyjore kryesisht me pishë të zezë dhe me bredhin në lartësi gjeografike më të mëdha. Rritet në klimë të ftohtë deri në mesatare, që i përket lartësisë 800-1600 m mbi nivelin e detit, është i përshtatur vetëm në llojet e tokave të murrme pyjore dhe ka kërkesa ndaj tokës.

Lloji i Ahut përbën një pasuri gjenetike pyjore të vendit tonë, si specie që gjejnë një përhapje të gjerë në teren arealin e tij. Nga ana tjetër duke vlerësuar ndryshueshmërinë e madhe të kushteve ekologjike nga qendra në periferi të arealit të përhapjes si dhe duke u bazuar në karakteristikat silvikulturale të grumbujve pyjor janë klasifikuar grumbujt superior për konservim në masën RNI.

Këtu përfshihen qendra të ndryshueshmërisë morfologjike sipas gjetjeve më të mira, me objektiv për rritjen e prodhimtarisë së lëndës së punimit, përmes seleksionimit fenotipik të llojit. Si pasojë e rritjes së gjithëanshme të presionit mbi pyjet ose tjetërsimit të tyre për përdorime të tjera, është evidentuar një shrytëzim në shkallë të gjerë i pyjeve natyralë të ahut për lëndë drusore dhe për dru zjarri, kjo ka shkaktuar një humbje të përshpejtuar të potencialit të çmuar të germoplazmës. Kjo humbje lidhet veçanërisht me faktin që në vendin tonë janë dëmtuar pjesërisht sipërfaqe të konsiderueshme të pyjeve ose plotësisht, ndërsa sipërfaqet e destinuara për të mbetur si pyje i'u janë nënshtruar shumë formave intensive të përdorimit nga njeriu, por edhe dëmtimit të tyre nga rënia e zjarreve.

Vlerësimi i burimeve gjenetike pyjore për llojin ah synon:

- Të ruajë evidentimin më të mirë të diversitetit gjenetik të tij;
- Të përcaktojë prioritetet lidhur me llojin në popullatat e zgjedhura për të realizuar mundësinë e konservimit të tij;
- Të evidentojë shpërndarjen faktike të rezervave natyrore gjenetike të ahut dhe të përcaktojë masat silvikulturore për trajtimin dhe mirëmbajtjen e tyre.
- Të studjojë aspektet e ruajtjes e përdorimit të ahishteve në masën e konservimit “in situ” në mënyrë që të jetë e garantuar në të njëjtën kohë ruajtja e variabilitetit thelbësor gjenetik të përfaqësuar të ahut;
- Të kontribojë në përcaktimin e nevojave potenciale konservuese të pasurisë gjenetike pyjore të ahut;

2. GJENDJA SHËNDETËSORE DHE VITALITETI I PYJEVE.

Shkalla e shfaqjes së fenomeneve të gjendjes shëndetësore është vlerësuar në 5 klasa, sipas përqindjes si më poshtë:

Klasat	Shkalla e ç'gjethëzimit (ç'halëzimit)	Ç'ngjyrosja	Dëmtuesit	Sëmundjet	Përqindja
0	Të pa ç'halëzuara	Nuk ka ç'ngjyrosje	Nuk janë prekur	Nuk janë prekur	0-10 %
1	Lehtësisht të ç'halëzuara	Ç'ngjyrosje e lehtë	Prekje e lehtë	Prekje e lehtë	11-25%
2	Mesatarisht të ç'halëzuara	Ç'ngjyrosje e mesme	Prekje e mesme	Prekje e mesme	26-60 %
3	Shumë të ç'halëzuara	Ç'ngjyrosje e shkallës së lartë	Prekje e shkallës së lartë	Prekje e shkallës së lartë	61-100%
4	Komplet të ç'halëzuara	Komplet e ç'ngjyrosur	Komplet të prekur	Komplet të prekur	100%

Fenomeni i ç'halëzimit / ç'gjethëzimit për llojet halorë dhe fletorë

Fenomeni i ç'halëzimit Halorët, 2020						
Lloji	Mosha	Klasat e vlerësimit				
		0-10%	11-25%	26-60%	61%-100%	mbi100%
Pishë Mesdhetare	59 vjet	34.42%	35.02%	24.16%	6.40%	
Pishë e zezë (1)	59 vjet	28.58%	24.85%	28.15%	13.52%	4.90%
Pishë e zezë	> 60 vjet	32.89%	24.97%	27.88%	10.86%	3.40%
Bredh	>60 vjet	36.89%	25.85%	32.14%	5.12%	
Halorë të tjerë	>60 vjet	36.21%	24.84%	29.10%	9.85%	
Fenomeni i ç'gjethëzimit Fletorët, 2020						
Ahu	60 vjet	23.36%	35.98%	29.39%	11.27%	
Dushk, Gështenjë	59 vjet	38.95%	31.99%	20.07%	7.89%	1.10%
Fletorë te tjerë	60 vjet	39.18%	33.11%	22.11%	3.10%	2.50%
Dushk	mbi 60 vjet	35.76%	29.92%	22.32%	9.03%	2.97%

Pisha mesdhetare renditet në klasën e dytë dhe të tretë, kjo vërehet në masivet që janë në terrene të eroduara dhe të cekta. Pisha e zezë, për drurët me moshë nën 60 vjet renditet në klasën e dytë, të tretë dhe të katërt. Duhet të meren në konsideratë masivet që janë të klasës së tretë dhe të katërt që të dyja së bashku janë afërsisht 18% të numrit të drurëve. Ky fenomen është vërejtur në masivet e pyllëzuar jashtë arealit. Një faktor tjetër që ka ndikuar në këtë situatë është edhe shkalla e lartë e prekjes nga dëmtuesi i proçesionares së pishës.
Masivet me pishë të zezë me moshë mbi 60 vjet bëjnë pjesë në klasën e dytë, të tretë të katërt si pasojë e faktorëve të sipërmendur. Për llojin bredh rezulton se 5.12% e numrit të drurëve të jenë në klasën e tretë të vlerësimit, si rrjedhojë e ndikimit të faktorëve kompleks. Llojet halorë të tjerë (robull, selvi) janë në klasën e tretë dhe duhet të merren në konsideratë. Për llojin Ah , fenomeni i ç'gjethëzimit rezulton në klasën e tretë. Dushkajat dhe fletorët e tjerë sipas klasave të vlerësimit rezultojnë në klasën e tretë dhe të katërt dhe duhet të mbahen nën kontroll. Për llojin gështenjë ky fenomen është i lidhur jo vetëm me kushtet klimatike, por edhe në varësi të shkallës së prekjes nga kanceri i gështenjës dhe sëmundja e bojës.

- **Fenomeni i ç'ngjyrosjes për llojet halorë dhe fletorë**

Problematike shfaqen llojet e pishës së zezë për moshat 59 dhe 60 vjet si dhe halorë të tjerë që vlerësohen në klasën e katërt. Për llojin bredh fenomeni i ç'ngjyrosjes rezulton se 6.69% e numrit të drurëve të jenë në klasën e tretë të vlerësimit.

Fenomeni i ç'ngjyrosjes, Halorë , 2020						
Lloji	Mosha	Klasat e vlerësimit				
		0-10%	11-25%	26-60%	61%-100%	mbi100%
Pisha Mesdhetare	59 vjet	34.35%	35.59%	27.04%	3.02%	
Pishë e zezë(1)	59 vjet	27.78%	26.92%	27.29%	13.76%	4.25%
Pishë e zezë	60 vjet	36.45%	25.38%	25.78%	9.99%	2.40%
Bredh	60vjet	33.28%	28.24%	31.79%	6.69%	
Halor të tjerë	60 vjet	36.25%	30.10%	24.81%	6.92%	1.92%
Fenomeni ç'ngjyrosjes Fletorë, 2020						
Ah	mbi 60 vjet	34.63%	28.33%	23.97%	13.07%	
Dushk	nën 60 vjet	32.58%	30.13%	30.14%	7.15%	
Dushk,Gështenjë	mbi 60 vjet	33.21%	28.57%	25.13%	10.12%	2.97%
Fletor të tjerë	mbi 60 vjet	36.24%	30.46%	20.90%	10.21%	2.19%

Llojet e drurëve dushk, gështenjë si dhe fletorë të tjerë të klasës së tretë dhe të katërt duhet të mbahen nën kontroll.

- Dëmtuesit

Lloji	Dëmtuesit	Zonat më problematike
Pishë e zezë	Procesionaria e pishës (Thaumetopoea pityocampa, Den and Schiff),	Pukë, Fushë- Arrëz, Mirditë, Bulqizë, Kolonjë, Pogradec, Korçë, Peshkopi, Mat, Klos, Shkodër, Malësi e Madhe, Vau i Dejës, Vlorë, Prrenjas, Librazhd, Gramsh dhe Elbasan
	Biskpërdredhësi i pishës (Rhyacionia boliana, Den and Schiff)	Skrapar, Berat, Vlorë, Pukë, Shkodër , Mat
	Kuqeziu i halave (Haematoloma darsatum Ahrens),	Ka një përhapje në të gjitha bashkitë
	Piralida e pishës (Dioryctria sylvestrella Ratz),	Pukë, Dibër, Mat
Pisha Mesdhetare	Krasitësi (Tonicus Minor Htg),	Skrapar, Berat, Vlorë Përmet, Mat, Fier, Lushnjë
	Skolitet e pishës (Ips sexdentitus Berner),	Skrapar, Tiranë, Vlorë, Berat,
	Hundëgjati i pishës (Pissodes castaneus De Geer),	Në zonën e pishës së detit dhe pishës së egër sidomos në zonën bregdetare.
Bredh	Skolitet e trungut dhe degëve të bredhit (Cryphalus piceae Ratz	Vlorë,Berat, Skrapar, Kolonjë, Korçë dhe Përmet.
	Turigjati i bredhit (Pissades piceae),	Përmet, Kolonjës, Librazhd, Pukë
Selvi	Morri i selvisë (cinara cupressi Buckson	Berat, Vlorë, Përmet.
	Skolitet e selvisë (Phlesinus aubie, thuyae Pires),	Berat, Vlorë, Përmet.
Ahu	Miza e Ahut (Micola fagi Hartig),	Librazhd, Kolonjë, Korçë, Pogradec
	Turigjati i ahut (Rhynchaenus fagi L.);	Kukës, Shkodër,Korçë, Pukë.
	Morri i ahut (Phyllaphis fagi L),	Në shkallë vëndi
	Breshka e lëvores së Ahut (Cryptococcus fagisuga Lindinger);	Në të gjitha ahishtet e moçme.

Lloji	Dëmtuesit	Zonat më problematike
Dushqet	Vemja e dushkut (Limantria dispar L)	Librazhd, Pogradec, Pukë dhe Kolonjë
	Gjethpërdredhësja e dushkut (Tortrix viridana L),	Mirditë, Mat, Shkodër
	Krizomela e dushkut (Altica quercetarum)	Në të gjitha dushkajat e llojit Bulgër.
	Procesionaria e dushkut (Thaumetopoea processionea L),	Vlorë, Tiranë, Berat.
	Matësi skeletues (Erannis defoliaria Cleck),	Pukë, Kukës, Dibër.
	Skolitet e dushqeve (Scolitus inricatus Ratz.),	në shkallë vëndi.
Gështenja	Krimbi i gështenjës (Carpocapsa Splendona Hb),	Pukë. Pogradec, Tropojë, Kukës, Pogradec.
	Turigjati i gështenjës (Corculio elephas Gyll)	Mat, Librazhd, Korçë.
	Minusja e gjetheve të gështënjës (Titischeria complonella Hb	Pukë. Pogradec.

- Sëmundjet

Lloji	Sëmundjet	Zonat më problematike
Pishë	Shyta e zakonshme (Lophodermium pinastri)	Pogradec, Pukë, Kolonjë, Dibër, Korçë
	Ndryshku i halave (Cronartium ribicola Fisch	Në shkallë vendi.
	Ç'ngjyrosja e halave (Diplodia mutila);	Në shkallë vendi.
Bredh	Rrëzimi i halave të bredhit (Lophodermium nervisequm D.C)	Kolonjë, Përmet
	Nxirja e halave (Trichesphaeria parasitica Hartig	Korçë, Pukë
Selvi	Kanceri i selvisë (Seiridium cardinale),	Berat, Përmet, Vlorë.
Ahu	Kanceri i ahut (Nectia dittisima),	Në të gjitha ahishtet e moçme
	Vrugu i Ahut (Phytophthora fagi),	Shkodër, Kukës.
	Kalbëzimi i ahut (Fome fomentarius),	Librazhd
Dushqet	Hiri i dushkut (Microsphaera alphitoides),	Mat, Kolonjë, Korçë
	Kanceri i dushkut (Cryphonectria parasitica);	Në të gjitha dushkajat e trajtuara për dru zjari
	Tharja e majave të lisit (Botryosphaera sterensi)	Kolonjë, Mirditë, Mat
	Eshka e dushkut (Polyperus dryphilus);	Në dushkajat që kanë kaluar moshën e shfrytëzimit.
	Kalbëzimi i dushkut (Armillaria mellea)	Berat, Shkodër
Gështenjë	Kanceri i gështenjës (Cryphonectria parasitica).	Këto sëmundje janë problematike për të gjitha masivet me gështenjë në vendin tonë.
	Sëmundja e bojës(Phytoftora cambirora	
	Ndryshku i gështenjës (Mycosparella maculiformis	

Shkalla e prekjes nga dëmtuesit.

Shkalla e prekjes nga dëmtuesi i proçesionares së pishës së zezë, është prezente në masivet e pyjeve me pishë në territoret e bashkive: Pukë, Korçë, Bulqizë, Fush-Arrzë, Pogradec, Prenjas Kolonjë, Mirditë, Elbasan, Gramsh, Shkodër, Malësi e Madhe dhe Vau i Dejës. Ku në këto masive shkalla e përhapjes është mbi 50% dhe shkalla e prekjes është 45% me një numër (2-5) qeska për dru.

Shkalla e prekjes nga dëmtuesit për Halorët, 2020					
Lloji	Klasat e vlerësimit në %				
	0-10%	21-25%	26-60%	61-100%	mbi100%
Pishë e zezë	25.23%	28.39%	30.36%	10.29%	5.73%
Bredh	43.73%	28.42%	25.41%	2.14%	0.30%
Pishë Mesdhetare	38.25%	31.12%	25.56%	4.57%	0.50%
Halorët e tjerë	36.82%	30.58%	28.08%	3.89%	0.63%
Shkalla e prekjes nga dëmtuesit për Fletorët, 2020					
Ah	32.84%	29.86%	21.16%	10.34%	6%
Dushk + Geshtenjë	34.85%	25.86%	24.79%	10.58%	3.92%
Të tjera	30.75%	34.58%	23.52%	8.57%	2.58%

Nga të dhënat e mësipërme konstatohet një intensitet i lartë i prekjes nga Proçesionarja e pishës për llojet e pishës dhe të bredhit. Për llojet halorë të tjerë si; robull, hartinë, arrne, etj, shkalla e prekjes nga dëmtuesit është i pranishëm në klasën e tretë 3.89% dhe të katërt 0.63% të vlerësimit të numrit të drurëve të prekur. Problematike paraqitet situata në shkallën e prekjes së pishës së zezë nga dëmtuesi i procesionares së pishës.

Për llojin fletorë shkalla e prekjes nga dëmtuesit paraqitet në klasën e e tretë dhe të katërt të cilat duhet të meren në konsideratë pasi janë një tregues i lartë.
Për llojet fletorë të tjerë si; mështeknë, rrapi bushi, etj, fenomeni i prekjes nga dëmtuesit është; në klasën e tretë 8.57% dhe të katërt në vlerat 2.58% .

Shkalla e prekjes nga sëmundjet

Për llojin e pishës mesdhetare, pishës te zezë dhe bredh, shkalla e prekjes është në klasën e tretë dhe të katërt, si rrjedhojë del mbajtja nën kontroll e këtyre drurëve .
Për llojet halorë të tjerë si; robull, hartinë, arrne, etj, fenomeni i prekjes nga sëmundjet është i pranishëm në klasën e tretë ku kemi 7.28% në klasën e katërt 0.92%, këto shifra janë më të theksuara për llojin rrobull.

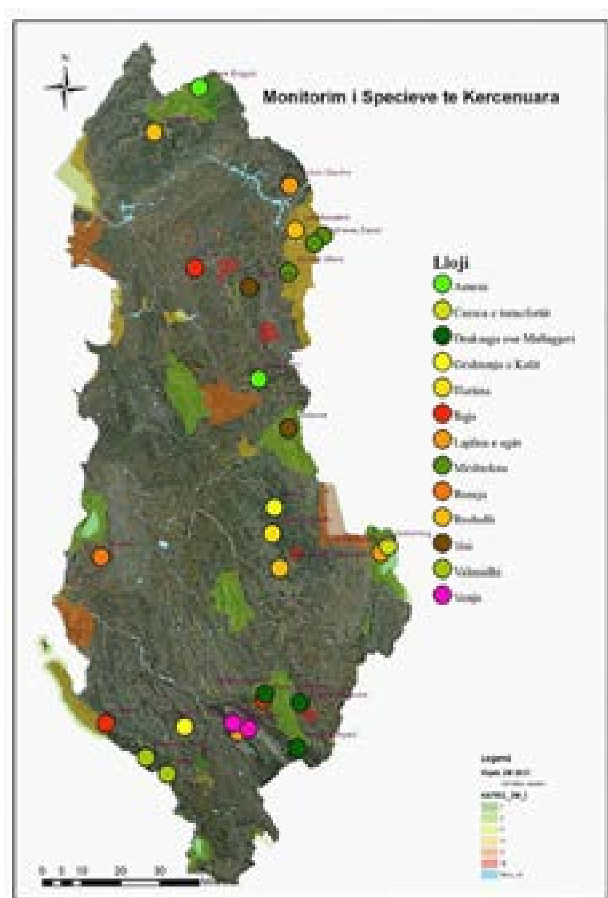
Shkalla e prekjes nga sëmundjet për Halorë, 2020					
Lloji	Klasat e vlerësimit në %				
	0-10%	11-25%	26-60%	61-100%	mbi 100%
Pishë zezë	31.25%	30.48%	33.77%	3.72%	0.78%
Bredh	39.12%	30.59%	24.94%	4.53%	0.82%
Pishë mesdhetare	38.11%	30.87%	21.41%	9.38%	0.23%
Halorë të tjerë	31.87%	31.69%	28.24%	7.28%	0.92%
Shkalla e prekjes nga sëmundjet për Fletorë, 2020					
Ah	37.96%	29.57%	22.60%	9.87%	
Dushk+ gështenjë	36.83%	29.58%	21.16%	10.08%	2.35%
Fletorë të tjerë	29.27%	33.12%	25.21%	10.35%	2.05%

Për llojin Ah, shkallës së prekjes nga sëmundjet është: në klasën e tretë kemi 9.87% e numrit të drurëve të prekur.Për llojet dushku dhe gështenja; në klasën e tretë kemi 10.08% në klasën e katërt kemi 2.35% të numurit të drurëve (kjo është e pranishme për llojin gështenjë).

Për llojet fletorë të tjerë përmendim mështeknën në klasën e tretë 10.35% , në klasën e katërt kemi 2.05% të numrit të drurëve, kjo situatë është më e theksuar në llojin e rrapit pasi kemi kancerin e rrapit.

3. SPECIET DRUNORE DHE BIMËT AROMATIKO-MJEKËSORE TË KËRCËNUARA DHE NË RREZIK ZHDUKJEJE

Njohja e gjendjes aktuale në të cilat ndodhen taksonet drunore tashmë të identifikuara si të rrezikuara, është tepër i domosdoshëm në mënyrë që të merren masat mbrojtëse në të ardhmen.
Janë vëzhguar llojet e specieve drunore në rrezik zhdukje apo të kërcënuara të listuara në Librin e Kuq Shqiptar si mëposhtë.

Nr	Lloji pyjor	Bashkia	Ekonomia Pyjore	Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe (IUCN)
1	Rrobull	Bulqizë	Liqeni i Zi	Vu D2
		Dibër	Lurë	
		Gramsh	Sogor, Mali i Grabovës, Holtë- Lukovë	
		Mat	Masdejë	
		Maliq	Strelcë, Mesmal	
		Kukës	Bicaj-Kolesjan	
		Skrapar	Devriteroll	
2	Arnen	Tropojë	Çerem Dragobi	EN A1b
		Dibër	Lurë	
		Gramsh	Sogor, Mali i Grabovës	
		Mat	Masdejë	
		Maliq	Strelcë	

Nr	Lloji pyjor	Bashkia	Ekonomia Pyjore	Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe (IUCN)
3	Ilqe	Berat	Hija e Roshnikut	EN A1b
		Gramsh	Lubinjë-Tunjë	
		Vlorë	Llogara	
		Mirditë	Gziq	
4	Rrenjë	Fier	Kunorë	Vu A1b
		Lezhë	Kune - Vaine	
5	Lajthi e egër	Kukës	Arrën	EN A1b
		Pustec	Parku i Prespës	
		Has	Tej drini i bardhë	
		Libohovë	Çajup	
6	Caraca e Kaukazit	Pustec	Parku i Prespës	Vu
7	Venja	Pustec	Parku i Prespës	CR 1b
		Libohovë	Çajup	
8	Drunakuqja	Përmet	Petran – Çarshovë, Petran-Zavalan Ali Bostivan	Vu A2b
9	Mështekën	Dibër	Kastriot-Sllovë	CR B2e
		Korçë	Dardhë	
		Kukës	Shishtavec-Zapod	
10	Gështenjë Kali	Librazhd	Stravaj	CR A1a
		Tepelenë	Kurvelesh	
11	Hartina (siperfaqe e Re)	Peshkopi	Lurë	CR A1b
		Maliq	Lenie	
		Gramsh	Mali i Sogorës-Grabovë	
12	Bliri (siperfaqe e Re)	Përmet	Bredhi i Hotovës	
		Libohovë	Çajup	
		Vlore	Llogara	
		Shkoder	Theth	
13	Tisi (sipërfaqe e Re)	Tiranë	Bizë	VU A1b
		Dibër	Lurë	

Nga monitorimi i kryer në terren për gjendjen e llojeve pyjore të kërcënuara dhe në rrezik zhdukje, rezulton se këto lloje takohen në grumbuj pyjor, në grupe drurësh dhe si individ të veçantë. Shkaktarët për kërcënimin për zhdukje për llojet e mësipërme janë të ndryshëm dhe kryesisht si pasojë e ndryshimeve të treguesve klimatike apo prishjes së habitatit të tyre. Kërcënimi vjen edhe si pasojë e shfrytëzimit pa kriter të ndodhura në vitet e mëparshme apo zjarreve të shfaqura në arealin e vendndodhjes së tyre. Për disa prej llojeve të sipërpërmendura si; Caracën e Kaukazit (Celtis Tourneforti,, Rrenjën (Quercus robur L), Gështenjën e kalit (Aesculus hippocastanum), Lajthinë e egër (Corylus colurna L) etj që janë në kufijtë ekstrem të rrezikimit, është e nevojshme ngritja e rrjetit të konservimit ,'in-situ" dhe ,"ex-situ" për këto lloje.

Më poshtë japim një renditje të llojeve sipas shkallës së kërcenimit nga më e kërcënuara tek më pak e kërcënuara.

Caraca e Kaukazit (Celtis Tourneforti)
Tisi (Taxus baccata Tisi)
Gështenja e Kalit (Aesculus hippocastanum)
Rrenja (Quercus robur L)
Lajthia e egër (Corylus colurna L)
Mallagjeri (Arbutus andrachne L)
Valanidhi (Quercus aegilops L)
Venja (Juniperus exelsa)
Ilqja (Quercus ilex L)
Mështekëna (Betula Pendula)
Arneni (Pinus peuce Gris)
Rrobulli (Pinus heldreichii Crist)
Hartina (Pinus Silvestris)

LLOJET MË TË KËRCËNUARA

LLOJET MË PAK TË KËRCËNUARA

Për llojet bimore aromatiko-mjekësore, Sherebelë (Salvia officinalis), Salep, (Orchis. Ssp) Xhirokull, (Calchicum automnale) Boronicë (Vaccinium myrtilus), Çajit të malit (Sideritis roheseri) është bërë kontrolli i numrit të egzemplarëve, përshkrimi i gjëndjes vegjetative, përshkrimi i gjendjes fitosanitare, prodhimtaria e llojeve etj. Janë marrë të dhënat mbi karakteristikat e terrenit si dhe është bërë evidentimi i shkaqeve kryesore që kanë çuar në pakësimin e numrit të rrënjëve dhe në disa areale të veçanta deri në zhdukjen e ekzemplarëve.

Të dhënat paraqiten në tabelat e mëposhtme.

Sherebela
(Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe VU A1 b)

Zona	Emërtimi i vendit	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Qafa e Muzinës (Delvinë)	Mbi liqenin e hidrocentralit të Bistricës	Toka të kuqerremta	70	E mirë	E mirë	Gjëndja vegjetative dhe fitosanitare e sherebelës paraqitet më e mirë se ajo e viteve të kaluara. Numri i bimëve është rritur.
Qafë e Llogaras (Vlorë)	Llogara (50 metra poshtë lokal Sorkadhe)	Toka të kafenjta	62	E mirë	E mirë	Gjëndja vegjetative dhe fitosanitare e sherebelës paraqitet shumë e mirë.
Vlorë	Qafa e Llogarasë	Toka të murrme pyjore	30	E mirë	E mirë	Gjatë verifikimit të kryer në këtë sipërfaqe, gjëndja vegjetative e kulturës së sherebelës në këtë sipërfaqe parqiteshe e dobët.
Leskovik (Kolonjë)	Kroi i Këlcyrës	Toka të kafenjta malore	35	E mirë	E mirë	Gjëndja e kulturës së sherebelës në këtë sipërfaqe është e mirë dhe jo e dëmtuar. Numri i bimëve ka një rritje të lehtë me atë të viteve paraardhëse.
Berat	Mali Partizan	Toka të hinjta karbonatike	9 bimë	Mesatare	Mesatare	Si pasojë e grumbullimit të bimëve të sherebelës jashtë normave dhe kritereve teknike, gjëndja e saj paraqitet disi e dëmtuar.
Zona e Tërpanit (Berat)	Lapidari i qafës së Tërpanit	Toka të kuqëremta të cekta	35	E mirë	E mirë	Masivet e Sherebelës në këtë zonë paraqiten më mirë se viti i kaluar
Kallmeti (Lezhë)	Lugina e Manhatisë	Të hinjta kafe karbonatike	18	E mirë	Mesatare	Gjendja vegjetative dhe fitosanitare e sherebelës në këtë sipërfaqe monitoruese duket më e mirë se në vitet para-ardhëse.
Manhati	Mali i Miçanit	Toka të hinjta kafe	60	E mirë	E dëmtuar	Gjendja e kulturës së sherebelës në këtë zonë po shkon drejt degradimit si rezultat i grumbullimit të saj.

Sherebela
(Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe VU A1 b)

Zona	Emërtimi i vendit	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Krastë e Martaneshit	Gjon	Toka të hinjta kafe	90	E mirë	E mirë	Numrit i bimëve ka një rritje të lehtë në krahasim me atë të vitit paraardhës për shkak të mos grumbullimit. Ndërsa përsa i takon gjendjes vegjetative të bimëve të ndodhura në këtë sipërfaqe monitoruese ajo rezulton të jetë shumë e mirë.
Fushë Arrëz. (Shkodër)	Ducaj	Toka të të murrme pyjore	75	E mirë	E mirë	Lloji sherebelë ka një gjendje të mirë vegjetative dhe fitosanitare. Nuk kishte grumbullim masiv në këtë sipërfaqe dhe si rezultat ishin shfaqur dhe bimë të tjera brenda sipërfaqes duke pësuar një rritje.

Shënim: Sipërfaqja monitoruese për secilën zonë është 50m^2

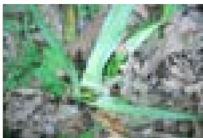
Çaji i malit
(Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe EN A1c)

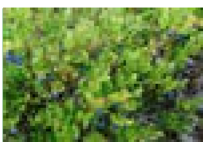
Zona	Emërtimi i vendit	Sipërfaqe	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Prespë (Pustec)	Qafa e Bigllës	50m^2	Toka të murrme pyjore	15	E mirë	E mirë	Grumbullimi i kuturës së Çajit të malit kryhet masivisht. Bimësia ka gjendje të mirë fitosantare.
Dropull (Gjirokastër)	Dervican	50m^2	Toka të cekta	50	E mirë	E mirë	Numri i bimëve brenda sipërfaqes është i lartë dhe përsa i përket gjendjes fitosantare dhe vegjetative, paraqiten shumë mirë.
Kolonjë	Pepellash	50m^2	Toka të cekta kullote	22	E mirë	E mirë	Gjendja fitosantare dhe vegjetative, paraqitet shumë mirë.

Salep
(Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe VUA1b)

Zona	Emërtimi i vendit	Sipërfaqe	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Prespës (Pustec)	Llofka e Kuqe	25m^2	Toka livadhore malore	2	Mesatare	E mirë	Kjo kulturë sa vjen dhe po rrezikohet. Kemi një numër bimësh të pa ndryshuar nga viti i kaluar dhe një gjendje vegjetative e cila është më e dobët se në vitin parardhës
Kepi Rodonit (Durrës)	Kepi Rodonit (pas kishës)	25m^2	Toka livadhore fushore	9	Mesatare	E mirë	
Libohovë (Gjirokastër)	Erind	25m^2	Toka livadhore malore	18	E mirë	E mirë	Lloji salep rezulton se ka një gjendje të mirë vegjetative dhe fitosanitare

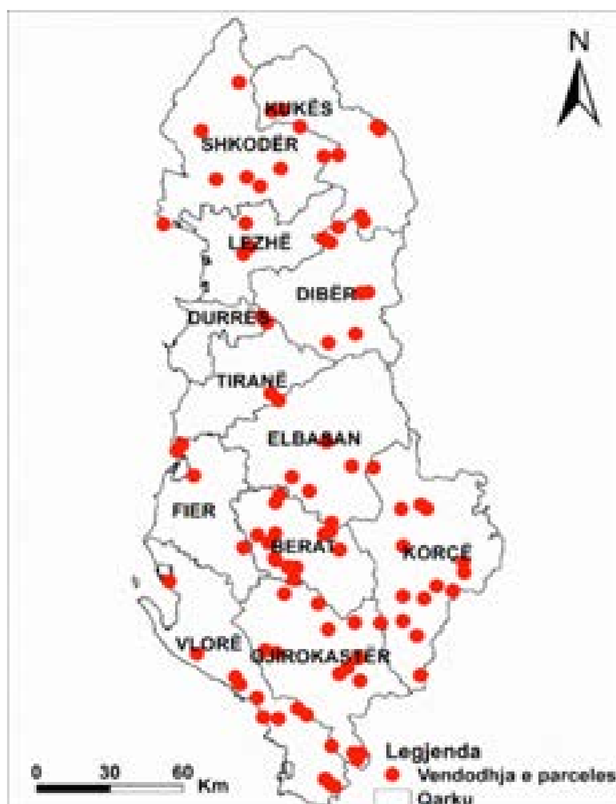
	Xhirokull (Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe EN A1 b)						
Zona	Emërtimi i vendit	Sipërfaqe	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Përmet	Ballaban	25m^2	Toka të kafejta malore	16	E mirë	E kënaqshme	Përsa i takon gjendjes vegjetative të bimëve, themi që kanë një gjendje të mirë vegjetative dhe se ka një rritje të lehtë të numrit të bimëve.

	Boronicë (Statusi i kërcënimit sipas listës së kuqe VUA2 b)						
Zona	Emërtimi i vendit	Sipërfaqe	Toka	Numri bimëve	Gjendja vegjetative	Gjendja fitosanitare	Përshkrimi
Tropojë,	Çerem	50m^2	Toka të kafenjta malore	140	E mirë	E mirë	Gjendja vegjetative dhe fitosanitare e boronicës në këtë sipërfaqe monitoruese paraqitet shumë e mirë.
Dibër	Lurë, Liqeni i lopëve	50m^2	Toka të kafenjta malore	94	E mirë	E mirë	Numri i bimëve në këte sipërfaqe të re paraqitet i lartë. Gjendja vegjetative dhe fitosanitare është e shkëlqyer kjo si pasojë e ndërhyrjes së ulët të faktorit human dhe klimës së përshtatshme.
Pogradec	Shpellë e Lushkës	50m^2	Toka të kafenjta malore	136	E mirë	E mirë	Gjendja vegjetative dhe fitosanitare e paraqitet shumë e mirë.

4. VLERËSIMI I SIPËRFAQEVE PYJORE TË DJEGURA DHE PËRCAKTIMI I MASAVE DHE KOSTOVE PËR RTEHABILITIMIN E TYRE

Nga vrojtimi në terren i sipërfaqeve pyjore të djegura gjatë viteve 2017-2019, u konstatua se në qarkun Vlorë, Shkodër dhe Berat ka sipërfaqe pyjore të konsiderueshme të dëmtuara nga zjarret (të përshkruara dhe të djegura) krahasuar me qendrat e tjera të monitorimit në të cilat sipërfaqja pyjore e prekur nga zjarret rezultoi e ulët.

Shpërndarja e stacioneve/parcelave të monitorimit në qarqet e vendit për sipërfaqet pyjore të djegura

SIPËRFAQJA PYJORE E DËMTUAR NGA ZJARRET SIPAS QARQEVE

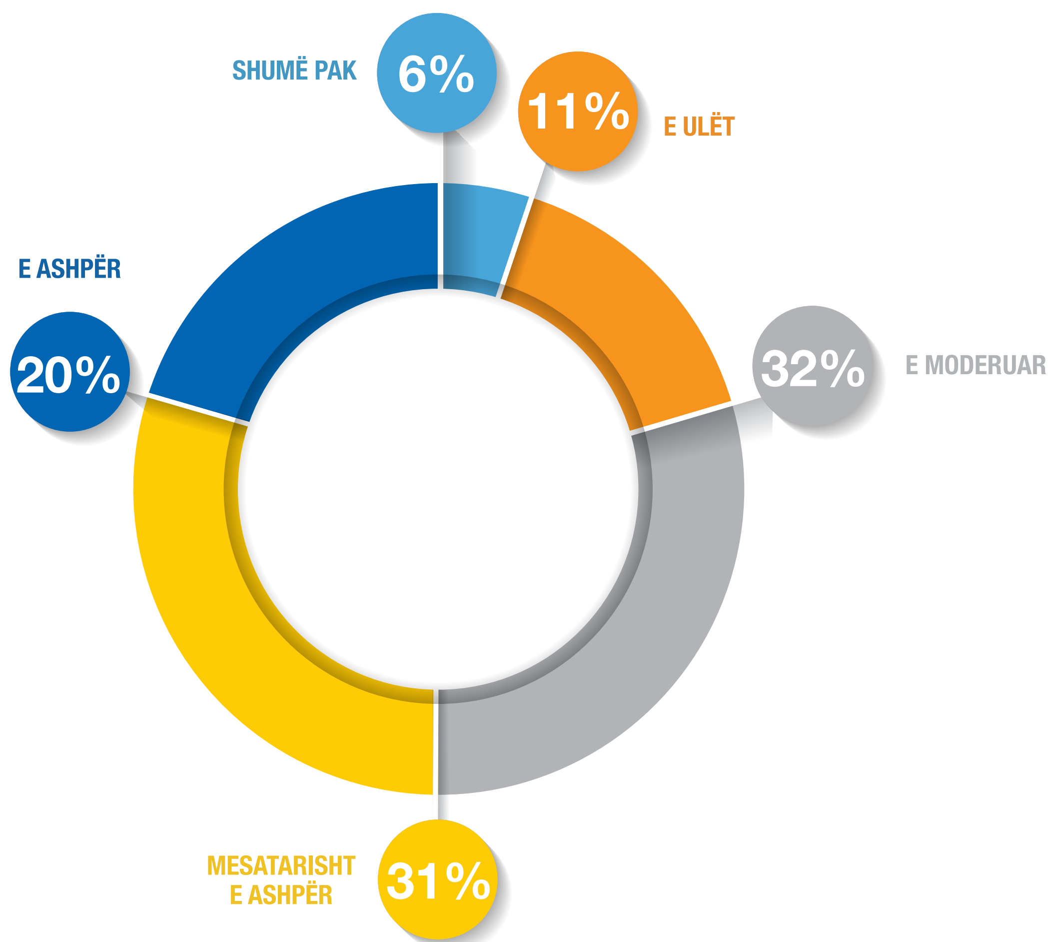
Në rang vendi, sipërfaqja e përshkruar nga zjarri arrin vlerën 2135 ha , ndërsa sipërfaqja e djegur është rreth 931 ha.

Saktësia e hartografimit të sipërfaqeve të dëmtuara nga zjarret rezultoi 85.5% pasi nga 90 parcelat e marra në analizë 77 u hartografuan në mënyrë korrekte, dhe vetëm 13 nuk korresponduan me vlerësimet e terrenit të shkallës së prekjes nga zjarret.

SAKTËSIA E KLASIFIKIMIT TË SHKALLËS SË PREKJES NGA ZJARRI TË STACIONEVE TË MONITORUARA

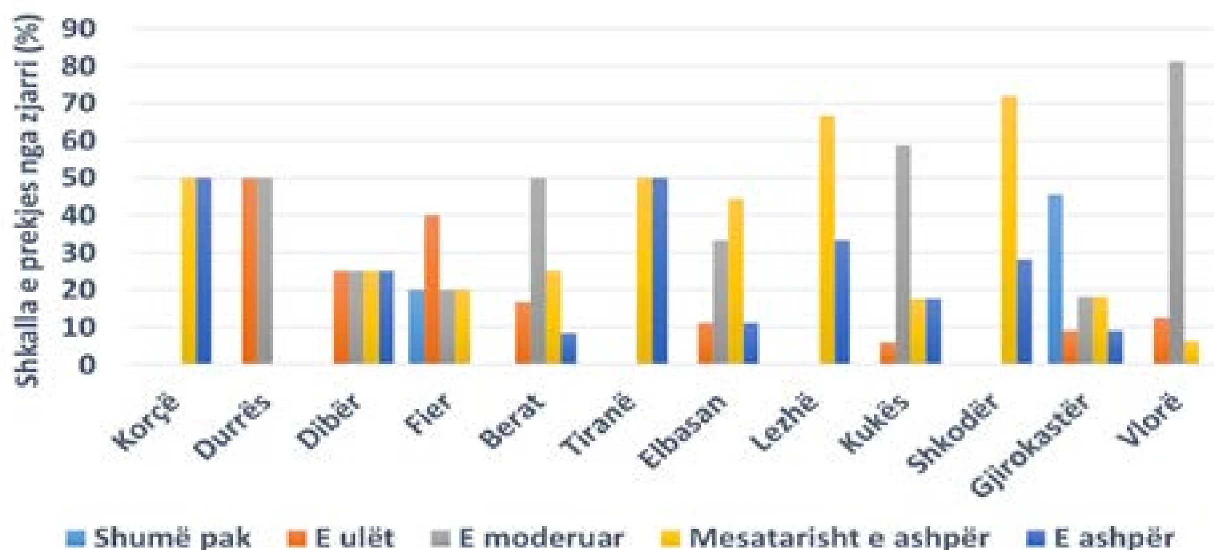
Matrica e klasifikimit	E padjegur	E ulët	E moderuar	Mesatarisht e ashpër	E ashpër	Totali	Korrekt	Saktësia (%)
E padjegur	2	1	0	0	0	3	2	67
E ulët	1	8	1	1	0	11	8	64
E moderuar	0	1	14	2	0	17	14	71
Mesatarisht e ashpër	0	0	1	26	2	29	26	89
E ashpër	0	1	1	1	27	30	27	90
Totali	2	14	20	29	25	90	77	85.5

Shkalla e prekjes së sipërfaqeve pyjore nga zjarret (përqindjet përfaqësojnë numrin e parcelave për secilën kategori/numrit total.

Shkalla e dëmtimit nga zjarret, paraqitet e moderuar dhe mesatarisht e ashpër në pjesën më të madhe të qarqeve dhe parcelave të monitoruara (afërsisht në 63% të parcelave të monitoruara), ku zjarret kanë dëmtuar kryesisht bimësi shkurrore dhe dushqe, dhe më pak lloje drusore të tilla si pisha e zezë, pisha e egër, pisha e butë, ahu, etj.

Shkalla e dëmtimit të sipërfaqeve pyjore nga zjarret, sipas qarqeve

Përsa i përket shpërndarjes sipas qarqeve, konstatohet se në shumicën e tyre sipërfaqet/ parcelat pyjore të monitoruara paraqesin kryesisht shkallë të moderuar dhe mesatarisht të ashpër të prekjes nga zjarret, ndërsa parcelat pyjore me shkallë të ashpër të dëmtimit nga zjarret dominojnë përgjithësisht në qarkun e Korçës, Tiranës, Lezhës dhe Shkodrës . Në qarkun e Korçës, sipërfaqet pyjore që karakterizohen nga shkallë mesatarisht e ashpër dhe e ashpër e dëmtimit nga zjarret janë të lokalizuara kryesisht në bashkinë Korçë dhe Devoll, përkatësisht në ekonomitë pyjore Mali i kuq-Nikolicë, Zmblak-Qarr, Vithkuq-Lubonjë dhe Voskopojë.

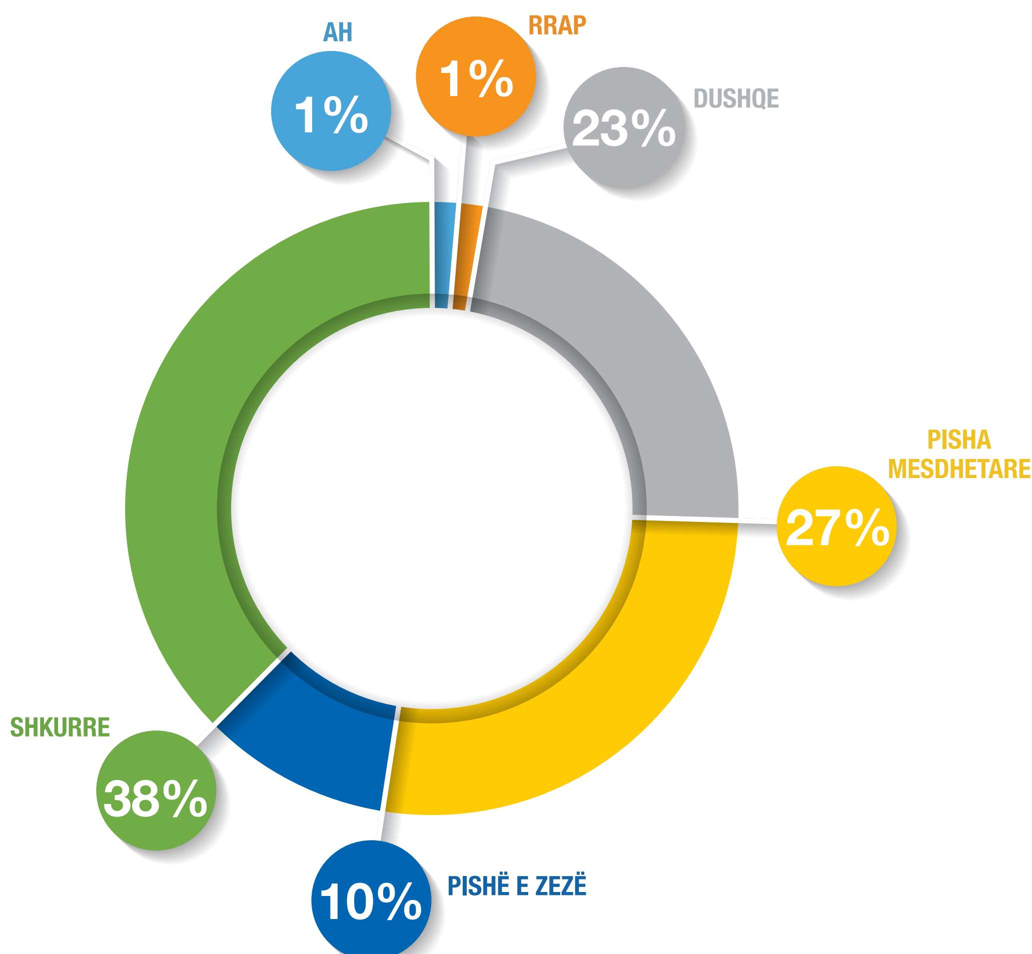
Në qarkun e Tiranës, sipërfaqe të tilla vihen re në bashkinë Tiranë, ekonomia pyjore Krrabë-Gurrë dhe Krrabë-Mushqet ndërsa në qarkun e Lezhës sipërfaqet pyjore më të dëmtuara nga zjarret u vërejtën në ekonomitë pyjore Mali i Rencit, Molunge dhe Brinjat e Tërtonit.

Në qarkun e Shkodrës, parcelat pyjore më të prekura nga zjarret u evidentuan kryesisht në bashkinë Shkodër (ekonomitë pyjore P. Sheldi dhe Rrosek-Rjoll) dhe Fushë Arrëz (S.L.Hithi dhe Lumbardhë).

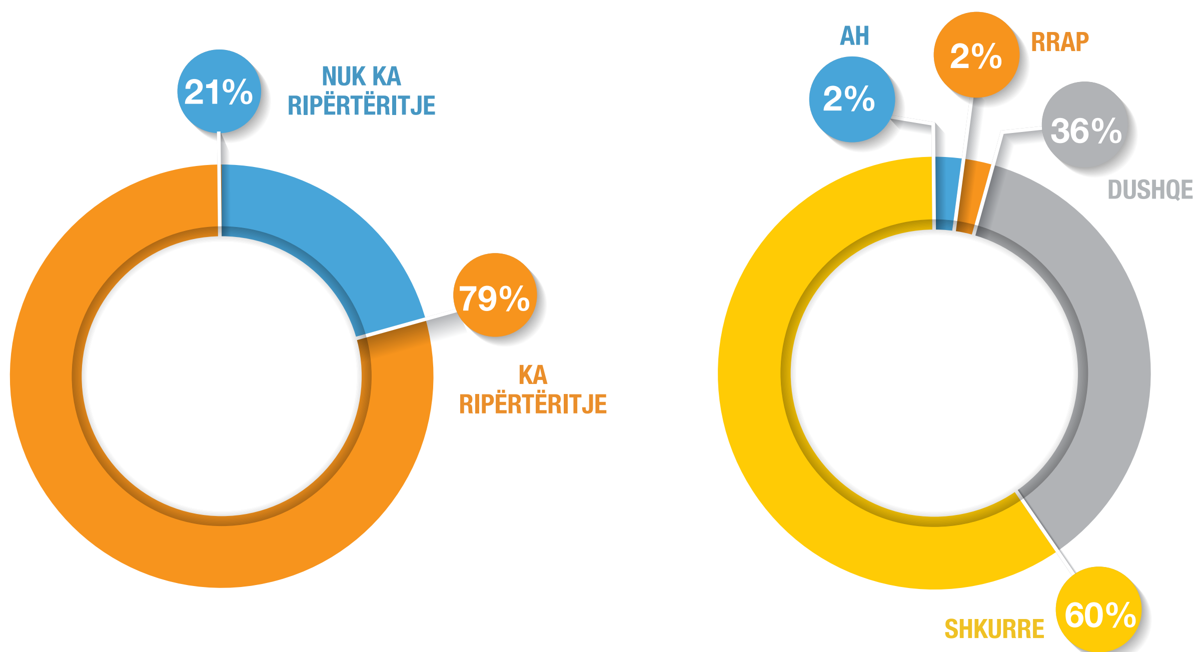
Në qarkun Dibër, Bashkia Bulqizë, u konstatuan sipërfaqe pyjore shumë të dëmtuara nga zjarret, por të lokalizuara në parcela të vogla pjesë e ekonomive pyjore Mazhicë dhe Liqeni i Zi. Në qarkun Kukës, rreth 35% e sipërfaqes së prekur nga zjarret shfaqi shkallë dëmtimi mesatarisht të lartë dhe të lartë, kryesisht në Bashkinë Kukës (ekonomia pyjore Ujmisht). Në qarqet e tjera u vërejtën sipërfaqe pyjore shumë të vogla të karakterizuara nga shkallë e lartë dëmtimi nga zjarret pasi pjesa më e madhe e sipërfaqes pyjore të prekur shfaqi shkallë të ulët deri të moderuar të dëmtimit nga zjarret.

- GJENDJA AKTUALE E VEGJETACIONIT TË KËTYRE SIPËRFAQEVE PYJORE.

Bimësia pyjore e dëmtuar nga zjarret në parcelat e monitoruara, në bashkitë dhe qarqet respektive, përbëhet kryesisht nga shkurret mesdhetare, pisha mesdhetare (kryesisht pishë e egër dhe pishë e butë), dushqe (kryesisht qarr dhe shparth), e ndjekur nga pyjet e lartë të pishës së zezë, ahut, dhe rrapit Përafërsisht 62% e zjarreve kanë rënë në pyje dhe vetëm 38% e tyre në sipërfaqe shkurrore.

GJENDJA E RIPËRTËRITJES NË EKONOMITË/PARCELAT E DËMTUARA NGA ZJARRET

Ekonomia Pyjore	Ngastra	Përbërja e grumbullit	Gjendja e ripërtëritjes	Propozime
Mali kuq-Nikolicë	19a	Pishë e zezë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Zëmblak-Qarr		Pishë e zezë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Vithkuq-Lubonjë	30a	Pishë e zezë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Voskopojë		Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Qafë Shtamë	63,66,67	Shkozë, dëllinjë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Bruz-Rezë	36, 40	Shkozë, dëllinjë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Liqeni i Zi		Ah, pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Mazhicë		Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Arrë Malle		Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ballenjë	72	Dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Luzni	87a	Dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Luzni	70a	Dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
K. Sllove	192	Dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Gradishtë	44a	Pishë e butë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Gradishtë	42	Drizë, shkozë, gjineshtër, pishë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Pisha e Divjakës		Mersinë, xine, xunkth.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Pisha e Divjakës		Mersinë, xine.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Pishë	1	Mersinë, xine, drizë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali Molishtit	159a	Qarr, shparth, mare, cemërdell, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
M.Molisht	170a	Pishë mesdhetare, qarr, shparth, mare, cemërd.	Ka ripërtëritje te shkurreve	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali Molishtit	126a	Qarr, shparth, mare, cemërdell, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese

Ekonomia Pyjore	Ngastra	Përbërja e grumbullit	Gjendja e ripërtëritjes	Propozime
Mali Partizan	1,2,3,6,7	Pishë mesdhetare, shkurre.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali i Bardhë	33a	Pishë mesdhetare, shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Shpirag-Plashnik	22	Shkurre (xane, perthane, etj).	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali Kozares	11a	Pishë mesdhetare, cemerdell, dëllinjë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Bregu Balibardhes	49a	Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Krrabë-Gurrë		Shkozë, shqopë, frasher, mare, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Krrabë-Mushqet		Dushqe (qarr, ilqe), mare, shqopë, panjë mali, frashër i bardhë.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
F.kuqe-Zavalinë	20a	Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Kushe 2, 62b	62b	Shparth, bungë, qarr, shkoze, murriz	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Zaranikë, 123a	123a	Pishë e egër, pishë deti, pishë e butë, selvi, tujë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Dushku i Bulcarit,4	4	Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Vidhan-Skenderb, 52a	52a	Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Vidhan-Skenderb, 53a	53a	Mare, shkozë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Porocan, 24d	24d	Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Lubinjë-Tunjë	93a	Lis	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Jance-Kerpicë	45b	Mare, shkozë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Gramsh-Vine	116a	Mare, shkozë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Lugina e Rubikut		Shqopë, mret, mare, frashër, qarr, lofatë, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Veles		Mret, mare, cermëdell, frashër, qarr, shparth.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Perlat Shebë		Frashër, mret, qarr, bungë, shparth, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	126a	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	127a,b	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	128a	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	129a	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	130a	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	133a	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ujmisht	133c	Dushqe, shkozë, frashër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Krumë	12, 161, 163, 250	Dushk, frashër, panje	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Tregtan	15, 105, 53b, 59	Dushk, frashër, panje	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Helshan	159,195, 103, 104	Dushk, frashër, bunge	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Nikaj-Mertur		Qarr, bungë, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Porave		Dushqe, shkozë, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese

Ekonomia Pyjore	Ngastra	Përbërja e grumbullit	Gjendja e ripërtëritjes	Propozime
Blerim		Dushqe, shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Lugina e Tropojës		Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Molunge	146	Shkurre (frashër, shqopë, mretë, lofatë, etj.)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Molunge	147	Shkurre (frashër, shqopë, mretë, lofatë, etj.)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Brinjat e Tertonit	16	Shkurre (Frashër, shkozë e zezë, lis, etj)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Brinjat e Tertonit	24	Shkurre (Frashër, shkozë e zezë, lis, etj)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Brinjat e Tertonit	25	Shkurre (Frashër, shkozë e zezë, lis, etj)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali i Rencit	44	Pishë mesdhetare, lis, frashër, shkozë e zezë.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali i Rencit	45	Pishë mesdhetare, lis, frashër, shkozë e zezë.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Mali i Rencit	46	Pishë mesdhetare, lis, frashër, shkozë e zezë.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
P. Sheldi	27-33, 67-73	Halorë, Shkurre	Ripërtëritje e dobët e haloréve	Të ndërmerren masa rehabilituese
Shllak-1	10a	Halorë, Shkurre	Ripërtëritje e dobët e haloréve	Të ndërmerren masa rehabilituese
Rrosek-Rrjoll	3	Halore, Shkurre	Ripërtëritje e dobët e haloréve	Të ndërmerren masa rehabilituese
Qafë Mali	124, 125, 126	Pishë e zezë, bungë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Lumbardhë	53, 87	Pishë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
S.L. Hithi	84a, 85a,138	Pishë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
F.Arrëz	97	Lis, Pishë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Selo		Shkurre, dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Llovinë		Shkurre, dushqe.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Sotire		Shkurre, dushqe	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Q. Ersekë		Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Q. Novoselë		Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Q. Novoselë, 1		Dushk	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Q. Leskovik		Shkurre (bush)	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Ballabanovë		Dushk	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Qarr-Kozel		Pishë e zezë	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Dhëmbel-Kala	119a	Pishë e Egër	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Dhëmbel-Kala	117a	Pishë e Egër	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Dhëmbel	1	Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Nemërçkë	25a	Mëllezë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Nemërçkë	135a	Shkoze, frasher, mëllezë	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese

Ekonomia Pyjore	Ngastra	Përbërja e grumbullit	Gjendja e ripërtëritjes	Propozime
Deshnicë	122a	Mret, shkozë, etj.	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Leskovec-Pacomit	37	Rrap	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Leskovec-Pacomit	40	Pishë e egër	Nuk ka ripërtëritje	Të ndërmerren masa rehabilituese
Bregdet	131	Pishë e egër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Bregdet	132	Pishë e egër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Hamallua	136	Pishë e egër	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Dhrovjan	8a,22,23,24, 25,26,27	Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Dhrovjan	30a	Cungjishte	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Partizan	72,73,74,75, 76,77,78	Cungjishte, shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese
Rrezomë	2, 12, 18, 60	Shkurre	Ka ripërtëritje	Nuk rekomandohen masa rehabilituese

Nga monitorimi në terren i shkallës së prekjes nga zjarret dhe gjendjes aktuale të vegjetacionit, u mundësua identifikimi i parcelave pyjore pa rigjenerim/ripërtëritje të llojit/llojeve të dëmtuara nga zjarret dhe atyre me ripërtëritje mjaft të dobët. Më konkretisht u konstatua mungesë e ripërtëritjes së bimësisë në një numër relativisht të ulët parcelash (rreth 21% e tyre), në qendra të ndryshme monitorimi. Kosto për rehabilitimin e 1 ha pyllëzimi me gropa është afërsisht 280.000 lek.

5. BIODIVERSITETI

SPECIET E KËRCËNUARA DHE TË MBROJTURA TË FLORËS

Lista e kuqe e florës shqiptare e propozuar ose pranuar nga IUCN, buron nga Aneksi 4, si pjesë përbërëse e VKM Nr. 31, datë 20.01.2016 “ Për miratimin e dokumentit të politikave strategjike për mbrojtjen e biodiversitetit.

Nr	Emri shkencor	Statusi IUCN
1	Aesculus hippocastamun	NT Pranuar
2	Anacamptis palustris (Jacq.) R.M. Bateman	LC Pranuar
3	Galanthus reginae-olgae Orph & Pridgeon & Chase	VU B 2ab (iii,v) pranuar.
4	Caldesia parnassiifolia (L.)Parl.	LC Pranuar
5	Carex markgrafiiKiik.	VU D2 Propozuar
6	Calcihcum macedonicum Kosanin	EN C1 C2(ai)Propozuar
7	Dactylorhisa cordigera	LC Pranuar
8	Festuka galicicae Horvat ex Markgr. - Dann	EN B1+ B2ab(iii) Propozuar
9	Fritillaria graeca Boiss.	DD Pranuar
10	Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler)Rix	DD Pranuar
11	Ophrys bertolonii Moretii	LC Pranuar
12	Ophrys insectifera L.	LC Pranuar
13	Marsilea quadrifolia L.	LC Pranuar
14	Ramonda serbica Pancic	LC Pranuar
15	Salvinia natans (L) All	LC Pranuar
16	Stipa mayeri Martinovsky	EN B2ab(iii) Propozuar
17	Tulipa albanika Kit Tan & Shuka CR	CR B2ac(l,iv) Propopzuar
18	Festucopsis serpentini (C.E Hubb) Melderis	LC Propozuar
19	Crocus acardicus Kosanin	LC Propopzuar

Nr	Emri shkencor	Statusi IUCN
20	Gentiana panctata L.	LC Pranuar
21	Leontopodium alpinum Cass	LC Pranuar
22	Rhamnus intermedius Steud. & Hochst	LC Pranuar
23	Scilla albanica Turrill	NT Propozuar
24	Sesleria ëettsteinii Dorfl & Hayek	DD Propozuar
25	Sideritis scardica Griseb.	NT Pranuar
26	Solenanthus Albanica Degen & Baldacci	EN B1ab(v)+2ab(v) Pranuar

Shpjegimi kategorisë së rrezikut sipas IUCN-së

CR	Rrezik kritik	Lloji është në rrezik të afërt zhdukjeje në natyrë.
EN	Rrezikuar	Lloji përballet me një rrezik tejet të lartë zhdukjeje në natyrë.
VU	Vulnerabël	Lloji përballet me një rrezik të lartë zhdukjeje në natyrë.
NT	Gati i kërcënuar	Lloji nuk plotëson asnjë kriter që do ta kategorizonte që rrezikon zhdukjen, por ka të ngjarë ta bëjë në të ardhmen.
LC	Shqetësim i vogël	Nuk ka rreziqe të tanishme të identifikueshme për llojin.
DD	Të dhëna të pamjaftueshme	Ekziston informacion i pamjaftueshëm për të bërë një vlerësim të rreziqeve të këtij lloji.
LR/cd	Shqetësim më i ulët/varur nga ruajtja	Llojet të cilat kanë qenë fokus i programeve të ruajtjes dhe mund të jenë zhvendosur në një kategori me rrezik më të lartë nëse ai program do ndërpritej.
LR/nt	Rrezik mëi i ulët/gati i kërcënuar	Llojet të cilat janë pranë klasifikimit si vulnerabël, por nuk janë object i programeve të ruajtjes.
LR/lc	Rrezik më i ulët/shqetësimi më I ulët	Llojet për të cilët nuk ka rreziqe të identifikueshme.

Speciet e kërcënuara dhe të mbrojtura të florës

N/R	Emri shkencor	Kërcënuar Po/jo	Mbrojtur Po/jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
1	Aesculus hippocastamun (Gështenja e kalit)	Po	Po	NT
2	Anacamptis palustris (Jacq.) R.M. Bateman (Anakamptë moçalesh)	Po	Po	LC
3	Galanthus reginae-olgae Orph & Pridgeon & Chase (Boçëbore e mbretëreshës Ollga)	Po	Po	VU
4	Caldesia parnassiifolia (L.)Parl. (Gjethe parmasi)	Po	Po	LC
5	Carex markgrafiiKiik.(Presje e Margrafit)	Po	Po	VU
6	Calcihcum macedonicum Kosanin (Lulepreshi)	Po	Po	EN
7	Dactylorhisa cordigera (Daktilirhizë kordigerë)	Po	Po	LC
8	Festuka galicicae Horvat ex Markgr. - Dann	Po	Po	EN
9	Fritillaria graeca Boiss. (Fritilare greke)	Po	Po	DD
10	Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler)Rix	Po	Po	DD
11	Ophrys bertolonii Moretii	Po	Po	LC
12	Ophrys insectifera L. (Ofrisis insektmbartës)	Po	Po	LC
13	Marsilea quadrifolia L. (Marsile katërgjethëse)	Po	Po	LC
14	Ramonda serbica Pancic (Ramondë e serbisë)	Po	Po	LC
15	Salvinia natans (L) All (Selvinie pluskuese)	Po	Po	LC
16	Stipa mayeri Martinovsky	Po	Po	EN

N/R	Emri shkencor	Kërcënuar Po/jo	Mbrojtur Po/jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
17	Tulipa albanika Kit Tan & Shuka CR (Tulipani shqiptar)	Po	Po	CR
18	Festucopsis serpentini (C.E Hubb) Melderis (Festukops i serpetinës)	Po	Po	LC
19	Crocus scardicus Kosanin (Shafranii i sharrit)	Po	Po	LC
20	Gentiana panctata L.(Genciline pikaloshe)	Po	Po	LC
21	Leontopodium alpinum Cass	Po	Po	LC
22	Rhamnus intermedius Steud. & Hochst	Po	Po	LC
23	Scilla albanica Turrill (Boçkë shqiptare)	Po	Po	NT
24	Sesleria ëettsteinii Dorfl & Hayek (Pirë e Vetshtajnit)	Po	Po	DD
25	Sideritis scardica Griseb. (Siderit I Sharrit)	Po	Po	NT
26	Solenanthus Albanica Degen & Baldacci (Solenantë e Shqipërisë)	Po	Po	EN

Shpendët ujorë dimërues

Numërimi Ndërkombëtar i Shpendëve Dimërues (International Ëaterbird Census), në Shqipëri u organizua në janar 2020, me përfshirjen e Administratave të Zonave të Mbrojtura në të 12 qarqet me mbështetjen e ekspertëve ornitolog dhe specialistëve e vullnetarëve. Censusi i vitit 2020 mbuloi 28 ligatina (lumenj, liqene, rezervuare, ekosisteme bregdetare etj) në të gjithë Shqipërinë. Për vitin 2020 në total u regjistruan 67 lloje shpendësh me një numër total individësh prej 150,804.

Llojet më shpesh të gjetura ishin: bajzat (Fulica atra), Rosa Kryekuqe e madhe (Maraca Penelope), Rosa kërre (Anas crecca), Pulëbardha e zakonshme (Croicocephalus ridibundus) etj.

Në Divjakë – Karavasta është evidentuar numri më i madh i shpendëve më pas vjen Liqeni i Shkodrës dhe Prespa e Madhe.

Shpendët Dimërues të regjistruar gjatë Censusit të vitit 2020

Nr	Vendi	Numri i individëve	Numri i Llojeve
1	Liqeni i Shkodrës	40998	23
2	Bunë-Velipoja	2218	22
3	Kune-Vain	8901	32
4	Patok	1771	19
5	Gjiri i Lalzit	2557	21
6	Shena-Vlash	657	13
7	Karpen	80	4
8	Divjakë-Karavasta	42235	55
9	Thanë	2430	19
10	Seman	625	15
11	Nartë	15125	38
12	Orikum	1940	23
13	Butrint	2534	33
14	Ohër	11012	21
15	Prespë e Madhe	13101	22
16	Prespë e Vogël	7	2
17	Fierza	1225	12
18	Vau i Dejës	1281	8
19	Liqeni i Tiranës	471	6

Nr	Vendi	Numri i individëve	Numri i Llojeve
20	Liqeni i Farkës	62	3
21	Liqeni i Tapizës	320	9
22	Liqeni i Bovillës	3	2
23	Liqeni I Ulëzës	24	4
24	Banja	178	8
25	Belshi	421	11
26	Rezervuari i Bulos	99	10
27	Syri i Kaltër	57	6
28	Rezervati i Paskuqanit	250	11
Total		150,804	67

Llojet e faunës së egër

Lista e gjitarëve dhe shpendëve të përfshirë në listën e kuqe (2013) paraqiten si më poshtë vijon:

N/R	Emërtimi		Të kërcënuara Po/Jo	Të mbrojtura Po/Jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
1	Suncus etruscus (Hundëgjati i vogël dhemb bardhë)		po	Po	DD
2	Rhinolophus blassi (Lakuriq nate hund patkua i Blasius)		po	Po	LR/nt
3	Rhinolophus euryale (Lakuriq nate hund patkua i Mesdheut)		po	Po	VU
4	Rhinolophus ferrumeguinum (Lakuriq nate hund patkua i madh)		po	Po	LR/cd
5	Rhinolophus hipposideros (Lakuriq nate hund patkua i vogëlL)		Po	Po	LR/nt
6	Miniopterus schreibersi (Lakuriq nate I Schreiber-it)		Po	Po	LR/nt
7	Myotis bechseinii (Lakuriq nate i Bechsteini-it)		Po	Po	DD
8	Myotis capaccinii (Lakuriq nate bisht gjatë0		Po	Po	LR/cd
9	Myotis daubentoni (Lakuriq nate i Daubenton-it)		Po	Po	LR/cd
10	Myotis emerxinatus (Lakuriq nate Geoffroy-it)		Po	Po	DD
11	Atiotis nattereri (Lakuriq nate i Nattterer-it0		Po	Po	DD
12	Nyctalus leisieri (Lakuriq nate I Leisier-it)		Po	Po	DD
13	Nyctulus noctula (Noktule)		Po	Po	DD
14	Plecotus auritus (Lakuriq nate veshgjatëi i zakonshëm)		Po	Po	DD
15	Plecopus austriacus (Lakuriq nate veshgjatei i hirtë)		Po	Po	DD
16	Vespertillo murinus (Lakuriq nate dyngjyrësh)		Po	Po	DD
17	Tadarida teniadis (Lakuriq nate bisht lire)		Po	Po	DD
18	Sciurus vulgar (Ketri)		Po	Po	LR/nt
19	Dryamys nitedula (Gjumashi i pyllit)		Po	Po	DD
20	Glis glis (Gjumashi i majmë, Geri)		Po	Po	LR/lc
21	Mucardinus avellanarius (Gjumashi i Lajthisë)		Po	Po	DD
22	Micratus felteni (Miu I Felten-it)		Po	Po	LR/nt
23	Micratus thomasi (Miu I Thomas-it)		Po	Po	LR/nt
24	Mus spicilegus 9Miu I stepës)		Po	Po	DD
25	Ursus arctas (Ariu I murrmë0		Po	Po	VU
26	Canis lupus (Ujku)		Po	Po	LR/nt
27	Canis aureus (Çakalli)		Po	po	VU

N/R	Emërtimi	Të kërcënuara Po/Jo	Të mbrojtura Po/Jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
28	Lutra lutra (Lutra)	Po	Po	VU
29	Meles meles (Baldosa)	Po	Po	EN
30	Mustela ermine (Nuselala bisht zezë)	Po	Po	EN
31	Mustela putorius (Qelbësi)	po	Po	EN
32	Martes Foina (Kunadhja) gushë -bardhi	Po	Po	LR/nt
33	Martes martes (Zardafi) gushë- verdhi	Po	Po	VU
34	Lunx lynx (Rrëqebulli)	Po	Po	CR
35	Felis silvestris (Macja e egër)	Po	Po	EN
36	Monachus (Foka e mesdheut)	Po	Po	CR
37	Sus scrofa (Derri i egër)	Po	Po	LR/nt
38	Bubslus bubalis (Bualli)	Po	Po	CR
39	Rupicapra rupicapra (Dhia e egër)	Po	Po	VU
40	Cervus elaphus (Dreri)	Po	Po	EN
41	Capreolus capreolus (Kaprolli)	Po	Po	VU
42	Physeter macrocephalus (Kashaloti)	Po	Po	DD
43	Ziphius cavirostris (Balena me sqep)	Po	Po	DD
44	Delphinus delphis (Delfini)	Po	Po	VU
45	Tursiops truncates (Delfini turishkurtër)	Po	Po	LR/cd
46	Stenella caeruleoalba (Delfini me shirita)	Po	Po	DD
47	Calonectris diomedea (Lajmëtari i madh i furtunës)	Po	Po	EN
48	Paffinus yelkouan (Lajmëtari i vogël i furtunës)	Po	Po	EN
49	Hydrobates pelogicus (Zgalemi i vogël)	Po	Po	EN
50	Phalacrocorax aristoteli (Karabullaku me çafkë)	Po	Po	EN
51	Phalacrocorax pygmeus (Karabullaku i vogël)	Po	Po	CR
52	Pelekanus ciprus (Pelikani Kaçurrel)	Po	Po	CR
53	Botaurus stellaris (Gakthi)	Po	Po	VU
54	Nycticorax nycticorax (Çapka e natës)	Po	Po	VU
55	Ardeola ralloides (Çapka e verdhë)	Po	Po	VU
56	Egretta garzetta (Çapka e bardhë e vogël)	Po	Po	VU
57	Egetta alba (Çapka e madhe e bardhë)	Po	Po	EN
58	Ardea cinerea (Çapka e përhime)	Po	Po	VU
59	Ardea putpurea (Çapka rrudhi)	Po	Po	EN
60	Ciconia ciconia (Lejleku)	Po	Po	CR
61	Ciconia nigra (Lejleku i zi)	Po	Po	DD
62	Plegatis falcinellus (Kojliku i zi)	Po	Po	EN
63	Platalea leucoradia (Çapka sqeplugë)	Po	Po	EN
64	Ansasr albifrans (Pata ballëbardhë)	Po	Po	VU
65	Anser eythropus (Pata këmbëkuqe)	Po	Po	En
66	Branta ruficollis (Pata e vogël laramane)	Po	Po	CR
67	Netta rufina (Murrçaku)	Po	Po	LR/cd
68	Aythua nyroca (Kryekuqe e vogël)	Po	Po	CR
69	Mergus merganser (Zhytësi i mesëm)	Po	Po	VU
70	Oxyura leucocephala (Rosa kokëbaardhë)	Po	Po	CR
71	Pernis apivarus (Huta grenxangrënëse)	Po	Po	EN
72	Milzus migrans (Huta e zezë bishtgërshërë)	Po	Po	EN
73	Milvus milvus (Huta bishtgërshërë e kuqërreme)	Po	Po	EN
74	Heliaeetus albicilla (Shqiponja e detit)	Po	Po	CR
75	Gypaetus barbatus (Shkaba mjekëroshe)	Po	Po	CR
76	Neophron percnopteus (Kali i qyqes)	Po	Po	VU

N/R	Emërtimi	Të kërcënuara Po/Jo	Të mbrojtura Po/Jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
77	Gyps fulvus (Shkaba)	Po	Po	CR
78	Aegypius monachus (Shkaba e zezë)	Po	Po	EN
79	Circanetus gallikus (Shqiponja gjarpërngrënëse)	Po	Po	VU
80	Circus aeruginosus (Shqipja e kënetës)	Po	Po	VU
81	Cirkus cyaneus (Shqipja e fushës)	Po	Po	EN
82	Circus macrourus (Shqipja e stepave)	Po	Po	CR
83	Circus pygargus (Shqipja e balltaqeve)	Po	Po	EN
84	Accipiter gentiles (Gjeraqina)	Po	Po	VU
85	Accipiter nisus (Gjeraqina e shkurtes)	Po	Po	EN
86	Accipiter brevis (Gjeraqina këmbëshkurtër)	Po	Po	CR
87	Buteo buteo (Huta)	Po	Po	VU
88	Buteo rufinus (Huta bishtëbardhë)	Po	Po	CR
89	Butea lagopus (Huta me kalca)	Po	Po	CR
90	Aquila pomarina (Shqiponja e vogël e rossave)	Po	Po	CR
91	Aquila clanga (Shqiponja e madhe e rosave)	Po	Po	CR
92	Aqyila heliacal (Shqiponja perandorake)	Po	Po	CR
93	Aquila chrysaetos (Shqiponja e maleve)	Po	Po	EN
94	Hieraaetus penatus (Shqiponja e vogël)	Po	Po	EN
95	Hieraaetus fasciatus (Shqiponja bishtvizuar)	Po	Po	EN
96	Pandion haliaetus (Shqiponja peshkngrënëse)	Po	Po	VU
97	Falco naunianni (Skifteri kthetraverdhë)	Po	Po	VU
98	Falco tinnunculus (Skifteri kthetrazi)	Po	Po	VU
99	Falco columbarius (Skifteri i vogël)	Po	Po	VU
100	Falco subbutea (Skifteri i drurëve)	Po	Po	VU
101	Falco eleonorae (Skifteri mbretëror)	Po	Po	CR
102	Falco biarmicus (Skifteri i mesdheut)	Po	Po	CR
103	Falko cherrug (Skifteri i gjuetisë)	Po	Po	CR
104	Falco peregrinus (Krahëthati)	Po	Po	VU
105	Bonaso banasia (Pula me çafkë)	Po	Po	CR
106	Tetrao tetrix (Gjeli I egër bishtlirë)	Po	Po	EN
107	Tetrao urogallus (Gjeli i egër)	Po	Po	CR
108	Phasianus colchicus (Fazani)	Po	Po	CR
109	Porzana porzana (Porzana pikaloshe)	Po	Po	DD
110	Porzana parva (Porzana zogëze)	Po	Po	DD
111	Porzana Pusilla (Porzana e vogël)	Po	Po	DD
112	Crex crex (Mbreti i shkurtes)	Po	Po	VU
113	Tetra tetrax (Pula e livadheve)	Po	Po	CR
114	Otis turda (Pula me mjekër)	Po	Po	DD
115	Haematopus ostralegus (Laraska e detit)	Po	Po	VU

N/R	Emërtimi	Të kërcënuara Po/Jo	Të mbrojtura Po/Jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
116	Himantopus himantopus (Kalorësi)	Po	Po	EN
117	Recurvirosta avastta (Sqepëbiza)	Po	Po	EN
118	Burhinus oedicnemus (Gjelaci syrnadh)	Po	Po	CR
119	Glareola pratincola (Dallandyshe deti)	Po	Po	VU
120	Lymnocryptes minimus (Shapka e vogël e ujit)	Po	Po	LR/lc
121	Gallinago media (Shapka e madhe e ujit)	Po	Po	CR
122	Numenius tenuirostris (Kojliku sqephollë)	Po	Po	CR
123	Larus genei (Pulëbardha rozë)	Po	Po	VU
124	Lamas cachinnans (Pulëbardha këmbëverdhë)	Po	Po	EN
125	Sterna sadvicensis (Sterni dimerak)	Po	Po	VU
126	Sterna hirunda (Dallandyshe e zakonshme deti)	Po	Po	EN
127	Tyto alba (Kukuvajka mjekëroshe)	Po	Po	VU
128	Bubo bubo (Bufi)	Po	Po	CR
129	Strix aluco (Kukuvajka e pyjeve)	Po	Po	LR/nt
130	Asio otus (Bufi veshëgjatë)	Po	Po	LR/nt
131	Asio flammeus (Bufi veshëshkurtër)	Po	Po	VU
132	Caprimaglus europaeus (Dallandyshe nate)	Po	Po	LR/lc
133	Apus apus (Dejka)	Po	Po	LR/cd
134	Apus pallidus (Dejka e zbehtë)	Po	Po	LR/cd
135	Merops apiaster (Gargulli)	Po	Po	EN
136	Caracias garrulous (Grifsha e detit)	Po	Po	CR
137	Upupa epops (Pupëza)	Po	Po	VU
138	Jynx torquilla (Qafëdredhësi)	Po	Po	LR/nt
139	Picus canus (Qukapiku i përhimë)	Po	Po	VU
140	Picis viridis (Qukapiku i gjelbër)	Po	Po	LR/lc
141	Dryocopus martius (Qukapiku i zi)	Po	Po	LR/lc
142	Dendrocopos leucotus (Qukapiku larosh-kurrizbardhë)	Po	Po	LR/lc
143	Anthus trivialis (Drenja e pyllit)	Po	Po	DD
144	Bombicylla garrulous (Çafkëlore bishtëverdhë)	Po	Po	DD
145	Prunella collaris (Dredhuesi i alpeve)	Po	Po	DD
146	Lecustella fluviatilis (Bilbilthi i lumit)	Po	Po	DD
147	Locustella lusciniolides (Bilbilthi)	Po	Po	DD
148	Acrocephalus melanopogon (Bilbilthi me mustaqe)	Po	Po	EN
149	Acrocephalus Schoenobaenus (Bilbilthi i zhukave)	Po	Po	DD
150	Acrocephalus palustris (Bilbili i verdhmë)	Po	Po	DD
151	Acrocephalus scirpaceus (Bilbilthi i kallamave)	Po	Po	LR/nt

N/R	Emërtimi		Të kërcënuara Po/Jo	Të mbrojtura Po/Jo	Shënime/ Statusi i mbrojtjes
152	Hippolais olivetorum (Përqeshësi i madh i ullinjëve)		Po	Po	DD
153	Sylvia rueppelli (Bilbilëthi gushëzi)		Po	Po	DD
154	Ficedula semitorquala (Mizakapësi krahëvizuar)		Po	Po	DD
155	Parus palustris (Trishtiliil vogël I murmë)		Po	Po	DD
156	Panurus biarmicus (Trishtili me mustaqe)		Po	Po	LR/nt
157	Sitta eoropaea (Zvarritësiil zakonshëm)		Po	Po	LR/nt
158	Tichodroma muraria (Zvarritësi krahëkuq)		Po	Po	EN
159	Remiz pendulinus (Kolovatësi)		Po	Po	VU
160	Lanius minor (Larashi I vogël ballëzi)		Po	Po	DD
161	Lanius excubitor (Larashi i madh i përhimë)		Po	Po	DD
162	Petronia petronia (Harabeli i gurëve)		Po	Po	DD
163	Loxia curvirostra (Sqepkryqi)		Po	Po	DD
164	Pyrrbyla pyrrbyla (Kuqalashi çafkëzi)		Po	Po	VU
165	Emberiza bortulana (Cerla e kopështit)		Po	Po	DD

Fauna e egër në zonat e mbrojtura mjedisore

Inventarizimi në territoret e sistemit të Zonave të Mbrojtura Mjedisore, sipas specieve të përcaktuara për këtë qëllim është kryer për 40 specie, si më poshtë vijon:

1 Ariu i Murmë (Ursus arctos),
2 Mace e Egër (Felis silvestris),
3 Rrëqebulli (Lunx lunx balcanicus),
4 Lundërza (Lutra lutra),
5 Dhia e Egër (Rupicarpa rupicarpa),
6 Kaprolli (Capreolus capreolus),
7 Baldosa (Meles meles)
8 Ujku (Canis lupus)
9 Çakalli (Canis aureus),
10 Derri i Egër (Sus scrofa),
11 Lepuri i Egër (Lepus europacus),
12 Dhelpra (Vulpes vulpes),
13 Zardafi/Kunadhja Gushëverdhë (Martes martes),
14 Shqarthi/Kunadhja Gushëbardhë (Martes foina)
15 Kryekuqe e Madhe (Anas penelope),
16 Kryekuqe Qafëgjelbër (Anas platyrhynchos),
17 Grilla (Anas crecca),
18 Rosa Bishtëgjelë (Anas acuta),
19 Rosa e Përhime (Anas strepera)
20 Sqepluga (Anas clypeata),
21 Marsatorja (Anas querquedula),
22 Shapka e Ujit (Gallinago gallinago),
23 Bajza (Fulica atra),
24 Thëllënxa e Malit (Alectoris graeca),
25 Pëllumb i Egër (Columba livia),
26 Shapka (Scolopax rusticola),
27 Turtulli (Streptopelia turtur),
28 Shkurta (Coturnix coturnix),
29 Lauresha (Alauda arvensis)
30 Pelikani Kaçurrel (Pelecanus cripus).
31 Kryekuqja e Mjeme (Aythea ferina)
32 Kryekuqja e Vogël (Aythea nyroca)
33 Zhytraku i Madh (Mergus merganser)
34 Karabullaku Madh (Phalacrocorax corba)
35 Karabullaku me Çafkë (Phalacrocorax aristotelis)
36 Pelikani Rozë (Pelecanus onocrotalus)
37 Çafka e Përhime (Ardea cinerea)
38 Karabullaku i Vogël (Phalacrocorax pygmeus)
39 Murrcaku (Netta rufina)
40 Dallandyshja Faqebardhë e Detit (Chlidonias hybrida)

Rrjeti kombëtar i zonave të mbrojtura mjedisore

Sistemi i zonave të mbrojtura, që aktualisht përfshin rreth 18% të territorit të vendit, është përcaktuar sipas kritereve të IUCN –së, në gjashtë kategori dhe konkretisht:

Kategoritë e Zonave të Mbrojtura dhe sipërfaqet respektive

Nr.	Emërtimi i kategorisë së zonës së mbrojtur	Nr.	Kategoria	Sipërfaqe në Ha
1	Rezervat Strikt Natyror/Rezervat Shkencor	2	I	4 800
2	Park Kombëtar	14	II	230,707. 2558
3	Monument Natyre	725	III	3,470.0
4	Rezervat Natyror i Menaxhuar/Park Natyror	25	IV	169,275. 42
5	Peizazh i Mbrojtur	6	V	97,333. 639
6	Zonë e Mbrojtur e Burimeve Natyrore të Menaxhuara/me përdorim të shumëfishtë	4	VI	18, 245.0
	Totali	776		523,831. 31

- **Monumentet e natyrës** (VKM Nr. 303, datë 10. 05. 2019)

N/R	Qarku	Bashkia	Numri i MN
I	Berat	Berat	8
		Skrapar	27
		Poliçan	2
	Totali		37
II	Dibër	Dibër	42
		Bulqizë	18
		Mat	23
	Totali		86
III	Durrës	Durrës	5
		Krujë	11
		Shijak	2
	Totali		18
IV	Elbasan	Elbasan	15
		Librazhd	22
		Gramsh	19
		Prrenjas	11
		Belsh	4
		Peqin	5
	Totali		76
V	Fier	Fier	4
		Lushnjë	5
		Divjakë	9
		Patos	3
		Mallakastër	13
	Totali		34

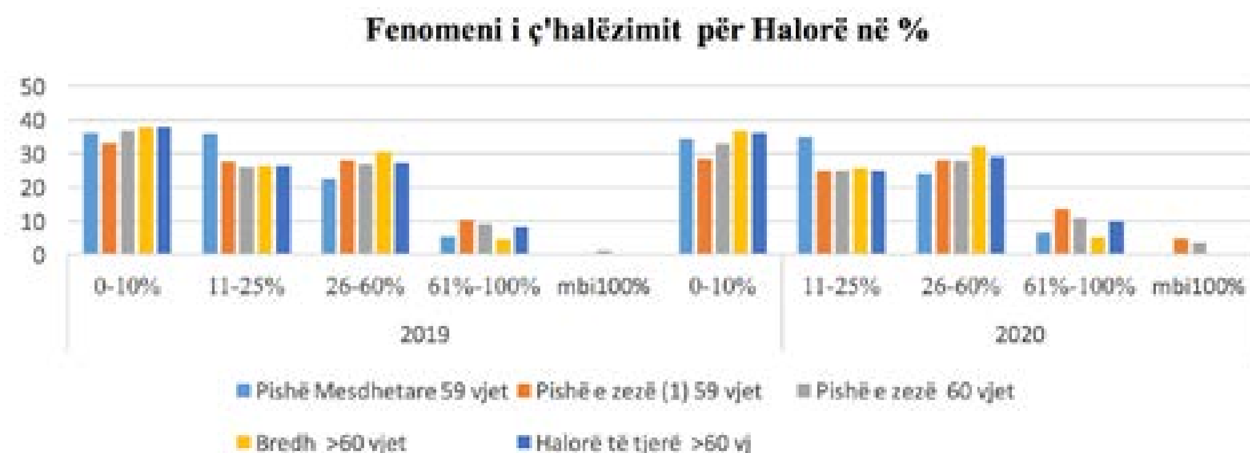
N/R	Qarku	Bashkia	Numri i MN
VI	Gjirokastër	Gjirokastër	12
		Përmet	21
		Libohovë	17
		Dropull	13
		Tepelenë	14
		Memaliaj	4
		Këlcyrë	4
	Totali		85
VII	Korçë	Korçë	11
		Pogradec	17
		Devoll	9
		Maliq	11
		Pustec	7
		Kolonjë	23
	Totali		78
VIII	Kukës	Kukës	15
		Has	7
		Tropojë	25
	Totali		47
IX	Lezhë	Lezhë	10
		Mirditë	18
		Kurbin	12
	Totali		40
X	Shkodër	Shkodër	57
		Vau Dejes	3
		Fushë Arrëz	9
		Pukë	12
		Malësi e Madhe	34
	Totali		115
XI	Tiranë	Tiranë	14
		Rrogozhinë	2
		Kavajë	7
	Totali		23
XII	Vlorë	Vlorë	20
		Sarandë	3
		Selenicë	10
		Himarë	28
		Delvinë	12
		Finiq	8
		Konispol	5
	Totali		86
	Shuma Total (MN)		725

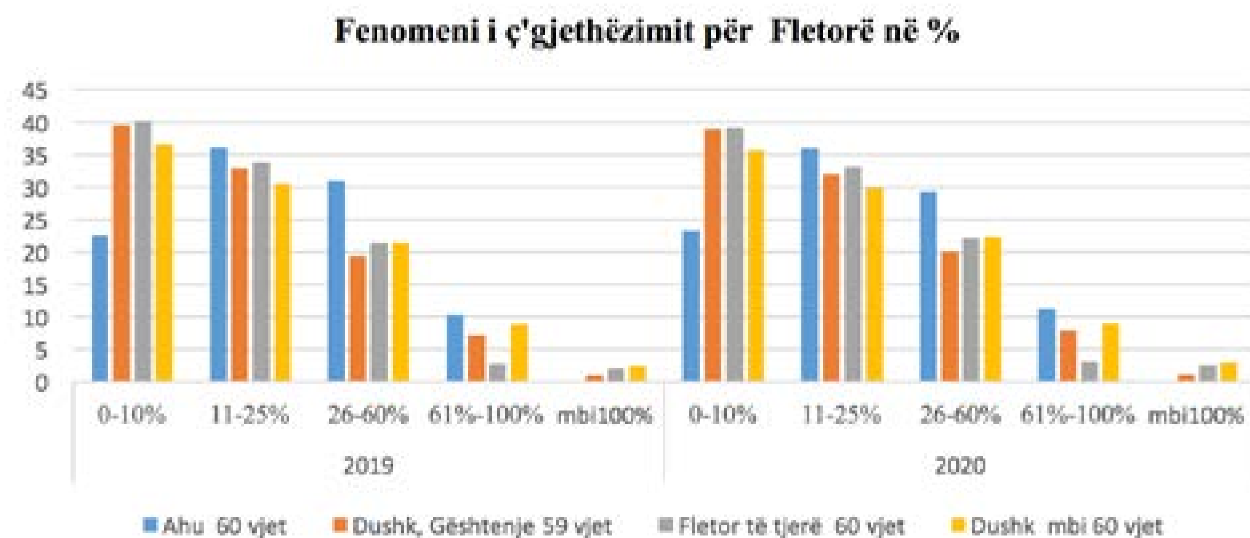
TENDENCA NË VITE

GJENDJA SHËNDETËSORE NË PYJE"

Për llojin e pishave mesdhetare ndryshimet janë shumë të vogla në krahasim me vitin 2019.

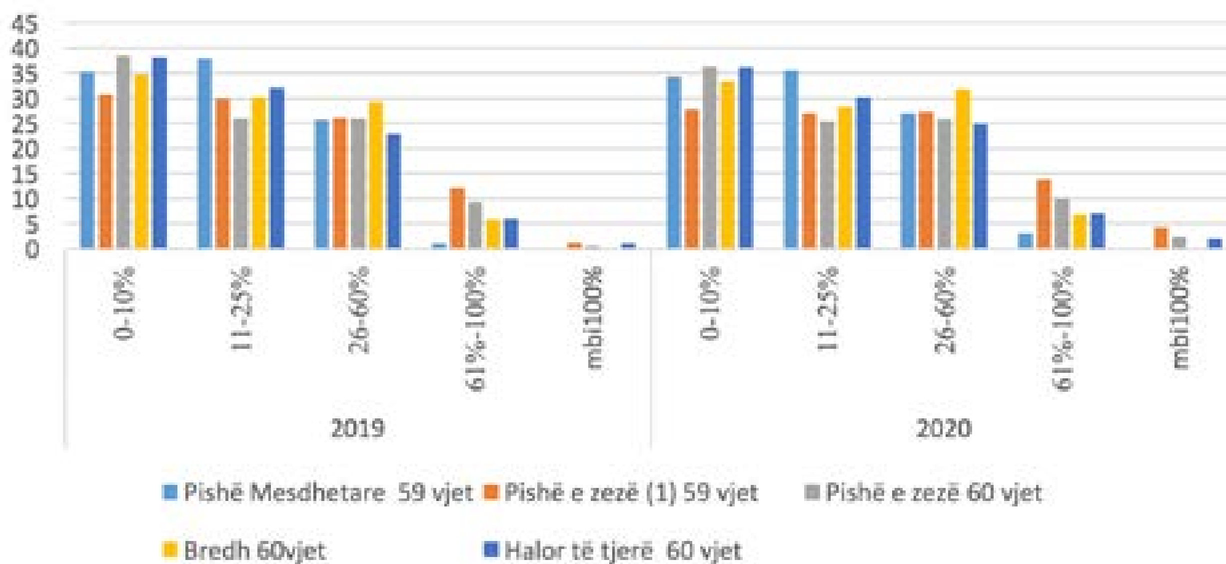

Nga grafiku shihet se për të gjithë llojet e drurëve kemi tendence në rritje gjatë vitit 2020, të përqindjes së numrit të drurëve të klasës së dytë , të tretë dhe të katërt. Bazuar në shkallën e vlerësimit të klasave fenomeni i ç'halëzimit është më i lartë se viti 2019.

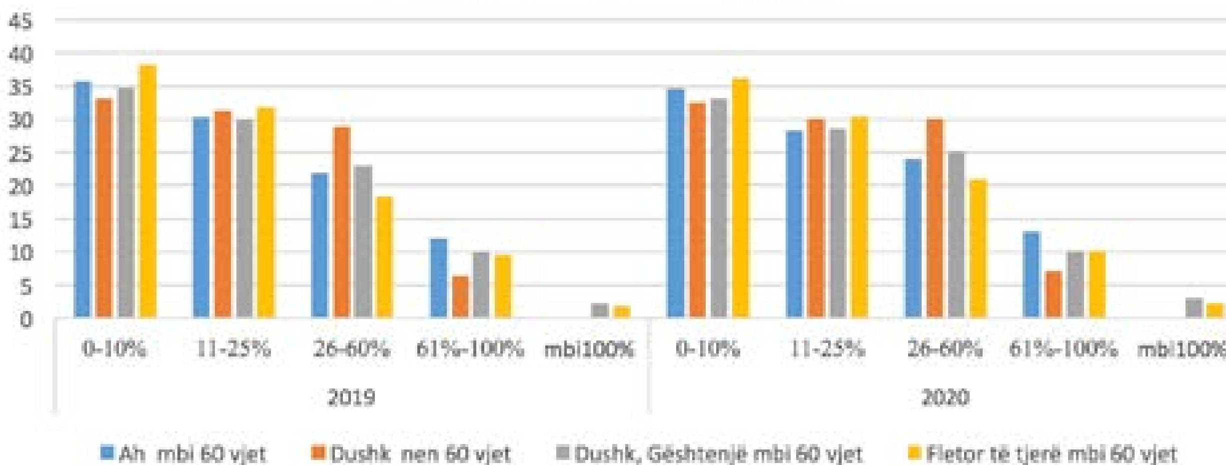

Për llojin ah në moshën 60 vjet kemi tendencë në rritje të klasën e tretë të ç'gjethëzimit (61%-100%) gjatë vitit 2020. Siç shikohet edhe nga treguesit e matur, drurët e prekur të klasës së tretë dhe të katërt duhet të mbahen nën kontroll, pasi janë më të larta se një vit më pare.

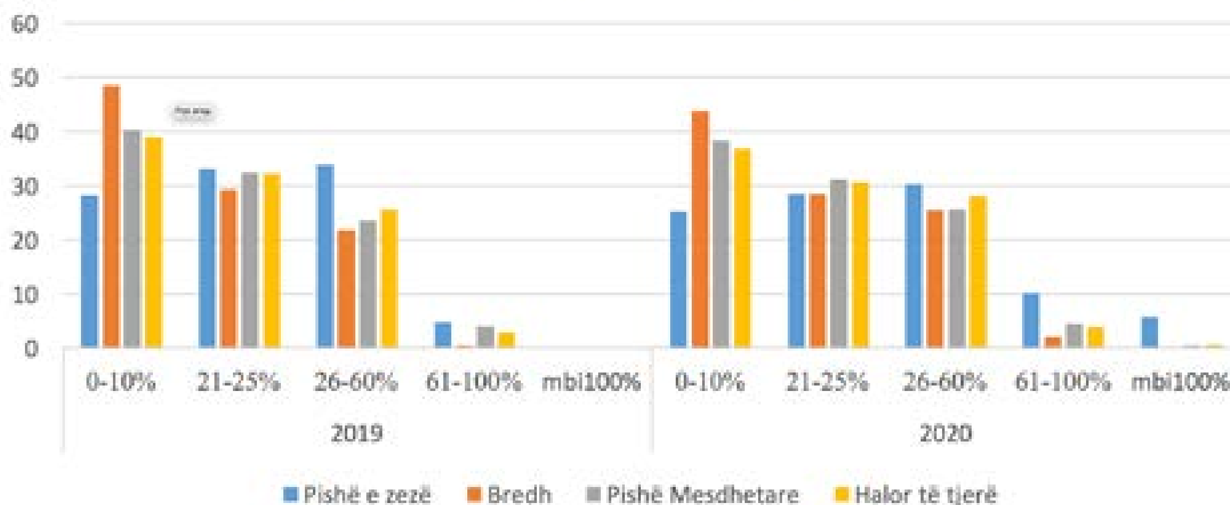

Kemi tendencë në rritje nga viti 2019 në vitin 2020 për të gjithë llojet e drurëve te klasës së tretë (61%-100) që përfaqëson ç'ngjyrosje të shkallë së lartë dhe klasës së katërt (mbi 100%) ku kemi drurë komplet të ç'ngjyrosur.

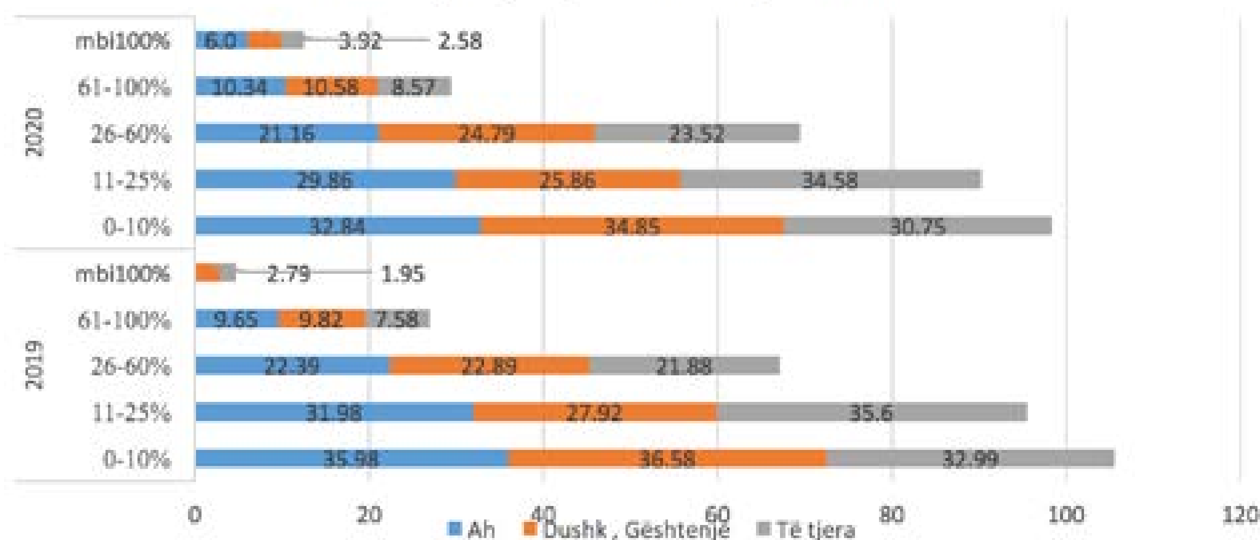

Për llojin ah rezulton: 13.07% në klasën e tretë të vlerësimit e cila është më e lartë se një vit më parë. Për llojet e dushkajave sipas klasave të vlerësimit për të dy klasat si për ato nën 60 vjet dhe mbi 60 vjet në klasën e tretë kemi (7.15 % dhe 10.12%) dhe në klasën e katërt kemi (2.97%), drurët e klasës së tretë dhe të katërt duhet të mbahen nën kontroll pasi janë më të larta se një vit më parë.

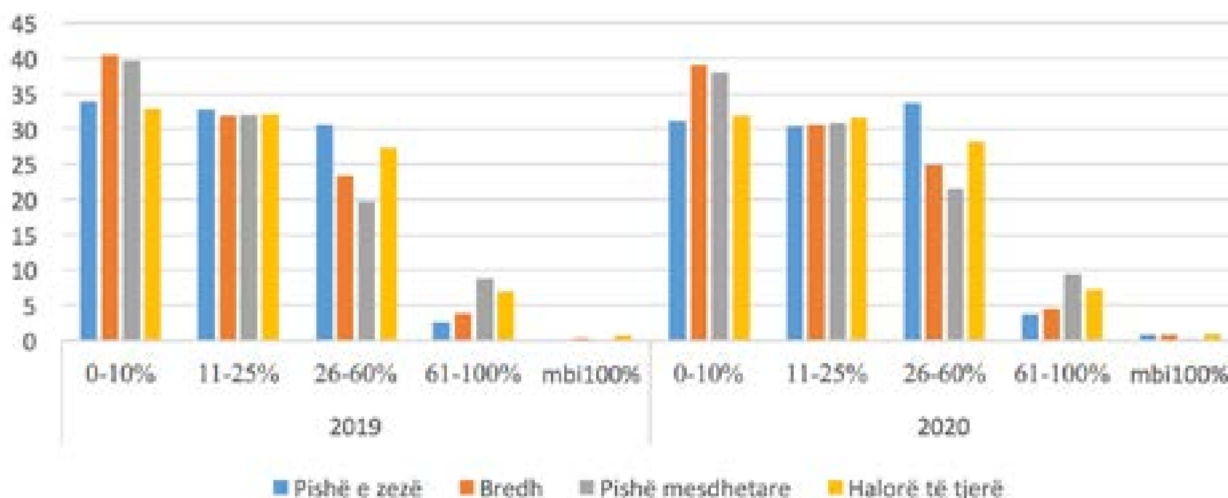

Shihet një tendencë në rritje e përqindjes për të gjithë llojet e drurëve halorë që i përkasin klasës së tretë ku kemi prekje të shkallës së lartë nga dëmtuesit, dhe të klasës së katërt, ku këta drurë janë komplet të prekur nga dëmtuesit.

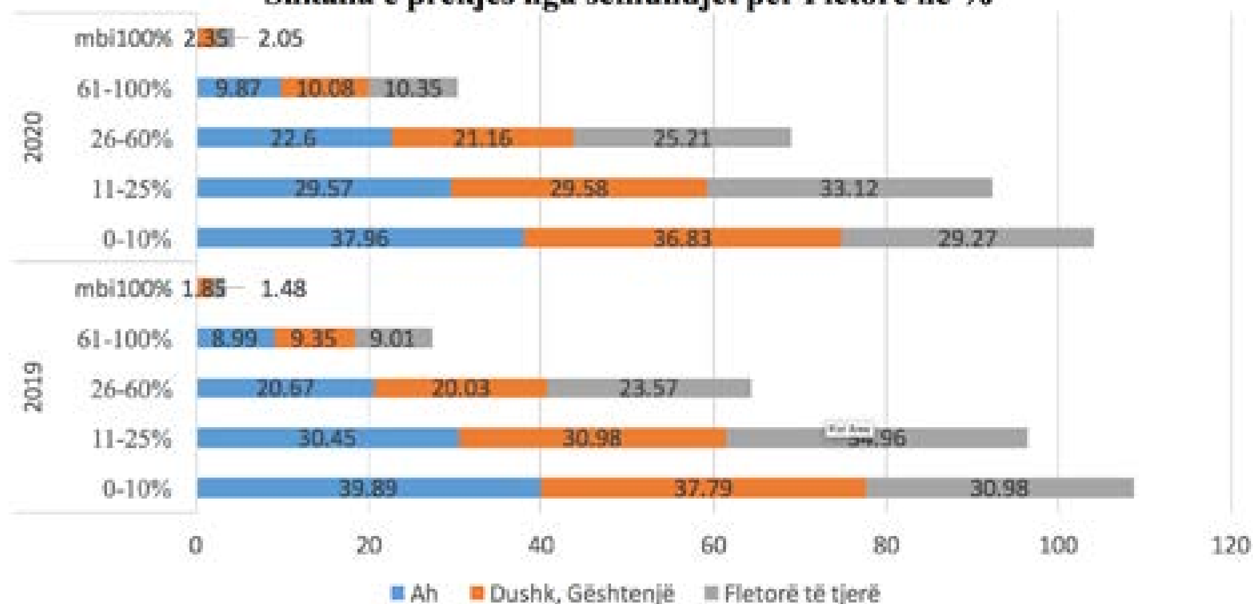

Shfaqja e dëmtuesve të fletorvë është në nivele më të larta se ato të një viti më parë. Kemi përqindje më të lartë të gjithë llojeve të drurëve që i përkasin klasës së tretë dhe të katërt.

Kemi tendencë në rritje në vitin 2020 të gjithë llojeve të drurëve halorë të prekur të klasës së dytë, tretë dhe katërt, e cila tregon për rritjen e shkallës së prekjes nga sëmundjet.

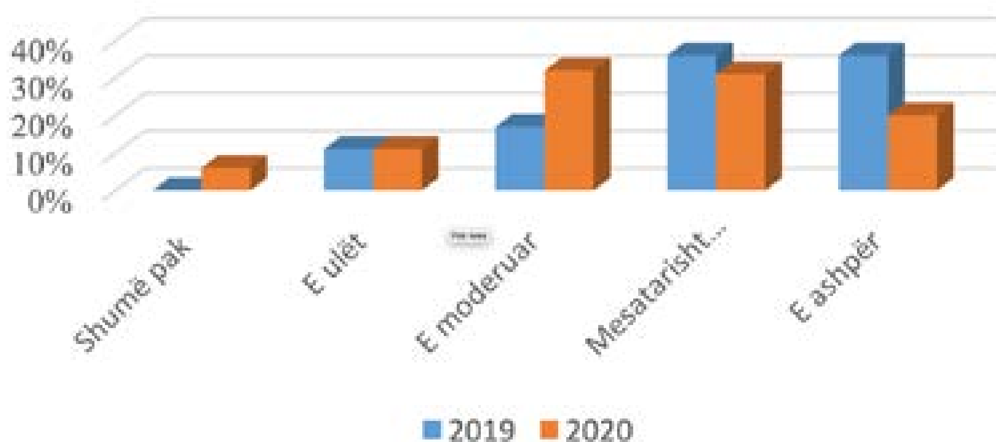
Shkalla prekjes nga sëmundjet është më e lartë gjatë vitin 2020. Kemi përqindje më të lartë të drurëve fletorë që i përkasin klasës së dytë, tretë dhe të katërt.

Sipërfaqja pyjore e dëmtuar nga zjarret

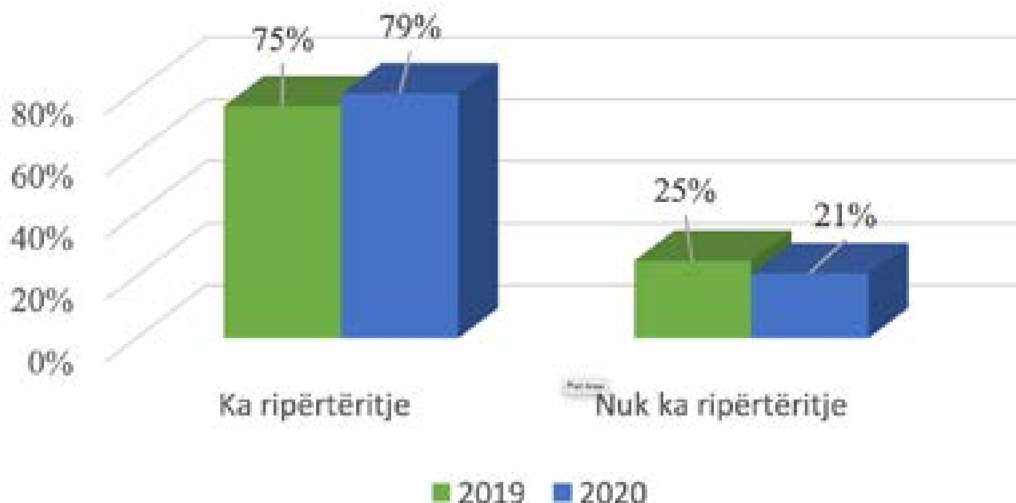
Më poshtë jepen të dhënat tabelare dhe grafike për vitet 2019-2020 për të vëzhguar tendencën e shkallës së prekjes së siperfaqeve pyjore nga zjarret ku përqindjet përfaqësojnë numrin e parcelave për secilën kategori/numrit total.

Viti	Shumë pak	E ulët	E moderuar	Mesatarisht e ashpër	E ashpër
2019	0%	11%	17%	36%	36%
2020	6%	11%	32%	31%	20%

Shihet një përmirësim i situatës të sipërfaqeve pyjore të dëmtuara nga viti 2019 në vitin 2020. Gjatë vitit 2020 kemi ulje të përqindjes së parcelave që paraqesin shkallë të dëmtimit mesatarisht të ashpër dhe të ashpër.

Gjendja e vegjetacionit të sipërfaqeve pyjore

Nga paraqitja grafike konstatohet se kemi një ripërtëritje më të lartë të vegjetacionit në vitin 2020 krahasuar me vitin 2019.

REKOMANDIME

- Zhvillimi i programeve për mbrojtjen e biodiversitetit dhe konservimit të farërave pyjore, nxitjen dhe mbështetjen e kërkimit shkencor në fushën e përmirësimit gjenetik, etj.

- Hartimi dhe zbatimi i masave për mbajtjen nën kontroll dhe minimizimin e shkallës së prekjes, nga dëmtuesit, sëmundjet më problematike, me përdorimin e metodave: silvikulturore, fiziko-mekanike, biologjike, dhe karantina pyjore.

    - Metoda silvikulturore; të konsistojë në, mbjelljen e farave dhe kalemëve të pastra e fidaneve të shëndoshë, punimeve mirëmbajtëse, krijimin e pyjeve të përzier etj.
    - Metoda fiziko-mekanike të konsistojë në marrjen e masave, për eleminimin e vezëve të dëmtuesve, vendosjen e brezave, vendosjen e drurëve kurth, prerjen dhe shfarosjen e çerdheve (qeskave), grumbullimin dhe largimin e insekteve, heqjen e drurëve e degët të prekura nga dëmtuesit dhe sëmundjet dhe asgjesimi i tyre.
    - Metoda kimike të konsistojë në përdorimin e pesticideve nëpërmjet; pluhrosjeve, spërkatje, etj.
    - Metoda biologjike të konsistojë në përdorimin e organizmave të gjalla për zhdukjen e dëmtuesve.

- Ndërmarrja e një studimi për identifikimin e të gjitha sipërfaqeve të llojeve të pishave mesdhetare të prekura nga dëmtuesi i proçesionares së pishës ,si dhe marrja e masave për mbajtjen nën kontroll të këtij dëmtuesi.

- Duke patur parasysh situatën e masiveve me llojin pishë e zezë me fenomenin e tharjes të halave apo skeletim total të kurorave të drurëve nga Proçesionarja e pishës, sugjerojmë se duhet të ndërhyhet me metodën biologjike të luftimit të këtij dëmtuesi. Në këto kushte del e nevojshme për riprodhimin në masë të insektit që ushqehet me larvën e dëmtuesit (koleopterit Calosoma sycophanta), në kuadrin e luftës biologjike ndaj proçesionares

- Financimi në vazhdimësi (në të ardhmen) i vlerësimit të sipërfaqeve pyjore të djegura do të sigurontë një bazë të dhënash dixhitale shumëvjeçare të ecurisë së ripërtëritjes së sipërfaqeve të prekura apo të djegura.

- Në sipërfaqet ku niveli i ripërtëritjes së vegjetacionit paraqitet i ulët ose mungon, rekomandohet të ndërhyhet me masa silvikulturore (pyllëzime, ripyllëzime) për rehabilitimin sa më të shpejtë të tyre. Këto masa janë më emergjente në ato bashki ku kemi parcela pyjore të djegura plotësisht dhe ku ripërtëritja e llojeve drusore mungon tërësisht.

- Mbrojtja më e mirë ndaj pakësimit të shumëllojshmërisë biologjike është futja e konservimit ,'in situ" dhe "ex situ" , për të bërë të mundur ruajtjen e burimeve gjenetike.

- Grumbullimi i farave nga këto pika monitorimi dhe prodhimi i fidanëve për pyllëzim të llojeve drusore të kërcenuara dhe rrezik zhdukje në arealin e përhapjes së tyre, do të ndihmonte në ruajtjen dhe shtimin e këtyre llojeve në të ardhmen.

- Në vitet ardhshme është e domosdoshme që të fokusohet më shumë në matjet dhe vlerësimin e treguesve specifikë që janë të lidhura me gjendjen e bimëve aromatiko-mjekësore pas përfundimit të fazës së grumbullimit të tyre. Kjo për të evidentuar mënyrat më efektive të grumbullimit të tyre.

- Është tepër i nevojshëm sensibilizimi i komunitetit rural në lidhje me rëndësinë e bimëve medicinale dhe veçanërisht trajnimi mbi mënyrën e grumbullimit të tyre.

◆ ◆ ◆

02

KAPITULLI II

BURIMET UJORE

KAPITULLI II

BURIMET UJORE

KAPITULLI II

BURIMET UJORE

Vendi ynë është i pasur me burime ujore. Ne kemi detyrimin t'i menaxhojmë në mënyrën e duhur dhe të ruajmë vlerat e tyre duke i mbrojtur nga ndikimet negative.

TEMATIKAT

- Cilësia e ujërave sipërfaqësore të Shqipërisë në lumenj, liqene dhe zona bregdetare si dhe ndikimi i shkarkimeve të lëngëta urbane në cilësinë e tyre. (AKM)
- Monitorimi i cilësisë së Lagunës së Butrintit, Karavastasë dhe Nartës.(AKM)
- Vlerësimi i cilësisë së lumenjve bazuar në parametrat TOC (karboni organic total) dhe TN (azoti total) . (ISHP)
- Monitorimi mikrobiologjik i ujërave bregdetarë të larjes në plazhet e Velipojës, Shëngjinit, Tales, Durrësit, Gjiri i Lalzit, Kavajës, Divjakës, Semanit, Vlorës, Palasës, Dhërmiut, Himarës, Jale, Borshit, Qeparoit, Lukove, Ksamilit, Sarandës, Pogradecit, Linit. (ISHP)
- Vlerësimi i dinamikës detare në rajonin Palasë-Himarë dhe monitorimi i hapësirës bregdetare të detit Adriatik(SHGJSH)

BURIMI I TË DHËNAVE

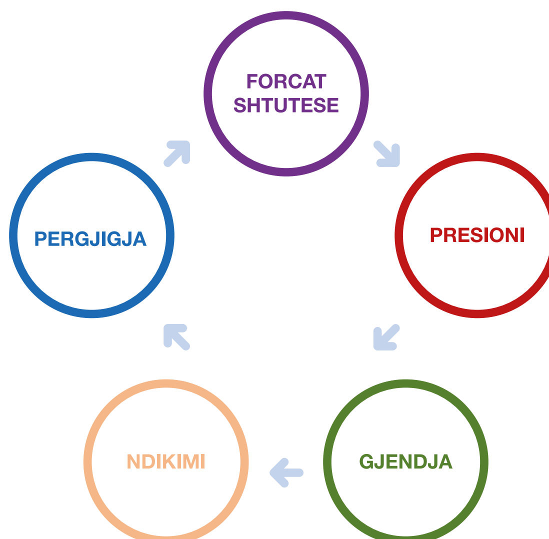
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM)
- Instituti i Shëndetit Publik (ISHP)
- Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH)

RËNDËSIA

Monitorimi i cilësisë së ujit është i rëndësishëm për mbrojtjen e mjedisit, menaxhimin e ujërave, identifikimin e shkaktarëve të ndotjes, deri në dhënien e rekomandimeve përkatëse sipas problematikave të identifikuara. Vlerësimi i cilësisë së ujërave bregdetare të larjes ka për qëllim të mbrojë shëndetin publik, nëpërmjet përcaktimit për shkallën e rrezikut shëndetësor të ujërave larëse bregdetare.

Hapësira bregdetare është një nga zonat me prioritet në politikat zhvillimore të qeverisjeve qëndrore dhe lokale dhe dhënia e informacionit për gjeodinamikën e saj deri më sot dhe trendin për të ardhmen, merr rëndësi të veçantë për vendimmarrjen në fushën e investimeve dhe në tërësi të planeve zhvillimore të ekonomisë në këto zona.

NDIKIMI NË SHËNDET DHE MJEDIS

Efektet direkte ose indirekte të nutrienteve në mjediset ujore dhe sasia e tyre ndikojnë drejtpërdrejt në cilësinë e ujrave larëse bregdetarë dhe ujrat e tjerë sipërfaqësorë dhe nëntokësorë. Këta nutrientë, sidomos azoti dhe fosfori e kanë origjinën nga aktivitetet antropike të njeriut në tokë ose në ujë. Pjesa më e madhe e ndotësve e kanë origjinën nga aktivitetet në tokë siç është përdorimi i fertilizanteve të ndryshëm dhe / ose shkarkimi i ujrave urbane të pa trajtuara. Ndotja e ujrave shpesh e ka origjinën edhe nga ajri, nga emisionet e aktiviteteve të anijeve dhe trageteve. Këto aktivitete mund të emetojnë sasira të mëdha ndotësish duke favorizuar rritjen e nutrienteve sidomos të azotit dhe të fosforit, të cilët ndikojnë drejt përsëdrejti në eutrofikimin e sistemeve ujore që lidhen me zhvillimin dhe lulëzimin sidomos të algave toksike siç janë algat blu. Rritja e rriskut të lulëzimit të algave, si psh të cianobaktereve, mund të shkaktojë asgjësimin e faunës bentonike, peshqit e egër ose intoksikim të molusqeve, të cilët përdoren për njerëzit. Efekt tjetër negativ në ekosistemin ujor, ka të bëjë me ngjyrimin e ujit, i cili ka edhe një efekt estetik negativ që shoqërohet në uljen e transparencës së ujit që lidhen me rritjen e algave në sipërfaqe të ujit, në kushtet e mungesës së oksigjenit. Popullimi i zonave fushore dhe zona afër lumenjve kanë ndikuar e ndikojnë negativisht në shtimin e ndotjes së ujërave të lumenjve. Aktiviteti i njeriut në këto sisteme ndikon në shumë mënyra,

si p.sh. me anë të pyllëzimeve ose shpyllëzimeve, urbanizimit, zhvillimit bujqësor, sistemit të tokës, shkarkimit të ndotësve, sistemit të rrjedhjes. Shkarkimi i ujrave urbane të patrajtuara në ujrat sipërfaqësore (dete,lumenj,liqene) përbën një nga problemet me serioze si nga pikpamja e ndotjes së mjedisit ujor ashtu edhe nga pikëpamja e shëndetit publik. Hapësira bregdetare është nën presion të vazhdueshëm të forcave të natyrës dhe veprimtarisë së shoqërisë njerëzore, sidomos kohët e fundit si rezultat i përqendrimit të popullsisë në zonat e ulëta bregdetare, zhvillimit të bujqësisë dhe turizmit, si dhe veçanërisht të ndryshimeve klimaterike të sotme dhe atyre që priten në vazhdimësi

VLERËSIMI

- Përshkrimi i treguesve

Treguesit nëpërmjet të cilëve vlerësohet cilësia e ujërave sipërfaqësore, lagunave dhe zonave bregdetare janë: temperatura e ujit, transparenca, pH, alkalinitet, saliniteti, percjellshmeria elektrike, oksigjeni i tretur, NKO, NBO5, nitritet, nitratet, amoniaku, orto – fosfatet, Ptotal, lenda pezull dhe klorofila a (vlerësim i gjendjes trofike).

Materiali organik natyror që ndodhet në ujërat e lumenjve ku përfshihen substancat kimike dhe komponimet organike të azotit si aminoacidet matet si karbon organik total (TOC) dhe shërben si paraardhës organik.

TN (azoti total) përcakon azotin në ujë në formën e amoniakut të lirë, nitrite, nitrate dhe komponime organike që janë të aftë të konvertohen në dyokside azoti.
Inspektimi higjeno sanitar, kryhet për përcaktimin burimeve pikësore ose difuze të ndotjes (shkarkimeve të lëngëta dhe/ose të ujërave të larta, që derdhen direkt ose indirekt në plazhe si dhe pastërtia e plazheve nga mbeturinat urbane apo inerteve), nëpërmjet vlerësimit të treguesve bakteriologjik Intestinal Enterococci (IE) dhe Escherichia Coli (E.coli)
Nëpërmjet vlerësimit të dinamikës së vijës bregdetare dhe hapësirës bregdetare në përgjithësi, evidentohen rreziqet e mundshme, kushtet e reja mjedisore dhe trendi i fenomeneve gjeodinamike në të ardhmen.

GJENDJA

1.Cilësia e ujërave sipërfaqësore të Shqipërisë në lumenj, liqene dhe zona bregdetare si dhe ndikimi i shkarkimeve të lëngëta urbane në cilësinë e tyre.

Vlerësimi i cilësisë së lumenjve dhe liqeneve përcaktohet në bazë të parametrave fiziko-kimikë duke i krahasuar me normat e lejuara të percaktuara në Direktivën Kuadër të Ujit të BE (DKU), ku ujërat e lumenjve klasifikohen në pesë klasa. Gjendja e moderuar ose klasa e tretë, konsiderohet si klasa me nivelin minimal të pranueshëm të cilësisë së ujërave të lumenjve. Për klasifikimin e zonave bregdetare i referohemi VKM 177 dt. 31.03.2005 - Normat e lejuara të shkarkimeve urbane nga impiantet e trajtimit.

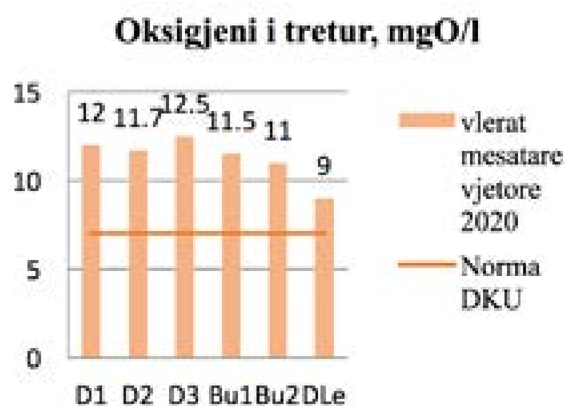
VLERAT LIMITE TË PARAMETRAVE KIMIKE NË LUMENJ SIPAS DKU

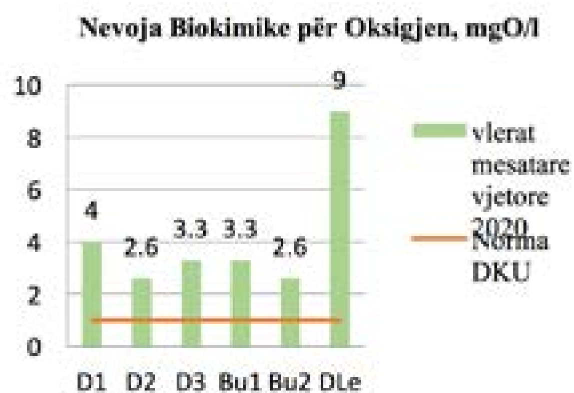
Parametrat	Njesia	Vlerat limite te parametrave kimike				
		Gjendje e Lartë Kl.I	Gjendje e Mirë Kl.II	Gjendje e Moderuar Kl.III	Gjendje e Varfër K.IV	Gjendje e Keqe Kl.V
Oksigjen i tretur	mgO/l	>7	>6	>5	>4	<3
BOD5	mg/l	<2	<3.5	<7	<18	>18
pH (acid)			>6.5	>6		
pH (alkalin)			<8.5	<9		
NH4	mgN/l	<0.05	<0.3	<0.6	<1.5	>1.5
NO2	mgN/l	<0.01	<0.06	<0.12	<0.3	>0.3
NO3	mgN/l	<0.8	<2	<4	<10	>10
PO4	mgP/l	<0.05	<0.10	<0.2	0.5	>0.5
P-total	mgP/l	<0.1	<0.20	<0.4	<1	>1

- Baseni i Drinit

Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	D1	Drini i Zi	Topojan – Ura Burrel Peshkopi
2.	D2	Drini	Bahcallëk – Ura Bahcallëk
3.	D3	Drini i Bardhë	Luma - Kukës
4.	Bu1	Buna	Muriqan – afër fshatit, në kufi
5.	Bu2	Buna	Ura e vjetër Shkodër - Shirokë
6.	DLe	Drini Lezhë	Kune – Vain para derdhjes në det

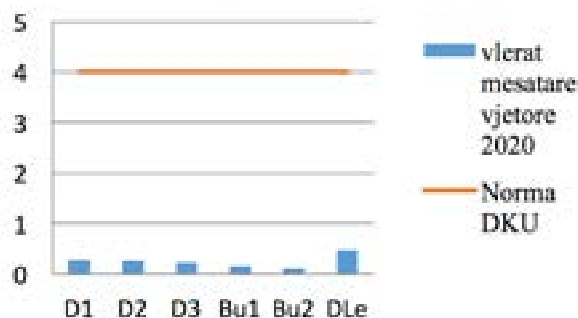
Vlerat e parametrave të matur dhe krahasimi me normën e Direktivës Kuadër të Ujit paraqiten në grafikët e mëposhtëm.

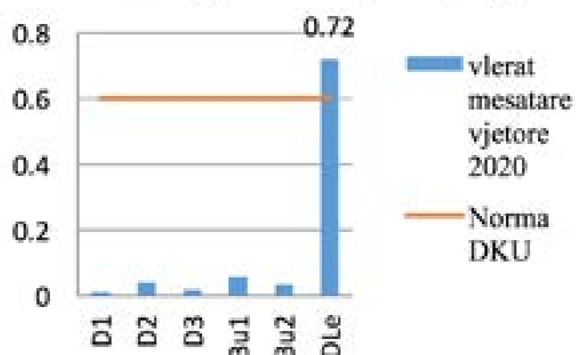

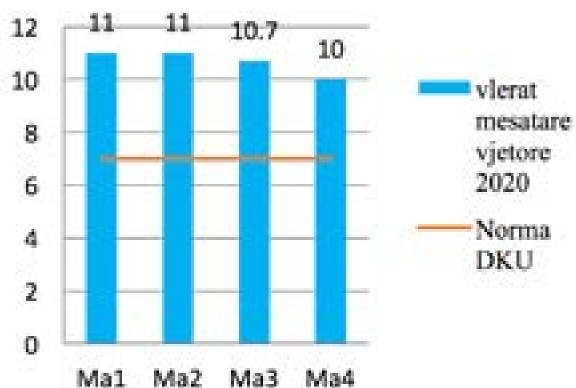

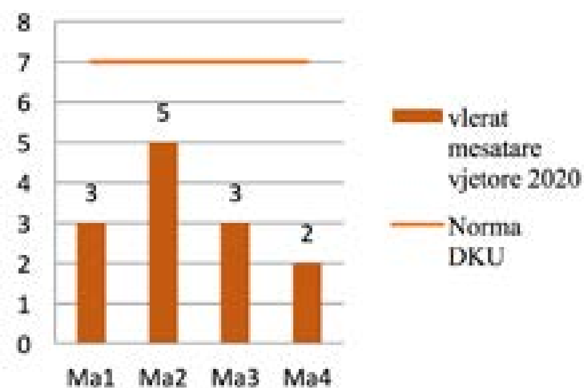

Duke vlerësuar të gjithë parametrat e DKU të cilët janë paraqitur edhe më sipër, vlerësojmë cilësinë e ujërave të Basenit të Drinit në Klasën IV – Gjendje e varfër ku stacionet D1, D2, D3, Bu1, Bu2 janë të një cilësie shumë të mirë, por stacioni DLe vlerësohet në Klasën IV – Gjendje e Varfër

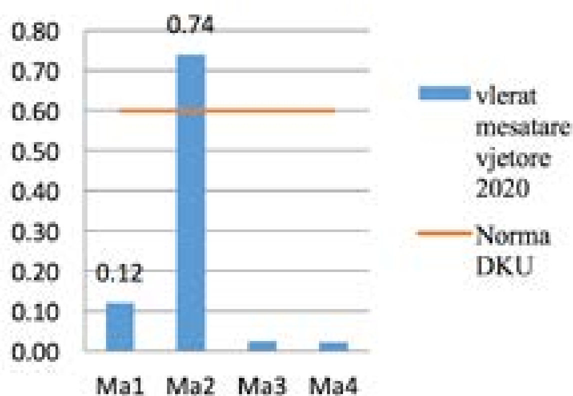
- **Baseni i Matit**

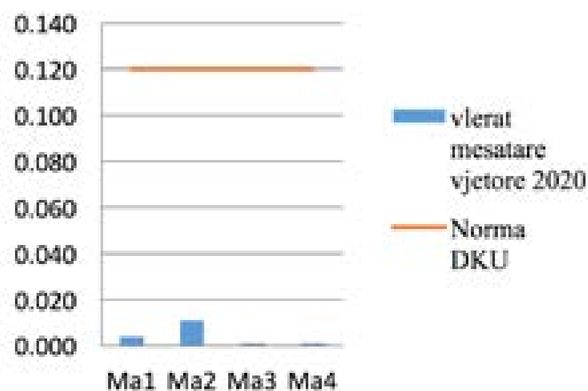
Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	Ma1	Fani i Madh	Ndërfushë, ndërmjet urave Milot – Kukës dhe Milot - Rrëshen
2.	Ma2	Fani i Vogël	Bukëmirë – Ura e Vjetër Milot – Kukës që të lidh me Rrugën e Kombit
3.	Ma3	Lumi Mat	Klos - Darse
4.	Ma4	Lumi Mat	Ura e Re Tiranë - Shkodër

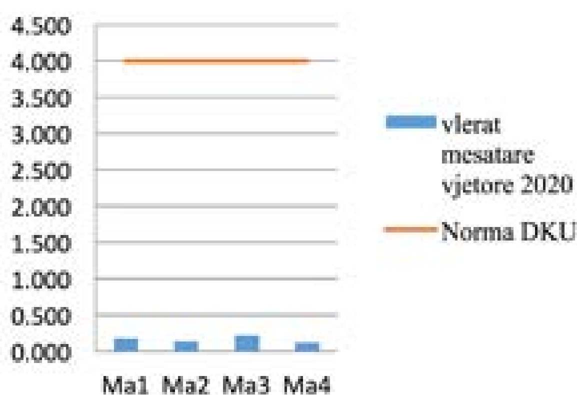

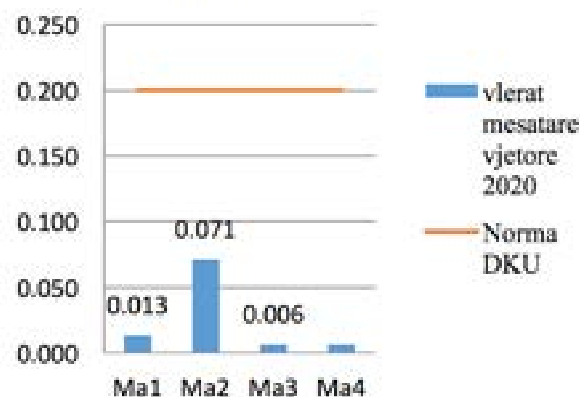

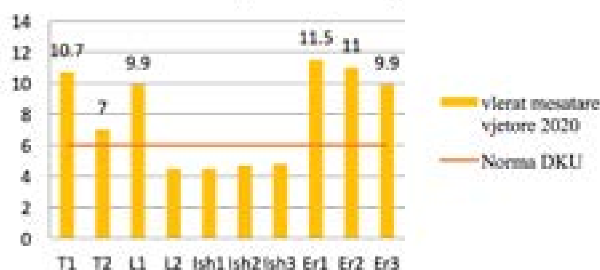

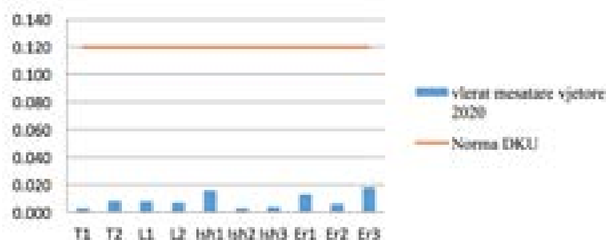
Baseni i Matit është i ngopur me oksigjen. Bazuar mbi vlerat mesatare të parametrave bazë, vlerësojmë se ujërat e Basenit të Matit klasifikohen në Klasën III – Gjendje e moderuar.

- **Baseni Ishëm – Erzen**

Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	T1	Lumi i Tiranës	Ura e Brarit
2.	T2	Lumi i Tiranës	Kamëz – poshtë urës
3.	L1	Lumi i Lanës	Lanabregas- 200 – 300 m sipër gurores Dajti
4.	L2	Lumi i Lanës	Ish dogana Kashar në autostrade 200m poshtë urës, 700 – 800m nga kryqëzimi i Coca - Coles
5.	Ish1	Lumi Ishëm	Ura Rinas
6.	Ish2	Lumi Ishëm	Ura e Gjolës
7.	Ish3	Lumi Ishëm	Ura Salmer
8.	Er1	Lumi Erzen	Pëllumbas
9.	Er2	Lumi Erzen	Ura e Beshirit
10.	Er3	Lumi Erzen	Sallmone – Fshati Rinia

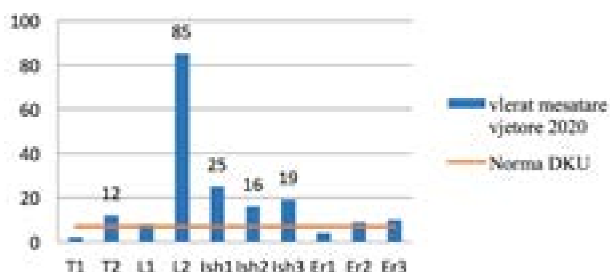

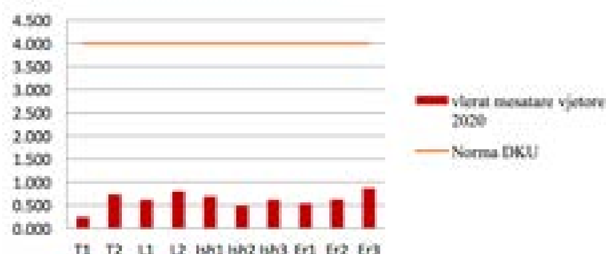

Lumi Erzen paraqitet të jetë me ujëra të pasur me oksigjen duke u klasifikuar ne Klasën I – Gjendje e lartë.

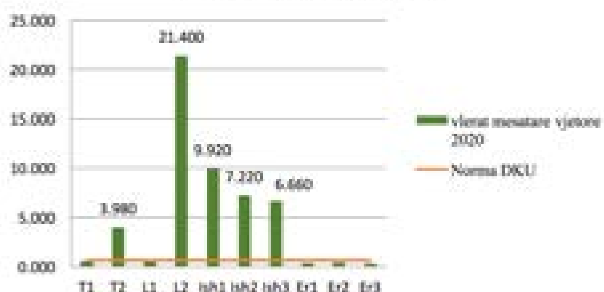
Përmbajtja e nitriteve është nën normën e lejuar në të gjitha stacionet e këtij baseni.

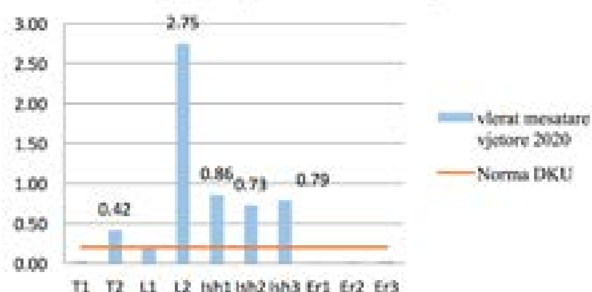

Tejkalim të vlerës limite për parametrin NBO kemi në Lumin Tirana, Lana, Ishëm ku klasifikohen në Klasën V, Gjendje e Keqe. Lumi Erzen klasifikohet në Klasën IV – Gjendje e varfër.

Përmbajtja e nitrateve në të gjitha stacionet e monitoruara rezulton në vlera më të ulëta se norma e lejuar

Lumi Tirana, Lana dhe Ishmi tejkalojnë vlerat limite dhe klasifikohen në klasën V – Gjendje e keqe
Lumi Erzen klasifikohet në Klasën III – Gjendje e moderuar.

Lumi Ishmit klasifikohet në Klasën e V – Gjendje e keqe. Stacionet e Lumit Erzen nuk ka patur permbajtje te fosforit. Stacioni L2, lumi Lana dhe T2, lumi Tirana klasifikohet Klasën V – Gjendje e keqe

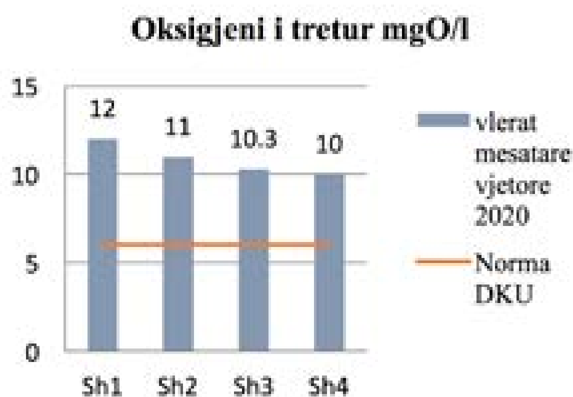
Stacioni L2 klasifikohet Klasa e V- Gjendje e Keqe
Lumi Ishëm klasifikohet në Klasën III – Gjendje e moderuar

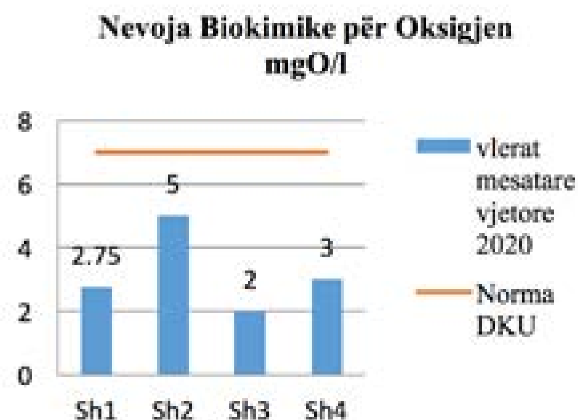
Bazuar mbi të gjithë parametrat, vlerësohet se Baseni Ishëm – Erzen klasifikohet në Klasën V – Gjendje e keqe. Kjo dhe për arsye se afër zonave të banuara ndikojnë shkarkimet urbane të cilat derdhen direkt të patrajtuara duke shkaktuar një ndotje të lartë.

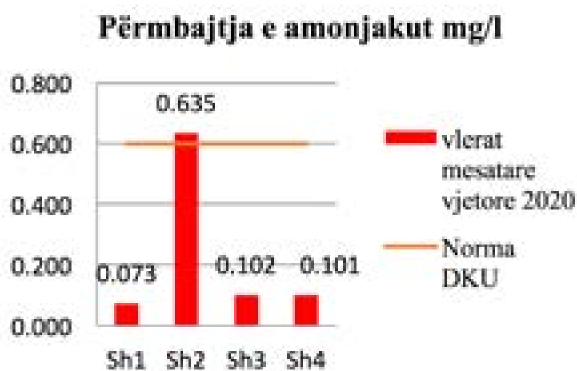
- **Baseni i Shkumbinit**

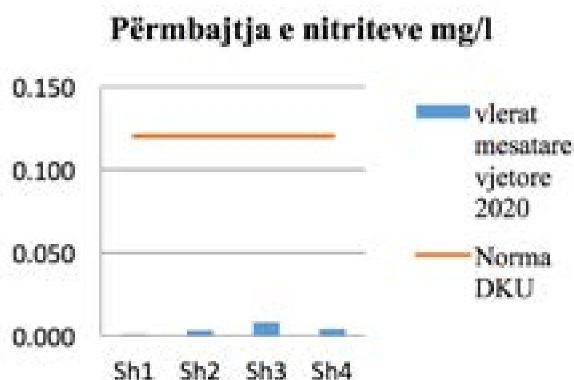
Tabela 5.

Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	Sh1	Lumi i Shkumbinit	Qukës – 500 mbi fshatin Qukës
2.	Sh2	Lumi i Shkumbinit	Ura Toplias
3.	Sh3	Lumi i Shkumbinit	Ura e Paprit
4.	Sh4	Lumi i Shkumbinit	Ura Rrogozhinë

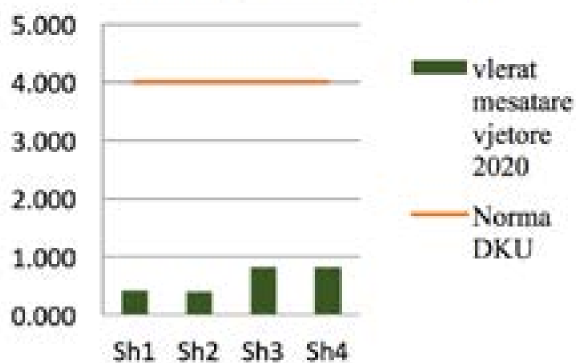

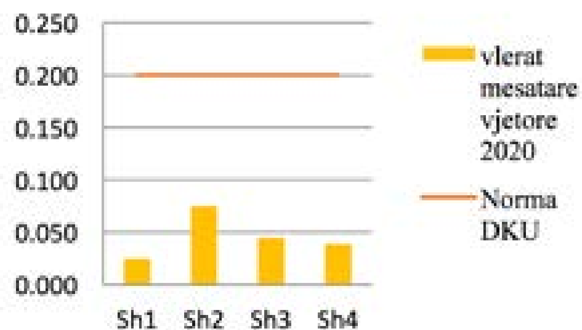

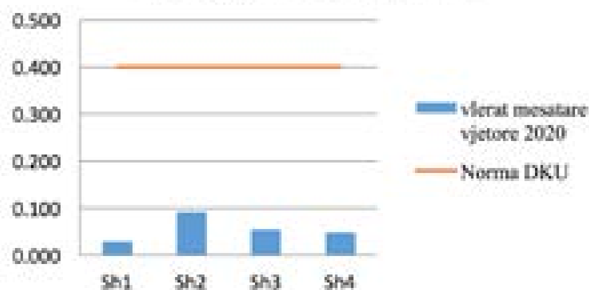

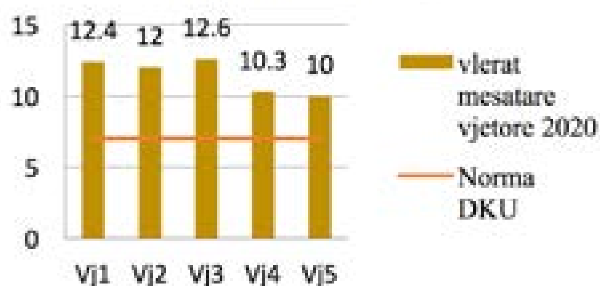

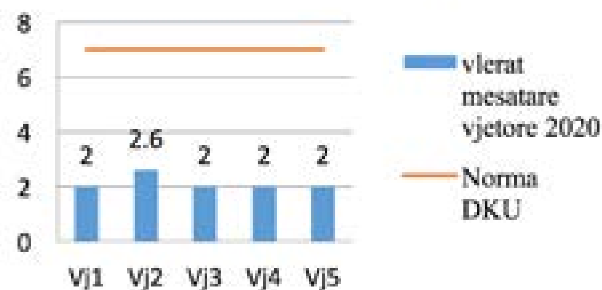

Bazuar mbi vlerat e parametrave vlerësohet se ujërat e Basenit të Shkumbinit klasifikohen në Klasën e III – Gjendje e moderuar.

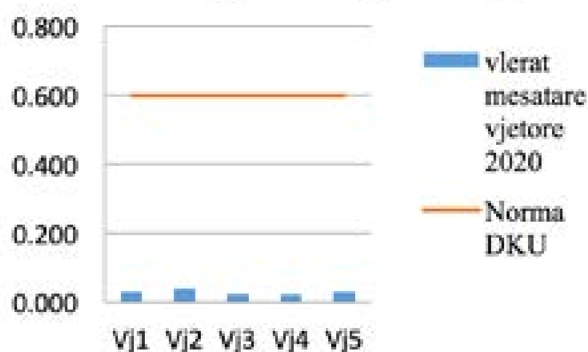
- **Baseni i Vjosës**

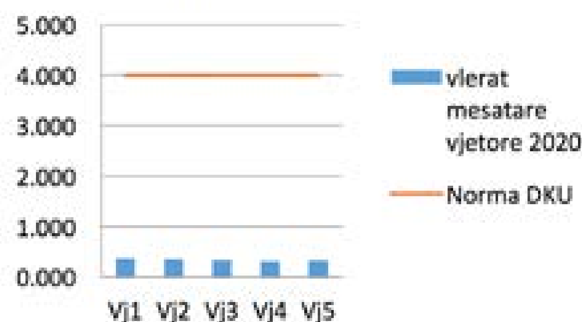
Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	Vj1	Lumi i Vjosës	Çarshovë– pas fshatit Petran
2.	Vj2	Lumi i Vjosës	Ura e qytetit
3.	Vj3	Lumi Drino	Ura e Leklit - Tepelenë
4.	Vj4	Lumi i Vjosës	Ura Memaliaj
5.	Vj5	Lumi i Vjosës	Ura e Mifolit - Vlorë

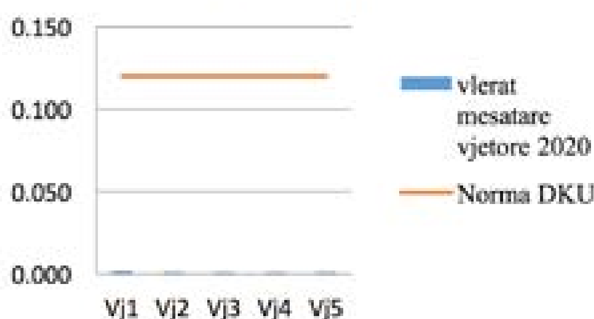

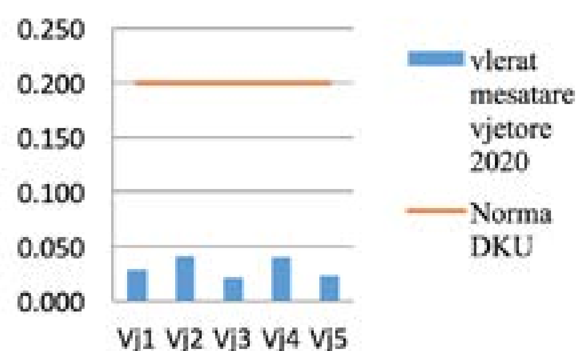

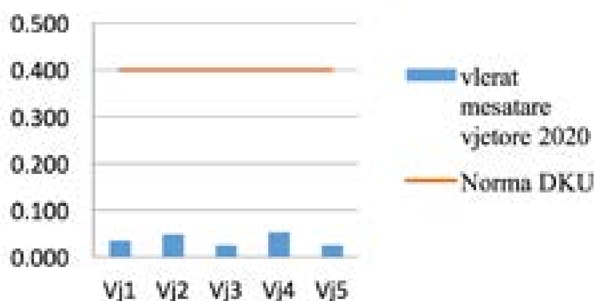

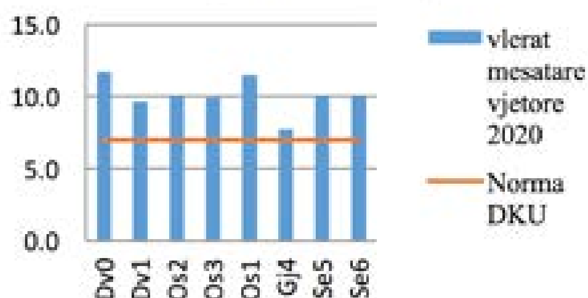

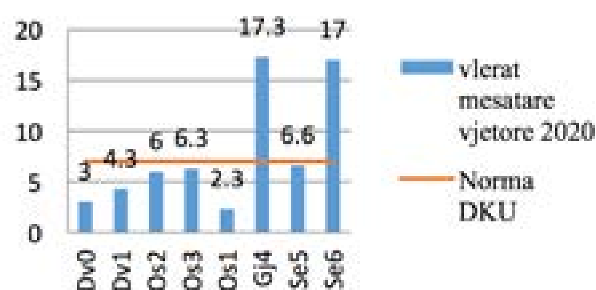
Duke marrë në konsideratë të gjithë parametrat e DKU, vlerësohet se stacionet e Basenit të Vjosës klasifikohen si ujëra me cilësi të mirë të cilat renditen në Klasën II – Gjendje e mirë.

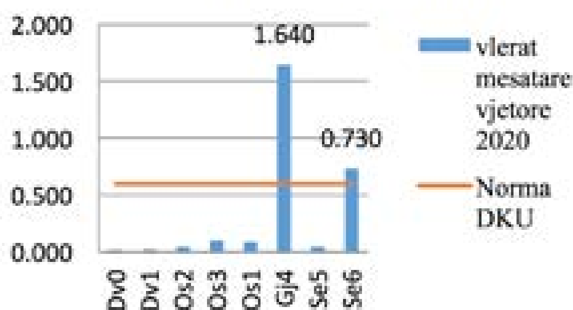
- Baseni i Semanit

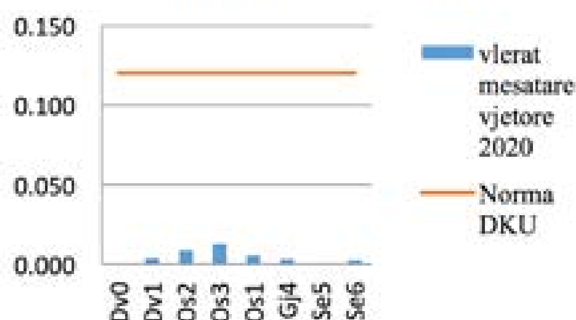
Nr.	Kodi i kampionit	Emërtimi i Lumit	Vendndodhja
1.	Dv0	Lumi i Semanit	Bilisht – Ura e Treshit
2.	Dv1	Lumi Devoll	Kucovë – Ura Kucovë Kozarë
3.	Os1	Lumi Osum	Ura Lapan
4.	Os2	Lumi i Osumit	Fshati Uznove
5.	Os3	Lumi i Osumit	Ura Vajgurore
6.	Gj4	Lumi Gjanice	Ura e Qytetit Fier
7.	Se5	Lumi Seman	Ura e Mbrostarit
8.	Se6	Lumi Seman	Mujalli, Libofsh

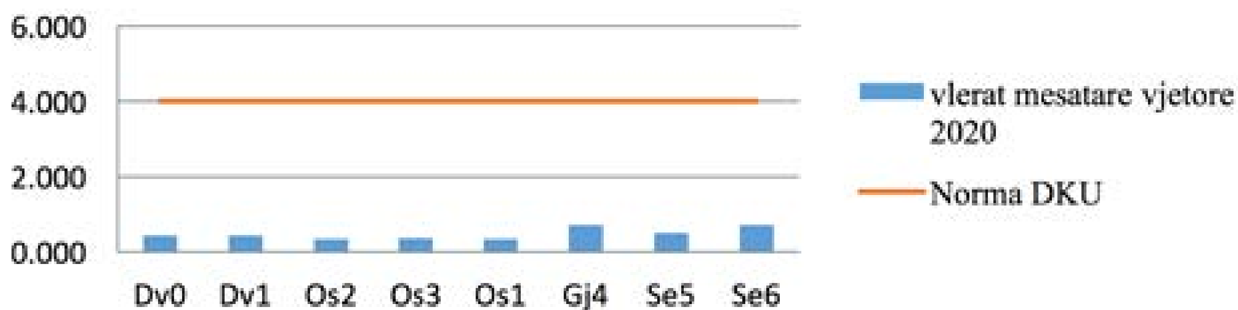

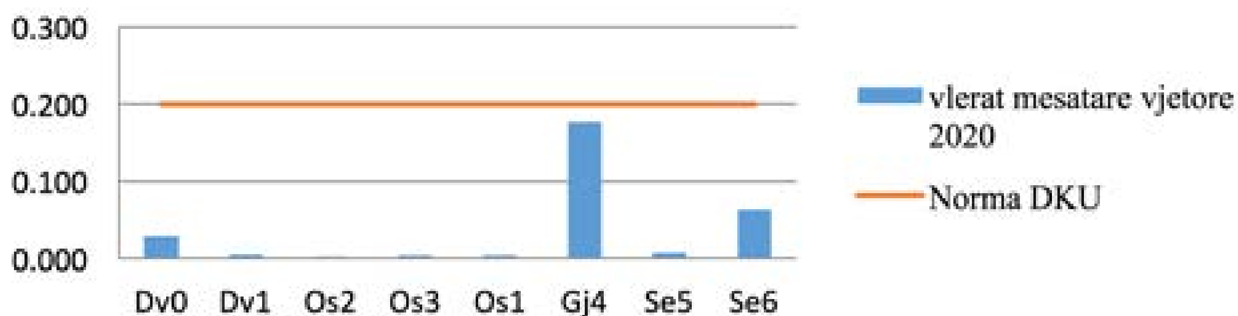

Oksigjeni i tretur mgO/l
15.0
10.0
5.0
0.0
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

Nevoja Biokimike për Oksigjen mgO/l
20
15
10
5
0
3
4.3
6
6.3
2.3
17.3
6.6
17
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

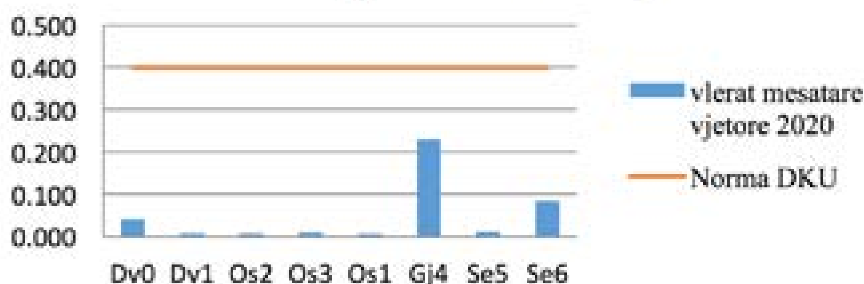

Përmbajtja e amonjakut mg/l
2.000
1.500
1.000
0.500
0.000
1.640
0.730
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

Përmbajtja e nitriteve mg/l
0.150
0.100
0.050
0.000
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

Përmbajtja e nitrateve mg/l
6.000
4.000
2.000
0.000
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

Përmbajtja e ortofosfatit mg/l
0.300
0.200
0.100
0.000
Dv0
Dv1
Os2
Os3
Os1
Gj4
Se5
Se6
vlerat mesatare vjetore 2020
Norma DKU

Baseni i Semanit klasifikohet në Klasën V- gjendje e keqe me stacionin Gj4 – Ura e qytetit Fier si stacionin më të ndotur ku impakti i shkarkimeve urbane dhe industriale është shumë i madh.

2.MONITORIMI I CILËSISË SË LAGUNAVE DHE LIQENEVE

Vlerësimi i cilësisë së tyre përcaktohet nëpërmjet vlerave limite të cilësisë së ujërave të liqeneve sipas Direktivës Kuadër të Ujërave dhe indeksi i gjendjes trofike Karlson (TSI) si mëposhtë:

Parametrat	Njësia matëse	Vlerat limite për përcaktimin e gjendjes		
		Oligotrofik	Mesotrofik	Eutrofik
Transparenca	m	5-10 (max 15-20)	1-2 (max.5-10)	<1 (max 2-3)
Nevoja Kimike për Oksigjen (NKO)	mg 02 /l	1-2	8-9	20-65
Nevoja Biokimike për Oksigjen(NB05)	mg 02/l	<3	3-5,5	5,5-14
Nitrate (NO3-N)	mg N/l	<1	<1	>2
Fosfor total (P- total)	µg P/l	4-10	10-35	35-100

Indeksi TSI	Përshkrimi
TSI <30	Oligotrofi klasike; ujra te qarta, oksigjen gjatë gjithë vitit në shtresën lipolimnion, peshq në thellësi
TSI 30-40	Liqenet e thellë paraqiten ologotrofe klasike, por ujërat e cekta bëhen anoksike gjatë verës.
TS 40-50	Ujëra akoma të qarta, por rritet probabiliteti i anoksisë në shtresën hipolimnom gjatë verës.
TS 50-60	Nivel i ulët i eutrofisë klasike: reduktim i transparencës, anoksi në hypolimnion gjatë verës, macrophyte të pranishme, peshq të ujërave të ngrohta.
TSI 60-70	Predomonojnë algat blue-të gjelbërta, shkuma e algave e mundshme, prani e vlerësueshme e macrophytes.
TSI 70-80	"Bloom" i algave gjatë verës, shtresë e dëndur macrophyte, po me shtrirje të kufuzuar për shkak të depërtimit të dritës. Shpesh gjendja mund të klasifikohet si hipëreutrofike.
TSI > 80	Shkumë algash, peshq të ngordhur gjatë verës, macrophytes, dominojnë peshq rezistentë.

- Laguna e Butrintit

Monitorimi realizohet në një pikë monitorimi me dy thellësi dhe përkatësisht 0 m dhe 5 m thellësi ku temperatura e ujit varion nga 18 - 27°C dhe oksigjeni i tretur i matur in – situ rezulton 9.6 – 11 mgO/l ku dëshmon që ujërat janë të pasura me oksigjen. Kjo lagunë është zonë e cila përdoret për kultivimin e midhjeve.

Parametrat dhe vlerat përkatëse për monitorimin e cilësisë së ujërave të lagunave paraqiten si mëposhtë vijon.

Parametri	Vlera	Njësia
Transparenca	3	m
NKO	7	mg 02/l
NB05	3.5	mg 02/l
Nitrate	0.375	mg N/l
P-total	38.5	µgP/l

Përmbajtja mesatare e klorofilës a është vlerësuar 1.18mg/m3, ndërsa Indeksi i gjendjes trofike Karlson TSI është vlerësuar 30.65.

Referuar të dhënave vlerësohet se ujërat e lagunës së Butrintit bazuar në parametrat e mësipërm janë me cilësi mezotrofike, ku ka tendencë eutrofie për përmbajtjen e fosforit total.

- **Laguna e Karavastasë**

Monitorimi i Lagunës së Karavastasë realizohet në dy pika monitorimi, një pikë është në det dhe tjetra në ujë – këmbimin det – lagunë. Ujërat e kësaj lagune paraqesin vlerë mesatare të pH 7.9 dhe kripshmëria e kësaj lagune është e lartë si pasojë e ujë-këmbimit me detin.

Parametri	Vlera	Njësia
Transparenca	0.45	m
NKO	22	mg 02/l
NB05	14	mg 02/l
Nitrate	1.26	mg N/l
P-total	31.0	µg P/l

Përmbajtja mesatare e klorofilës a është vlerësuar 11.49mg/m3, ndërsa Indeksi i gjendjes trofike arlson TSI është vlerësuar 54.42, duke e klasifikuar lagunën në cilësi eutrofike

Bazuar mbi vlerat e matura të parametrave vlerësohet se ujërat e lagunës së Karavastasë janë me cilësi eutrofike.

- **Laguna e Nartës**

Kjo lagune është monitoruar në 2 pika kampionimi, njëra në Urën e Manastirit dhe tjetra në ujëkëmbimin det – lagunë

Parametri	Vlera	Njësia
Transparenca	0.4	m
NKO	9	mg 02/l
NB05	5	mg 02/l
Nitrate	0.48	mg N/l
P-total	80	µg P/l

Përmbajtja mesatare e klorofilës a është vlerësuar 4.09 mg/m3, ndërsa Indeksi i gjendjes trofike Karlson TSI është vlerësuar 46.2. Laguna e Nartës nuk paraqet vlerë të lartë të përmbajtjes së klorofilës a, karakterizohet me nivel të ulët të algave dhe lëndëve ushqyese

Ujërat e Lagunës së Nartës vlerësohen me transparencë të ulët dhe me vlera të larta të nevojës kimike dhe biokimike për oksigjen si dhe fosforit total duke e klasifikuar këtë lagunë me cilësi eutrofike.

- **Liqeni i Shkodrës**

Vlerësimi është kryer për tre stacione, në Koplik (Sterbec), Shirokë dhe Zogaj, ku në çdo pikë monitorimi jane kampionuar mostra në 2 thellësi të ndryshme: 0 m dhe 10 m.

	Shirokë	Koplik	Zogaj	
Parametrat				Njësia
NKO	6.95	6.33	7.65	mg 02/l
NBO5	3.95	3.3	4.3	mg 02/l
Nitrate	< 1	< 1	< 1	mg N/l
P-total	27	27	26	µg P/l
Klorofila a	5.034	5.57	4.4	mg/m3
Indeksi trofik	46.08	46.88	44.4	TSIC (Indeksi Karlson)

Transparenca e ujit varion nga 0.8m – 1.2 m duke i klasifikuar ujërat me cilësi mezotrofike.
Liqeni i Shkodrës paraqitet me përmbajtje më të lartë të klorofilës a në stacionin e kampionimit Koplik, dhe për pasojë niveli trofik i saj karakterizohet me një cilësi mezotrofike dhe me një nivel mesatar të algave dhe lëndëve ushqyese.

Bazuar mbi vlerat e parametrave vlerësohet se ujërat e Liqenit të Shkodrës janë me cilësi mezotrofike.

- **Liqeni i Ohrit**

Parametrat e matur i referohen dy pikave të monitorimit, ku pika e parë është stacion reference në thellësi 150 metra , dhe stacioni nr.2 (litoral) është 200 m nga bregu,, në thellësi mbi 5 metra. Ujërat e liqenit janë të ngopura me oksigjen me vlera që variojnë 7.2 – 13 mg O/l

	Stacion 1	Stacion 2 (litoral)	
Parametrat			Njësia
Transparenca	12	4.3	m
NKO	4.0	5.0	mg 02/l
NBO5	2.1	3.3	mg 02/l
Nitrate	0.026 < 1	0.022< 1	mg N/l
P-total	26	22	µg P/l
Klorofila a	0.885	0.881	mg/m3
Indeksi trofik	2.26	29	TSIC (Indeksi Karlson)

Liqeni i Ohrit për parametrin e transparencës, nitrateve dhe klorofilës - a paraqet gjendje oligotrofike. Për parametrin NBO, NKO dhe fosfor total stacioni litoral vlerësohet me cilësi mezotrofike.

- **Liqeni i Prespës**

Vlerësimi kryhet për tre pika monitorimi, përkatësisht në Goricë, Liqenas , Gollomboc dhe Prespa e Vogël në një pikë monitorimi. Vlerat mesatare e transparencës për ujërat e liqenit të Prespës së Madhe janë 3.6 m duke e klasifikuar me cilësi mezotrofike. Në Prespën e Vogël vlera e transparencës është 0.36 m duke e klasifikuar këtë liqen në cilësi eutrofike.

	Goricë	Liqenas	Gollomboc	Prespë e Vogël	
Parametrat					Njësia
NKO	7.2	10	6.15	6.66	mg 02/l
NBO5	4.3	5.5	3.3	4.5	mg 02/l
Nitrate	0.175	0.115	0.102	1.21	mg N/l
P-total	32	27	24	32	µg P/l
Klorofila a	2.3	3.09	2.06	3.65	mg/m3
Indeksi trofik	38.2	40.55	36	40.2	TSIC (Indeksi Karlson)

Bazuar në vlerat e indeksit trofik ujërat e liqenit të Prespës së Madhe vleresohen si ujëra akoma të qarta por me një nivel mesatar të algave dhe lëndëve ushqyese ndërsa në Liqenin e Prespës së Vogël vlerat e larta të indeksit Karlson dëshmojnë për një predominim të algave blu të gjelbërta dhe me prani të vlerësueshme të makrofiteve.

Duke u nisur nga vlerësimi i të gjithë parametrave bazë të mësipërm, vlerësojmë se ujërat e Liqenit të Prespës janë të cilësisë mezotrofike.

- **Tributarët (Lumi i Pogradecit ,Verdovë , Tushemisht)**

Cilësia e tributarëve të mësipërm të cilët derdhen në liqenin e Ohrit, ndikon dhe në cilësinë e këtij liqeni. Për këtë arsye është e rëndësishme dhe vlerësimi i tyre. Temperaturat mesatare të ujërave variojnë në përputhje me ndryshimet sezonale. Ujërat e këtyre tre lumenjve vlerësohen alkaline me pH < 8.5, me vlera që variojnë nga 7.36 – 7.66.

Lumi i Pogradecit

Nr.	Parametri	Vlera mesatare vjetore	Norma	Klasifikimi
1.	NBO5	2.6 mg/l	< 7	Gjendje e mirë – Klasa II
2.	Amonjak	0.056 mg/l	< 0.6	Gjendje e mirë – Klasa II
3.	Nitrite	< 0.001 mg/l	< 0.12	Gjendje e lartë– Klasa I
4.	Nitrate	1.53 mg/l	< 4	Gjendje e mirë – Klasa II
5.	Orto - fosfate	0.077mg/l	< 0.2	Gjendje e lartë – Klasa I
6.	Fosfori total	0.083 mg/l	< 0.4	Gjendje e lartë – Klasa I

Lumi i Pogradecit bazuar mbi vlerat e parametrave të matur klasifikohet me cilësi të mirë.

Lumi Verdovë

Nr.	Parametri	Vlera mesatare vjetore	Norma	Klasifikimi
1.	NBO5	11mg/l	< 7	Gjendje e varfër – Klasa IV
2.	Amonjak	6.88mg/l	< 0.6	Gjendje e keqe – Klasa V
3.	Nitrite	0.14mg/l	< 0.12	Gjendje e varfër – Klasa IV
4.	Nitrate	0.94mg/l	< 4	Gjendje e mirë – Klasa II
5.	Orto - fosfate	1.02mg/l	< 0.2	Gjendje e keqe – Klasa V
6.	Fosfori total	1.17mg/l	< 0.4	Gjendje e keqe – Klasa V

Lumi i Verdovës referuar gjithë parametrave të mësipërm klasifikohet me cilësi të keqe ku përmbajtja e lartë e nevojës biokimike për oksigjen dhe e amonjakut dëshmojnë për shkarkime urbane të cilat derdhen direkt pa asnjë trajtim paraprak dhe kjo situatë kërkon të merren masa të menjëhershme.

Lumi Tushemisht

Nr.	Parametri	Vlera mesatare vjetore	Norma	Klasifikimi
1.	NBO5	2mg/l	< 7	Gjendje e lartë – Klasa I
2.	Amonjak	0.034mg/l	< 0.6	Gjendje e lartë – Klasa I
3.	Nitrite	0.0016mg/l	< 0.12	Gjendje e lartë - Klasa I
4.	Nitrate	0.48mg/l	< 4	Gjendje e lartë – Klasa I
5.	Orto - fosfate	0.05mg/l	< 0.2	Gjendje e lartë – Klasa I
6.	Fosfori total	0.06mg/l	< 0.4	Gjendje e lartë– Klasa I

Lumi i Tushemishtit referuar parametrave të statusit kimik vlerësohet në ujëra me cilësi shumë të mirë

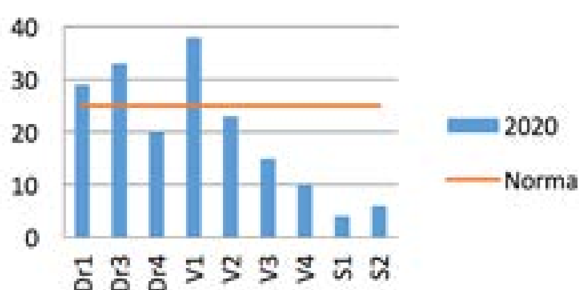
3.NDIKIMI I SHKARKIMEVE URBANE NË CILËSINË E UJËRAVE BREGDETARE

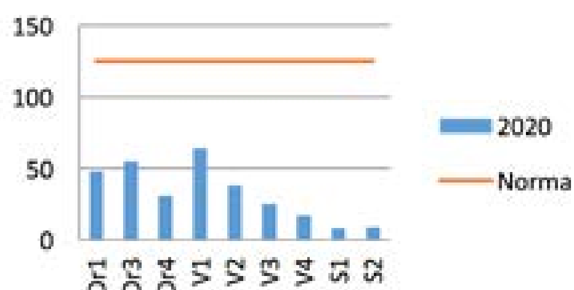
Monitorimi i ndikimit të shkarkimeve urbane në cilësinë e ujërave bregdetare është realizuar në qytetet Durrës, Vlorë dhe Sarandë. Përzgjedhja e stacioneve të monitorimit është bazuar sipas skemës ku kolektori shkarkues përfaqëson burimin ndotës dhe pas shkarkimit në mjedisin pritës, në det në distancën 10 m. Kështu vlerësohet cilësia e ujërave të shkarkimeve në pikën e shkarkimit (kolektorë ose stacione pompimi) dhe impakti i tyre në cilësinë e ujërave bregdetare.

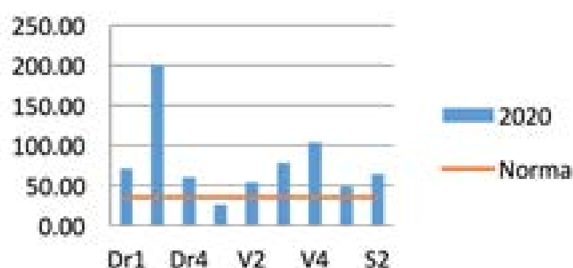
Vlerësimi i cilësisë së ujërave urbane është kryer sipas normave të shkarkimeve të lëngëta urbane nga impiantet e trajtimit, të përcaktuara në legjislacionin shqiptar VKM Nr.177 dt.31.03.2005, që janë të njëjta me ato të Direktivës së Komunitetit Evropian

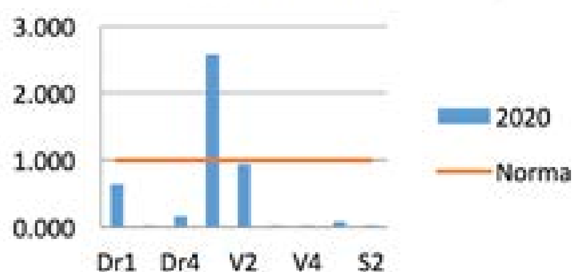
Nr	Parametrat	Përqëndrimi
1	Nevoja biokimike për oksigjen (NBO5)	25 mg/l 02
2	Nevoja kimike për oksigjen (NKO)	125 mg/l 02
3	Lënda totale në suspension	35 mg/l
4	Fosfori total	1 mg P/l

Nr.	Kodi i kampionit	Zona bregdetare	Vendndodhja
1.	Dr1	Durrës	Porto Romano
2.	Dr2	Durrës	10 m në det
3.	Dr3	Durrës	Currilat
4.	Dr4	Durrës	Kanali Plepa – Shkëmbi i Kavajës
5.	V1	Vlorë	Hidrovori Vlorë – Pylli i Sodës
6.	V2	Vlorë	Në det 20 m pas stacionit të pompimit – Pylli iSodës
7.	V3	Vlorë	Plazhi i Ri - Vlorë
8.	V4	Vlorë	Shkolla e Marinës
9.	S1	Sarandë	Plazhi i qytetit – Tek porti
10.	S2	Sarandë	Bar Riviera në qendër të qytetit

Përmbajtja e Nevojës Biokimike për Oksigjen tejkalon normën e lejuar në stacionet Dr1, Dr3 dhe V1 – në det pas hidrovorit tek Pylli i Sodës. Nevoja Kimike për Oksigjen është nën vlerën e lejuar për të gjitha zonat bregdetare.
Përmbajtja e lëndëve totale në suspension rezulton mbi normën e lejuar në stacionet e monitoruara përvec stacionit V1 – pas stacionit të pompimit. Ndërsa fosfori total është vlerësuar mbi normën e lejuar në stacionin V1 - në hidrovorin e Vlorës me vlerë 2.57 mg/l dhe në V2 – 20m në det, pas stacionit të pompimit në vlerën kufi të normës.

4.VLERËSIMI I CILËSISË SË LUMENJVE BAZUAR NË PARAMETRAT TOC (KARBONI ORGANIK TOTAL) DHE TN (AZOTI TOTAL)

Vlerësimi i parametrave TOC dhe TN në ujërat e lumenjve kryhet duke u bazuar në klasifikimin cilësor të këtyre ujrave në pesë kategori, sipas Institutit Norvegjez të Ujrave (NIVA).

Parametri	Klasat cilësore				
	I	II	III	IV	V
	Shume i mirë	I mirë	Mesatare	I keq	Shumë i keq
Azoti total (µg/l)	< 300	300-400	400-600	600-1200	>1200
TOC (mgC/l)	< 2.5	2.5-3.5	3.5-6.5	6.5-15	>15

Të dhënat e paraqitura në tabelën e mëposhtme për të dy parametrat janë me ngjyra të ndryshme sipas cilësisë së tyre.

shumë e keqe   e keqe   mesatare   cilësi e mirë   cilësi shumë e mirë

Distrikti i Basenit	Lumi	Emri i Stacionit	Mesatare TOC(mg/l)	Mesatare TN (µg/l)
Baseni Drini/ Buna	Lumi Drini i Zi	Drini i Zi (Dr)Topojani (Peshkopi) – në lumin Drini I Zi (degë e Drinit) tek ura e Topojanit , Burrel Peshkopi .	1,999	369
	Lumi Drini i Bardhë/ rezervuari i Fierzës	Drini I Bardhë(Dr), Luma (Kukësi) – në lumin Drini i Bardhë (degë e Drinit), tek ura Lumës.	2,643	316.6
	Lumi Drini	Drini (Dr), Bahcallëku (Shkodra) – në lumin Drini (Shkodra); Tek ura e Drinit (Rr. Lezhë-Shkodër) te Bahcallëku;	1,440	288.7
	Lumi Buna	Buna (Bu) (Shkodra) – në lumin Buna tek Ura e vjetër (Rruga Shkodër-Shirokë	1,646	518.9
	Lumi Buna	Buna (Bu), Murriqani (Shkodra) – në Lumin Buna, afër fshatit Murriqan (afër kufirit të Malit të Zi).	1,315	193.2
	Lumi Kiri	Kiri (Ki), Në rrjedhjen e poshtme të Shkodrës, tek ura e trenit Shkodra Mjedë	1,535	307.2
Baseni Matit	Lumi Fani i madh	Fani I Madh (Fa), Rrëshen – në lumin Fani i Madh, në mes dy urave Milot, Kukës dhe Milot-Rrëshen.	2,055	202.7
	Lumi Fani i vogël	Fani I Vogël Rrëshen – në lumin Fani I Vogël Tek ura Rrëshen,Gjegjan & Kukës.	2,485	446.3
	Lumi Mat	Lumi Mat tek ura që lidh Klosin me fshatin Dars Klosi (Burreli) – në lumin Mat (Burreli).	1,712	237.6
	Lumi Mat	Lumi Mat Mati (Ma), Miloti – në lumin Mati (Milot), tek Ura e re Tiranë, Shkodër (Ura Berluskoni në fshatin Shënkoll).	2,145	186.5
	Lumi Drin-Lezhë	Drini (Le), rrjedha e poshtme Lezhës – në lumin Drin të Lezhës (shtrati i vjetër i Lumit Drin); tek Ura e hekurudhës; rreth 2 km në jug të Memorialit të Lezhës	3,156	1,306

Distrikti i Basenit	Lumi	Emri i Stacionit	Mesatare TOC(mg/l)	Mesatare TN (µg/l)
Baseni Ishmit	Lumi Lana	Lana (La), Dajti-Gurore, Tirana – në rrjedhën e Lanës (Gurore, Dajti, Tirana); rreth 200-300 në rrjedhën e poshtme të burimit në Gurore	3,580	393.4
	Lumi Lana	Lana (La), Kashari – në lumin Lana pas Koka Kola Enterprise, rreth 200 m Në rrjedhën e urës rreth 700-800 m larg nga Koka Kola që kryqezohet me superstradën Tiranë-Durrës.	11,776	20,436
	Lumi Tirana	Tirana (Tr), Zall Dajti – në lumin e Tiranës tek ura Zall Dajti-Zall Bastari (afër fshatit Zall Dajti - - stacioni i referimit); rreth 16 km verilindje të qendrës së Tiranës Kalimi i Tujanit ose Shish Tufinë	1,751	639.2
	Lumi Tirana	Tirana (Tr), Kamza – në lumin Tirana te Ura e Kamzës rruga Tiranë-Shkodër në lumin Tirana.	14,037	20.042
	Lumi Ishmi	Ishmi (Is), Gjola (Fushë Kruja) – në lumin Ishëm tek ura e Gjolës (Fushë Krujë), në Rugën nacionale Vorë – Fushë Krujë.	6,996	14,490
	Lumi Ishmi	Rrjedha e Ishmit (Is) (Ishmi) – në derdhjen e Ishmit në detin Adriatik.	5,046	8,983
	Lumi Tirana	Tirana (Tr), Rinasi – në lumin Tirana tek ura që lidh Rinasin më Vorën dhe Fushë Krujën.	5,853	10,287
Baseni Erzenit	Lumi Erzen	Erzeni (Er)Pëllumbas (Tirana) – në lumin Erzen Rreth 2 km në veri të fshatit Pëllumbasit .	1,673	159.5
	Lumi Erzen	Erzeni (Er Beshiri (Tirana) – në lumin Erzen në urën e Beshirit.	1,628	905.1
	Lumi Erzen	Erzenit (Er)Rinia (Durrësi) – Në derdhjen e Erzenit në detin Adriatik.	1,872	2,247
Baseni Shkumbini	Lumi Shkumbini	Shkumbini (Sh), Qukësi (Prrenjasi) – në lumin Shkumbin, rreth 500 m në rrjedhën e sipërme të fshatit Qukës (1)	1,804	302.3
Baseni Shkumbin	Lumi Shkumbin	Shkumbini (Sh), Metalurgjiku (Elbasani) – në lumin Shkumbini Rreth 6km në rrjedhën poshtme të Urës Toplia Pjesa jugperëndimore qytetit të Elbasanit	2,219	582.7
	Lumi Shkumbini	Shkumbini (Sh), Rrogozhina – në lumin Shkumbin, tek ura e Rrogozhinës (Rruga nacionale Kavajë-Lushnje).	2,361	722.0
	Lumi Shkumbini	Shkumbini (Sh), Papri (Cërriku) – në Lumin Shkumbin, tek ura Paprit në Shkumbin	2,203	709.5
Baseni Semanit	Lumi Osumi	Osumi (Os)rrjedha e sipërme e Beratit –Lumin e Osumit te fshati Uznove rreth 5km në juglindje të Beratit (126 km larg ngaTirana).	2,148	279.9
	Lumi Gjanicë	Gjanica (Gj), rrjedha e poshtme e Fierit në Lumin Gjanica (degë e Semanit), tek ura e Hekurudhës Fier-Tiranë.	7,399	1,288
	Lumi Semani	Semani (Se)Mbrostari (Fieri) – në lumin Seman tek Ura e Mbrostarit.	2,615	364.2
	Lumi Seman	Semani (Se), Libofshë (Fier) – në lumin Seman te këmba e urës tek fshati Mojalli- Rreth Libofshë. Në këtë vend Semani dhe Gjanica bashkohen .	2,705	628.0
	Lumi Devoll	Devolli (De), rrjedha e sipërme e Kucovës– në Lumin e Devollit, tek ura Kucovë-Kozarë .	2,247	343.3
	Lumi Osum	Osumi (Os), UraVajgurore (Berati) – në lumin Osum, te qyteza Ura Vajguore.	212,132	512.3
	Lumi Devoll	Devolli (De Në lumin e Devollit tek ura lidhëse ndërmjet Mirasit me fshatin Ceta.	2,311	215.0
	Lumi Osumit	Osumi (Os), Lapani (Corovoda) – në lumin Osum, rreth 1 km në rrjedhjen e sipërme, tek ura lidhëse ndërmjet Çorovodës me Përmetin (rruge rurale).	1,832	323.1
Baseni Vjoses	Lumi Drino	Drino (Di), Ura e Leklit (Tepelenë) –në Lumin Drino, tek ura e Leklit (Rruga Tepelenë -Përmet) .	1,535	363.7
	Lumi Vjosa	(Vj), Çarshova/Tri Urat Përmeti) – në Lumin Vjosa, në këmbën e urës rreth 5 km në Rrjedhën e sipërme drejt shatit Carshova dhe rreth 1.5 km afër kufirit Grek (Tri Urat).	1,676	651.5
	Lumi Vjosa	(Vj), Mifoli (Vlora) – në lumin Vjosa, në Urën e hekurudhës në fshatin Mifol .	1,929	439.5
	Lumi Vjosa	Vjosa Ura e Qytetit Përmet .	1,776	395.6
	Lumi Vjosa	Ura Memaliaj	1,793	276

Vlerësohet se për parametrin TOC, lumenjtë e baseneve Drini/Buna , Mat, Erzen, Shkumbin dhe Vjosë janë të cilësisë shumë të mirë. Lumenjtë e Basenit Ishëm i përkasin cilësisë mesatare dhe të keqe ndërsa për basenin e Semanit cilësia e tyre varion nga cilësia shumë e mirë , e mirë, e keqe dhe shumë e keqe .

Për parametrin TN lumenjtë e basenit Drin/ Buna dhe Mat i përkasin cilësisë shumë të mirë , e mirë dhe mesatare. Lumenjtë e basenit Ishëm janë të cilësisë shumë të keqe. Lumi Erzen i përket cilësisë së keqe dhe shumë të keqe. Baseni i Shkumbinit është i cilësisë mesatare dhe të keqe.

Në basenin e Semanit cilësia e lumenjve varion nga cilësia shumë e mirë , e mirë, mesatare , e keqe dhe shumë e keqe . Baseni i Vjosës i përket cilësisë shumë e mirë , e mirë, mesatare dhe e keqe.

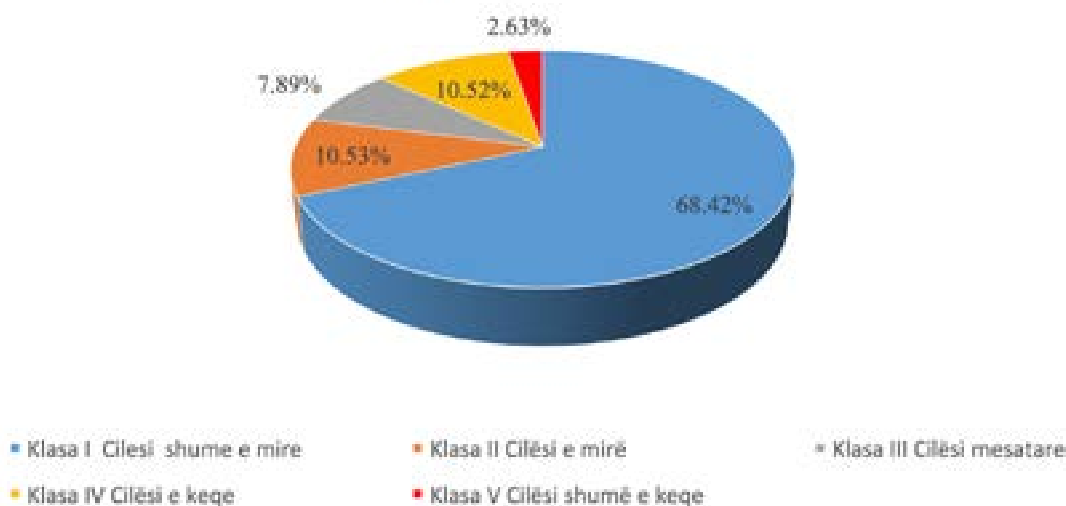
Kemi një ndotje më të lartë të lumenjve nga parametri TN (azot total) krahasuar me parametrin TOC (karboni organik total).

Duke u bazuar mbi të dhënat për parametrat TOC dhe TN, vlerësohet se lumenjtë të cilësisë shumë të mirë dhe të mirë janë : Mat, Vjosa, Drini,

Lumenjtë më të ndotur (radhitur sipas vlerës më të lartë) janë :

Lana, Tirana, Ishëm , Gjanicë, Erzen, Osum, Shkumbin, Drini në Lezhë, Buna, Seman, Fani i vogël

Vlerësimi i kategorisë cilësore të ujrave të lumenjëve (të shprehur në %) në pikat monitoruese për parametrin TOC paraqitet si më poshtë.

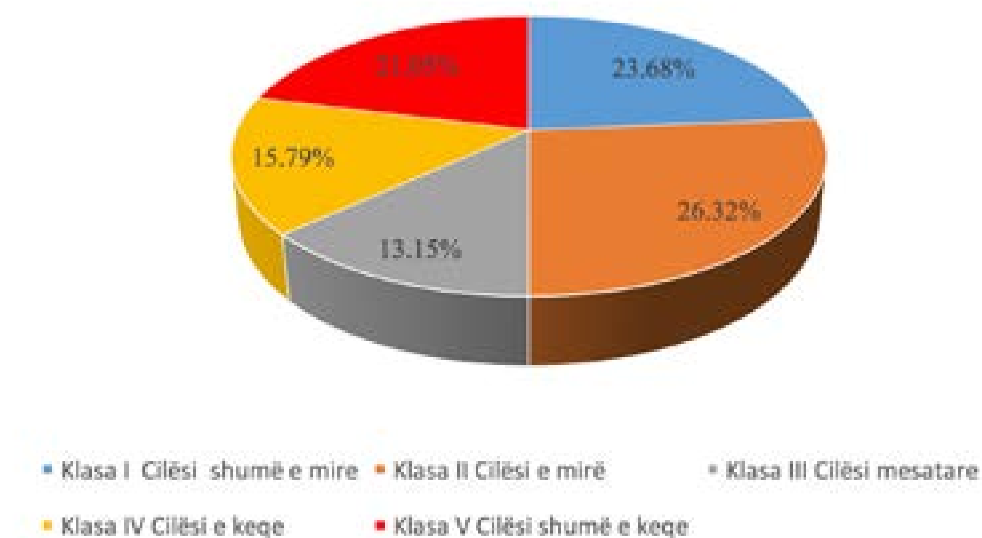

Nga 38 pika monitoruese sipas grafikut duket qartë se 68,42 % e tyre klasifikohen si cilësia shumë e mirë (klasa I), 10,53 % i përkasin cilësisë së mirë (klasa II) 7,89 cilësisë mesatare (klasa III) 10,52% i përkasin cilësisë së keqe (klasa IV) dhe 2.63 % i përkasin cilësisë shumë të keqe (klasa V.

Vlerat të larta për TOC janë matur në 13,15 % të pikave monitoruese, gjë që tregon për shkarkime të komponimeve të ndryshme urbane dhe industriale në këta lumenj. Shkak tjetër është dhe erozioni i tokës nga shpyllëzimet duke shkarkuar në këta lumenj lëndë organike.

Vlerësimi i kategorisë cilësore të ujrave të lumenjëve (të shprehur në %) në pikat monitoruese për parametrin TN paraqitet si mëposhtë.

Shihet që 23,68% e pikave monitoruese klasifikohen cilësia shumë e mirë (klasa I) 26,32% i përkasin klasës II, cilësisë së mirë; 13.15 % cilësisë mesatare (klasa III), 15,79% cilësisë së keqe (klasës IV) dhe vetëm 21,05 % i përkasin klasës V cilësisë shumë të keqe.

Vlerat e larta të TN % janë konstatuar në 36,8 % të pikave monitoruese, ku forma kryesore e azotit është amoniaku, nitritet, nitratet dhe komponimet organike të azotit. Kjo tregon qartë se ndotja e tyre ka ardhur së pari nga shkarkimet urbane, shkarkimet industriale dhe bujqësia.

5. MONITORIMI MIKROBIOLOGJIK I UJËRAVE BREGDETARË TË LARJES

Vlerësimi i cilësisë së ujërave bregdetarë të larjes për plazhet e Velipojës, Shëngjinit, Tales, Durrësit, Gjiri i Lalzit, Kavajës, Divjakës, Semanit, Vlorës, Palasës, Dhërmiut, Himarës, Jalë, Borshit, Qeparoit, Lukovë, Ksamilit, Sarandës, Pogradecit, Linit kryhet bazuar mbi standarte të WHO/UNEP, BE për kategorizimin sipas vlerave 90- 95%-tile.

Kategoria	A	B	C	D
Vlera Limit e	< 100 *	101-200 *	185**	> 185 **
Cilësia e ujit	Cilësi e shkëlqyer	Cilësi e mirë	Cilësi e mjaftueshme	Cilësi e keqe/Masa të menjëhershme
* - 95 -th percentile Intestinal Enterococci/100 ml				
** - 90 - th percentile Intestinal Enterococci /100 ml				

- **Plazhi i Velipojës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	B-R Belavista	44	23	Të gjitha stacionet Kategoria A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Hotel Adriatik	39	23		
3	B-R Fantazia	41	27		
4	Hyrja Plazh	49	38		
5	Pallatet e Reja	41	31		
6	Dolce Vita	37	27		
7	Pranë Lagunës Vilunit	58	47		

Ujërat e Plazhit të Velipojës janë me cilësit të shkëlqyer. Sipas vlerësimit mikrobiologjik për prani të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal nuk vërehet ngarkesë mikrobike e ujërave në këto plazhe.

- **Plazhi i Shëngjinit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Ish kabinat	80	60	A	80 % - cilësi e shkëlqyer 20 % - cilësi e mirë
2	Hotel "Doro"	75	65	A	
3	Hotel "Kristian"	106	116	B	
4	B-R Gjahtari	59	42	A	
5	Kune	77	75	A	

Nga vlerësimi mikrobiologjik të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal rezulton se ujërat e Plazhit të Shëngjinit nuk kanë ngarkesë mikrobike. Karakterizohet me cilësi të shkëlqyer dhe vetëm nje stacion cilësi e mirë.

- **Plazhi i Tales**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Hyrja qëndrore, djathtas, tek Palmat	31	33	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Në qëndër të hyrjes qëndrore, tek Antena	24	26	A	
3	Majtas hyrjes qëndrore, Bar-Restorant USA	28	31	A	

Plazhi i Tales është me cilësi të shkëlqyer. Sipas vlerësimit mikrobiologjik për prani të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal nuk vërehet ngarkesë mikrobike e ujërave në këto plazhe.

- **Plazhi i Qerretit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Qerret, Ish Fusha Sportit	30	33	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Kompleksi Belavista	32	29	A	
3	Qerret, Bar-Kafe Holliday	65	79	A	

Vlerësimi për prani të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal rezulton se nuk ka ngarkesë mikrobike në ujërat e plazhit të Qerretit dhe i përket cilësisë së shkëlqyer.

- **Plazhi i Durrësit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi Currila 1	56	57	A	90.5 %- Cilësi e shkëlqyer 9.5%- Cilësi e keqe
2	Plazhi Currila 2	53	71	A	
3	Plazhi Zhiron	379	336	D	
4	Ura e Dajlanit	39	42	A	
5	Plazhi Filadelfia	26	20	A	
6	Plazhi Teuta	37	37	A	
7	Plazhi Gostivar	37	29	A	
8	Apollonia	42	30	A	
9	Hekurudha (Policia)	46	62	A	
10	Hotel Adriatik	25	21	A	
11	Plazhi Iliria (pista)	27	32	A	
12	Iliria pranë Bllokut	26	25	A	
13	Ministria e Rendit	21	16	A	
14	Tropikal	67	51	A	
15	Pas kanalit (Plepa)	569	449	D	
16	Shkëmbi i Kavajës	89	64	A	
17	Bar Hotel Hoti	65	43	A	
18	Plazhi Benilva	54	29	A	
19	Plazhi, Hotel Andi	43	33	A	
20	Hotel Xixa	33	25	A	
21	Kompleksi Xhardino	57	60	A	

Në plazhin e Durrësit vazhdojnë të jenë problematike zonat e Zhironit dhe të ish Plepave.
Sipas rezultateve mikrobiologjike, me përjashtim të pikave të monitorimit të sipërpërmendura, pikat e tjera të monitorimit në plazhet e Durrësit janë në cilësi të shkëlqyer.

Gjithashtu nga Laboratori Qendror i Forcave të Armatosura është monitoruar ndotja e ujërave bregdetarë të larjes në Shtëpinë e Pushimit të Ushtarakëve në Durrës. Në pjesën jugore të saj derdhen ujërat e një kanali, direkt në det, pa përpunim paraprak. Bazuar në matjet e kryera gjatë vitit 2020 rezultoi se cilësia e ujërave bregdetarë të larjes në këtë Shtëpi Pushimi në masën 67% ishte e kategorisë D-cilësi e keqe. Nga strukturat përkatëse shtetërore dhe pushteti vendor në Durrës, kërkohet marrja e masave për zbatimin e një projekti, me qëllim ndalimin e ndotjes nga ujërat e zeza dhe mbetjet urbane që vijnë nga ky kanal.

- **Plazhi Gjiri i Lalzit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Kepi i Rodonit	27	40	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Fshati Turistik Lura	29	34	A	
3	Plazhi Publik pas Lurës	39	53	A	
4	Gjiri Lalzit (Kompleksi Alioma)	30	26	A	
5	Gjiri Lalzit (Fshati Turistik Lura 3)	46	37	A	

- **Plazhi i Kavajës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Majami	61	61	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Vjena	49	46	A	
3	Golem-Kosmira	44	59	A	
4	Vapori mbytur	72	58	A	
5	Kompleksi FAFA (ish Piceri Jurgen)	68	70	A	
6	Piceri Argjëndi	56	67	A	
7	Mak Albania	77	74	A	
8	Lokali Reshatit	56	68	A	
9	Bunkeri i Bardhë	61	71	A	

- **Plazhi i Spilles**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Spille Djathtas, Bar-Restorant Martini	33	39	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Spille Qendër, Hotel Basana	44	56	A	
3	Greth i Mesëm, Palmat e fundit	64	81	A	

Në plazhin e Kavajës, Gjirit të Lalzit dhe Spille cilësia e ujërave bregdetarë të larjes është e shkëlqyer . Nuk ka ngarkesë mikrobiologjike (mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal) të ujërave në këto plazhe.

- **Plazhi i Vlorës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi i Vjetër, Kampi i Pionierëve	290	141	B	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Plazhi i Vjetër, Kabinat	200	175	B	
3	Shkolla e Marinës	415	329	D	
4	Plazhi i Ri	160	145	B	
5	Ish Vilat, Blloku	35	39	A	
6	Jonufer	22	16	A	
7	Plazhi Paradisë	17	15	A	
8	Plazhi Lame Borshi	28	26	A	
9	Radhimë, Hotel Grand	31	25	A	
10	Lokali Boja 1	31	25	A	

Duke vlerësuar të dhënat vërehet ngarkesë mikrobiologjike {mbi 100 cfu të Escherichia Coli (FC), dhe/ose Enteroccocus Intestinalis (IE)} në pikën 3 (Shkolla e Marinës). Ndërsa në pikën 1 të monitorimit (Plazhi i Vjetër Kampi i Pionerit) dhe në pikën 2 (Plazhi i Vjetër, Kabinat) ngarkesa mikrobiologjike është vërejtur në disa nga fushatat e monitorimit.

Sipas rezultateve mikrobiologjike në pikat e tjera (vlerësimi për prani të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal) nuk vërehet ngarkesë mikrobike e ujërave në këto plazhe.

- **Plazhi i Orikumit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Kompleksi Orikum	65	73	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Bar- Restorant Aleksandër	58	71	A	
3	Para Repartit Pashaliman	46	43	A	

- **Plazhi i Zvërnecit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Para Xhemalit (djathtas)	65	73	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Bar-Restorant Olsi (në mes)	58	71	A	
3	Bar-Restorant Kapiteni (majtas)	46	43	A	

- **Plazhi i Palasës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi i Palasës 1	5	5	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Plazhi i Palasës 2	4	4	A	

- **Plazhet e Dhërmiut dhe Drimadhes**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi te Lisi	5	7	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Hotel Anastasia	89	135	A	
3	Kampi i Punëtorëve	18	12	A	
4	Plazhi Drimadhes 1	14	18	A	
5	Plazhi Drimadhes 2	18	10	A	

Bazuar mbi të dhënat e mësipërme rezulton se plazhet Orikum, Zvërnec, Palasë, Dhërmi dhe Drimadhes janë më cilësi të shkëlqyer dhe sipas rezultateve mikrobiologjike (vlerësimi për prani të mikroorganizmave E. Coli dhe S. Fecal), nuk vërehet ngarkesë mikrobike e ujërave.

- **Plazhi Jalë:**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Jalë Djathtas	9	9	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Jalë Majtas	35	9	A	

- **Plazhi i Borshit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Borshi Djathtas	67	53	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Borshi në mes	70	47	A	
3	Borshi Majtas	34	27	A	

- **Plazhi Qeparo**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Borshi Djathtas	67	53	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Borshi në mes	70	47	A	
3	Borshi Majtas	34	27	A	

- **Plazhi i Himarës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Himarë qendër	105	77	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Pas Shkëmbit	114	134	A	
3	Potam Alqi	46	39	A	
4	Hotel Likoka	103	70	A	
5	Plazhi Livadhe 1	36	21	A	
6	Plazhi Livadhe 2	34	11	A	
7	Plazhi Livadhe 3	22	8	A	

Cilësia e ujrave për plazhin e Jalës, Borshit, Qeparo dhe Himarë është 100 % e kategorisë A- Cilësi e shkëlqyer dhe nuk ka ngarkesë mikrobike.

- **Plazhi i Sarandës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi Limion	59	47	A	83% - Cilësi e shkëlqyer 17% - Cilësi e mirë
2	Plazhi Pllaka	69	46	A	
3	Plazhi i Ri	187	213	B	
4	Plazhi i Fëmijëve	113	167	A	
5	Hotel Grand	140	69	A	
6	Kanali i Çukës	153	103	A	

Në stacionin 6 të monitorimit (Kanali i Çukës), sipas rezultateve analitike u konstatua ndotje mikrobike në 4 fushata të mostrimit, ndërsa në pikën 3 të monitorimit (Plazhi i ri) u konstatua ndotje mikrobike në një fushatë të mostrimit.

- **Plazhi Ksamil**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Plazhi Rilindja	35	35	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Plazhi Bora-Bora	28	42	A	
3	Plazhi Kështjella	40	34	A	

- **Plazhi i Lukovës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Lukova Djathtas	23	9	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Lukova në mes	30	22	A	
3	Lukova Majtas	20	10	A	

- **Plazhi i Semanit**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Hyrja në plazh,tek Policia, Bunkeri	61	44	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Kulla e Ujit	71	38	A	
3	Plazhi Darzezë	69	33	A	

Ujërat bregdetare të plazheve Ksamil, Lukovë dhe Seman janë me cilësi të shkëlqyer dhe nuk ka ndotje mikrobike(mikroorganizma E. Coli dhe S. Fecal).

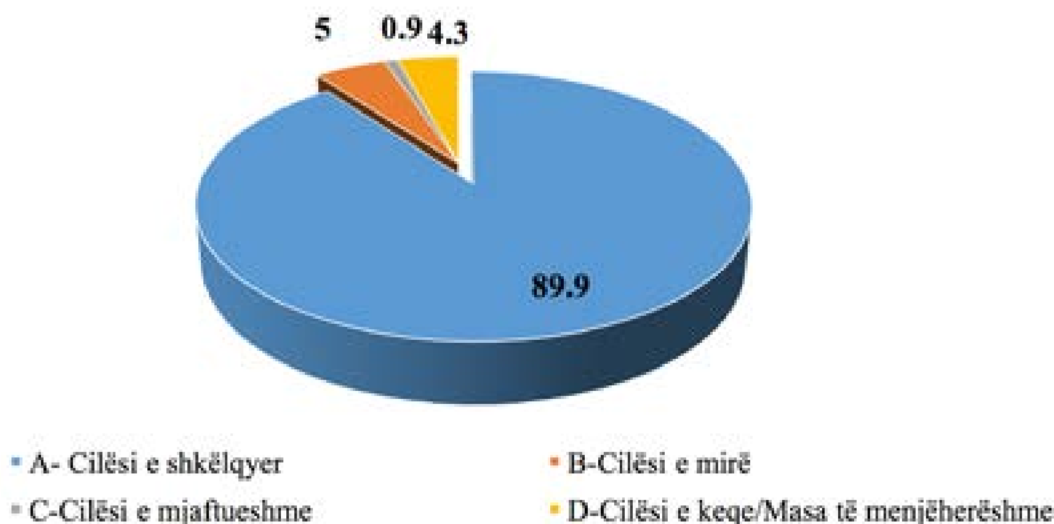
- **Plazhi i Divjakës**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Hyrja në plazh, tek Policia	45	43	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Hyrja kryesore në plazh	98	70	A	
3	1000 m larg dhe majtas pikës 2	55	53	A	

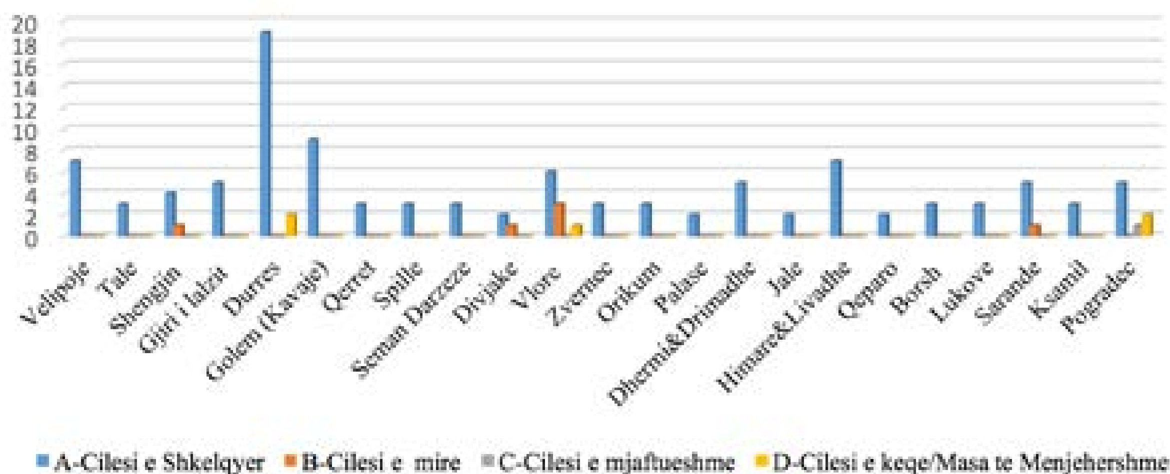
- **Plazhi i Pogradecit-Lin**

Nr. Stacioneve	Vendi	FC 90% - Norma 250	IE 95% - Norma 100	Kategoria	Përqindja e stacioneve %
1	Lin Hotel-Resort Relaks	109	100	A	100%- Cilësi e shkëlqyer
2	Resort Komplex Lyhnida	78	77	A	
3	Dogana – pika e Molit	113	81	A	
4	Hotel Enkelana (Ish Turizmi i vjetër)	343	256	B	
5	Hotel 1 Maj	444	409	C	
6	Tushemisht Hotel Millenium	304	278	B	
7	Hotel Depo (Kompleksi Ermano)	330	282	B	
8	Voloreka	304	193	A	

89.9% - Kategoria A- Cilësi e shkëlqyer
5% - Kategoria B- Cilësi e mirë
0.9% - Kategoria C – Cilësi e mjaftueshme
4.3% - Kategoria D – Cilësi e keqe/ Masa të menjëhershme

Faktori kryesor i ndotjes së ujrave bregdetarë të larjes mbeten shkarkimet e ujërave urbane të patrajtuara në trupat ujorë pritëse bregdetare në mënyrë direkte dhe indirekte, por nga tjetër faktorë që ndikojnë janë dhe praktikat jo të mira higjienike të vetë pushuesve, ndërgjegjësimi i tyre, kultura mjedisore, që ndikon në prishjen e cilësisë së mjedisit si në ndotjen e brezit ranor ashtu dhe të ujërave bregdetarë rekreative. Nga inspektimet higjieno-sanitare të bëra në terren dhe dhënat analitike, rezulton se përmirësimet në infrastrukturën e kanalizimeve dhe shërbimeve të tjera në dobi të popullatës kanë ndikuar dhe në cilësinë e ujërave bregdetare.

Në plazhet në të cilat janë ngritur dhe funksionojnë sistemet e kanalizimeve të shkarkimeve urbane, vërehet përmirësim i cilësisë së ujërave krahasuar me vitet e mëparshëm.

6.VLERËSIMI I DINAMIKËS DETARE NË RAJONIN PALASË-HIMARË

- **Tiparet morfologjike të rajonit Palasë-Dhërmi-Himarë**

Njësia morfologjike malore zë pjesën kryesore të rajonit ku dallohen të gjithë elementet e relievit malor si majat, kurrizoret, kreshtat, luginat, kanionet, shpatet, lumenjtë, përrenjtë dhe përroskat.

Njësia morfologjike pranë bregdetare zë një pjesë relativisht të vogël të rajonit, por që përbën edhe pjesën më atraktive. Në këtë njësi përmendim plazhet që vendosen gjatë vijës bregore si dhe pjesën fundore të shpateve që mund të kontaktojnë direkt me detin ose nëpërmjet plazheve.

Plazhi i Llamanit është një plazh relativisht i vogël që vendoset rreth 2.5 km në jug të Himarës. Është një plazh atraktiv shumë tërheqës që vendoset në gjirin me të njëjtin emër mes shkëmbinjve gëlqerorë pllakorë të Kretakut të sipërm që japin pamje tërheqëse dhe ja rrisin vlerat plazhit. Materiali përbërës i plazhit përfaqësohet nga zhavore dhe rëra kokërrtrasha me rrumbullakim të mirë me përbërje kryesisht gëlqeroro-dolomitike me ngjyrë të bardhë dhe më pak ranore dhe flishore me ngjyrë gri që i japin pamje tërheqëse.

Plazhi i Porto Palermos lokalizohet rreth 7 km në jug të Himarës dhe vendoset mes shkëmbinjve gëlqerorë pllakorë të Kretakut të poshtëm, që i japin pamje të bukur plazhit. Plazhi vendoset përgjatë një kurrizoreje që lidh gadishullin me kalanë e Ali Pashë Tepelenës me rrugën automobilistike në dy anët e saj. Ka përmasa shumë të kufizuara dhe përbëhet nga material zhavoror kokërrtrashë i pa përpunuar me përbërje kryesisht gëlqerore.

Plazhi i Qeparoit lokalizohet rreth 1.5 km në Jug të plazhit të Porto Palermos. Mjedisi rrethues në fshatin Qeparo bashkë me plazhin përfaqësohen kryesisht nga gëlqerore të Jurasikut të poshtëm dhe Kretakut. Vetë plazhi i Qeparoit vendoset mbi depozitime aluvialo-proluviale të vendosura në luginën e përroit të Qeparoit. Vija bregore që rrihet nga dallgët ka një disnivel deri 2.5-3 ml nga niveli i detit.

Plazhi i Borshit vendoset rreth 500 ml në jug të plazhit të Qeparoit. Këto dy plazhe i ndan një masiv shkëmbor përfaqësuar nga gëlqerore të Jurës së poshtme që bien direkt në det. Në rajonin jugor të Borshit dhe përgjatë bregut të detit në drejtim të plazhit të Sasajt vendosen depozitime të Akuitanianit, përfaqësuar nga ndërthurje ranoresh të trashë deri masivë me shtresa të holla argjilash dhe alevrolitesh.

Plazhi Piqeras (Sasaj) vendoset në brigjet e shpateve jugore të fshatit Piqeras mbi depozitimet Akuitanine dhe Burdigaliane të përfaqësuara nga shtresa ranorësh të trashë me ndërthurje shtresash të holla argjila dhe alevrolite, dhe ndërthurje paketash mergelore dhe shtresa gëlqerorësh litotamnike. Materiali i shkrifet që ndërton plazhin është i ngjashëm me plazhet e tjera dhe përbëhet kryesisht nga zhavorre me përbërje shkëmbinjsh karbonatike dhe më pak kuarcore dhe terrigjene.

Karakteristikat e plazheve të rajonit jugor

Plazhi	Gjatësi	Gjerësi	Sipërfaqe	Gjerësi mesatare	Perimetër	Orientim	Qendra
Llaman	180 ml	30-40 ml	5460 m2	35 ml	406 ml	V/P – J/L	Himarë
Qeparo	1.6 km	10-30 ml	25370 m2	20 ml	3.2 km	V/P – J/L	Qeparo
Borsh	5 km	20-60 ml	115230 m2	40-45 ml	9.9 km	V/P – J/L	Borsh
Bunec (Sasaj)	1.5 km	10-40 ml	23287 m2	10-20 ml	2.88 km	V/P – J/L	Piqeras

Vija bregdetare e këtij rajoni ka një gjatësi rreth 24 km nga të cilat rreth 8.3 km i takon formacioneve të plazhit nga plazhi i Llamanit deri në Bunec dhe pjesa tjetër në terren të fortë shkëmbor. Në vijën bregore ku deti kontakton me shkëmbinj të fortë ritmet e erozionit janë shumë të ulëta dhe nuk mund të monitorohen në periudha të shkurtra kohore. Në brigjet shkëmbore të përfaqësuara nga shkëmbinj ranoro-alevrolitoro- argjilore relativisht të dobët, por me veti fiziko-mekanike të ndryshme vërehet edhe erozion i diferencuar. Nën veprimin e dallgëve materiali, pakot e shkëmbinjve alevrito-argjilorë erodohet më shpejt dhe më lehtë duke krijuar forma karakteristike si në reliev me gjire, ishuj, shigjeta, guva, shpella dhe në sipërfaqet e shkëmbinjve si fole, kanale, labirinthe të vegjël, etj.

- **Burimet ujore të rajonit jugor**

Burimet e Potamit Himarë, drenojnë në bregdetin e Himarës në një front të gjerë (60-70 m), me një numër burimesh me prurje minimale 200 l/sek. Ato përmbajnë ujëra të njelmëta me mineralizim të përgjithshëm 0.7-1.2 gr/l, me përmbajtje të lartë të joneve Cl dhe Na, ku mbizotërojnë kripërat NaCl.

Burimet e Qeparoit dalin në sipërfaqe në formën e burimeve zbritës në një front 40-50 m. Ujërat karakterizohen me përmbajtje të lartë të Cl, Na dhe me mineralizim të përgjithshëm mbi 1.3 gr/l. Debiti i burimeve që dalin në nivelin e detit vlerësohet rreth 200 l/sek. Ato kanë origjinë të njëjtë me burimet e Potamit të Himarës, janë ujëra nëntokësore të ëmbla të përziera me ujin e kripur të detit për shkak të intruzionit natyror të ujit të detit dhe si pasojë rezultojnë të papërdorshme si ujë i pijshëm.

Burimi i Borshit është burim tektoniko-karstik dhe ka prurjen më të madhe (436 l/sek) në Rivierën e Poshtme. Ai del përgjatë prishjes tektonike Fterë - Bashaj, në kontaktin e shkëmbinjve gëlqerorë me depozitimet flishore dhe në krahun e majtë të rrugës Borsh - Sarandë. Tipi hidrokimik i tij është HCO3-Ca. Nga ana higjeno-sanitare, burimi ndodhet në kushte të mira pasi rreth burimit nuk ka objekte ndotëse. Vetitë fiziko-kimike të burimit janë të mira, ai eshte pa erë, pa shije, pa ngjyrë, transparent, ai rezulton me këto parametra kimik brenda STASH-it të ujit të pijshëm. Fortësia e përgjithshme Fp=8.010 gjermane, mineralizimi i përgjithshëm Mp=233.72 mg/l, mbetja e thatë Mth=140 mg/l, përcjellshmëria elektrike 281 µs/m, T=100 C, pH=7.74, nuk përmban NO2, NH4. Uji është i tipit Hidrokarbonat-Kalciumi.

Burimet e Tatzatit , burimet “Mulliri i Ali Canes” , quhen grup burimet e Tatzatit sepse gjithë lumi ushqimin e merr vetëm nga këto burime që shtrihen në një front afërsisht 70 m, në një largësi 8 – 20 m larg njëri-tjetrit dhe të përqëndruar kryesisht në tre dalje kryesore. Janë burime ndërshtresore - tektonike – çarjesh.

Shkarkimi i këtyre burimeve bëhet nëpërmjet çarjeve të mëdha kolektore. Zona e ushqimit për këto burime është gjithë masivi karbonatik i Luces, ku është i zhvilluar shumë karstik në formë hinkash me diametër e thellësi të ndryshme.
Përveç burimeve që përshkruam më sipër janë edhe dy burime të tjera më në veri. Njëri burim ndodhet në shtrat të lumit dhe shkarkon ujë vetëm në stinën me reshje, kurse burimi Prodanit gjendet po majtas rrjedhës së lumit rreth 50 m mbi shtrat. Ky burim mban ujë edhe në stinën më të thatë me debit afërsisht 50 l/sek.

Burimi Sasaj (fshati Piqeras, Sarandë) është burim tektonik karstik dhe drenon në gëlqerorët e Jurasikut të poshtëm me 12 dalje ujërash nëntokësore. Prurja e tij varion Qmes = 565 l/s (prurja minimale 407 l/s). Ujërat janë grumbulluar në një kanal të vetëm dhe përdoren nga hidrocentrali.
Nga ana higjeno-sanitare, burimi ndodhet në kushte të mira pasi rreth burimit nuk ka objekte ndotëse. Vetitë fiziko-kimike të burimit janë të mira, ai është pa erë, pa shije, pa ngjyrë, transparent, ai rezulton me këto parametra kimik brenda STASH-it të ujit të pijshëm, Mp 381 mg/l, fortësia 120 Gjermane . Tipi hidrokimik: HCO3. -Ca

Nr	Burimi Vendndodhja	Debiti l/sek	Mineralizim i përgjithshëm G/l	Fortësia 0 gjermane	Temperatura 0c
1	Borsh	7	0.3593	12.46	12
2	Prr. Kalit	6	0.3226	10.9	12.1
3	Pr. Arapës	0.1	0.2469	11.08	14
4	Çorraj	0.06	0.3375	11.08	14
5	Borsh	0.47	0.2789	10.24	20
6	Rr. Borsh Sasaj	436	0.2713	8.31	13
7	Rr. Borsh-Qeparo	0.01	0.5495	16.24	15
8	JP të Sasajt	120	0.6703	19.98	16.3
9	Sasaj	3	0.3976	12.6	13.2
10	Jl. Borshit	4.8	0.2430	7.86	12.6
11	Sopot	13.5	0.2768	8.51	15.8
12	Borsh	200	0.2749	9.91	12

7. VLERËSIMI I DINAMIKËS SË VIJËS BREGORE TË SEGMENTIT SHKUMBIN – SPILLE, GJIRIT TË DURRËSIT, LALËZIT, MATIT DHE DRINIT DERI NË SHËNGJIN DHE I FENOMENEVE MJEDISORE QË LIDHEN ME HAPËSIRËN BREGDETARE TË KËTIJ RAJONI

Segmenti Shkumbin-Spille

Në këtë segment në përgjithësi ka një ekuilibër mes proçeseve të erozion-akumulimit. Në deltën e lumit Shkumbin vazhdon akumulimi pothuaj në tërë gjatësinë deri në përroin e Rreth Grethit ku në derdhjen e tij ka një segment erozional me gjatësi rreth 130 ml me gjerësi rreth 4-8 ml. Në qendër të gjirit të Spillesë pothuaj ka një balancim mes erozionit dhe akumulimit në segmente të shkurtër. Në veri të plazhit të Spillesë vazhdon erozioni intensiv.
Nën ndikimin e këtij erozioni vërehet dhe një pasurim me minerale të rëndë ku veçanërisht përmbajtja e elementëve rezulton Cr. 225750 ppm, Ni 180 ppm, Co 32 ppm. Nga monitorimi e gjithë vija bregore nga derdhja e lumit Shkumbin deri në veri të plazhit të Spillesë rezulton nën erozion rreth 3.4 km dhe nën akumulim rreth 4.5 km. Nga ky aktivitet rezulton që rajoni i gjirit të Spillesë nga derdhja e lumit Shkumbin deri në veri të jetë akumuluar një sipërfaqe rreth 4.3 ha dhe të jetë eroduar një sipërfaqe rreth 2.38 ha me një bilanc pozitiv 1.92 ha.

Gjiri i Durrësit

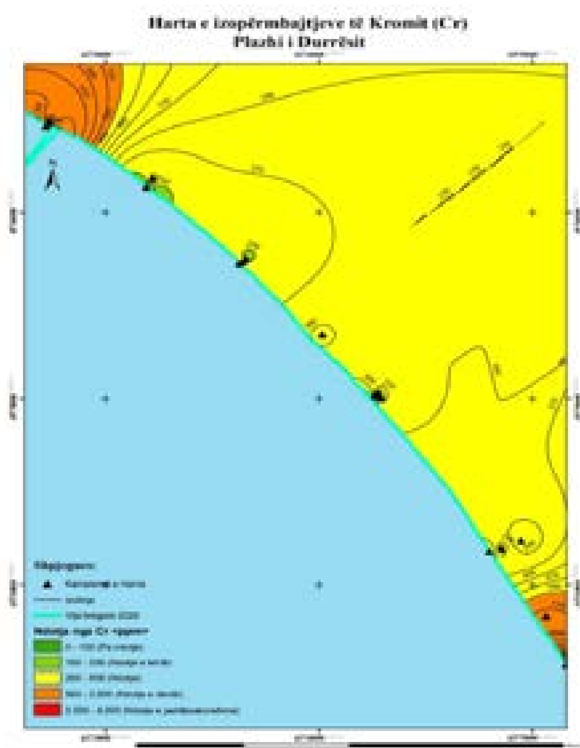
Aktiviteti i dinamikës së vijës bregore të gjirit të Durrësit të ndarë në 3 segmente jepet në tabelën e mëposhtme

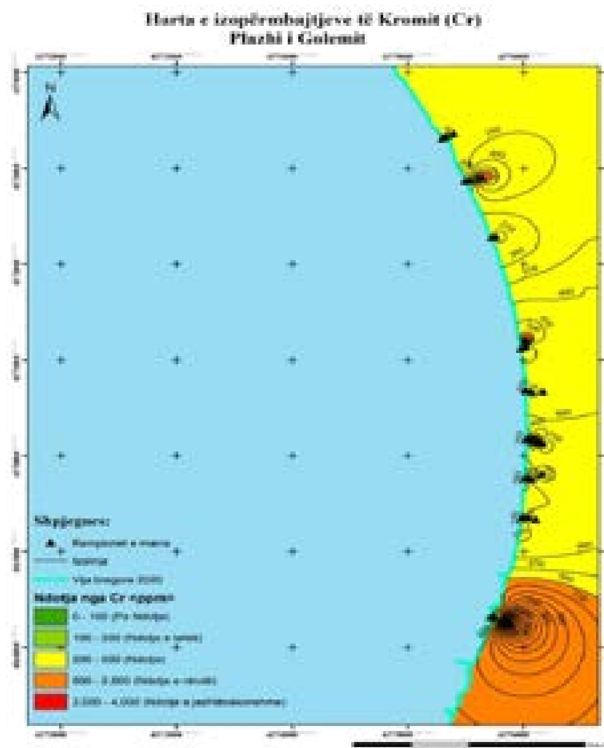
Nr	Segmenti	Dinamika e vijës bregore				Dinamika e shelfit litoral 2016-2019			Dinamika e shelfit litoral 2019-2020		
		Akumulim		Erozion		Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)	Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)
		Km	%	Km	%						
1	Karpen	3.38	60	2.5	40	13.37	2.54	+10.83	0.35	1.5	-1.15
2	Qerret-Golem	6.49	63	3.8	37	7.93	3.49	+4.44	0.7	4.2	-3.5
3	Durrës	0.86	29	2.1	71	1.42	0.97	+0.45	0.45	0	+0.45
	Shuma	**10.7**	**56**	**8.9**	**44**	**22.72**	**7.0**	**+15.72**	**1.5**	**5.7**	**4.2**

Në plazhin e Malit të Robit dhe Golemit, përsa i përket vlerësimit për ndotjen nga mineralet e rënda krahasuar me normat e përmbajtjeve të tyre në mjedise publike në Angli ,mund të themi se përmbajtja e Kromit lëviz nga 110 ppm deri në 1292 ppm, kur norma për ndotje të rëndë është mbi 500 ppm. Elementi i nikelit lëviz në përmbajtje nga 32 në 209 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje e lehtë për të njëjtën referencë është deri 200 ppm.

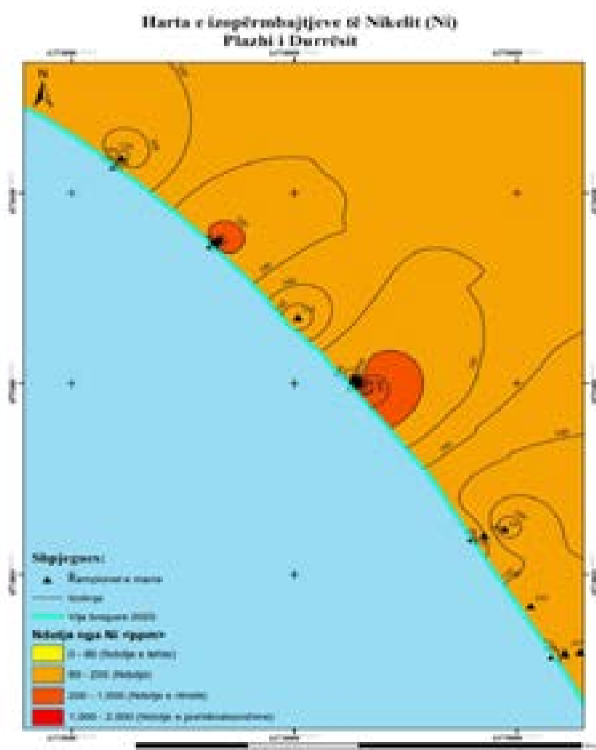
Në plazhin e Durrësit përmbajtjet e mineralit të kromit rezultojne të moderuara nga rajonet e tjera duke i krahasuar me normat dhe klasifikohen me ndotje të lehtë. Ndoshta kjo ndodh ngaqë gjiri i Durrësit nuk ndikohet shume nga prurjet e lumenjve si në rajonet e tjera dhe dinamika e lëvizjes së vijës bregore është relativisht e qetë. Kromi lëviz nga 84 ppm deri në 1500 ppm kur norma për ndotje të rëndë është mbi 500 ppm. Elementi i nikelit lëviz në përmbajtje nga 95 në 328 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje për të njëjtën referencë është mbi 200 ppm.

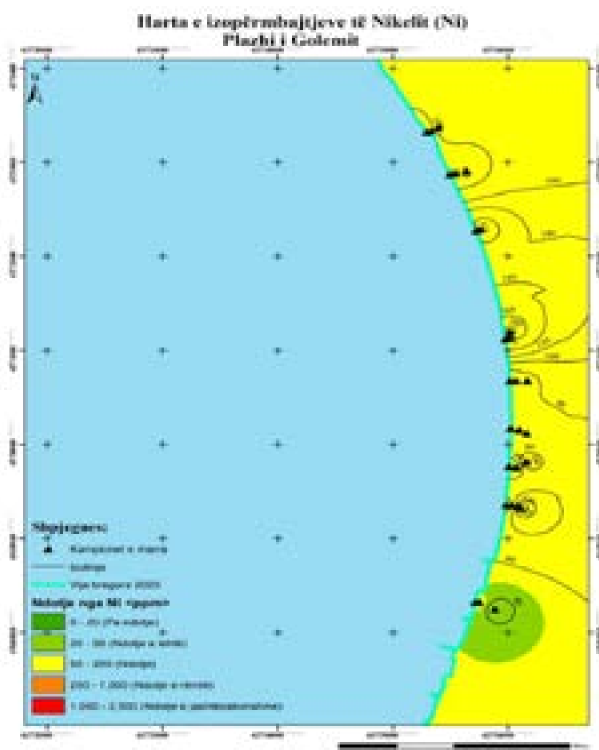
Në dinamikën e vijës bregore të gjirit të Durrësit mbizotëron fenomeni i erozionit. Në rajonin nga Karpeni në Qerret erozioni është më i fuqishëm. Gjatë periudhës një vjeçare vërehet rritja e gjatësisë së vijës bregore nën erozion deri në afërsi të Shkëmbit të Kavajës. Në rajonin e Shkëmbit të Kavajës rezulton një akumulim i lehtë. Në rajonin e plazhit të Durrësit nuk kemi ndryshime të vijës bregore.

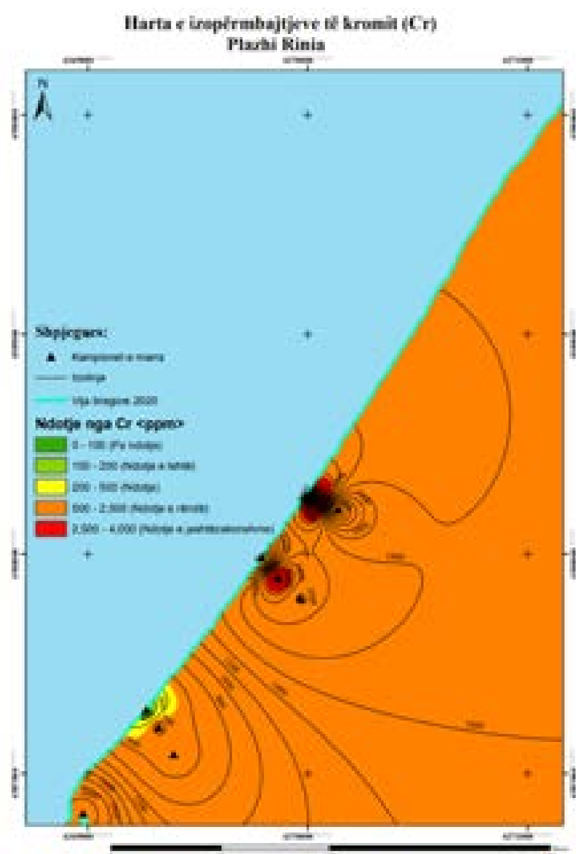
Gjiri i Lalëzit

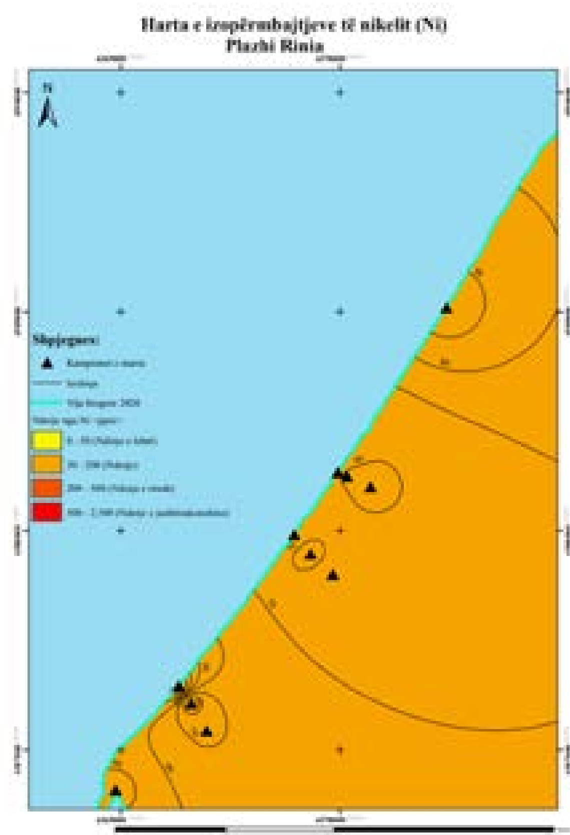
Në rajonin e Gjirit të Lalëzit matjet e fundit për monitorimin e vijës bregore tregojnë që në harkun e një viti dinamika është jo shume intensive. Përshkrimi i dinamikës së vijës bregore të Gjirit të Lalëzit të ndarë në 2 segmente jepet si mëposhtë vijon;

Nr	Segmenti	Dinamika e vijës bregore				Dinamika e shelfit litoral 2016-2019			Dinamika e shelfit litoral 2019-2020		
		Akumulim		Erozion		Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)	Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)
		Km	%	Km	%						
1	Fshati Rinia-Rrushkull	1.26	11.5	9.7	88.5	2.66	33.04	-30.38	3.16	5.2	-2.04
2	Hamallaj-Shën Pjetër	6.68	84.2	1.3	15.78	12.42	0.7	+11.72	4.6	7.3	-2.7
	Shuma	**7.94**	**41.9**	**11**	**58.1**	**15.08**	**33.74**	**-18.66**	**7.76**	**12.5**	**-4.74**

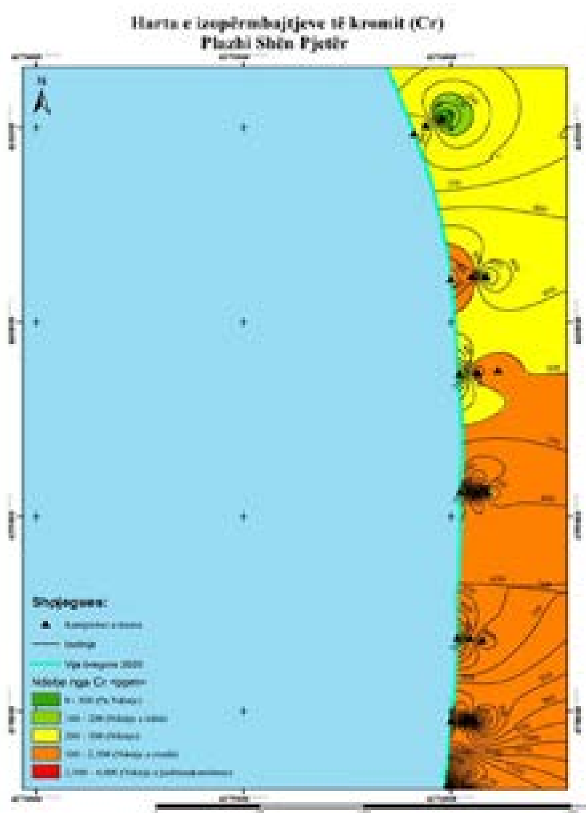
Në plazhin e Fshatit Rinia përmbajtja e mineralit të kromit janë relativisht të larta krahasuar me normat e përmbajtjeve të tyre në mjedise publike në Angli .Kromi lëviz nga 33 ppm deri në 15500 ppm kur norma e përmbajtjes është 500 ppm. Elementi i nikelit lëviz në kufij të ulët nga 49 ppm deri në 121 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje për të njëjtën referencë është mbi 200 ppm. Në këtë rajon nuk mund të flasim për ndotje nga nikeli.

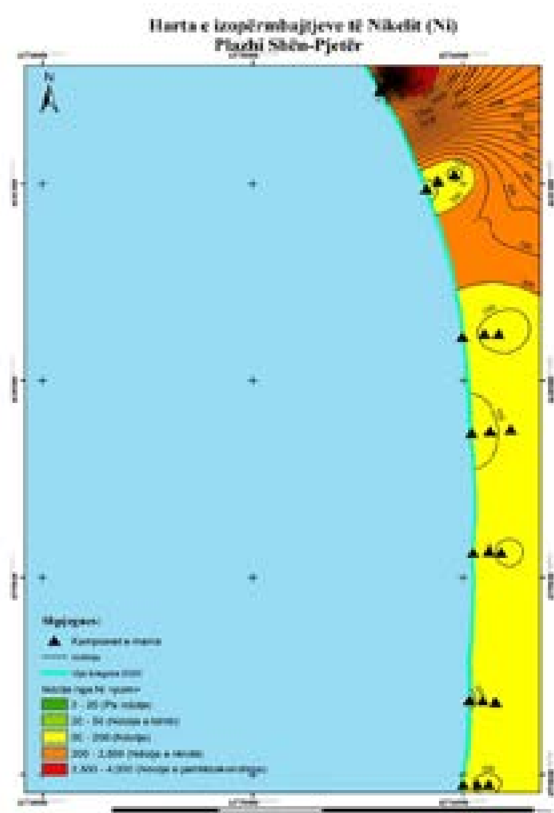

Në plazhin e Shën-Pjetrit përmbajtjet e mineraleve të kromit dhe të nikelit janë të larta krahasuar me normat e përmbajtjeve të tyre në mjedise publike në Angli të cilës i jemi përmbajtur. Kromi lëviz nga 178 ppm deri në 3049 ppm kur norma për ndotje të rëndë është mbi 500 ppm. Ndërsa nikeli lëviz në përmbajtje nga 68 deri në 4950 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje për të njëjtën referencë është mbi 200 ppm

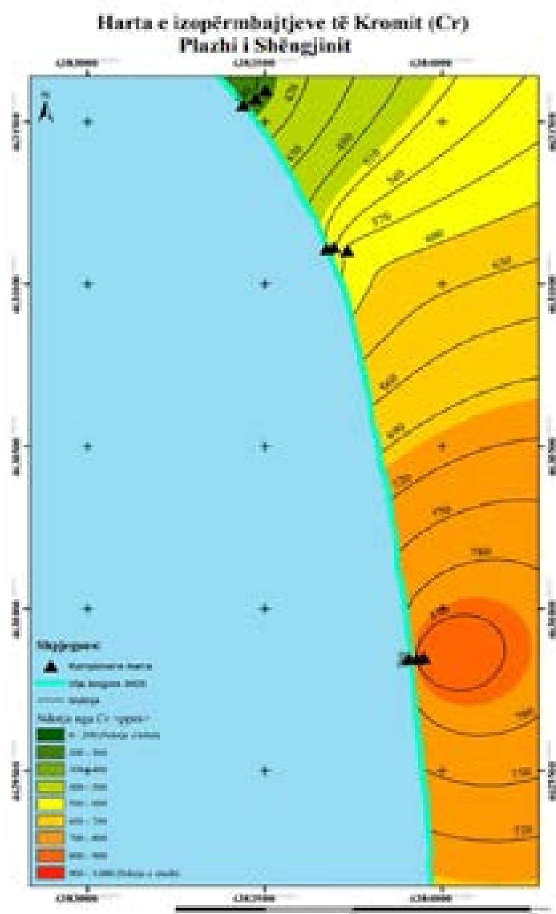

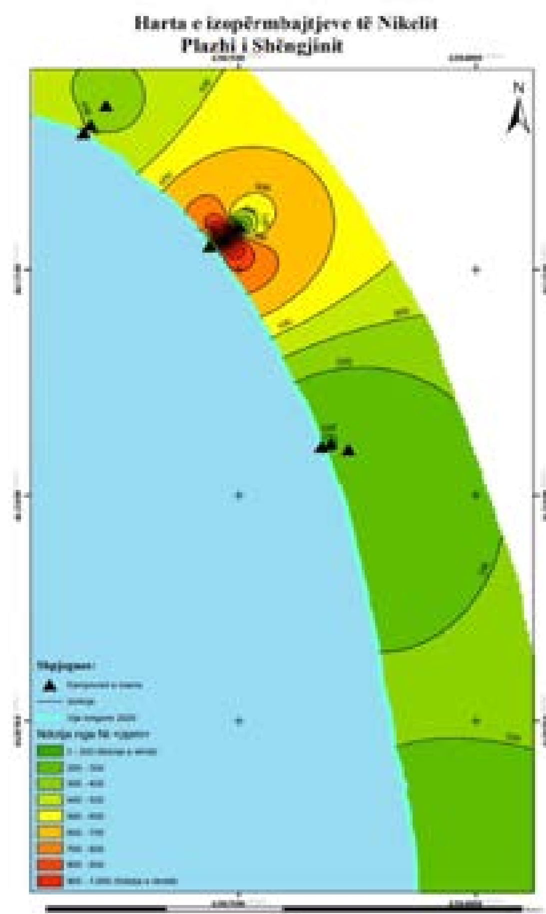
Gjiri i Drinit , Matit deri në Shëngjin

Nga monitorimi rezulton një dinamikë intensive e lëvizjes së vijës bregore. Në formë tabelore paraqitet bilanci i përgjithshëm të erozion-akumulimit në gjithë hapësirën e gjirit të Drinit dhe të Matit.

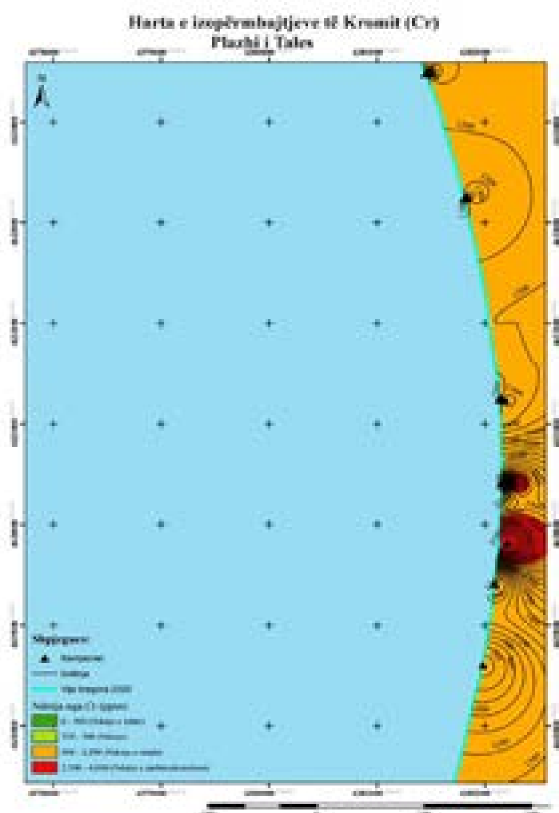
Nr	Segmenti	Dinamika e vijës bregore				Dinamika e shelfit litoral 2016-2019			Dinamika e shelfit litoral 2019-2020		
		Akumulim		Erozion		Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)	Akumulim (ha)	Erozion (ha)	Bilanci (ha)
		Km	%	Km	%						
1	Shëngjin – Derdhja e lumit Drin	5.8	64.5	3.2	35.5	7.16	11.61	+10.83	2.9	2.22	+0.68
2	Derdhja e lumit Drin-derdhja e lumit Mat	1.5	10.8	11.3	82	3.49	1.6	+1.89	2.7	13.43	-10.73
3	Derdhja e lumit Mat-Ishëm	2.9	59	2	41	0	0	0	5.7	3.1	2.6
	Shuma	**10.2**		**16.5**		**10.65**	**13.21**	**-2.56**	**11.3**	**18.75**	**-7.45**

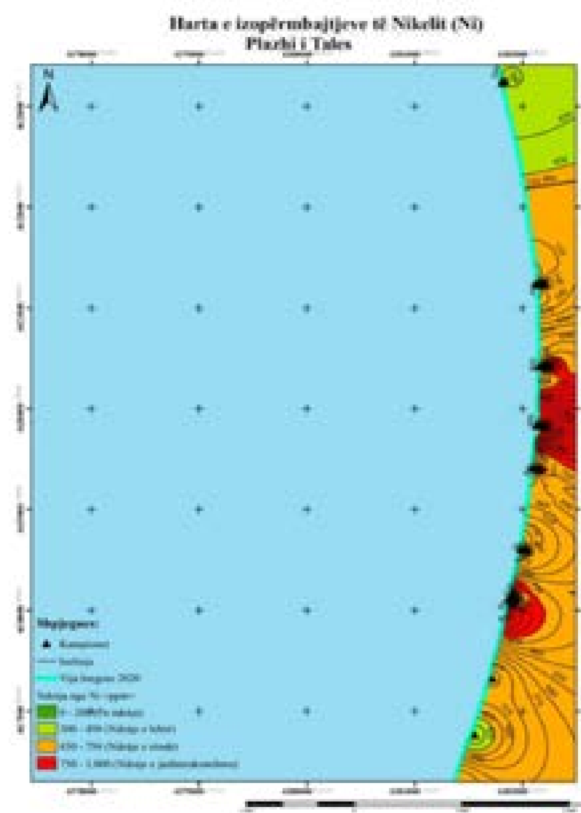
Në plazhin e Shëngjinit përmbajtjet e kromit dhe të nikelit janë të larta krahasuar me normat e përmbajtjeve të tyre në mjedise publike në Angli.. Kromi shkon nga 238 ppm deri në 1372 ppm kur norma për ndotje të rëndë është mbi 500 ppm. Në hartën e izopërmbajtjeve duken qartë zonat me ndotje më të lartë. Përmbajtja e nikelit lëviz nga 183 deri në 1372 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje për të njëjtën referencë është mbi 200 ppm. Kjo është një përmbajtje e pazakontë e elementit të nikelit prandaj duhet të bëhet një studim më i detajuar për prejardhjen e tij.

Në plazhin e Tales përmbajtja e mineraleve të kromit dhe të nikelit janë mjaft të larta krahasuar me normat. Përmbajtja e Kromit varion nga 309 ppm deri në 26600 ppm kur norma për ndotje të rëndë është mbi 500 ppm. Në hartën e izopërmbajtjeve provat me përmbajtje mbi 4000 ppm nuk janë përfshirë. Elementi i nikelit varion nga 256 në 1400 ppm kur norma e përmbajtjes që konsiderohet si ndotje për të njëjtën referencë është mbi 200 ppm.

Rajoni i gjirit të Drinit dhe të Matit rezulton me dinamikë intensive të vijës bregore ku në përgjithësi mbizotëron regjimi erozional. Vërehet rritja e segmenteve nën erozion edhe në plazhin e Tales. Në segmentë të veçanta si në plazhin e Adriatikut, segmentin verior të deltës së lumit të Matit, jugun e Kunes dhe veriun e plazhit të Shëngjinit rezultojnë vatra akumulimi.

TENDENCA NË VITE

Cilësia e ujërave të lumenjve

Tendenca e klasifikimit të cilësisë së lumenjve bazuar mbi statusin kimik të tyre (oksigjeni i tretur, NKO, NBO, amonjak, nitrite, nitrate, ortofosfat dhe fosfori total) paraqitet në tabelën e mëposhtme.

Viti	Baseni Drini-Bunë	Baseni Ishëm-Erzen	Baseni i Shkumbinit	Baseni i Semanit	Baseni i Vjosës	Baseni i Matit
2018	Klasa III	Klasa V	Klasa IV	Klasa V	Klasa II	Klasa III
2019	Klasa IV	Klasa V	Klasa III	Klasa V	Klasa III	Klasa II
2020	Klasa IV	Klasa V	Klasa III	Klasa V	Klasa II	Klasa III

Vërehet përkeqësim i cilësisë së basenit Drini-Bunë krahasuar me vitin 2018 duke kaluar nga Klasa III- Gjendje e moderuar në Klasa IV- Gjendje e varfër. Cilësia e basenit të Shkumbinit është përmirësuar krahasuar me vitin 2018 nga Klasa IV- Gjendje e varfër në Klasa III- Gjendje e moderuar. Shihet përmirësim i cilësisë të basenit Vjosë krahasuar me vitin 2019, ndërsa cilësia e basenit Mat është përkeqësuar në krahasim me vitin 2019

Përsa i përket tendencës të cilësisë së lumenjve për parametrat TOC dhe TN nga paraqitjet grafike vërehet se në vitin 2020 kemi një rritje të përqindjes së pikave të monitoruara që i përkasin Klasës I- cilësi shumë e mirë, krahasuar me vitin 2018. Në lidhje me parametrin TOC , shihet që kemi një përmirësim të situatës gjatë vitin 2020 krahasuar me 2018 për arsye se kemi një përqindje më të ulët të pikave monitoruese që i përkasin kategorive nga Klasa II deri në Klasa IV.

Për parametrin TN kemi përmirësim krahasuar me vitin 2018 në lidhje me uljen e përqindjes së pikave monitoruese që janë në Klasën III- cilësi mesatare dhe Klasën V- cilësi shumë e keqe.

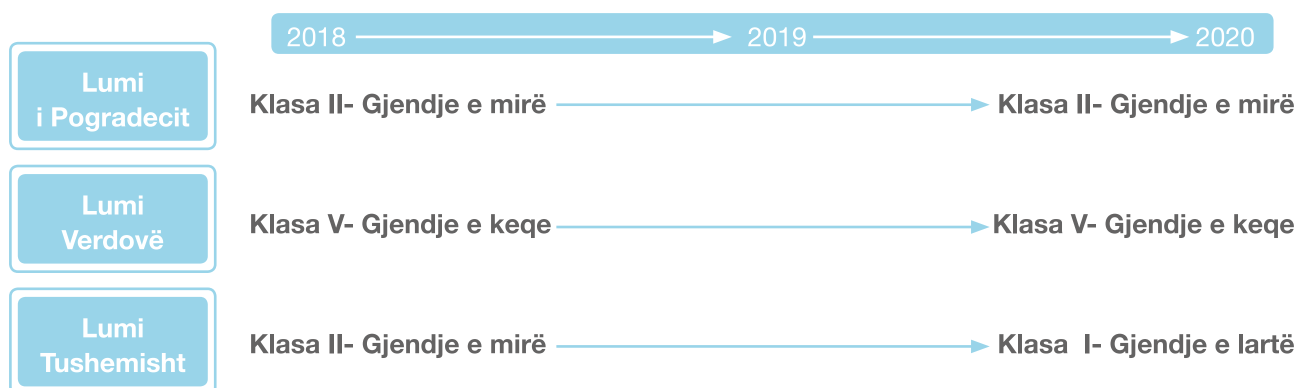
Shihet rritje e përqindjes së pikave monitoruese që i përkasin Klasa IV- cilësi e keqe

Liqenet

Cilësia e liqeneve referuar vitit 2018 deri në vitin 2020 paraqitet e njëjtë. Liqenet janë me cilësi mezotrofikte

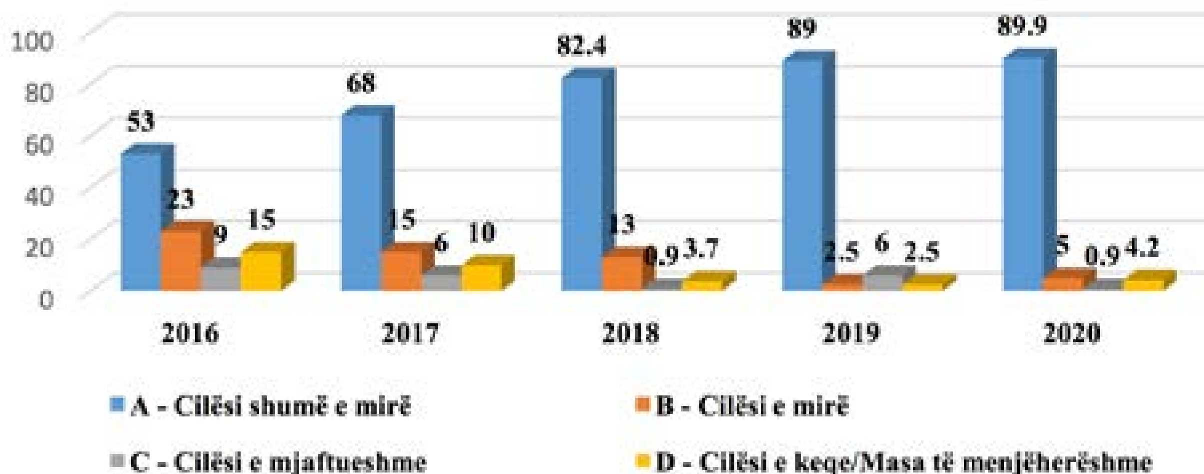
Tributarët (Lumi i Pogradecit ,Verdovë , Tushemisht)

Cilësia e lumenjve Pogradec dhe Verdovë i përket të njëjtës kategori referuar vitit 2018. Ndërsa cilësia e lumit Tushemisht është përmirësuar nga gjendje e mirë në gjendje e lartë.

Cilësia e ujërave bregdetare të larjes

Numri i stacioneve të kategorisë A- Cilësisë shumë e mirë , për plazhet e monitoruara për vitin 2020 është rritur në krahasim me vitet 2016-2019.

Numri i stacioneve të kategorisë B- Cilësisë së mirë për vitin 2020 është ulur në krahasim me vitet e mëparshëm 2016-2018 dhe është rritur krahasuar me 2019.

Numri i stacioneve të kategorisë C-Cilësisë së mjaftueshme për vitin 2020 është njësoj në krahasim me vitin 2018 por është më e ulur në krahasim me vitet 2016- 2019.

Numri stacioneve të kategorisë D- Cilësisë shumë të keqe për vitin 2019 është ulur në krahasim me 2016-2017 por kemi rritje krahasuar me 2018 dhe 2019.

REKOMANDIME

Rekomandojmë marrjen e masave nga organet e Pushtetit Vendor apo edhe në nivel Kombëtar për të minimizuar shkaktarët e ndotësve pasi impakti kryesor janë:

1. Shfrytëzimi i inerteve pa kriter në zona të caktuara
2. Mënjanimi i shkarkimeve urbane dhe industriale
3. Ndërtimi i impianteve të trajtimit të ujërave të zeza

- Përmirësimi i situatës mjedisore të ujërave sipërfaqësore kërkon realizimin e investimeve në trajtimin e shkarkimeve të lëngëta urbane para se të derdhen në lumenj sidomos në Tiranë, Fier Berat, Elbasan, Durrës dhe në qytetet e mëdha të zonës bregdetare.
- Të respektohen standartet e përcaktuara nga legjislacioni shqiptar për shkarkimet e lëngëta nga subjektet prodhuese në ujërat pritës sipërfaqësore. Nga ana tjeter kontrolli i vazhdueshëm në zbatimin e ligjit do të luante nje rol të rëndësishëm në këtë drejtim.
- Të eleminohen derdhjet e materialeve të ngurta si qese plastike, materialet e ndërtimit, bidona në ujrat e lumenjve.
- Ndërgjegjësimi i qytetarëve për mos-përdorimin e lumenjve si vend-depozitime
- Të punohet për rritjen e pyllëzimit të zonave rreth lumenjve për të ulur erozionin e tokave rreth tyre.
- Të merren masa në zonat e cilësuara të ndotura për trajtimin e ujrave urbane, para se ato të shkarkohen në det. Vënia në funksionim me eficiencë të plotë të Impianteve të Trajtimit të Ujërave Urbane ekzistuese, zgjerimi i kapac-

iteteve të atyre ekzistues si dhe ngritja e impianteve të vogla të trajtimit të ujërave të cilat nuk mund të lidhen me impiantet bazë të trajtimit.

- Zbrazja (ose zvotimi) i shpeshtë i gropave septike, para se ato të tejmbushen dhe të derdhen në ujëra larës, sidomos kjo në periudhat që ka rreshje të shumta.

- Rekomandojmë zbatimin e zonave të rreptësisë dhe mbrojtjes sanitare rreth shpimeve të shfrytëzimit dhe burimeve për mbrojtjen e UN nga ndotjet sipërfaqësore në rajonin jugor Palasë-Dhërmi- Himarë.

- Zonat me aktivitet të lartë erozional të gjirit të Durrësit, gjirit të Lalëzit dhe atij të Drinit dhe të Matit të monitorohen çdo vit.

- Deltat e lumenjve si faktor shumë i rëndësishëm i dinamikës së vijës bregore të monitorohen çdo vit. Për lumenjtë kryesorë të kryhet rilevim hidrografik në gjithë hapësirën e deltës nën-ujore për të krijuar ide të qarta për drejtimet e lëvizjes së rrymave ujore e për rrjedhim edhe të sedimenteve lumore dhe detare.

◆ ◆ ◆

03

KAPITULLI III

MENAXHIMI I MBETJEVE

KAPITULLI III

MENAXHIMI I MBETJEVE

KAPITULLI III

MENAXHIMI I MBETJEVE

Vlera e mbetjeve të hedhura kudo kuptohet kur menaxhohen në mënyrën e duhur. Mirë-menaxhimi i tyre sjell përfitim ekonomik dhe mbron mjedisin e shëndetin e njerëzve.

BURIMI I TË DHËNAVE

- Njësitë e Qeverisjes Vendore
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit
- Projekti GIZ "Menaxhimi i Modernizuar i Mbetjeve të Ngurta dhe Ekonomia Riciklüese në Respekt të Mjedisit".
- Ministria e Mbrojtjes

RËNDËSIA

Një menaxhim i integruar i mbetjeve i mirë nënkupton proçeset që përfshijnë përdorimin e burimeve të mbetjeve në mënyrë më efiçiente dhe me një ndikim sa më të vogël mbi mjedisin.
Për këtë bashkitë të cilat janë ofruesit e shërbimit të pastrimit për komunitetin si edhe gjithë operatorët e liçensuar nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) me ndikim në mjedis, u kërkohet që menaxhimin e mbetjeve ta kryejnë sipas parimit të përgjegjshmërisë ndaj mjedisit.

NDIKIMI NË SHËNDET DHE MJEDIS

Menaxhimi i mbetjeve në mënyrë të përgjegjshëm ndaj mjedisit nënkupton ndërmarrjen e të gjithë hapave praktikë për të siguruar që mbetjet menaxhohen në mënyrë të tillë, që të mbrohet shëndeti i njerëzve dhe mjedisit prej ndikimeve negative që shkaktojnë mbetjet. Këto proçese përfshijnë:

(I) menaxhimin e mbledhjes së rrymave të ndryshme të mbetjeve, duke zbatuar hierarkinë e mbetjeve;
(II) vënien në dispozicion të komunitetit të infrastrukturës për mbledhjen, ndarjen, riciklimin, rikuperimin dhe depozitimin e mbetjeve;
(III) sigurimin e paisjeve me leje të posaçme dhe përmbushjen e kërkesave bazë sipas Lejes mjedisore të dhënë / lëshuar nga AKM si edhe monitorimi dhe zbatimi me rigorozitet i kushteve të lejes;
(IV) dërgimin e mbetjeve vetëm tek pikat e autorizuara;
(V) raportimin periodik pranë AKM sipas kuadrit ligjor dhe kushteve të lejes së dhënë;
(VI) kryerjen e inspektimit mjedisor nga ana e AKM për respektimin e kushteve të lejes dhe kuadrit ligjor përkatës për bashkitë dhe qytetarët;
(VII) rritjen e ndërgjegjësimit dhe edukimit të të gjithë aktorëve të përfshirë në menaxhimin e mbetjeve për të qënë më miqësorë ndaj mjedisit.

VLERËSIMI

- **Përshkrimi i treguesit**

Mbetje e ngurtë, është një lëndë, një objekt ose pjesë e tij, të cilat nuk përdoren më ose që zotëruesi do t'i hedhë. Lëndët, objektet ose pjesët e tyre vlerësohen si mbetje, për sa kohë që materialet e nxjerra prej tyre ose energjia e prodhuar nuk përfshihen në proçesin e prodhimit.

Gjendja

- **Menaxhimi i mbetjeve**

Viti 2020 i karakterizuar nga sfidat që solli në të gjithë sektorët e ekonomisë Pandemia COVID '19 ka sjellë efekte edhe në sektorin e menaxhimit të integruar të mbetjeve. Ministria e Mjedisit për t'i ardhur në ndihmë mirë-menaxhimit të mbetjeve për të shmangur kontaminimin nga mbetjet me COVID'19 qarkulloi dy udhëzues: një për masat që duhet të marrin bashkitë në lidhje me menaxhimin e mbetjeve për të mundësuar desinfektimin e hapësirave dhe ambienteve publike, si edhe një udhëzues për mënyrat sesi duhet të trajtohen mbetjet e kontaminuara me COVID në familje të cilat kanë anëtarë të sëmurë më këtë virus. Bashkitë për asnjë moment nuk e ndërprenë ofrimin e shërbimit të pastrimit të qytetit dhe menaxhimit të mbetjeve të ngurta urbane edhe pse në kushte të vështira.
Mbetjet e grumbulluara dhe përpunuara në total gjatë vitit 2020 vlerësohen të kenë arritur në rreth 900,000 Ton në të gjithë vendin (duke konsideruar këtu edhe ato pak bashki që nuk kanë raportuar). AKM nuk ka një shifër të raportuar në lidhje me sasinë vjetore të mbetjeve të gjeneruara në të gjithë vendin. Shifrat bazohen në grumbullimin e mbetjeve nga bashkitë.
Ulja e sasive të grumbulluara reflekton situatën e Pandemisë Covid'19, si edhe përmirësimin e cilësisë së të dhënave për shkak të rritjes së numrit të bashkive që peshojnë mbetjet, edhe për shkak të dërgimit të mbetjeve finale në impiante rajonale të trajtimit të tyre, qoftë edhe për shkak të ushtrimit të funksionit verifikues të AKM-së në disa bashki të vendit.

Shëndeti i popullatës nuk rezulton të jetë ndikuar nga menaxhimi i mbetjeve në të gjithë vendin, përkundrazi marrja e masave për të mos ndaluar për asnjë moment shërbimin ka ndikuar pozitivisht.

- **Burimi të dhënave dhe raporti**mi

Bazuar në Vendimin e Këshillit të Ministrave numër 687, datë 29.07.2015 “Për miratimin e rregullave për mbajtjen, përditësimin dhe publikimin e statistikave të mbetjeve”, Njësitë e qeverisjes vendore kanë detyrimin të dorëzojnë të dhënat mbi rrymat e mbetjeve të gjeneruara në territorin që ato administrojnë deri më 31 janar të çdo viti. Gjithashtu Ministria përgjegjëse për infrastrukturën, energjinë, shëndetësinë dhe bujqësinë kanë detyrimin të raportojnë rrymat e përcaktuara në vendimin më sipër deri në 10 shkurt të çdo viti.
Në bazë të këtij vendimi kanë respektuar detyrimin ligjor të raportimit në Agjencinë Kombëtare të Mjedisit për vitin 2020 në total vetëm 54 bashki (bashkitë Libohovë, Memaliaj, Finiq, Delvinë, Kavajë, Has dhe Kurbin) nuk kanë raportuar sipas këtij detyrimi ligjor). Bazuar në formatin e kërkuar të raportimit bashkitë japin informacion në lidhje me sasitë e mbetjeve të grumbulluara sipas këtyre rrymave:

1. Organike (shtëpiake)
2. Inerte
3. Spitalore
4. Plastike
5. Metalike
6. Dru
7. Letër dhe karton
8. Bateri të dala jashtë përdorimit
9. Goma të dala jashtë përdorimit
10. Vajra të përdorur
11. Produkte të kafshëve
12. Tekstile
13. Elektrike dhe elektronike
14. Mbetje mikse
15. Të depozituara në landfill
16. Të depozituara në incinerator
17. Të depozituara gjithsej
18. Mbetje industriale

Nisur nga pamundësia për të peshuar mbetjet por edhe për shkak të kapaciteteve të vogla pranë bashkive për të raportuar sipas rrymave (për shkak të mosnjohjes së metodologjisë së vlerësimit apo matjes së rrymave të mbetjeve) bashkitë raportojnë kryesisht për rrymat e mbetjeve: shtëpiake; inerte; spitalore; plastike; metalike; dru; letër dhe karton; dhe të depozituara në landfill apo incinerator). Për rrjedhojë po japim më poshtë sasitë totale të mbetjeve të grumbulluara dhe depozituara sipas bashkive më poshtë.

Sasia vjetore e mbetjeve sipas bashkive

Qarku	Bashkia	Viti 2020
Shkodër	Shkodër Qark	40,738,000
	Shkodër	34,378,000
	Malësi e Madhe	445,000
	Pukë	2,000,000
	Vau Dejës	3,325,000
	Fushë-Arrëz	590,000
Lezhë	Lezhë Qark	21,593,000
	Kurbin	
	Lezhë	17,213,000
	Mirditë	4,380,000
Kukës	Kukës Qark	14,009,000
	Kukës	7,819,000
	Tropojë	6,190,000
	Has	
Dibër	Dibër Qark	18,833,000
	Dibër	8,150,000
	Bulqizë	4,150,000
	Mat	4,633,000
	Klos	1,900,000

Qarku	Bashkia	Viti 2020
Tiranë	Tiranë Qark	341,849,671
	Tiranë	254,604,655
	Kamëz	33,990,000
	Vorë	48,380,016
	Kavajë	
	Rrogozhinë	4,875,000
Durrës	Durrës Qark	62,576,000
	Durrës	43,545,000
	Shijak	9,947,000
	Krujë	9,084,000
Elbasan	Elbasan Qark	48,190,780
	Elbasan	27,595,623
	Belsh	2,045,010
	Cërrik	3,046,947
	Peqin	3,587,100
	Gramsh	4,800,000
	Librazhd	2,409,600
	Përrenjas	4,706,500
Fier	Fier Qark	120,053,661
	Fier	48,221,000
	Divjakë	19,976,000
	Lushnje	30,043,661
	Mallakastër	1,895,000
	Patos	13,182,000
	Rroskovec	6,736,000
Berat	Berat Qark	35,216,000
	Berat	13,115,000
	Poliçan	4,406,000
	Skrapar	2,000,000
	Kucove	9,016,000
	Ura-Vajgurore	6,679,000
Korçë	Korçë Qark	48,813,840
	Korçë	19,129,000
	Devoll	4,224,000
	Kolonjë	4,200,000
	Maliq	7,700,000
	Pustec	820,000
	Pogradec	12,740,840
Vlorë	Vlorë Qark	70,112,657
	Vlorë	60,000,000
	Selenicë	145,240
	Delvinë	
	Finiq	
	Himarë	4,107
	Konispol	690,000
	Sarandë	9,273,310

Qarku	Bashkia	Viti 2020
Gjirokastër	Gjirokastër Qark	19,342,900
	Gjirokastër	7,833,400
	Dropull	1,500,000
	Këlcyrë	1,209,500
	Libohovë	
	Memaliaj	
	Përmet	4,500,000
	Tepelenë	4,300,000
	TOTAL	841,328,509

Bazuar në VKM-në e raportimit bashkitë filluan të dorëzojnë të dhënat e tyre tek AKM vetëm në janar 2020 (si vit raportimi 2019) për rrjedhojë i konsiderojmë të dhënat e vitit 2019 si jo përfaqësuese pasi numri i bashkive që kanë raportuar nuk është i plotë pranë AKM-së.
Sasia e mbetjeve të gjeneruara për vitin 2020, sipas rrymave përkatëse për secilin qark paraqiten në Aneksin II.

- **Trajtimi i mbetjeve**

Grumbullimi, transferimi dhe trajtimi i mbetjeve vlerësohet se përfaqëson rreth 70% të gjenerimit të tyre në nivel bashkie përsa i përket mbetjeve bashkiake. Të dhënat për bashkitë bazohen mbi vetëdeklarimin e tyre. Bashkitë përgjithësisht i mbështesin shifrat e deklaruara nga vlerësimi i tyre, pasi peshimi i sasive të mbetjeve të grumbulluara nga bashkia mungon.

Peshimi ndodh vetëm në ato bashki të cilat dërgojnë mbetjet në impiantet e trajtimit përfundimtar të mbetjeve (si landfill apo incinerator rajonal) për rrjedhojë bashkitë që kanë shifra të bazuara në peshim janë gjithsej 18 si më poshtë:

Bashkitë dhe impiantet e depozitimit përfundimtar të mbetjeve

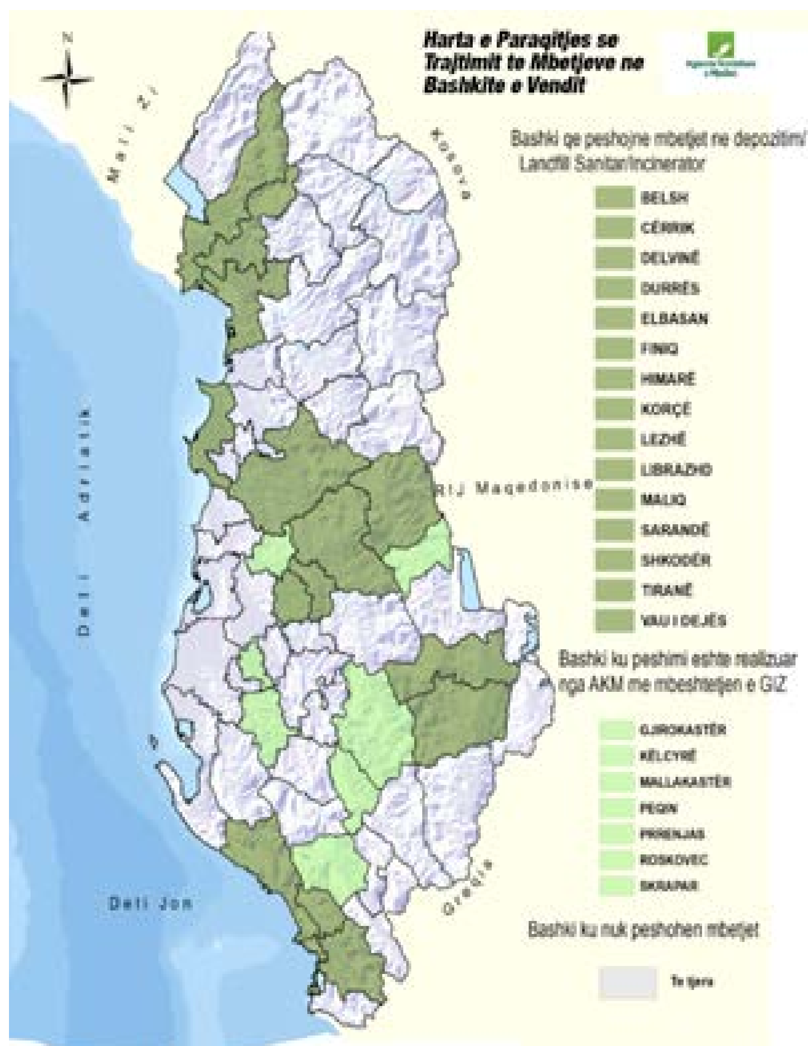
Landfilli Rajonal (sipas zonës së mbetjeve)	Dërgojnë mbetjet	Nuk dërgojnë mbetjet
Bajkaj	1.Sarandë	1.Gjirokastër
	2.Himarë	2.Përmet
	3.Finiq	3.Këlcyrë
	4.Delvinë	4.Tepelenë
	5.Konispol	5.Memaliaj
		6.Libohovë
		7.Dropull
Bushat	6.Shkodër	8.Kurbin*
	7.Lezhë	9.Korçë
	8.Vau-Dejës	10.Maliq
Maliqit	9.Mirditë	11.Devoll
	10.Pukë	12.Malësi e Madhe*
	11.Fushë-Arrëz	13.Pustec

Landfilli Rajonal (sipas zonës së mbetjeve)	Dërgojnë mbetjet	Nuk dërgojnë mbetjet
Sharra	12.Tiranë	14.Kolonjë
	13.Durrës	15.Pogradec
	14.Kamëz	16. Vorë
		17.Kavajë
		18.Rrogozhinë
		19.Krujë
		20.Shijak
Berat	Në projektim & ndërtim	21.Berat
		22.Urë-Vajgurore / Dimal
		23.Kuçovë
		24.Poliçan
		25.Skrapar
Vlorë	Në ndërtim	26.Vlorë
		27. Selenicë
Incinerator (sipas zonës së mbetjeve)	**Dërgojnë mbetjet**	**Nuk dërgojnë mbetjet**
Elbasan	15. Elbasan	28. Peqin
	16. Cërrik	29. Përrenjas
	17. Belsh	30. Gramsh*
	18. Librazhd	
Fier	Në ndërtim	31. Fier
		32. Lushnje
		33. Divjakë
		34. Patos
		35. Rroskovec
		36. Mallakastër
Nuk ka Impiant Rajonal të ndërtuar		
Dibër		37. Dibër
		38. Bulqizë
		39. Mat
		40. Klos
Kukës		41. Kukës
		42. Has
		43. Tropojë

* **Shënim:** Kurbini ka filluar dërgimin e mbetjeve në landfillin e Bushatit në shtator 2020, kurse Malësia e Madhe në dhjetor 2020, ndërsa Gramshi ka filluar të dërgojë mbetjet në incineratorin e Elbasanit në tetor 2020.

Raportohet se gjatë vitit 2020 në këto impiante rajonale të depozitimit përfundimtar të mbetjeve janë depozituar rreth 430 mijë Ton (ose 51% e mbetjeve të grumbulluara në të gjithë vendin) që grumbullohen në të gjithë territorin e vendit nga bashkitë të cilat vlerësohet se hidhen në mënyrë të pakontrolluar në vend depozitime bashkiake të cilat nuk plotësojnë kushtet minimale sanitare të përcaktuar nga ligji.

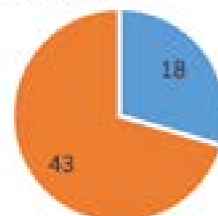
Depozitimi përfundimtar i mbetjeve në impiante viti 2020

Nr.	Impianti për depozitimin përfundimtar të mbetjeve (Landfill sanitar / incinerator)	Sasia vjetore e mbetjeve të depozituara në tonë
1	Landfilli Sharrës (Tiranë)	298,150
2	Landfilli Bushatit (Vau-Dejës)	54,916
3	Landfilli Maliqit	31,029
4	Landfilli Bajkaj (Sarandë)	9,277
5	Incineratori Elbasanit	35,097
	TOTAL	428,469

Mbetjet dhe peshimi i tyre

Bashki total	61	Pesha në %
Bashki që peshojnë mbetjet në vend depozitimin përfundimtar	18	30%
Bashki që nuk peshojnë mbetjet në vend depozitimin përfundimtar	43	70%

Bashkitë - viti 2020 (Peshimi i mbetjeve)

Bashki ku peshohen mbetjet

Bashki ku nuk peshohen mbetjet

- **Përshkrimi i treguesve të mbetjeve**

Treguesit për sektorin e menaxhimit të mbetjeve janë ata të përcaktuar në Strategjinë Kombëtare Për Menaxhimin e Integruar të Mbetjeve të Ngurta 2020-2035 të cilët burojnë nga Direktiva Kuadër e Bashkimit Evropian, dhe të përthyera në raportet e performancës së bashkive, ku janë duke u bërë përpjekje përmes Projektit BtF mbështetur nga SDC, për të identifikuar standartin minimal te përballueshmerise. Këto tregues do të jenë baza për ngritjen e një sistemi incentivash për sektorin, bazuar në performancë.

Mbetjet nga paketimi, niveli aktual dhe objektivat

Rrymat e mbetjeve	Mbetje total			Riciklim		Objektivi	
	Sasia në Kg			Vitet		Riciklim	
Mbetje nga paketimet	2019	2020	2020	% e riciklimit vs gjenerim	2025	2030	2035
Letër dhe karton	63,940,967	88,286,398	2,567,418	3%	>=10% e total letër+karton	>=30% e total letër+karton	>=60% e total letër+karton
Metale		15,143,913	449,489	3%	>=10% e total metaleve	>=30% e total metaleve	>=50% e total metaleve
Plastikë		75,719,566	5,912,897	8%	>=6% e total plastikë	>=12% e total plastikë	>=22.5% e total plastikë
Qelq		9,445,700	76,610	1%	>=10% e total qelq	>=30% e total qelq	>=60% e total qelq
Dru		20,192		0%	>=5% e total dru	>=10% e total dru	>=15% e total dru

Niveli i riciklimit të mbetjeve nga paketimi kundrejt objektivave të BE-së

Mbetjet e biodegradueshme, nga prishjet dhe nga ndërtimet objektivat

Mbetje të biodegradueshme	Reduktim Objektivat		
	Vitet		
	2025	2030	2035
	75%	55%	35%
Mbetje nga prishjet dhe ndërtimet	Reduktim / Riciklim Objektivat		
	Vitet		
	2025	2030	2035
	30%	50%	70%

Mbetjet e makinave në fund të jetës	Rikuperim Objektivat		Riciklim Objektivat		
	Vitet		Vitet		
	2030	2035	2025	2030	2035
	>=85%	>=90%		>=80%	>=85%

Bateri	Riciklim Objektivat		
	Vitet		
	2025	2030	2035
			Midis 50% dhe 75% për materiale të ndryshme

MPEE	Rikuperim Objektivat			Riciklim Objektivat		
	Vitet			Vitet		
	2025	2030	2035	2025	2030	2035
			Midis 70% dhe 80% për materiale të ndryshme			Midis 50% dhe 75% për materiale të ndryshme

Vajra	Riciklim Objektivat		
	Vitet		
	2025	2030	2035
			>=40% e peshës

MPEE	Rikuperim Objektivat			Riciklim Objektivat		
	Vitet			Vitet		
	2025	2030	2035	2025	2030	2035
			>=65% e peshës			>=50% e peshës

- **Riciklimi**

Riciklimi është një nga hallkat më të rëndësishme në hierarkinë e mbetjeve adaptuar në legjislacionin shqiptar dhe në Strategjinë Kombëtare për Menaxhimin e Integruar të mbetjeve të Ngurta 2020-2035. Riciklimi ka njohur rritje në vend krahasuar me disa vite më parë, pasi janë ngritur kompani që grumbullojnë metalet, plastikën, letrën dhe qelqin dhe i riciklojnë ato të cilat janë liçensuar dhe pajisur me lejen përkatëse nga AKM. Edhe për rryma të tjera mbetjesh ka filluar grumbullimi dhe menaxhimi i tyre. Për t'u përmendur janë mbetjet spitalore, të baterive, të vajrave, të pajisjeve elektrike dhe elektronike. Përpjekjet për ndarjen në burim të mbetjeve, kanë qenë të shpeshta, por pa rezultat pozitiv. Kjo për shkak të mungesës së plotë të infrastrukturës por edhe të ndërgjegjësimit publik.
Monitorimi për mbetjet është bazuar mbi treguesit sipas VKM numër 1189 /2009 "Për rregullat dhe proçedurat për hartimin dhe zbatimin e Programit Kombëtar të Monitorimit të Mjedisit", të cilat janë pjesë e Kategorisë Ç, "Treguesit mjedisor të trysnisë në mjedis", pika 3, të cilat përfshijnë dhe kufizohen vetëm në:

(i) sasitë vjetore të prodhimit,
(ii) shpërndarja e mbetjeve sipas bashkive dhe qarqeve,
(iii) përmbajtja në përqindje e përbërësve ndotës,
(iv) përbërja merceologjike e mbetjeve.

Sipas këtij vendimi, ministria përgjegjëse për bujqësinë, ministria përgjegjëse për infrastrukturën/ transportin, ministria përgjegjëse për shëndetësinë dhe ministria përgjegjëse për industrinë, janë të detyruara të plotësojnë formatin e raportimit të statistikave vjetore të mbetjeve dhe t'ia dorëzojnë Agjencisë Kombëtare të Mjedisit brenda datës 10 shkurt të çdo viti.
E njëjta periudhë raportimi si më sipër parashikohet edhe në VKM numër.687/2015, "Për miratimin e rregullave mbi mbajtjen, përditësimin dhe publikimin e statistikave mbi mbetjet". i cili ka hyrë në veprim në janar 2019, ku edhe bashkitë janë përgjegjëse për të raportuar të dhënat mbi mbetjet sipas formularëve përkatës.

- **Gjendja e peshimit të mbetjeve**

Raportimi i bashkive, ministrive të linjës dhe i kompanive të licensuara nga AKM të cilat kryejnë aktivitet në fushën e menaxhimit të mbetjeve nuk është i stabilizuar. Për rrjedhojë të dhënat në këtë sektor nuk janë të besueshme dhe cilësore. Që prej vitit 2019 bashkitë kanë detyrimin të raportojnë pranë AKM sikurse edhe Ministritë e linjës. Ndërkohë kompanitë që kanë një leje mjedisore nga AKM duhet të raportojnë periodikisht në lidhje me aktivitetin e tyre sipas kushteve të lejes, por jo më pak sesa një herë në vit.
Në mënyrë që bashkitë ta kenë më të lehtë gjenerimin e të dhenavë dhe me objektivin e përmirësimit të cilësisë dhe besueshmërisë së të dhënave të raportuara për mbetjet urbane, me mbështetjen e projektit të "Bashkive të Forta" që financohet nga Agjensia Zvicerane për Bashkëpunim (SDC) është hartuar një metodologji mbi mënyrën e gjenerimit të të dhënave të kërkuara nga bashkitë në kuadër të VKM numër.687/2015, "Për miratimin e rregullave mbi mbajtjen, përditësimin dhe publikimin e statistikave mbi mbetjet".

TË DHËNAT E SEKTORIT DHE PROBLEMATIKAT NË LIDHJE ME TO.

Vetëm 30% e bashkive peshojnë mbetjet e tyre të ngurta në pikën përfundimtare të depozitimit (landfill ose incinerator – lutem referoju tabelës Nr. 3 më sipër). Për rrjedhojë të dhënat janë të bazuara në vetëdeklarimin e bashkive nisur nga një koefiçient i gjenerimit të mbetjeve për frymë sipas strategjisë kombëtare për menaxhimin e integruar të mbetjeve 2015-2025 e cila është rishikuar dhe miratuar në vitin 2020 e që përfshin periudhën 2020-2035.
Nisur nga deklarimet e bashkive të cilat konsiderohen të fryra, AKM me mbështetjen e projektit të Agjencisë Gjermane për Zhvillim (GIZ) bëri peshimin e mbetjeve në 7 bashki të vendit (të cilat nuk depozitojnë mbetjet e tyre në pika përfundimtare ku ndodh peshimi).
Të dhënat e marra nga peshimi i mbetjeve treguan një diferencë midis realitetit dhe deklarimit nga ana e bashkive. Në përfundim të proçesit të peshimit AKM i dërgoi bashkive përkatëse vlerësimet në lidhje me sasitë vjetore të mbetjeve të grumbulluara nga bashkitë përkatëse, të cilën rekomandonte ta raportonin si pjesë e raportimit vjetor.
Për rrjedhojë bashkitë reflektuan (plotësisht ose disi) në lidhje me këtë rekomandim të AKM. Të dhënat e përpunuara jepen më poshtë, të cilat tregojnë një përmirësim të cilësisë së të dhënave e për rrjedhojë edhe të raportimit të tyre.

Shtimi i 7 bashkive në listën e bashkive që peshojnë mbetjet bënë që të dhënat e raportuara të jenë rreth 41% të matura nga 30% që ishin deri në fund të vitit 2019, një përmirësim i rëndësishëm ky.
Gjatë vitit 2021 do të vazhdojë peshimi në të gjitha bashkitë që nuk i dërgojnë mbetjet në landfille sanitare apo incinerator duke synuar një matje të plotë të të dhënave të sasive totale të mbetjeve bashkiake në vend. Peshimi do të realizohet përgjatë dy sezoneve (një sezon i lagësht dhe një sezon i thatë) çdo ditë përgjatë një jave për secilin sezon.

	Mesatare vjetore në Ton	2019	2020	Vlerësim 2020	Popullsia totale (sipas formulës së grantit të QQ)	Gram/ banor në ditë
	Bashkia	Deklarimi në AKM	Deklarimi në AKM	Mesatare vjetore AKM & GIZ		
1	Peqin	15,000	3,587	3,000	26,136	314
2	Roskovec	8,566	6,736	6,736	21,742	849
3	Skrapar	3,398	2,000	1,759	11,397	423
4	Gjirokastër	NA	7,833	6,776	27,864	666
5	Këlcyrë	1,652	1,210	1,171	6,113	525
6	Mallakastër	9,893	1,895	1,895	27,062	192
7	Përrenjas	3,219	3,711	2,958	24,906	325
8	Himarë	4,194	4,107		7,818	1,439
9	Sarandë	12,217	9,273		20,227	1,256
10	Cërrik	3,631	3,047		27,445	304
11	Belsh	1,853	2,045		19,503	287

SHKARKIMET E NGURTA, INDUSTRIALE DHE INERTE

Nga Laboratori Qëndror i Forcave të Armatosura u analizuan mostrat për metalet e rënda dhe mbetjet e lëndëve plasëse në tre Uzinat Ushtarake, në të cilat u evidentuan këto rezultate:

Mostra dheu	Cu (mg/kg)	Cd (mg/kg)	Zn (mg/kg)	Pb (mg/kg)	Cr (mg/kg)	Mn (mg/kg)	Ni (mg/kg)
ULP Mjekës	30	6	390	430	134	125	53
KM Polican	140	10	108	90	17	565	532
UM Gramsh	58	7	85	53	10.5	435	363

Burimi. Ministria e Mbrojtjes

Nga analiza e rezultateve të mësipërme konstatohet se treguesit ishin brenda normave të lejuara nga VKM përkatëse dhe pak më të përmirësuara krahasuar me ato të vitit 2019.

Gjatë vitit 2020 vijoi puna për mbajtjen nën monitorim të vazhdueshëm dhe pastrimin e ish poligoneve të asgjësimit të municioneve, të mbyllura në fund të vitit 2013. Nga analiza e mostrave të marra u konstatua se ka ndotje të lehtë me elementë të rrezikshëm, si metale të rënda ose substanca të tjera organike. Ka prani të nitrateve, nitriteve, amoniakut dhe fosfateve treguesit e të cilëve janë më të përmirësuar krahasuar me vitin 2019, por që nuk i kalojnë vlerat e lejuara.
Në territoret e Uzinave Ushtarake mbetjet insustriale që dalin nga aktiviteti që ato kryejnë vazhdojnë të mblidhen në mënyrë provizore në një vënd të caktuar, brenda territorit të vetë uzinave, të konservuara dhe në objekte të mbrojtura nga agjentët atmosferikë. Sasia e mbetjeve industriale të mbledhura në vite në Uzinat Ushtarake është rreth 650 Ton. Pavarësisht masave që kemi marrë deri tani për të ulur efektin negativ të tyre në mjedis, duke qenë se këto mbetje janë të rrezikshme, kërkohet depozitimi i tyre në landfille për këtë lloj mbetje, të cilat aktualisht mungojnë në vendin tonë.

Shkarkimet e lëngëta industriale

Janë analizuar mostrat e ujërave industrialë në 3 Uzinat Ushtarake. Nga analiza e tyre rezultoi se ujërat industriale edhe gjatë vitit 2020 ishin të ndotura, por me tregues pak më të përmirësuar krahasuar me ato të vitit 2019 dhe brenda normave të lejuara nga VKM përkatëse. Rezultatet në mg/l jepen në tabelën e mëposhtme:

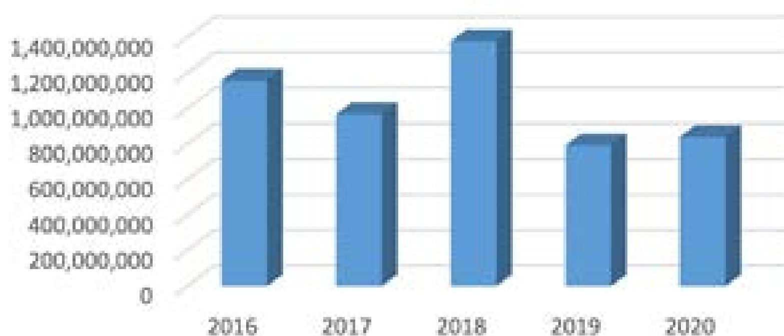
Stacioni	pH	NKO	Cu	Cd	Zn	Mn	Pb	NO2	PO4 3	SO 4-2
ULP Mjekës	6.89	46	0	0.04	0.55	0.06	0.03	0.07	0	0
KM Polican	7.5	46	0.04	0.05	0.48	0.07	0.04	0.05	0	35
UM Gramsh	6.8	44	0	0.69	0.48	0.07	0.08	0.065	0	30.5

Burimi : Ministria e Mbrojtjes

TENDENCA NË VITE

Sasia vjetore e mbetjeve në vite sipas Qarqeve

Nr.	Qarku	2016	2017	2018	2019	2020
1	Tiranë	314,960,450	247,035,035	533,603,950	465,152,779	341,849,671
2	Durrës	7,844,000	152,786,392	94,117,241	10,299,000	62,576,000
3	Shkodër	28,066,000	69,714,595	81,738,268	28,826,750	40,738,000
4	Vlorë	173,477,654	67,486,195	68,802,290	73,087,884	70,112,657
5	Elbasan	110,070,613	89,146,036	79,563,900	40,502,943	48,190,780
6	Korçë	275,206,050	97,334,432	65,423,500	80,471,859	48,813,840
7	Fier	113,188,460	138,703,278	280,442,338	20,513,731	120,053,661
8	Gjirokastër	17,861,727	16,350,285	33,058,035	19,700,963	19,342,900
9	Lezhë	38,690,450	25,992,300	29,558,450	17,319,375	21,593,000
10	Dibër	9,390,000	6,387,822	39,600,707	5,460,889	18,833,000
11	Berat	48,956,436	45,229,940	45,407,928	31,183,608	35,216,000
12	Kukës	22,051,545	12,600,000	28,050,730	-	14,009,000
	TOTAL	1,159,763,385	968,766,310	1,379,367,337	792,519,781	841,328,509

Nga paraqitja grafike shihet se kemi zvogëlim të gjenerimit të mbetjeve ne vitet 2019 dhe 2020 krahasuar me periudhën 2016-2018.
Sasia e mbetjeve totale për vitin 2020 është më e lartë se 2019. Pra kemi një tendencë në rritje të gjenerimit total të mbetjeve.

GJETJE DHE REKOMANDIME

- Të dhënat e matura / peshuara në disa bashki të vendit tregojnë se grumbullimi i mbetjeve në Shqipëri luhatet në intervalet 200 - 450 gramë mbetje për frymë në ditë në bashkitë me natyrë rurale dhe 700 – 1,500 gramë mbetje për frymë në ditë në bashkitë me natyrë të theksuar urbane ose turistike. Kjo konfirmon edhe vlerësimet e bëra në Strategjinë Kombëtare të Menaxhimit të Integruar të Mbetjeve 2020-2035.

- Vazhdimi i peshimit të mbetjeve do të japë një shifër më të saktë të mbetjeve të grumbulluara në të gjithë territorin e vendit. Nga ana tjetër të dhënat mbi mbetjet sipas kategorive të tyre, janë edhe më pak të sakta.

- Për të përmirësuar informacionin në këtë drejtim do të duhet të bëhen sondazhe në lidhje me sasitë e mbetjeve sipas kategorive në pika pilot të cilat janë përfaqësuese. Kjo do ti shërbente përgatitjes së planeve të menaxhimit më të sakta si nga ana e bashkive, ashtu edhe nga ana e kompanive që merren me aktivitetin e riciklimit. Gjithashtu kjo do të sillte një njohje më të mirë të situatës aktuale dhe përgatitjen e një plani masash më të mirë për të arritur objektivat të Direktivës Kuadër të BE-së në lidhje me riciklimin dhe rikuperimin e disa lloje mbetjesh. Duke shërbyer edhe si një mbështetje e qëndrueshme e punës që po bën INSTAT në grumbullimin e të dhënave për menaxhimin e mbetjeve të ngurta urbanë dhe publikimin e tyre, qoftë në bazë të anketave vjetore për statistikat e mjedisit sipas akteve normative të BE-së, apo Vjetarit Rajonal Statistikor. Të dhënat e përmirësuara të gjeneruara nga bashkitë do të jenë një kontribut i vyer në krijimin e një sistemi benchmarking, i cili do t'i hapte rrugë mundësive për incentivimin e sektorit mbi bazën e treguesve të matshëm të performancës së shërbimit.

Problematika në lidhje me shkarkimet e ngurta industriale në Uzinat Ushtarake

- Mungesa e një pjese të infrastrukturës për menaxhimin e integruar të mbetjeve urbane duke përmendur këtu një pjesë e kontenierëve, koshave dhe mjetet speciale të transportit.

- Mungesa në shkallë kombëtare e landfilleve për mbetjet e rrezikshme dhe për mbetjet inerte, si dhe mungesa e landfilleve/inceneratorëve për mbetjet urbane në disa bashki ku janë të vendosura strukturat e Ministrisë së Mbrojtjes.

- Pastrimi i territoreve të Uzinave Ushtarake në Mjekës, Gramsh dhe Poliçan, të klasifikuara "hot spote", në të cilat gjatë viteve të kaluara është grumbulluar një sasi e konsiderueshme mbetjesh industriale nga kryerja e proçesit të demontimit të municioneve të vjetra.

04

KAPITULLI IV

TOKA

KAPITULLI IV

TOKA

KAPITULLI IV

TOKA

Parandalimi dhe kufizimi i erozionit është i lidhur direkt me përmirësimin e kushteve të mjedisit dhe ndikon drejtpërdrejtë në cilësinë e jetesës.

Kombi që shkatërron tokën e tij, shkatërron vetveten.
Franklin Roosvelt

Tematikat

- Monitorimi dhe vlerësimi i erozionit në tokat pyjore në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosë(UBT)
- Mbulesa Tokësore (AKM)
- Përcaktimi i rreziqeve të kontaminimit të tokave për shkak të shfrytëzimit të burimeve termale në Shqipëri(SHGJSH)

Burimi i të dhënave

- Universiteti Bujqësor i Tiranës (UBT)
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM)
- Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH)

Rëndësia

Toka është përzierje komplekse mineralesh, uji, ajri, lëndësh organike dhe organizmash të panumërta të gjalla. Kjo përzierje formohet në siperfaqen e tokës dhe është e aftë të mbështesë jetën e bimëve.
Erozioni i tokës është një fenomen i kudondodhur. Është e nevojshme që të merret parasysh mënyra e përdorimt të tokës dhe aktivitetet njerëzore pasi ato ndikojnë në degradimin e tokës nga erozioni. Humbja e tokës përbën një kërcënim serioz për biodiversitetin, cilësinë e ujit, kapacitetin ujëmbajtës të rezervuareve dhe prodhimin e ushqimit.
Përdorimi i tokës ka ndikime të mëdha në cilësinë e ujit sipërfaqësor dhe largimin e lëndëve ushqyese nga toka përmes rrjedhës sipërfaqësore. Ndryshimet në praktikat e përdorimit dhe të menaxhimit të tokës, janë konsideruar si faktorët kryesorë që ndikojnë në ndryshimin e sistemit hidrologjik, të cilat çojnë në ndryshimin e rrjedhës sipërfaqësore dhe cilësinë e ujit.
Studimet mjedisore gjeokimike tashmë përbejnë një domosdoshmëri në këtë stad zhvillimi në vendin tonë. Aplikimi i këtyre studimeve në zona të veçanta bën të mundur përcaktimin e burimit ndotës, duke dhënë rekomandimet e duhura për rehabilitimin në kohë të këtyre zonave. Studimi mjedisor gjeokimik ndihmon në përcaktimin e rreziqeve të kontaminim të tokave për shkak të shfrytëzimit të këtyre burime.

Ndikimi në shëndet dhe mjedis

Presionet shpesh janë praktika të paqëndrueshme të përdorimit të tokës si: mbikullotja, shfrytëzimi i materialit drusor, dhe praktikat e tjera intensive të përdorimit të tokës. Erozioni i tokës shkakton pasoja si në zonën ku ai zhvillohet dhe po ashtu edhe në zonat ku depozitohen materialet e gërryera. Erozioni i tokës i lidhur me kultivimin, ndikon në jetesën e fermerëve, duke penguar zhvillimin ekonomik të pellgjeve ujëmbledhëse malore. Për shkak të rënies së vazhdueshme të cilësisë së tokës nga erozioni, fermerët në zonat malore kanë tendencë për të kthyer tokën e kultivuar në kullota, ose ngastra të mbjella bimëve foragjere shumëvjeçare apo me drufrutorë.
Zgjerimi i kultivimit të bimëve foragjere shumëvjeçare në këto zona ndihmon zhvillimin e qëndrueshëm nëpërmjet integrimit të bimëve bujqësore dhe blegtorisë në sistemet bujqësore malore. Erozioni ndikon jo vetëm drejtpërsëdrejti nëpërmjet humbjes së materialit tokësor bashkë me elementët ushqyes, por edhe në mënyrë të tërthortë mbi të gjithë organizmat që jetojnë në zonat e prekura. Për këtë arsye duhet vlerësuar kjo dukuri për të marrë masat e duhura për mbrojtjen e tokës.

Vlerësimi

- Përshkrimi i treguesit

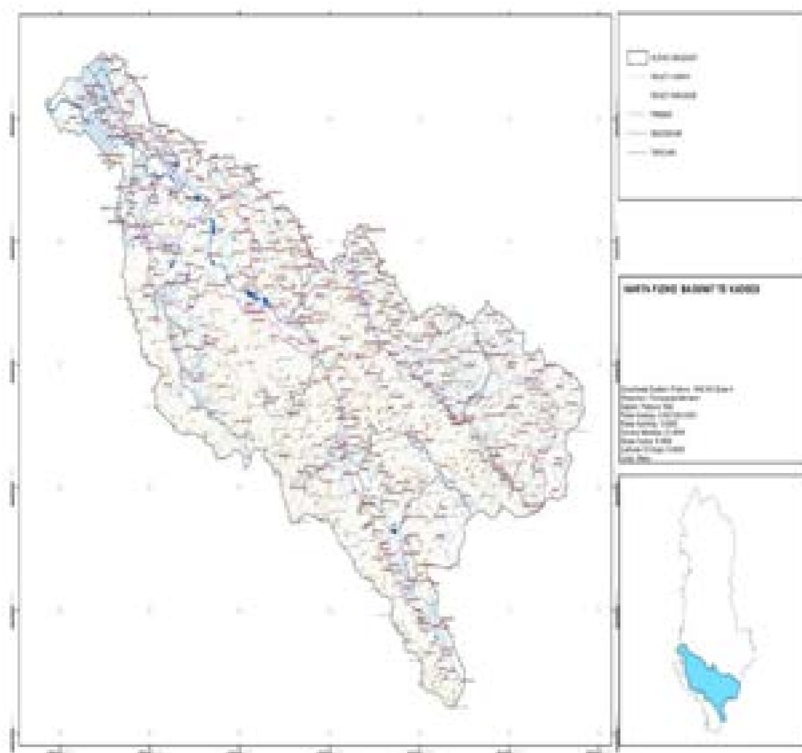
Erozioni është një fenomen që rrezikon tokën ose burimin më të rëndësishëm mjedisor. Ai është një fenomen natyror që ka të bëjë me gërryerjen, ç'vendosjen dhe transportin e lëndëve të ngurta ose materialit tokësor kryesisht nën forcën e veprimit të ujit, të akullit ose të erës. Erozioni vepron në kundërshti me ekuilibrin natyror të ekosistemeve.
"Mbulesa tokësore" zakonisht i referohet sipërfaqes së planetit që nuk mbulohet nga dete, liqene ose lumenj. Toka mund të mbulohet nga lloje të ndryshme të bimësisë, kullota natyrore ose e menaxhuar, toka bimore dhe ligatinat si dhe sipërfaqe artificiale (p.sh. rrugë dhe ndërtesa).
Sasia e lëndëve ushqyese të larguara nga erozioni (lënda organike, N-, P-, K-total).
Treguesit kimiko-fizike të tokave pyjore (pH, lënda organike, N-total, P- asimilueshem, K-këmbyeshëm, kapaciteti i këmbimit kationik.

Metalet e rënda si faktor kryesor të ndotjes së tokës

GJENDJA

1.Monitorimi dhe vlerësimi i erozionit në tokat pyjore në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosë

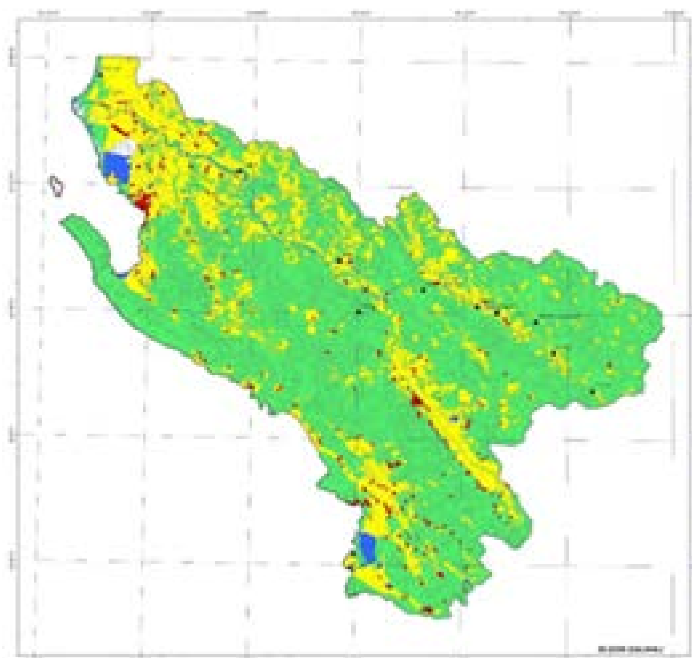

Lumi Vjosa buron nga malet e Pindit në lindje të Janinës, në veriperëndim të Greqisë, duke marrë me vete dhe shumë degëzime rrjedhjesh ujore derisa derdhet në Detin Adriatik në Shqipëri.
Ai ka një gjatësi prej 272 km, prej të cilave 80 km në territorin e Greqisë, kurse 192 km brenda territorit të Shqipërisë.
Pellgu ujëmbledhës i lumit Vjosa ka një sipërfaqe prej 4536.4 km² brenda kufijve të Shqipërisë. Prurja mesatare e ujrave në grykëderdhje është rreth 204 m³/s. Disa nga përrenjtë kryesorë përgjatë rrjedhës së lumit Vjosa janë:

Përroi i Radovës, Bënjës, Langaricës, Pagrisë, Shtikës, Sukës dhe Mezhgoranit, Përroi Peshtanit, Bënçës, Luftinjës dhe Selenicës. Në afërsi të Tepelenës, lumi Vjosa merr edhe ujërat që rrjedhin në shtratin e lumi Drin. Bimësia në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa përfshin një larmi të madhe bimësh.

Në pjesën e mesme të lumit Vjosa bimësia dominohet nga pyjet e dushqeve (Qurecus sp.) si: qarri (Q. cerris), shpardhi (Q. frainetto), ilqja (Q. ilex), prralli (Q. coccifera). Po kështu gjenden tipe të ndryshme vegjetacioni duke filluar nga ai barishtor deri në pyjet e lartë.

Në të takohen specie si: bredhi Maqedonisë (Abies borisii-regis), panja e malit (Acer pseudoplatanus), si mëllagjeri (Arbutus andrachne), shkoza (Carpinus orientalis), dëllinja e kuqe (Juniperus oxycedrus)

Erozioni përbën një nga rreziqet kryesore për shkatërrimin e habitateve natyrorë ku rriten këto bimë si dhe për prishjen e cilësisë së ujërave të lumit si rezultat i transportimit të materialeve të ngurta. Nisur nga rëndësia dhe roli që vegjetacioni luan në frenimin e dukurisë së erozionit, janë përcaktuar tipet kryesore të mbulesës së tokës dhe shpërndarjen e tyre hapësinore përgjatë pellgut ujëmbledhës të lumit Vjosa sipas sistemit të klasifikimit Corinë. Në vazhdim paraqiten tipet e mbulesës së tokës në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa.

Tipi i mbulesës	Sipërfaqja (km)²	Përqindja
Pyje halore	205.52	4.53
Pyje të përzier	139.51	3.08
Sipërfaqe tranzitore nga pyll-shkurre	852.35	18.79
Sipërfaqe shkëmbore e zhveshur	40.3	0.89
Sipërfaqe me vegjetacion të rrallë	466.64	10.29
Sipërfaqe e djegur	2.89	0.06
Pyje fletore	999.11	22.02
Vegjetacion sklerofil	892.54	19.67
Kullota	137.94	3.04
Sipërfaqe me bimësi barishtore	799.64	17.63
TOTAL	4536.44	100.00

Në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa u përcaktuan 10 stacione monitorimi, ku u vendosën korniza llamarine të cilat shërbyen për monitorimin e erozionit. Këto stacione u shpërndanë sipas formave të përdorimit të sipëfaqes së tokës përgjatë këtij pellgu ujëmbledhës, si: sipërfaqe pyjore (fletorë dhe halorë); sipërfaqe e zhveshur; kullotë; tokë bujqësore.

Për të vlerësuar erozionin në zonën e monitorimit, miningastrat u përcaktuan bazuar në mbulesën e tokës si: sipërfaqe e zhveshur, tokë bujqësore, kullotë, sipërfaqe e djegur e ripyllëzuar, shkurre mesdhetare, pyll me halorë, pyll me fletorë gjetherënës dhe vegjetacion i brigjeve lumor.

Vëllimi i rrjedhjes ujore sipërfaqësore dhe sedimenteve të prodhuara nga erozioni u monitoruan dhe vlerësuan duke përdorur miningastra erozioni të vendosura në pjerrësi që luhatet nga 0-49% për të gjitha tipet e mbulesës bimore.

Përshkrimi i stacioneve të monitorimit në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa

Nr.	Stacioni i monitorimit	Vendodhja (X:Y)	Lartësia mbi nivelin e detit (m)	Kundrejtimi	Pjerrësia (%)	Tipi i tokës	Shkëmbi amnor	Mbulesa e tokës	Speciet bimore-drusore
1	Tre Urat	40º06'00"N 20º33'34"E	342	J	16	Kafejta livadhore	Flishe	Kullotë me shkurre	Phillyrea latifolia, Cotinus coggygria, Paliurus spina-christi, Arbutus unedo, Juniperus oxycedrus, Carpinus orientalis, Pyrus amygdaliformis, Crataegus, monogyna, Quercus trojana
2	Petran	40º10'28"N 20º27'57"E	410	JP	35	Hinjta kafe	Flishe	Sipërfaqe e zhveshur	Phillyrea latifolia, Quercus trojana, Cotinus coggygria, Pyrus amygdaliformis
3	Kanioni i Langaricës	40º14'11"N 20º25'25"E	351	JL	25	Kafenjtë	Flishe	Shkurre mesdhetare	Arbutus unedo, Phillyrea latifolia, Cercis siliquastrum, Juniperus oxycedrus, Paliurus spina-christi, Cistus sp.
4	Kutal 1	40º15'14"N 20º19'55"E	256	JP	29	Hinjta kafe	Flishe	Sipërfaqe e djegur	Arbutus unedo, Cotinus coggygria, Phillyrea latifolia, Paliurus spina-christi, Fraxinus angustifolia, Pinus pinea, Pinus halepensis, Cistus sp.
4	Kutal 2	40º15'19"N 20º19'52"E	260	JP	38	Hinjta kafe	Flishe	Pyll me halorë	Pinus halepensis, Paliurus spina-christi, Arbutus unedo, Cotinus coggygria, Cistus sp.
5	Rapckë	40º15'57"N 20º17'01"E	230	VP	7	Hinjta kafe	Flishe	Pyll fletorë gjetherënës	Quercus cerris, Quercus frainetto, Cercis siliquastrum, Fraxinus angustifolia, Phillyrea latifolia, Cotinus coggygria, Paliurus spina-christi, Juniperus oxycedrus, Cistus sp.
6	Gryka e Këlcyrës	40º17'55"N 20º09'20"E	204	J	34	Hinjta kafe	Flishe	Pyll halorë (artificial P. halepensis)	Pinus halepensis, Phillyrea latifolia, Paliurus spina-christi
7	Bënçë	40º15'15"N 20º00'13"E	396	JP	23	Kafenjtë	Flishe	Tokë bujqësore	-
8	Buzë	40º21'22"N 19º57'22"E	135	JP	49	Hinjta kafe	Flishe	Pyll halorë (artificial P. halepensis)	Pinus halepensis, Pistacia lentiscus
9	Agaraj	40º31'54"N 19º42'53"E	33	JP	2	Aluvionale	-	Vegjetacion i brigjeve lumore	Platanus orientalis, Populus tremula, Vitex agnus- castus, Tamarix parviflora
10	Pishë Poro	40º43'07"N 19º22'44"E	1	-	0	Ranishte	-	Pyll halorë (artificial P. pinea)	Pinus pinea, Rubus ulmifolia

- **Humbja potenciale e tokës nëpërmjet ekuacionit RUSLE**

Në monitorimin dhe vlerësimin e erozionit në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa, përcaktimi i prodhimtarisë potenciale të sedimentit u krye bazuar në metodën RUSLE. Kjo metodë është mjaft e njohur dhe është përdorur në kushte të ndryshme klimatike, gjeologjike dhe skenarë të përdorimit të tokës. Ky ekuacion jep një vlerësim të ritmit të erozioni ujor të tokës në ton/ha/vit. Sipas këtij ekuacioni, sasia e humbjes së tokës llogaritet si produkt i faktorëve aktivë (hidrologjikë dhe topografikë) dhe faktorëve reagues (gërryrja, mbulesa e tokës dhe forma e përdorimit të territorit).

Humbja e tokës e përllogaritur nëpërmjet ekuacionit RUSLE.

Nr.	Klasat e përdorimit të tokës	R	K	LS	P	C	Humbja e tokës (RUSLE) ton/ha
1	Kullota	2.14	0.32	12.50	0.473	0.2	0.8098
2	Pyje fletore	2.14	0.36	15.81	0.686	0.03	0.2507
3	Pyje halore	2.14	0.41	16.45	0.652	0.035	0.3294
4	Pyje të përzier	2.14	0.38	14.25	0.569	0.03	0.1978
5	Sip. me bimësi barishtore	2.14	0.50	35.50	0.717	0.1	2.7235
6	Vegjetacion sklerofil	2.14	0.56	37.40	0.58	0.055	1.4248
7	Sipërfaqe tranzitore nga pyll-shkurre	2.14	0.76	38.90	0.62	0.055	2.1470
8	Sipërfaqe me vegjetacion të rrallë	2.14	0.75	54.35	0.75	0.05	3.2759

Shikojmë se humbjen më të madhe të tokës e kanë sipërfaqet me vegjetacion të rrallë (3.28 ton/ha) dhe sipërfaqet me bimësi barishtore (2.72 ton/ha). Kurse vlerat më të ulta e kanë sipërfaqet pyjore me pyje të përzier (0.2 ton/ha), fletorë (0.25 ton/ha), halorë (0.33 ton/ha) dhe kullotat (0.81 ton/ha).

Humbja e tokës për tipet e mbulesës së tokës sipas CORINE

Nr.	Klasat e përdorimit të tokës (Corine 2018)	Sipërfaqja (ha)	Humbja mesatare e tokës (ton/ha)	Humbja totale (ton)
1	Kullota	137.94	0.81	111.73
2	Pyje fletore	999.11	0.25	249.78
3	Pyje halore	205.52	0.33	67.82
4	Pyje të përzier	139.51	0.2	27.90
5	Sip. me bimësi barishtore	799.64	2.72	2175.02
6	Vegjetacion sklerofil	892.54	1.42	1267.41
7	Sipërfaqe tranzitore nga pyll-shkurre	852.35	2.15	1832.55
8	Sipërfaqe e djegur	2.89		0.00
9	Sipërfaqe shkëmbore	40.30		0.00
10	Sipërfaqe me vegjetacion të rrallë	466.64	3.28	1530.58
	Totali	4536.44		7262.79

Bazuar në sipërfaqen sipas klasave të mësipërme të përdorimit të tokës dhe në vlerat mesatare të humbjes së tokës për 1 ha është llogaritur sasia e humbjes së tokës në nivel pellgu ujëmbledhës. Nga llogaritjet rezulton se humbja e tokës është 7262.79 ton/vit për të gjithë sipërfaqen e pellgut ujëmbledhës të lumit Vjosa.

- **Vlerësimi për parametrat fiziko-kimik të tokave**

Bazuar në rezultatet e përftuara nga analizat kimiko-fizike të tokave të stacioneve të monitorimit, vihen re vlera mjaft të luhatshme për çdo analizë të kryer. Vlerat variojnë për lëndën organike nga 1.4 % (tokat aluvionale) në 8 % (tokë bujqësore), kapacitetin e shkëmbimit kationik nga 3.1 cmol/kg (tokat aluvionale) në 21.1 cmol/kg (pyll halorë, Kutal 2), azotin total nga 444.5 mg/kg (ranishtet bregdetare) në 4018.9 mg/kg (tokë bujqësore), fosforin e këmbyeshëm nga 1.5 mg/kg (kullotë) në 396.8 mg/kg (tokë bujqësore), potasin e këmbyeshëm nga 138.7 mg/kg (tokat aluvionale dhe ranishtet bregdetare) në 850.4 mg/kg (sipërfaqe e zhveshur), përmbajtjen e rërës nga 32.7 % (pyll halorë, Gryka e Këlcyrës) në 87.8 % (ranishtet bregdetare), përmbajtjen e argjilës 0 % (ranishtet bregdetare) në 25 % (kullotë) dhe përmbajtjen e lymit nga 12.2 % (ranishtet bregdetare) në 46.3 % (pyll halor, Gryka e Këlcyrës).

Ndërsa përmbajtja e ulët e argjilës dhe e lymit në këto sipërfaqe vjen si pasojë e trasportimit të tyre nga rrjedhja ujore në distanca më të largëta deri në grykëderdhjen e lumit Vjosa në detin Adriatik. Në rastin e sipërfaqeve të zhveshura përmbajtja e lartë e rërës në strukturën e tokës është pasojë e humbjes së shtesës pjellore të këtyre sipërfaqeve dhe shfaqjes së horizonteve me përmbajtje më të ulët të argjilës dhe lymit.

Sasia e ujit dhe e tokës së gërryer nga rrjedhja ujore sipërfaqësore dhe e depozituar në enët pritës varion në mënyrë të konsiderueshme ndërmjet stacioneve të monitorimit duke shfaqur vlerat më të larta në sipërfaqen e zhveshur.

Përsa i përket rezultateve të analizave të sedimenteve mund të thuhet që përmbajtja e lëndës organike dhe azotit total të sedimenteve të grumbulluara në enët pritëse janë dukshëm më të larta se ato të tokave . Për t'u theksuar janë sipërfaqet kullosore dhe ato të djegura ku bimësia e ripërtërirë në mënyrë natyrore kanë pasuruar shtresën sipërfaqësore me lëndë organike dhe sidomos me azot.

Ky rezultat vë në dukje përmbajtjen më të lartë të lëndës organike dhe azotit total në sipërfaqen e tokës se sa në thellësi të saj, duke qënë se sedimentet vijnë nga rrjedhja ujore sipërfaqësore ndërsa mostrat e tokës janë marrë deri në një thellësi 30 cm. Në sipërfaqet e mbuluara nga bimësia, toka pasurohet në mënyrë të vazhdueshme me lëndë organike dhe elementë të tjerë ushqyes nga veprimi i rrëzimit të pjesëve të ndryshme të trupit të bimëve (gjethe, degë, sythe, lule, fryta)

Në tabelat e mëposhtme paraqiten në mënyrë të përmbledhur rezultatet e analizave të tokave.

Rezultatet e analizave kimike të tokave të miningastrave eksperimentale

Nr.	Stacioni i monitorimit	Vendodhja (X:Y)	pH	Lënda organike (%)	Kapaciteti i shkëmbimit kationik (cmol/kg)	Azot total (mg/kg)	Fosfori i këmbyeshëm (mg/kg)	Potasi i këmbyeshëm (mg/kg)	Tekstura e tokës		
									Rëra (%)	Argjilë (%)	Lym (%)
1	Tre Urat	40°06'00"N 20°33'34"E	7.5	3.3	13.9	1367.1	1.5	146.1	33.3	25.0	41.7
2	Petran	40°10'28"N 20°27'57"E	7.7	3.1	11.9	2589.5	122.5	850.4	50.1	8.3	41.6
3	Kanioni i Langaricës	40°14'11"N 20°25'25"E	7.8	3.9	14.0	1943.5	7.5	227.6	37.5	16.7	45.9
4	Kutal 1	40°15'14"N 20°19'55"E	8.0	1.4	16.2	806.3	3.8	184.6	41.1	21.0	37.9
4	Kutal 2	40°15'19"N 20°19'52"E	7.8	5.0	21.1	1709.4	9.1	237.1	49.0	17.0	34.0
5	Rapckë	40°15'57"N 20°17'01"E	7.0	4.6	17.4	1870.9	1.8	203.1	37.0	21.0	42.0
6	Gryka e Këlcyrës	40°17'55"N 20°09'20"E	7.9	6.5	14.5	3139.3	2.0	417.4	32.7	21.0	46.3
7	Bënçë	40°15'15"N 20°00'13"E	7.6	8.0	11.3	4018.9	396.8	705.9	32.9	21.0	46.1
8	Buzë	40°21'22"N 19°57'22"E	8.1	6.4	17.8	2468.2	7.1	210.5	37.2	20.9	41.8
9	Agaraj	40°31'54"N 19°42'53"E	8.2	1.4	3.1	555.2	3.2	138.7	50.9	4.1	45.0
10	Pishë Poro	40°43'07"N 19°22'44"E	8.1	1.5	5.6	444.5	68.2	138.7	87.8	0.0	12.2

Të dhënat e analizave të sedimenteve të miningastrave eksperimentale sipas tipeve mbulimit të tokës dhe vlerësimi i kostos së humbjeve nga erozioni.

Nr.	Stacioni i monitorimit	Mbulesa e tokës	Sasia e ujit (litra/m2)	Sasia e tokës së gërryer (cm³/m²)	Sasia e lëndëve ushqyese që largohen nga erozioni				Sasia e tokës së gërryer (m³/ha/vit)
					Lënda organike (%)	N (mg/kg)	P (mg/kg)	K (mg/kg)	
1	Tre Urat	Kullotë me shkurre	22	101	6.84	8610.76	51.67	402.39	0.81
2	Petran	Sipërfaqe e zhveshur	50	821	5.27	2691.63	56.68	701.13	6.62
3	Kanioni i Langaricës	Shkurre mesdhetare	9	66	8.33	3096.50	57.77	157.86	0.53
4	Kutal 1	Sipërfaqe e djegur	19	68.5	21.52	9531.18	51.16	658.61	0.55
4	Kutal 2	Pyll halorë (artificial P. halepensis)	36	78	12.70	4025.62	24.29	729.26	0.63
5	Rapckë	Pyll fletorë gjetherënës	12	39	15.61	5661.95	28.69	584.35	0.31
6	Gryka e Këlcyrës	Pyll halorë (artificial P. halepensis)	17.4	84	20.49	6352.05	20.19	829.81	0.68
7	Bënçë	Tokë bujqësore	21	51.4	10.04	5838.06	46.65	482.38	0.41
8	Buzë	Pyll halorë (artificial P. halepensis)	5	18	36.32	11733.03	53.88	739.22	0.15
9	Agaraj	Vegjetacion i brigjeve lumore	1	11.5	2.95	1028.42	57.78	305.17	0.09
10	Pishë Poro	Pyll halorë (artificial P. pinea)	2	20	3.02	1117.46	61.58	132.06	0.16

Humbja ekonomike që rezulton nga erozioni në tokat pyjore u vlerësua duke u bazuar në koston e zëvendësimit të lëndëve ushqyese të bimëve nga plehrat kimike (Eswaran et al. 2001). Për këtë qëllim u përdorën të dhënat:

1) Mbi sasinë vjetore të tokës së eroduar.
2) Mbi përmbajtjen e lëndëve ushqyese (humus, azot, fosfor, potas) në sedimentet (materiali tokësor që largohet nga erozioni).
3) Mbi çmimet korrente të inputeve bujqësore (plehrave kimike).

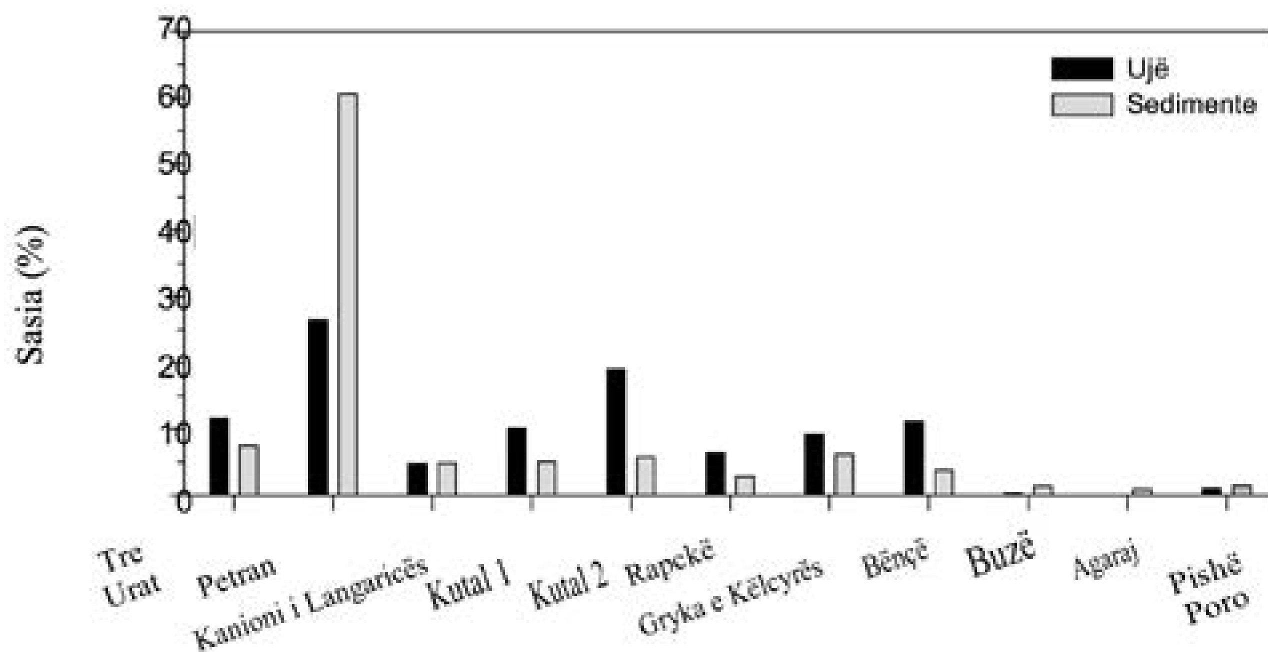
Bazuar në sipërfaqet e tokës sipas tipit të mbulesës bimore në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa, humbjet e të tokës për periudhën e monitorimit dhe përmbajtjet e lëndëve ushqyese (N,P,K) në sedimente, u përcaktua humbja ekonomike nga erozioni në USD në shkallë pellgu ujëmbledhës. Nga përllogaritjet rezultoi se humbja ekonomike nga erozioni i tokës në pellgun ujëmbledhës të lumit Vjosa, arrin një vlerë prej **2.153.805 USD** në vit.

Shkalla e prekjes nga erozioni

Nga vlerësimi në terren i shkallës së prekjes nga erozioni i kryer nëpërmjet miningastrave të erozionit, u mundësua përcaktimi i sipërfaqeve më të ndjeshme ndaj rrjedhjes ujore sipërfaqësore dhe sasia e sedimenteve të transportuara nga kjo rrjedhje. Më konkretisht, sasia më e madhe e rrjedhjes ujore sipërfaqësore dhe e sedimenteve të grumbulluara në enët pritëse vihet re në sipërfaqen e zhveshur, ndërsa ato më të vogla në tokat aluvionale dhe ranore e lidhur me aftësinë e lartë përshkuese që karakterizohen këto toka.

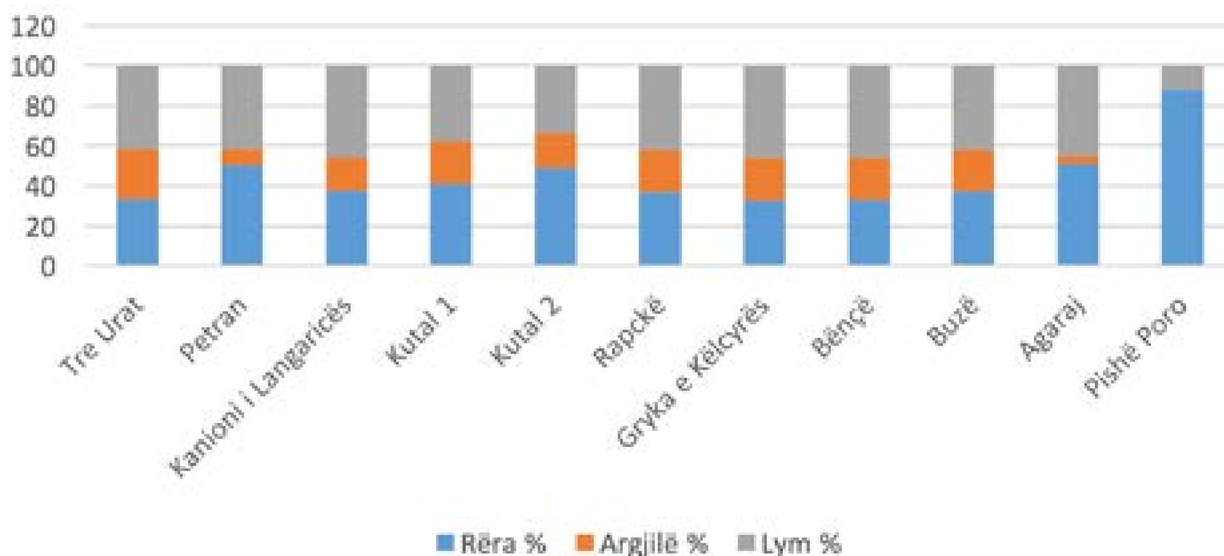

Sasia e ujit dhe sedimenteve e shprehur në përqindje për secilin stacion monitorimi

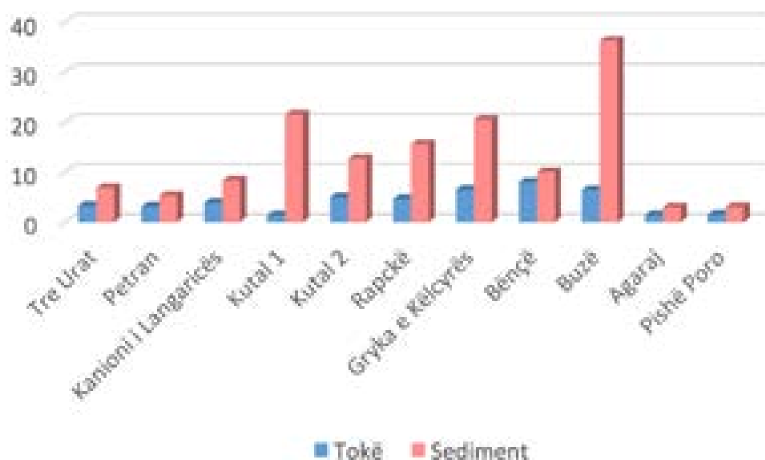

Tekstura e tokës gjithashtu pasqyron vlera shumë të variueshme ndërmjet stacioneve të monitorimit, në varësi të tipit të tokës . Përqindja më e lartë e rërës rezulton në sipërfaqet bregdetare, aluvionale dhe të zhveshura, të cilat kanë edhe përmbajtjen më të ulët të argjilës. Gjithashtu, përmbajtja më e ulët e lymit u vihet re në tokat ranore. Ndërsa sipërfaqet me përmbajtjen më të ulët të rërës rezultojnë tokat bujqësore dhe kullosore.

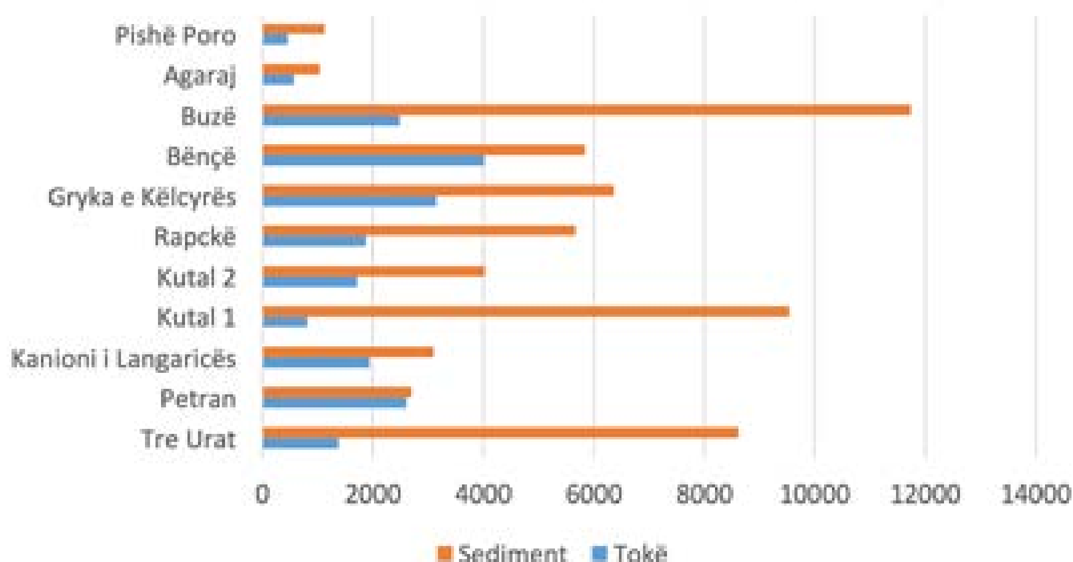
Përqindja e elementëve përbërës të teksturës së tokës për secilin stacion monitorimi

Nga analizat kimiko-fizike të tokave rezultoi që përmbajtja e lëndës organike dhe azotit total të jetë më e madhe në sedimentet e grumbulluara në enët pritëse, krahasuar me materialin tokësor të marrë në secilin stacion monitorimi, pavarësisht tipit të mbulesës së tokës.

Tokat me përmbajtjen më të lartë të lëndës organike dhe azotit total përfaqësohen nga tokat bujqësore Duke qenë se erozioni sipërfaqësor gërryen shtesën e sipërme të tokës, bashkë me materialin tokësor largohen edhe sasi të mëdha të lëndëve ushqyese, të cilat kanë përqëndrim më të lartë në atë shtesë të tokës. Kjo është arsyeja që sasia e lëndëve organike dhe azotit total rezulton më e madhe në sedimentet e larguara nga erozioni krahasuar me analizat e tokave.

2. MBULESA TOKËSORE

Agjencia Kombëtare e Mjedisit në bashkëpunim me Agjencinë Europiane të Mjedisit, kanë zhvilluar projektin " Corin Land Cover 2006-2012 për Shqipërinë. Ky projekt u rifreskua në vitin 2018 . Corin Land Cover 2018 është një nga të dhënat e prodhuara brenda kornizës së programit Corine Land Cover që i referohet statusit të përdorimit të tokës të vitit 2018. Corine Land Cover (CLC) është një program evropian, që është koordinuar nga Agjencia Evropiane e Mjedisit (AEM), I cili na jep informacion të qendrueshëm gjeografik mbi mbulesën e tokës dhe ndryshimet e saj në të gjithë Evropën.

Ky projekt për Shqipërinë është realizuar nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit ku produktet janë punuar mbi interpretimin e imazheve satelitore dhe më tej të dhënat janë integruar në hartën e mbulesës së tokës të Evropës pa ndërprerje. Koncepti i Mbulesës së Tokës ndryshon nga ai i Përdorimit të Tokës ku, e para tregon llojet fizike të tokës, ndërsa e dyta paraqet atë për çfarë njerëzit po e përdorin sipërfaqen e tokës. Të dhënat e dokumentuara në formë gjeo-databazë tregojnë më tej se sa një rajon mbulohet nga pyjet, ligatinat, sipërfaqet e papërpunuara, bujqësia dhe llojet e tjera të tokës dhe ujit.

Llojet e ndryshme të mbulimit të tokës mund të menaxhohen ose përdoren krejtësisht ndryshe.
Bazat e të dhenave që rezultohen bazohen në metodologjinë standarde dhe nomenklaturën me parametrat e mëposhtëm bazë: - 44 klasa në nomenklaturën hierarkike Corine me 3 nivele - njësia minimale (MMU) për shtresat e statusit është 25 hektarë - gjerësia minimale e elementeve linearë është 100 metra - Njësia minimale (MMU) për Ndryshimet e Mbulesës së Tokës (CLC) është 5ha.

Duke qënë se programi CLC ofron grupe të rëndësishme të dhënash si i tillë është një mbështetje për shumë aktorë të ndryshëm për hartimin e Programeve të Veprimit për mbrojtjen e ekosistemeve ndikimeve të ndryshimit të klimës, vlerësimi i zhvillimeve në bujqësi, por edhe të territorit në tërësi . Bazuar në metodologjinë standarde duke i rigrupuar të dhënat e 44 klasave më pas në 5 klasa kryesore marrin informacion mbi sipërfaqen që zë secila klasë. Nga të dhenat CLC 2018 shikojmë që:

Klasa I –Sipërfaqe të përpunuara urbane,industriale,rekreative zënë një sipërfaqe prej -77228.91ha dhe e shprehur në përqindje rreth 2.68%.

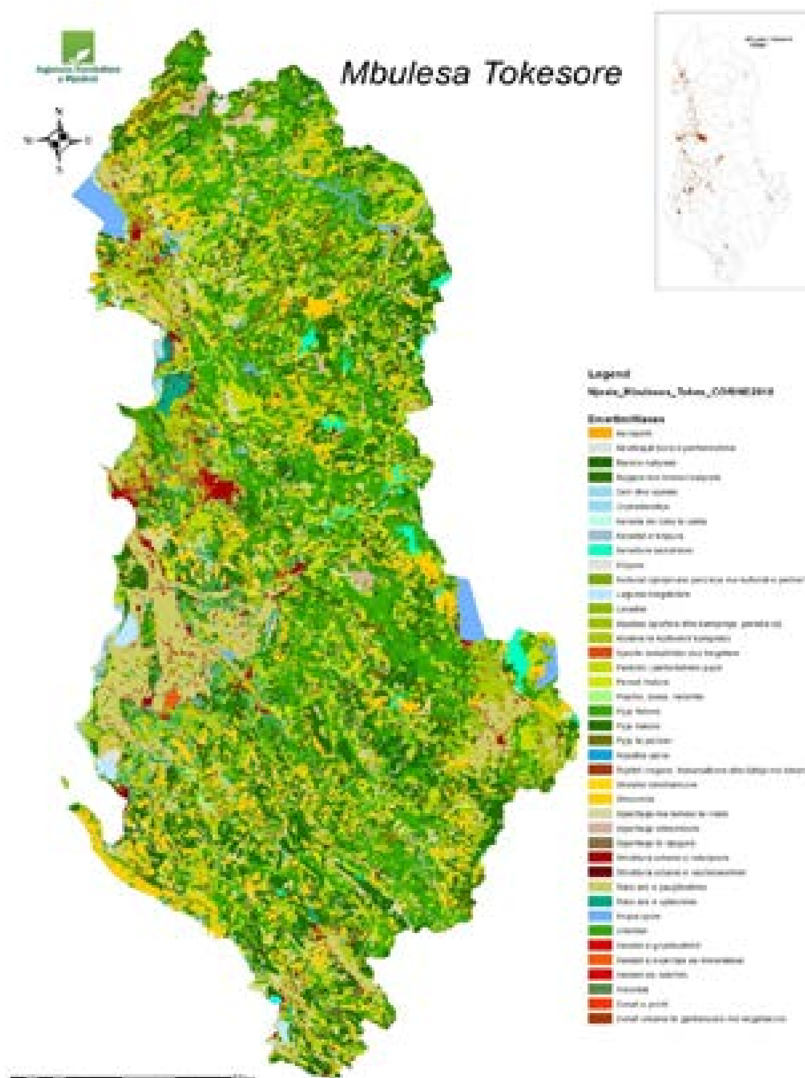
Klasa II -Bujqësia me llojet e tjera të kultivimit të Tokës -805636.44ha dhe e shprehur në përqindje rreth 27.98% .

Klasa III –Pyjet me shkurre e hapësira pyjore është klasa që dominon dhe zë pjesën më të madhe me një siperfaqe me 1915849.777ha dhe e shprehur në përqindje rreth 66.54%.

Klasa IV -Ligatinat me 11619.81 ha zënë sipërfaqen më të vogël të totalit e shprehur në përqindje rreth 0.4%.

Klasa V -Trupat ujore zënë 68590.77 ha me 2.3%.

Gjatë përpunimit të të dhenave vërehen ndryshime të vogla ndonjëherë për shkaqe të ndryshme si zjarret në pyje ,aktivitete të ndryshme në zhvillimin artificial etj .
Harta e mbulesës tokësore paraqitet si mëposhtë vijon.

3.PËRCAKTIMI I RREZIQEVE TË KONTAMINIMIT TË TOKAVE PËR SHKAK TË SHFRYTËZIMIT TË BURIMEVE TERMALE NË SHQIPËRI

Shqipëria ka shumë burime termale si dhe pus shpime të thellë që dalin ujëra termale.
Këto ujera, duke depërtuar nëpërmjet çarjesh, poresh, kapilarësh, kavernash karstike si dhe nëpërmjet frakturave tektonike në thellësi të ndryshme të zonave hidrodinamikë, pasurohen me elemente të ndryshëm kimike ose me gaze të tretura si rezultat i proçeseve gjeokimike që ndodhin në thellësi. Në të njëjtën kohë, ato fitojnë temperatura të larta për efekt të shkallës gjeotermike. Zonat e monitoruara gjatë periudhës 2018-2020 janë pranë burimeve termale të Llixhave dhe Hidraj në Elbasan; Bënjës (Përmet); Sarandaporos (Leskovik); Peshkopisë; Uji Bardhë (Mamurras); Holtë (Gramsh); Selenicës; Ura Vajgurore; Kapaj (Mallakastër); Karbunarë (Lushnje) dhe disa nga puset e thelle të shpuar për nafte që nxjerrin ujëra termale si Ishmi (Tiranë); Kozani (Elbasan); Galigati (Elbasan); Ardenica (Fier).
Burimet dhe puset termale janë të vendosur në tri zona gjeotermale

Zona gjeotermale Kruja është një zonë e madhe që shtrihet me gjatësi 180 km dhe ka një gjerësi 4-5 km. Ajo fillon në bregdetin e Adriatikut, në veri të Kepit të Rodonit, vazhdon me strukturat e Ishmit, të Kozanit në veri të Elbasanit, të Llixhave të Elbasanit, të Holtës, të Bënjës në përroin e Langaricës, të Postenanit në Leskovik dhe të Sarandaporos në afërsi të kufirit shqiptaro-grek. Përtej kufirit kjo zonë vazhdon më në jug me burimet e Kavasilës në zonën e Konicës në Greqi.

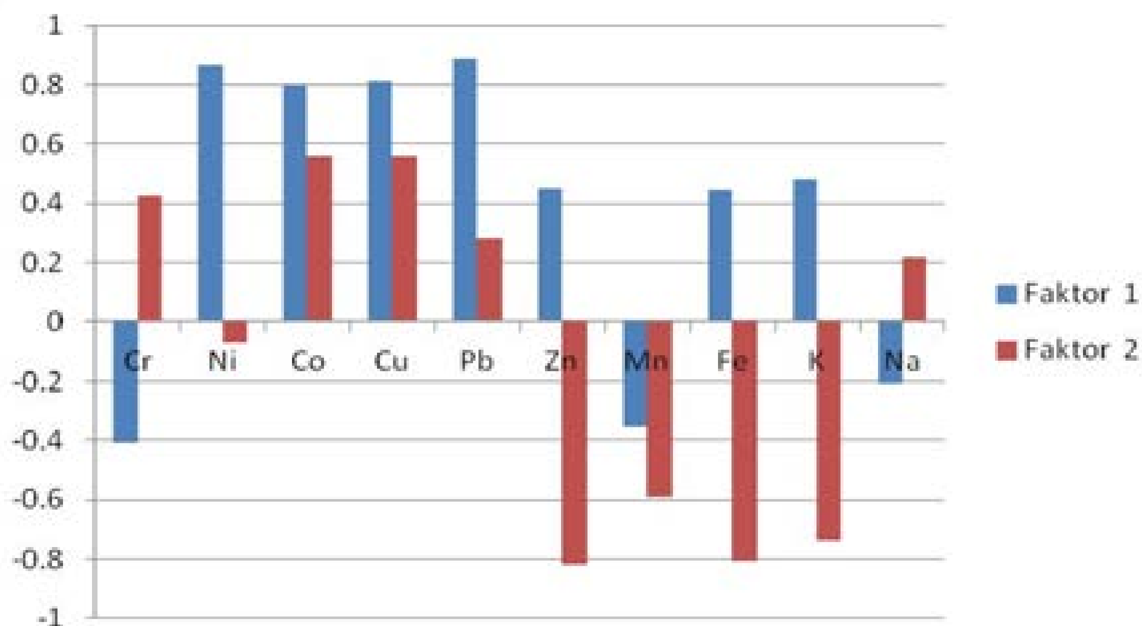
Zona gjeotermale e Ardenicës ndodhet në Ultësirën Bregdetare të Shqipërisë, në veri të Fierit. Uji rrjedh në puset nga shtresat ranore në thellësi, duke patur në sipërfaqe temperaturë rreth 32 - 38oC, dhe prurje 15 - 18 l/sek. Në puset e Semanit ka ujë me temperaturë deri 80oC, njëri prej të cilit tani ndodhet i zhytur në det. Ujërat minerale dhe termomineralë kanë origjinë të ndryshme.

Zona gjeotermale Peshkopia ndodhet në verilindje të Shqipërisë, në zonën hidrogjeologjike të Korabit. Në lindje të qytetit të Peshkopisë, në përroin e Banjës ndodhen disa burime pranë njëri tjetrit. Prurja e burimeve arrin deri 14 - 17 l/sek. Temperatura e ujit arrin deri 43.5oC.
Për të gjykuar mbi ndikimin e aktivitetit të veprimtarisë njerëzore nga shfrytëzimi i këtyre burimeve, llogariten përmbajtjet antropogjene të elementëve mbi vlerat normale. Për këtë përcaktohet që në fillim Sfondi Gjeokimik Natyror (S. Gj. N) në toka që përfaqëson një mjedis të pastër, larg burimit të ndotjes, ku mundësia e depërtimit të ndotjes është e papërfillshme .

- **Vendburimi i ujërave termale Lixhat e Hidrajt, Elbasan**

Për provat e marra për thellësinë deri në 15cm, rezulton se faktori 1 është prodominues. Elementet si Ni, Co, Cu, Pb janë me vlera me të mëdha se 0.70, çka tregon se faktori 1 është me origjinë gjeogjene.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm ne kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Ni – Co – Cu – Pb – Zn – Fe – K**
2. **Co – Cu – Pb**
3. **Cu – Pb**
4. **Pb – Zn – Fe – K**
5. **Zn – Mn – Fe – K**
6. **Mn – Fe**
7. **Fe – K**

Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.5 - 1.73 ppm; K 0.6 - 1.9 ppm; Ca 1 – 36 ppm; Mg 0.67 – 3.84 ppm; Fe 1.6 – 6.8 ppm; Mn 218 - 1249 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta. N.q.s këto vlera i krahasojmë me vlerat e sfondit gjeokimik natyror elementet si Na, Ca, Mn rezultojnë me vlera paksa me të larta se ato të S.GJ.N. Nga të dhënat analitike të elementeve Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd. rezulton se: Ni 115 - 449 ppm; Co 20 - 48 ppm; Cr 434 - 2478 ppm; Cu 45 - 105 ppm; Zn 34 - 126 ppm; Pb 0 - 39 ppm; Cd 0 - 4. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, janë me vlera të ulta. Përjashtim bën elementi Pb që është 1.7 herë mbi S.GJ.N.

Në tabelat e mëposhtme jepen parametrat gjeokimikë statistikorë të provave për Sfondit Gjeokimik Natyror dhe të provave në toka për thellësinë deri në 15 cm, për këtë zonë (të llogaritur me programin matematikor Statistika

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Shuma	4.1	6.71	12.5	6.5	21	2732	1151	134	3381	341	393	27	4	152	27	5.1	2.1
Minimumi	0.6	1.43	0.7	0.8	4.59	534	156	20	699	53	70	0	0	23	5.3	0.1	0
Maksimumi	1.5	1.92	7	2.7	6.32	803	394	49	1027	112	129	20	2	51	8.2	2.2	0.9
Mesatarja	1	1.68	3.13	1.6	5.25	683	288	33.5	845	85	98	6.6	1	38	6.8	1.3	0.5
Deviacioni	0.4	0.23	2.75	0.9	0.77	111	99	13.4	136	25	24	9.2	1.2	12	1.6	1	0.4

Parametrat statistikorë të sfondit gjeokimik natyror Peshkopi.

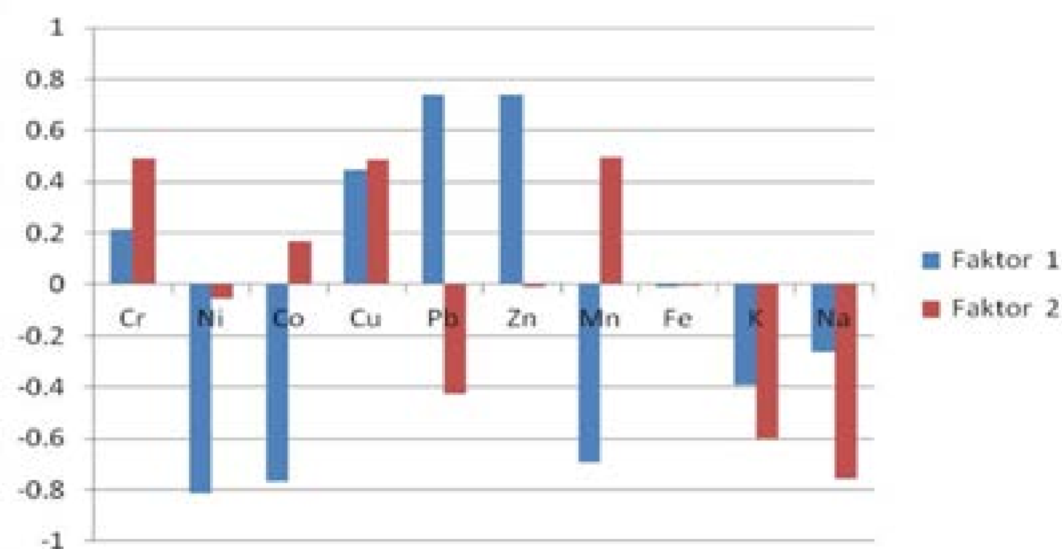

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Shuma	22.14	27.24	178	50.23	99.61	23544	4571	612	7492	1219	3553	458	17	1403	220.4	28	28
Minimumi	0.36	0.56	2	0.51	2.34	357	56	0	176	27	74	0	0	24	6.5	8.5	3.4
Maksimumi	1.16	1.57	17.6	4.24	4.47	1434	232	43	441	76	250	68	5	74	8.8	0.0	0.0
Mesatarja	0.8	1.0	6.4	1.8	3.6	840.9	163.3	21.9	267.6	43.5	126.9	16.4	0.6	50.1	7.9	0.7	0.3
Deviacioni standart	0.2	0.2	3.7	0.9	0.6	281.7	53.5	12.2	56.7	12.4	46.0	19.4	1.2	11.9	0.5	0.3	0.1

Parametrat statistikore të provave për thellësinë deri në 15 cm

- **Vendburimi i ujërave termale Uji i Bardhë (Mamurras).**

Bazuar mbi vlerat e faktorëve gjeokimike, rezulton se në faktorin **1** predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët **Pb, Zn**. Kjo tregon se zona e vend burimeve termale të Ujit të Bardhe është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë, zona e burimeve termale Uji i Bardhe.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr – Cu – Pb – Zn – Mn**
2. **Ni – Co – Mn – Fe – K**
3. **Co – Mn – Fe – K – Na**
4. **Cu – Pb – Zn – Fe**
5. **Pb – Zn – Fe – Na**
6. **Mn – K**
7. **Fe – K**

Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn, rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.56-1.16 ppm; K 0.59-1.58 ppm; Ca 0.8-8.8 ppm; Mg 0.4-1.9 ppm; Fe 3.9-8.1 ppm; Mn 226-1234 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta. Përjashtim bën Na i cili është me vlere deri 1.8 here mbi S.GJ.N, si dhe Mg arrin në 1.4 herë mbi S.GJ.N.
Sipas të dhënave analitike të këtyre elementeve Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd. rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 97 - 264 ppm; Co 4 - 34 ppm; Cr 345 - 981 ppm; Cu 148 - 130 ppm; Zn 64 - 138 ppm; Pb 0 - 1015 ppm; Cd 0 - 3. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezulton se janë në ultë ose të barabarta me S.GJ.N, vetëm vlerat e elementin Co dhe Pb janë mbi S.GJ.N. Duhet të theksojmë që elementi i Pb është me vlera 4.1 herë me i lartë në krahasim me vlerën mesatare të S.GJ.N. Përmbajtje pak më e larta se Sfondi Gjeokimik Natyror rezulton edhe për elementët Co 1.4 herë mbi sfond.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Shuma	2.04	3.31	16.8	2.67	24.42	2219	701	55	2465	175	461	65	7	175	31.8	0.4	0.2
Minimumi	0.23	0.54	1.6	0.36	4.46	259	115	6	449	16	64	0	0	31	7.8	0.1	0.0
Maksimumi	0.7	1.23	8	1.02	7.97	838	255	20	943	91	160	37	4	72	8.1	0.2	0.1
Mesatarja	0.5	0.8	4.2	0.7	6.1	554.8	175.3	13.8	616.3	43.8	115.3	16.3	1.8	43.8	8.0	0.1	0.0
Deviacioni standart	0.2	0.3	2.7	0.3	1.6	236.5	62.1	6.1	229.7	33.1	47.0	19.1	1.7	19.1	0.1	0.1	0.0

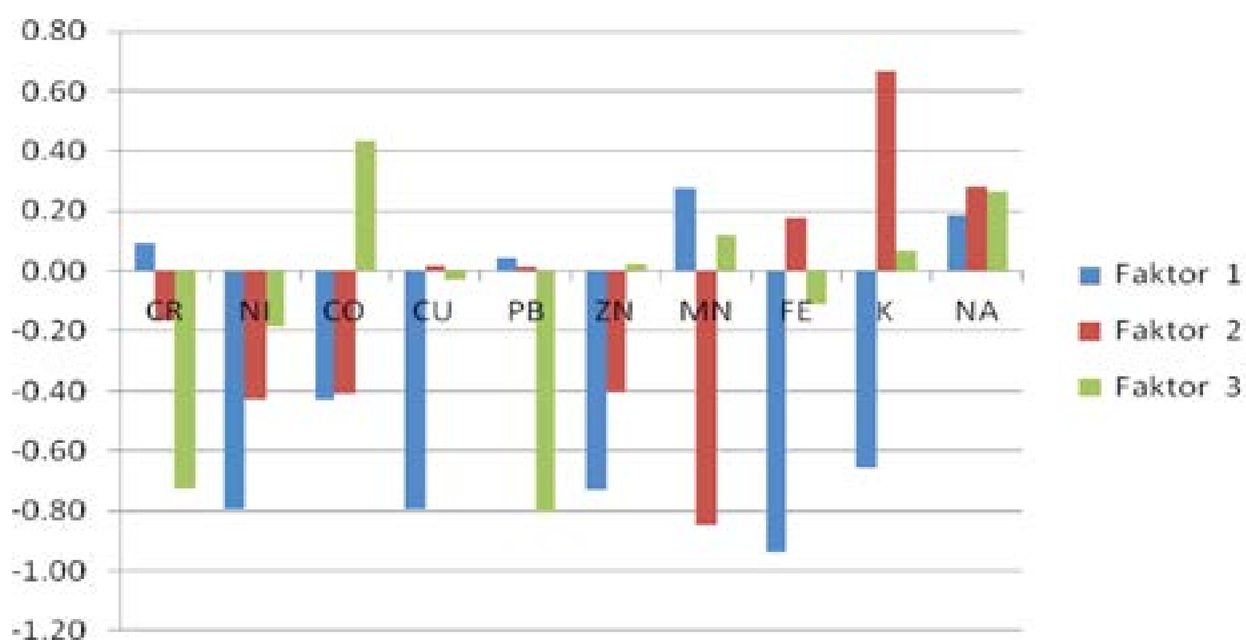
Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Uji Bardhë.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
Shuma	17.11	19.18	74.4	17.88	104.2	10332	3187	377	11156	628	1749	1259	26	709	147.7	3.1	1.2
Minimumi	0.56	0.59	0.8	0.39	3.92	226	97	4	345	18	64	0	0	20	7	0.1	0.0
Maksimumi	1.16	1.58	8.8	1.85	8.07	1234	264	34	981	130	138	1015	3	67	8.2	0.8	0.3
Mesatarja	0.9	1.0	3.9	0.9	5.5	543.8	167.7	19.8	587.2	33.1	92.1	66.3	1.4	37.3	7.8	0.2	0.1
Deviacioni	0.2	0.3	2.5	0.4	1.1	231.4	42.3	8.4	179.5	24.6	23.6	230.2	1.3	10.4	0.4	0.2	0.1

Parametrat statistikorë të provave të provave të marra për thellësinë deri 15cm, Uji Bardhë.

- **Vendburimi i ujërave termale Holtë (Gramsh)**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi -0.70, elementët, Cu, Ni, Zn, Fe. Kjo tregon se zona e vendburimeve termale në Holtë është me origjinë gjeogjene

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Holtë.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr – Pb**
2. **Ni – Co – Cu – Pb – Zn – Mn – Fe – K**
3. **Co – Cu – Zn – Fe**
4. **Cu – Zn – Fe – K**
5. **Zn – Mn – Fe – K**
6. **Fe – K**

Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.91 - 1.37 ppm; K 0.59 - 1.79 ppm; Ca 2.4 - 10 ppm; Mg 1.79 - 3.15 ppm; Fe 2.64 - 4.61 ppm; Mn 585 - 903 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta. Përjashtim bënë Ni dhe Mg të cilët janë me vlerë deri 1.1 herë mbi S.GJ.N. Kurse Ca është 1.8 herë më shumë se sfondi gjeokimik natyror.

Nga të dhënat analitike të metaleve të rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 132 - 482 ppm; Co 0 - 39 ppm; Cr 210 - 1122 ppm; Cu 16 - 39 ppm; Zn 51 - 191 ppm; Pb 0 - 46 ppm; Cd 0 - 3. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë të ulta, vetëm elementi Cr dhe Pb janë me vlera mbi S.GJ.N. Konkretisht elementi i Pb është me vlerë 3.7 herë më i lartë në krahasim me vlerën mesatare të S.GJ.N. Përmbajtje pak më të larta se Sfondi Gjeokimik Natyror rezulton edhe për elementin Cr 1.2 herë mbi S.GJ.N.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Shuma	3.99	5.92	16	9.39	18.36	2893	1522	136	1737	117	345	17	5	219	31.7	0.32	0.13
Minimumi	0.91	1.26	2.4	1.78	3.72	597	241	30	384	25	75	0	0	45	7.8	0.06	0.02
Maksimumi	1.06	1.79	6.8	3.01	5.16	847	540	43	481	38	101	8	3	64	8.1	0.10	0.04
Mesatarja	1.0	1.5	4.0	2.3	4.6	723.3	380.5	34.0	434.3	29.3	86.3	4.3	1.3	54.8	7.9	0.08	0.03
Deviacioni standart	0.1	0.2	1.9	0.5	0.6	113.4	137.6	6.2	50.9	6.0	11.0	3.5	1.5	8.4	0.2	0.02	0.01

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Holtë.

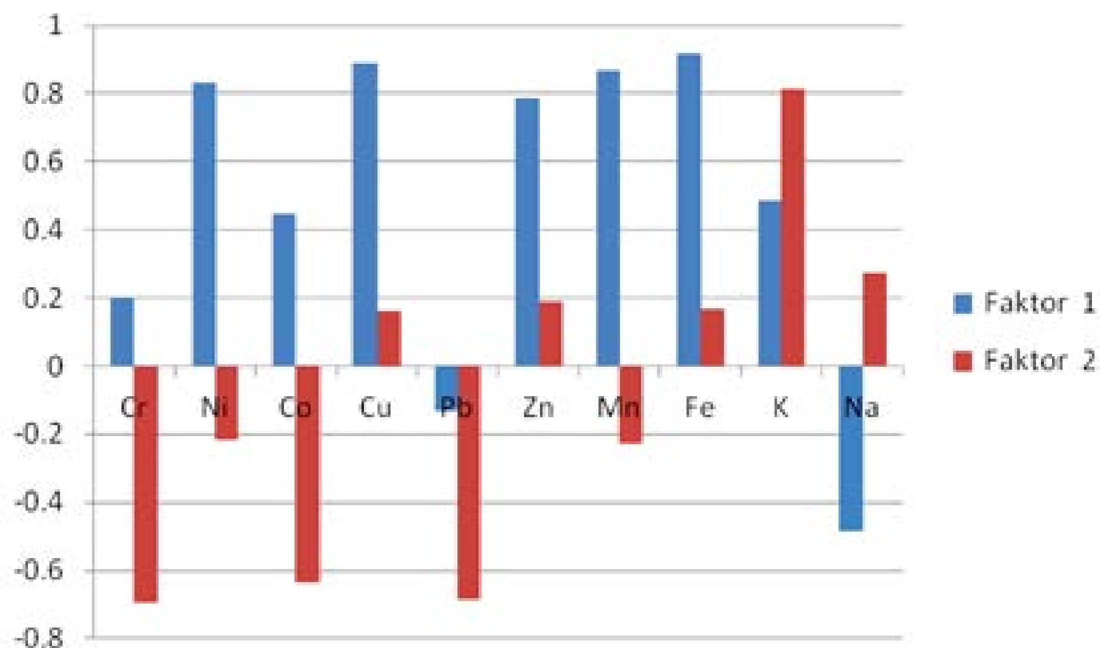
Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Shuma	24.86	25.15	154.8	55.38	73.37	14388	4857	410	11718	608	1894	343	15	898	176.5	4.6	1.9
Minimumi	0.91	0.56	2.4	1.79	2.64	585	132	0	210	16	51	0	0	30	7.7	0.1	0.0
Maksimumi	1.37	1.79	10	3.15	4.61	903	482	39	1122	39	191	46	3	59	8.3	0.7	0.3
Mesatarja	1.1	1.1	7.0	2.5	3.3	654.0	220.8	18.6	532.6	27.6	86.1	15.6	0.7	40.8	8.0	0.2	0.1
Deviacioni standart	0.1	0.2	1.8	0.3	0.5	72.2	70.5	12.6	188.2	6.4	32.3	13.4	0.9	6.5	0.2	0.1	0.0

Parametrat statistikorë të provave të marra për thellësinë deri në 15cm, Holtë.

- **Vendburimi i ujërave termale Selenicë**

Sipas vlerave të faktorëve gjeokimike në zonën burimeve termale Selenicë, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Ni, Cu, Zn, Mn dhe Fe. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Selenicë.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm në tabelën e mësipërme, vërejmë se nga matrica e korrelimit kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr – Ni – Co – Pb – Zn – Mn**
2. **Ni – Co – Cu – Zn – Mn – Fe – K**
3. **Co – Cu – Pb – Zn – Mn – Fe – K**
4. **Cu – Zn – Mn – Fe – K**
5. **Zn – Mn – F e – K**
6. **Mn – Fe – K**
7. **Fe – K**

Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn. rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.78-1.23 ppm; K 0.39-1.37 ppm; Ca 3.2-16.8 ppm; Mg 0.65-3.88 ppm; Fe 2.25-4.34 ppm; Mn 449-1661 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera pak më të larta për elementët Ca 1.5 herë dhe Mg arrin deri në 2.1 herë më lartë.

Sipas të dhënave për metalet e rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 179 - 449 ppm; Co 0 - 68 ppm; Cr 418 - 6041 ppm; Cu 10 - 34 ppm; Zn 28 - 119 ppm; Pb 0 - 10 ppm; Cd 0. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera më të ulta. Përmbajtje pak më të larta se Sfondi Gjeokimik Natyror rezulton vetëm për elementët Zn 1.2 herë

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Shuma	3.64	2.8	24	4.58	15.73	3410	1224	193	4843	109	244	0	5	107	30.4	1.2	0.5
Minimumi	0.65	0.45	2	0.61	3.08	589	203	18	1057	23	51	0	0	20	7.3	0.1	0.0
Maksimumi	1.16	1.07	11.2	1.79	5.28	1043	477	98	1347	31	84	0	3	35	7.8	0.4	0.2
Mesatarja	0.9	0.7	6.0	1.1	3.9	852.5	306.0	48.3	1210.8	27.3	61.0	0.0	1.3	26.8	7.6	0.3	0.1
Deviacioni	0.2	0.3	4.5	0.6	1.0	227.5	122.8	34.7	155.8	3.3	15.4	0.0	1.5	6.2	0.2	0.2	0.1

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Selenicë.

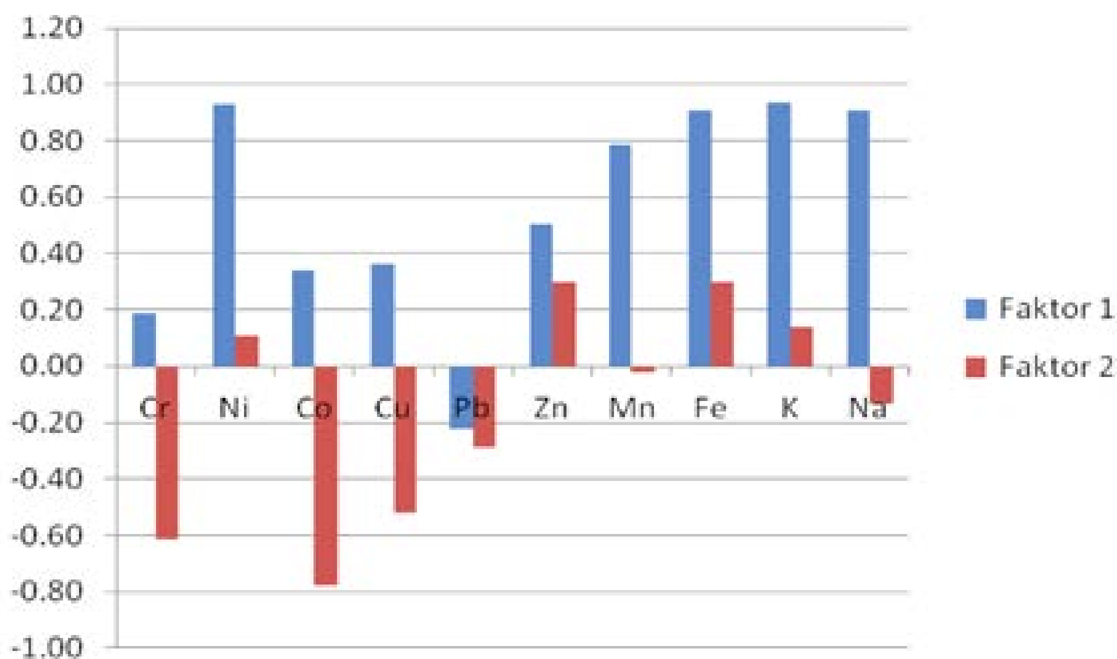

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Shuma	19.66	16.65	175.6	47.33	65.19	15219	5018	624	21908	470	1416	31	0	657	152.1	10.8	4.4
Minimumi	0.78	0.39	3.2	0.65	2.25	449	179	0	418	10	28	0	0	20	7	0.1	0.0
Maksimumi	1.23	1.37	16.8	3.88	4.34	1661	449	68	6041	34	119	10	0	50	8	2.0	0.8
Mesatarja	1.0	0.8	8.8	2.4	3.3	761.0	250.9	31.2	1095.4	23.5	70.8	1.6	0.0	32.9	7.6	0.5	0.2
Deviacioni standart	0.1	0.2	3.7	1.2	0.6	256.6	58.1	17.1	1211.5	6.7	24.5	2.9	0.0	8.4	0.3	0.5	0.2

Parametrat statistikorë të provave të marra për thellësinë deri në 15cm, Selenicë.

- **Vendburimi i ujërave termale Karbunarë**

Bazuar në vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën burimeve termale Karbunarë, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Ni, Mn, Fe, K dhe Na. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Karbunarë.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr – Ni – Co – Mn – Na**
2. **Ni – Co – Cu – Zn – Mn – Fe – K – Na**
3. **Co – Cu – Mn – K – Na**
4. **Cu – Zn – Mn – Fe - K – Na**
5. **Zn – Mn – Fe – K – Na**
6. **Mn – Fe – K – Na**
7. **Fe – K – Na**
8. **K – Na**

Për elementët Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 1 - 1.9 ppm; K 0.89 – 1.3 ppm; Ca 4 – 13.6 ppm; Mg 1 – 1.9 ppm; Fe 1.5 – 3.12 ppm; Mn 275 - 579 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta (në normë).

Për metalet e rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd. rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 83 - 177 ppm; Co 0-35 ppm; Cr 407-777 ppm; Cu 8-28 ppm; Zn 40-131 ppm; Pb 0- 13 ppm; Cd 0-3. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera më të ulta.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Shuma	6.53	4.95	29.6	6.53	12.22	2152	658	61	3652	94	295	0	4	134	29.4	0.45	0.18
Minimumi	1.36	1.15	5.6	1.36	2.31	450	130	0	401	21	55	0	0	28	7.1	0.07	0.03
Maksimumi	1.8	1.32	9.6	1.8	3.74	689	195	26	2297	26	98	0	2	38	7.5	0.22	0.09
Mesatarja	1.63	1.24	7.40	1.63	3.06	538.00	164.5	15.25	913.0	23.5	73.75	0	1.00	33.5	7.35	0.11	0.05
Deviacioni standart	0.20	0.09	1.68	0.20	0.59	104.15	26.64	10.94	924.75	2.89	19.62	0	1.15	4.2	0.19	0.07	0.03

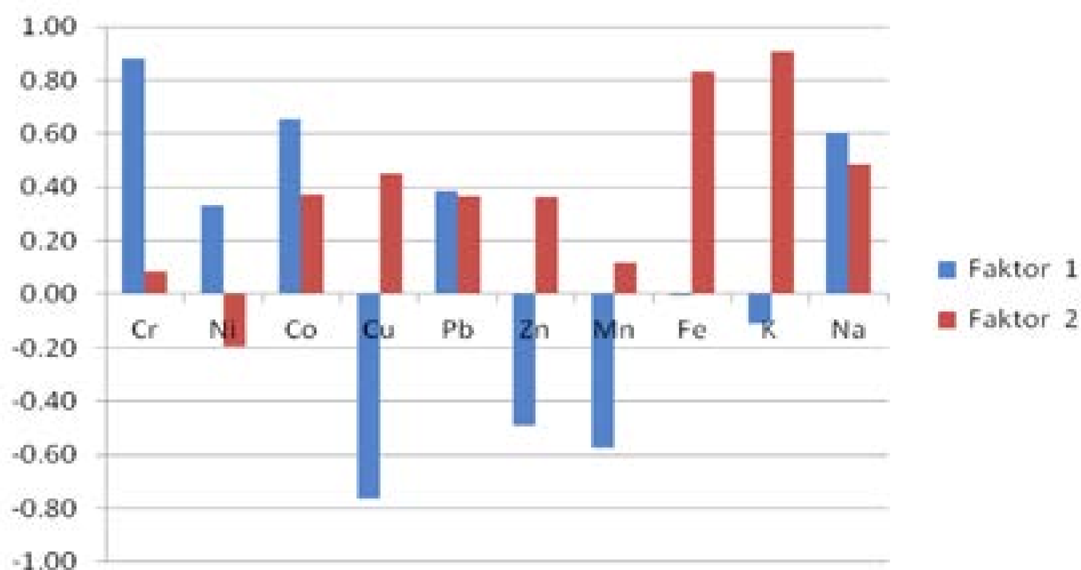
Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Karbunarë.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Shuma	22.25	17.86	129.2	22.58	35.17	7727	1978	239	10181	314	1125	21	14	439	116.7	1.327	0.716
Minimumi	1	0.89	4	1	1.5	275	83	0	407	8	40	0	0	22	7	0.031	0.012
Maksimumi	1.9	1.3	13.6	1.9	3.12	579	177	35	777	28	131	13	3	35	7.9	0.367	0.21
Mesatarja	1.39	1.12	8.08	1.41	2.20	482.94	123.63	14.94	636.31	19.63	70.31	1.31	0.88	27.44	7.29	0.08	0.04
Deviacioni	0.31	0.12	2.68	0.29	0.49	71.67	24.97	10.66	108.31	5.16	30.48	3.70	1.09	4.19	0.26	0.08	0.05

Parametrat statistikorë të provave të marra për thellësinë deri në 15cm, Karbunarë.

- **Vendburimi i ujërave termale Kapaj**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën burimeve termale Kapaj, rezulton se në faktorin 2 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Fe dhe K. Kjo tregon se është me origjinë antropogjene.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr – o – Pb – Na**
2. **Ni – Fe**
3. **Co – Pb – Fe – K – Na**
4. **Cu – Zn – Mn – Fe – K**
5. **Pb – Zn – K**
6. **Zn – Mn – Fe – K**
7. **Fe - K – Na**
8. **K - Na**

Sipas të dhënave analitike të elementeve Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.42-1.1 ppm; K 1.07-1.52 ppm; Ca 6-18 ppm; Mg 1.3-2.64 ppm; Fe 2.93-4.41 ppm; Mn 605-973 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta (në normë). Përjashtim bën Ca i cili është me vlerë deri 1.2 herë më i lartë.
Për metalet e rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 94-304 ppm; Co 10-36 ppm; Cr 149-671 ppm; Cu 28-42 ppm; Zn 62-120 ppm; Pb 0-71 ppm; Cd 0-3. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezulton se elementi Cr rezulton me vlerë 1.2 herë mbi S.GJ.N, elementi i Pb ka vlerë të lartë që arrin 49 herë mbi S.Gj.N dhe elementi Cd rezulton me vlerë 2 herë me të lartë se S.GJ.N.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Shuma	2.66	4.39	22.4	6.11	12	2161	620	63	862	115	286	1	1	151	22.1	0.21	0.084
Minimumi	0.84	1.44	4.8	1.91	3.7	635	176	9	240	37	85	0	0	48	7.3	0.05	0.02
Maksimumi	0.92	1.49	8.8	2.13	4.4	884	239	29	347	40	104	1	1	53	7.5	0.09	0.036
Mesatarja	0.89	1.46	7.47	2.04	4.05	720.33	206.67	21.0	287.33	38.33	95.33	0.33	0.33	50.33	7.37	0.07	0.03
Deviacioni standart	0.04	0.03	2.31	0.11	0.38	141.78	31.53	10.58	54.56	1.53	9.61	0.58	0.58	2.52	0.12	0.02	0.01

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Kapaj

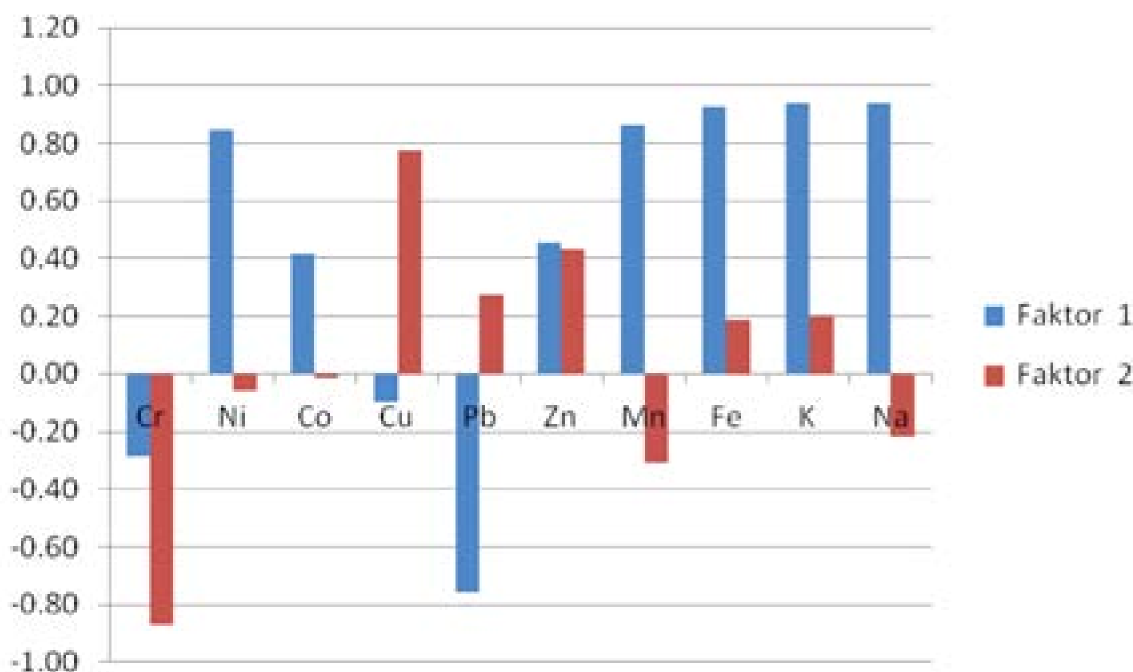
Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Shuma	20.07	29.06	204	47.29	84.04	17391	3971	434	7640	807	1905	363	15	991	165.4	1.916	0.767
Minimumi	0.42	1.07	6	1.3	2.93	605	94	10	149	28	62	0	0	33	7.2	0.066	0.026
Maksimumi	1.1	1.52	18	2.64	4.41	973	304	36	671	42	120	71	3	56	7.8	0.127	0.051
Mesatarja	0.91	1.32	9.27	2.15	3.82	790.50	180.50	19.73	347.27	36.68	86.59	16.50	0.68	45.05	7.52	0.09	0.03
Deviacioni standart	0.14	0.13	2.55	0.34	0.40	91.25	60.37	7.27	120.77	3.99	17.17	24.47	0.95	6.02	0.18	0.01	0.01

Parametrat statistikorë të provave të marra për thellësinë deri në 15cm, Kapaj.

- **Vendburimi i ujërave termale Ura Vajgurore**

Bazuar mbi vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën burimeve termale Ura Vajgurore, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Ni, Mn, Fe, K dhe Na. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Ura Vajgurore

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Ni - Co - Zn - Mn - Fe - K – Na**
2. **Co - Zn - Fe - K – Na**
3. **Cu – K**
4. **Zn - Mn - Fe - K – Na**
5. **Mn - Fe - K – Na**
6. **Fe - K – Na**
7. **K - Na**

Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn, rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.29-1.35 ppm; K 0.32-1.2 ppm; Ca 7.6-28 ppm; Mg 0.63-3.34 ppm; Fe 1.2-3.74 ppm; Mn 345-740 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta. Përjashtim bën Ca 1.3 here mbi S.GJ.N.

Për elementet Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 80 - 352 ppm; Co 15 - 43 ppm; Cr 354 - 1542 ppm; Cu 12 - 38 ppm; Zn 45 - 124 ppm; Pb 0 – 17 ppm; Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezulton se elementi Co rezulton me vlerë 1.6 here mbi S.GJ.N.

	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Shuma	3.16	3.09	24	8.67	10.53	1915	827	51	1941	86	224	0	0	85	22.9	0.32	0.13
Minimumi	1.03	0.74	7.6	2.75	2.64	558	201	4	403	20	46	0	0	14	7.5	0.07	0.03
Maksimumi	1.08	1.29	8.8	3.03	4.17	717	353	32	1104	38	120	0	0	43	7.8	0.127	0.05
Mesatarja	1.05	1.03	8.00	2.89	3.51	638.33	275.67	17.00	647.00	28.67	74.67	0.0	0.0	28.33	7.63	0.11	0.04
Deviacioni standart	0.03	0.28	0.69	0.14	0.79	79.51	76.04	14.11	396.08	9.02	39.72	0.0	0.0	14.50	0.15	0.03	0.01

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, Ura Vajgurore.

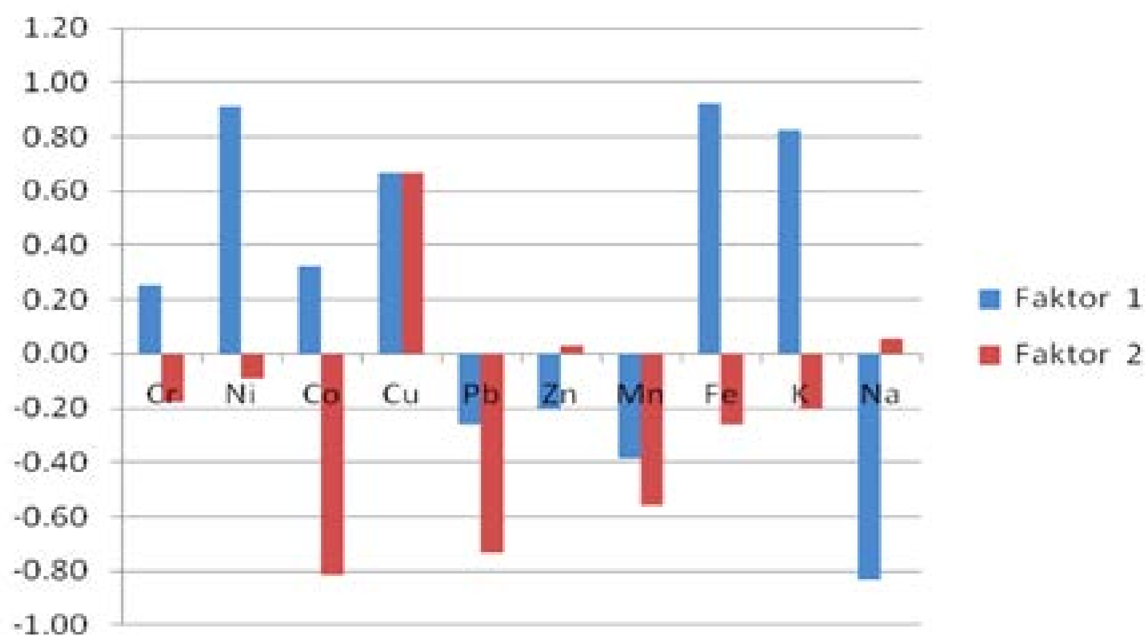

	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Shuma	18.87	14.21	172.6	47.52	48.16	10858	4070	460	11704	384	1161	50	0	497	126.5	5.872	2.367
Minimumi	0.29	0.32	7.6	0.63	1.2	345	80	15	354	12	45	0	0	11	7.3	0.04	0.016
Maksimumi	1.35	1.2	28	3.34	3.74	740	352	43	1542	38	124	17	0	42	7.8	1.34	0.54
Mesatarja	1.11	0.84	10.15	2.80	2.83	638.71	239.41	27.06	688.47	22.59	68.29	2.94	0.00	29.24	7.44	0.35	0.14
Deviacioni standart	0.24	0.19	4.71	0.61	0.61	86.97	55.56	7.10	330.94	8.50	23.64	4.88	0.00	6.97	0.14	0.38	0.15

Parametrat statistikorë të provave të marra për thellësinë deri në 15cm, Ura Vajgurore.

- **Vendburimi i ujërave termale Ishmi**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën e pusit termal Ishmi 1/b, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Ni, Fe, dhe K. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Ishmi 1/b

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr - Co - Mn - Fe - K**
2. **Ni - Co - Cu - Fe - K**
3. **Co - Pb - Mn - Fe – K**
4. **Cu - Fe - K**
5. **Pb -Mn**
6. **Zn - Mn - Na**
7. **Mn - Na**
8. **Fe - K**

Për elementët shkëmb formues Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn. rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 1.16-1.98 ppm; K 1.26-2.21 ppm; Ca 3.2-9.6 ppm; Mg 2.6-3.36 ppm; Fe 3.95-5.35 ppm; Mn 500-662 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta.

Nga të dhënat analitike të metaleve të rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 166 - 260 ppm; Co 9-38 ppm; Cr 178-2045 ppm; Cu 17-101 ppm; Zn 76-140 ppm; Pb 11-58 ppm; Cd 0-7. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezulton se elementet Ni; Co; Cu dhe Pb janë me vlera mbi S.GJ.N. Konkretisht për elementin Ni rezulton të jetë 1.1 herë mbi S.GJ.N, për Co 1.5 herë mbi S.GJ.N, për Cu 1.4 herë mbi S.GJ.N dhe Pb 2.2 herë mbi S.GJ.N.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Shuma	6.18	4.04	15.2	7.79	12.59	1886	557	49	1171	98	314	38	0	136	22.1	0.14	0.056
Minimumi	1.92	1.2	4.8	2.47	3.76	579	167	11	256	28	74	0	0	42	7.2	0.04	0.016
Maksimumi	2.29	1.63	5.6	2.74	4.95	726	222	24	570	41	150	20	0	51	7.5	0.055	0.022
Mesatarja	2.06	1.35	5.07	2.60	4.20	628.67	185.67	16.33	390.33	32.67	104.67	12.67	0.00	45.33	7.37	0.05	0.02
Deviacioni standart	0.20	0.25	0.46	0.14	0.66	84.30	31.47	6.81	161.83	7.23	40.07	11.02	0.00	4.93	0.15	0.01	0.00

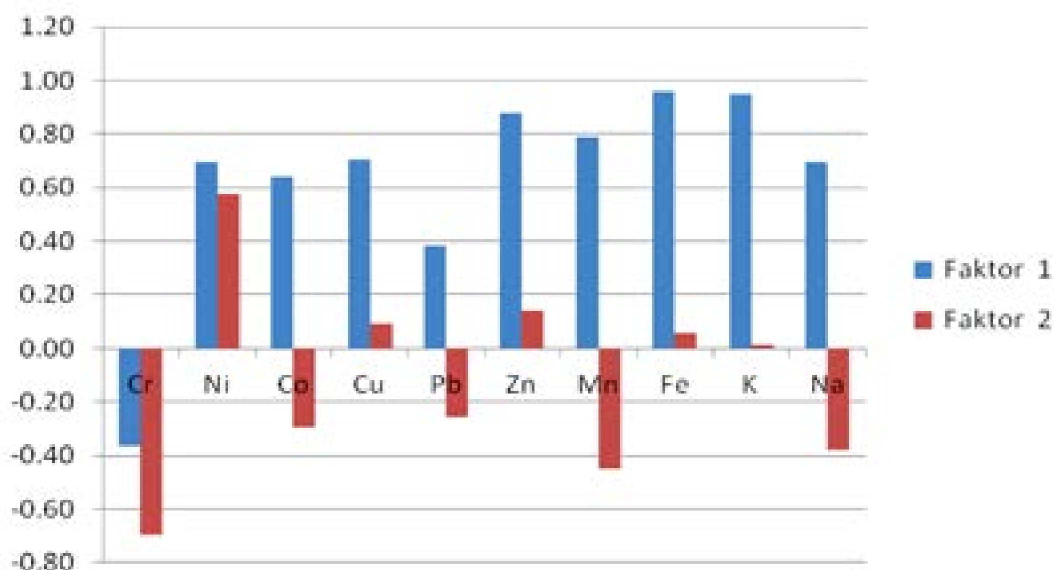
Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, pusi termal Ishmi 1/b.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	S03	S
Numri provave	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
Shuma	28.4	30.5	106.4	58.27	89.81	11199	4026	450	7118	885	1861	529	46	986	141.6	4.024	1.623
Minimumi	1.16	1.26	3.2	2.6	3.95	500	166	9	178	17	76	11	0	45	7.2	0.058	0.023
Maksimumi	1.98	2.21	9.6	3.36	5.35	662	260	38	2045	101	140	58	7	65	7.8	2.09	0.84
Mesatarja	1.49	1.60	5.60	3.07	4.73	589.42	211.89	23.68	374.63	46.58	97.95	27.84	2.42	51.89	7.45	0.21	0.09
Deviacioni standart	0.23	0.25	1.57	0.21	0.44	40.65	27.11	6.78	409.20	26.32	18.58	12.18	2.85	4.48	0.17	0.46	0.18

Parametrat statistikorë të provave për thellësinë deri në 15cm, pusi termal Ishmi 1/b

- **Vendburimi i ujërave termale Kozan**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën e pusit termal Kozani 8, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Cu, Zn, Mn, Fe, K dhe Na. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Kozani 8

Bazuar mbi vlerat për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm në kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Ni - Co - Pb - Zn - Mn - Fe - K – Na**
2. **Co - Cu - Pb - Zn - Mn - Fe - K – Na**
3. **Cu - Pb - Zn - Mn - Fe - K- Na**
4. **Pb - Mn - Fe - K – Na**
5. **Zn - Mn - Fe - K – Na**
6. **Mn - Fe - K – Na**
7. **Fe - K- Na**
8. **K - Na**

Për elementët shkëmb formues Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.88-1.22 ppm; K 0.62-1.75 ppm; Ca 1.6-10 ppm; Mg 1.25-2.33 ppm; Fe 2.89-5.31 ppm; Mn 342-690 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta.
Nga të dhënat analitike të metaleve të rënda rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 245-435 ppm; Co 0-24 ppm; Cr 417-882 ppm; Cu 21-43 ppm; Zn 56-120 ppm; Pb 0 ppm; Cd 0-4. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezulton në normë.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Shuma	3.26	2.94	14.8	5.51	11.43	1673	863	39	2447	102	247	0	6	101	21.4	0.497	0.199
Minimumi	1	0.57	2	1.26	2.96	507	261	2	545	28	63	0	0	24	6.6	0.079	0.032
Maksimumi	1.14	1.56	9.2	2.29	5.25	593	320	28	1213	44	112	0	4	39	7.5	0.213	0.085
Mesatarja	1.09	0.98	4.93	1.84	3.81	557.67	287.67	13.00	815.67	34.00	82.33	0.00	2.00	33.67	7.13	0.17	0.07
Deviacioni standart	0.08	0.52	3.78	0.53	1.25	45.00	29.91	13.45	351.55	8.72	26.08	0.00	2.00	8.39	0.47	0.08	0.03

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, pusi termal Kozani 8

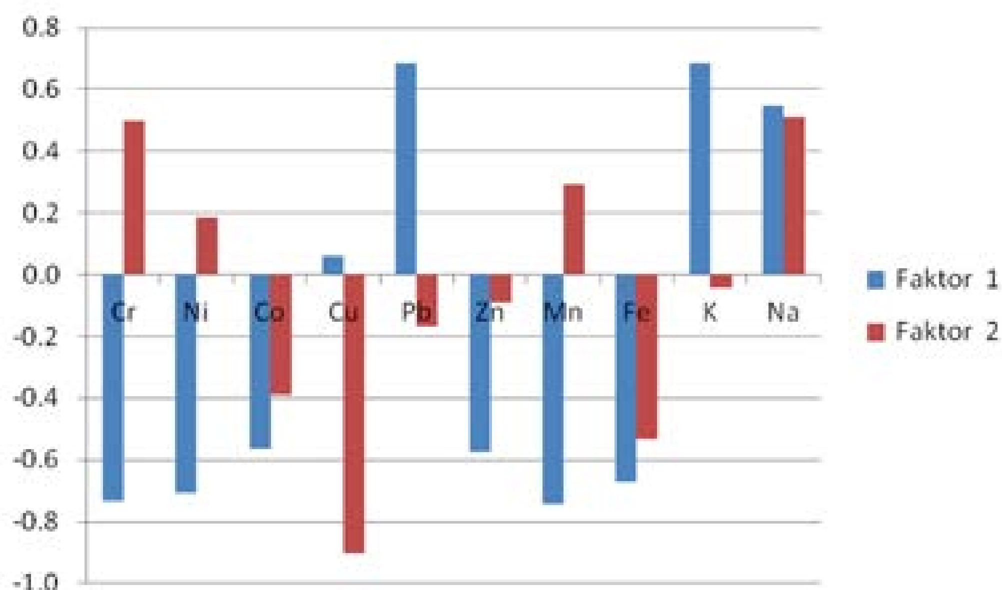
Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	1
Shuma	15.96	16.2	92.4	28.74	62.86	7583	4842	147	10042	496	1353	0	26	554	110.4	2.47	1.746
Minimumi	0.88	0.62	1.6	1.25	2.89	342	245	0	417	21	56	0	0	26	6.5	0.059	0.024
Maksimumi	1.22	1.75	10	2.33	5.31	690	435	24	882	43	120	0	4	51	7.7	0.326	0.84
Mesatarja	1.06	1.08	6.16	1.92	4.19	505.53	322.80	9.80	669.47	33.07	90.20	0.00	1.73	36.93	7.36	0.16	0.12
Deviacioni standart	0.10	0.37	3.16	0.35	0.79	105.43	62.10	8.35	136.84	6.81	22.31	0.00	1.62	6.17	0.37	0.08	0.20

Parametrat statistikorë të provave marë për thellësinë deri në 15cm, pusi termal Kozani 8.

- **Vendburimi i ujërave termale Ardenica**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën pusi termal Ardenica 3, rezulton se në faktorin 1 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Pb dhe K. Kjo tregon se është me origjinë gjeogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Ardenica 3.

Sipas të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm në tabelën e mësipërme, vërejmë se nga matrica e korrelimit kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr - Ni - Zn - Mn - Fe**
2. **Ni - Co - Zn - Mn - Fe**
3. **Co - Zn – Fe**
4. **Cu - Pb - Fe - K**
5. **Pb - K- Na**
6. **Zn - Mn - Fe**
7. **Mn - Fe**
8. **K - Na**

Për elementët shkëmb-formues rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.96-1.29 ppm; K 0.73-1.13 ppm; Ca 2.8-20.4 ppm; Mg 1.07-2.72 ppm; Fe 2.79-4.13 ppm; Mn 501-694 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të ulta.
Nga të dhënat analitike të këtyre elementeve Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd. rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 175 - 369 ppm; Co 13 - 35 ppm; Cr 380 - 1328 ppm; Cu 17 - 29 ppm; Zn 45 - 129 ppm; Pb 0 – 14 ppm; Cd 0 - 0. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, janë në vlera të ulta, përjashtim bënë elementi Co i cili rezulton me vlerë 1.4 herë mbi S.GJ.N.

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Shuma	3.06	2.72	30.8	7.04	9.38	1646	802	44	2260	66	258	26	0	97	22.4	0.194	0.078
Minimumi	0.82	0.73	4.8	2.2	2.72	474	190	13	528	17	60	0	0	29	7.4	0.05	0.02
Maksimumi	1.34	1.04	13.6	2.6	3.67	633	332	17	1171	28	135	14	0	38	7.5	0.089	0.036
Mesatarja	1.02	0.91	10.27	2.35	3.13	548.67	267.33	14.67	753.33	22.00	86.00	8.67	0.00	32.33	7.47	0.06	0.03
Deviacioni standart	0.28	0.16	4.77	0.22	0.49	79.94	71.84	2.08	362.09	5.57	42.46	7.57	0.00	4.93	0.06	0.02	0.01

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, pusi termal Ardenica 3.

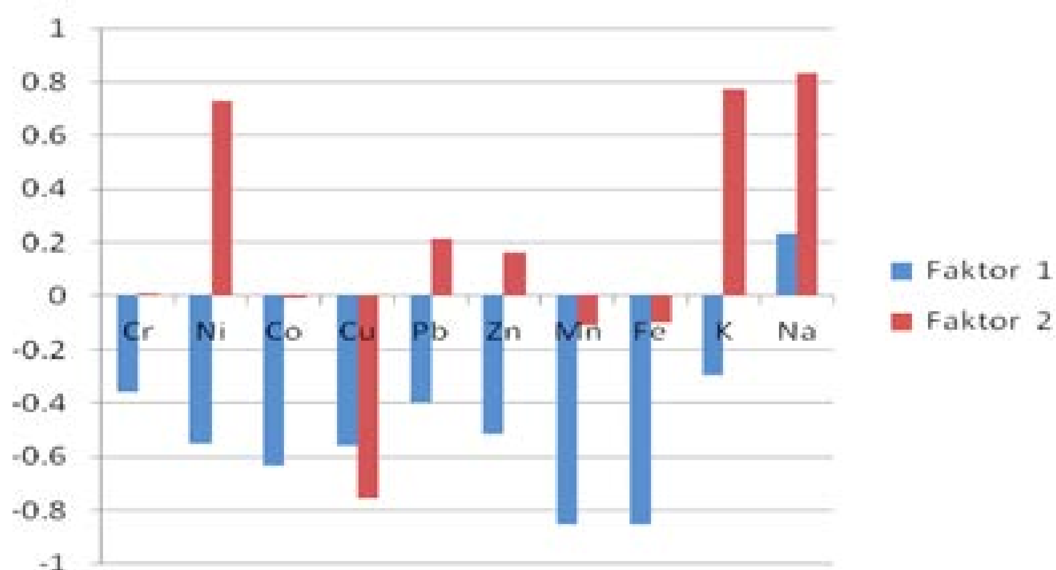

Elementët	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zn	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
Shuma	13.7	11.02	123.6	24.19	40.49	7049	3063	239	9315	273	948	46	0	370	86.4	0.987	0.383
Minimumi	0.96	0.73	2.8	1.07	2.79	501	175	13	380	17	45	0	0	27	6	0.03	0.01
Maksimumi	1.29	1.13	20.4	2.72	4.13	694	369	35	1328	29	129	14	0	35	8	0.202	0.081
Mesatarja	1.14	0.92	10.30	2.02	3.37	587.42	255.25	19.92	776.25	22.75	79.00	3.83	0.0	30.83	7.20	0.08	0.03
Deviacioni standart	0.11	0.12	6.42	0.43	0.39	71.23	55.82	5.87	349.59	3.98	28.09	5.57	0.0	2.41	0.68	0.05	0.02

Parametrat statistikorë të provave për thellësinë deri në 15cm, pusi termal Ardenica 3.

- **Vendburimi i ujërave termale Galigati**

Nga vlerat e faktorëve gjeokimike në zonën pusit termal Galigati 2, rezulton se në faktorin 2 predominojnë me vlera mbi 0.70, elementët Ni, K, dhe Na. Kjo tregon se është me origjinë antropogjene.

Paraqitja grafike e faktorëve gjeokimikë për thellësinë deri në 15 cm, Galigati 2.

Nga përpunimi i të dhënave analitike të vlerave për provat gjeokimike në toka në thellësinë 10-15 cm kemi këto bashkëshoqërime ndërmjet elementëve:

1. **Cr - Ni - Co - Mn – Na**
2. **Ni - Co - Pb - Zn - Mn - Fe - K – Na**
3. **Co - Cu - Zn - Mn - Fe – K**
4. **Cu - Zn - Mn – Fe**
5. **Pb - Zn - Mn - Fe – K**
6. **Zn – Mn**
7. **Mn – Fe**
8. **Fe – K**
9. **K - Na**

Për elementët shkëmb formues Na, K, Ca, Mg, Fe, Mn rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Na 0.67 - 1.05 ppm; K 0.83 - 1.07 ppm; Ca 0.8 – 8.4 ppm; Mg 0.55 – 1.95 ppm; Fe 3.2 – 4.17 ppm; Mn 392 - 985 ppm. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N, rezultojnë me vlera të larta. Konkretisht për elementin Na rezulton të jetë 1.2 here mbi S.GJ.N, K 1.1 herë mbi S.GJ.N, Fe 1.3 herë mbi S.GJ.N dhe Mn 2.2 herë mbi S.GJ.N.

Nga të dhënat analitike të metaleve të rënda Ni, Co, Cr, Cu, Pb, Zn, Cd rezulton se kanë vlera që luhaten nga: Ni 244 - 456 ppm; Co 0 - 29 ppm; Cr 680 - 1554 ppm; Cu 24 - 70 ppm; Zn 59 - 112 ppm; Pb 0 – 12 ppm; Cd 0 - 1. Përmbajtja mesatare e këtyre elementeve krahasuar me përmbajtjen mesatare të S.GJ.N rezulton me vlera të larta. Elementi Ni rezulton me vlerë 1.1 herë mbi S.GJ.N, elementi Co rezulton me vlerë 1.2 here mbi S.GJ.N, elementi Cr rezulton me vlerë 2 herë mbi S.GJ.N elementi Cu me vlerë 1.6 herë mbi S.GJ.N, elementi Zn 1.3 herë mbi S.Gj.N dhe elementi Pb me vlerë 1.6 herë mbi S.GJ.N.

Elementet	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Zu	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Shuma	1.58	1.64	24.8	156	5.91	757	660	20	1120	56	127	6	1	64	14.7	0.07	0.03
Minimumi	0.69	0.77	8	1.78	2.88	374	300	0	374	28	56	3	0	31	7.3	0.03	0.01
Maksimumi	0.89	0.87	16.8	1.78	3.03	383	360	20	746	28	71	3	1	33	7.4	0.04	0.02
Mesatarja	0.79	0.82	12.4	1.78	2.96	378.5	330	10	560	28	63.5	3	0.5	32	7.35	0.03	0.01
Deviacioni standart	0.14	0.07	6.22	0.00	0.11	6.36	42.43	14.14	263.04	0.00	10.61	0.00	0.71	1.41	0.07	0.01	0.00

Parametrat statistikorë të provave të sfondit gjeokimik natyror, pusi termal Galigati 2.

Elementet	Na	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Ni	Co	Cr	Cu	Di	Pb	Cd	Li	pH	SO3	S
Numri provave	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Shuma	10.03	9.85	28.4	13.31	41.66	9173	3939	131	12299	488	900	53	1	393	78.1	0.48	0.20
Minimumi	0.67	0.83	0.8	0.55	3.2	392	244	0	680	24	59	0	0	31	6.5	0.02	0.01
Maksimumi	1.05	1.07	8.4	1.95	4.17	985	456	29	1554	70	112	12	1	43	7.6	0.07	0.03
Mesatarja	0.91	0.90	2.58	1.21	3.79	833.91	358.09	11.91	1118.1	44.36	81.82	4.82	0.09	35.73	7.10	0.04	0.02
Deviacioni standart	0.10	0.06	2.01	0.49	0.30	165.55	67.71	8.23	233.39	15.02	16.83	5.02	0.30	4.20	0.39	0.01	0.01

Parametrat statistikorë të provave për thellësinë deri në 15cm, pusi termal Galigati 2

- **Përcaktimi i ndikimit gjeogjen dhe antropogjen dhe Vlerësimi i Riskut**

Vlerësimi i ndikimit në mjedis në zonat e burimeve dhe puseve termale, bazohet në interpretimin e anomalive gjeokimike të përmbajtjeve të elementëve kimikë si dhe duke pasur parasysh vlerat e raportit të përmbajtjes mesatare të elementëve me Sfondin Gjeokimik Natyror (S. Gj. N) të tyre si dhe të vlerave të raportit të përmbajtjes së këtyre elementëve për secilën provë, me S.Gj.N. përkatës.

Vlerësimi i Riskut bazohet në krahasimin e vlerave të llogaritura të raportit të përmbajtjeve mesatare të elementëve të analizuar, me normat e lejuara përkatëse si dhe në vlerat e raportit të përmbajtjeve të këtyre elementëve për secilën provë, me normat e lejuara përkatëse, bazuar në listë Holandën, (Hollandliste-2014), duke i përshkruar elementët Cr, Ni, Co, Cu, Pb, Zn në trajtë grafike.

Elementët	SRC njerëz	SRC eco	SRC integr.
As	576	85	85
Ba	934	890	890
C	28	13	13
Cr total	-	220	220
Cr i tretshëm	276	220	220
Cr+6	78	220	78
Co	43	180	43
Cu	86.0	96	96
Hg	210	-	-
Hg inorganik	210	36	36
Hg organik	-	4	-
Pb	622	58	58
Mo	131	190	190
Ni	147	140	140
Zn	461	350	350

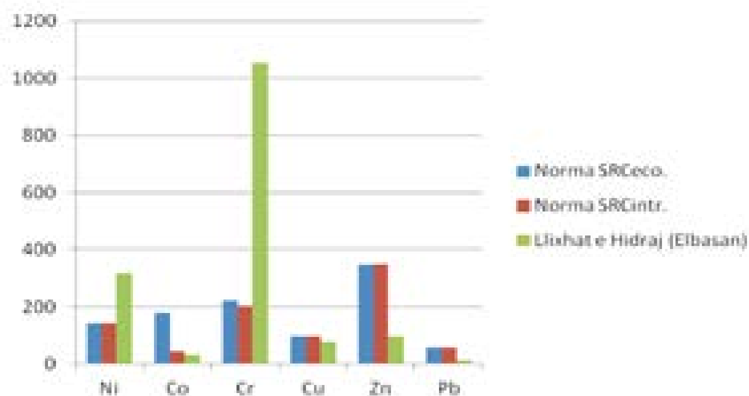
Vlerat e normave të përmbajtjeve të elementëve në Toka, sipas Lijzen JPA

SRCeco – Përmbajtja e riskut serioz për ekosistemin.
SRCinteg. – Përmbajtja e riskut serioz e integruar ku përfshihen njerëzit dhe ekosistemi.

Duke i krahasuar përmbajtjet mesatare të elementeve kimik në toka në thellësinë deri në 15cm për vendburimet dhe puset e ujërave termale me normat e List Holand për SRCeco dhe SRCintegr. rezulton se:

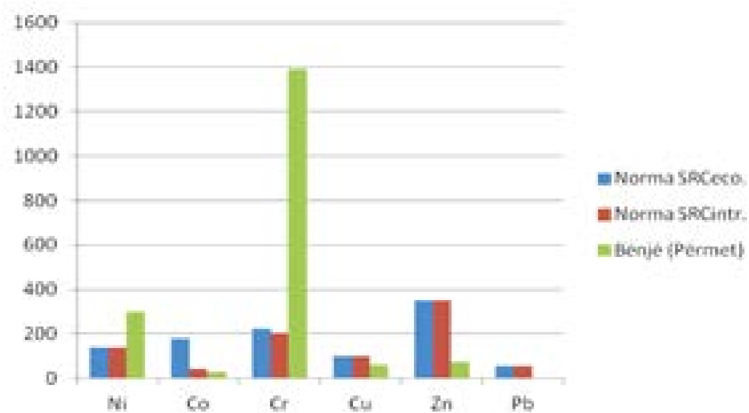
Vendburimi i ujërave termale Llixhat e Hidraj (Elbasan

Elementi Ni rezulton me vlerë deri në 2 herë mbi normë për SRCeco. Ndërsa elementi Cr rezulton deri në 4 herë për SRCeco. dhe SRCintegr. duke paraqitur risk për njerëzit dhe ekosistemin. Elementët e tjerë

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Llixhat e Hidraj (Elbasan).

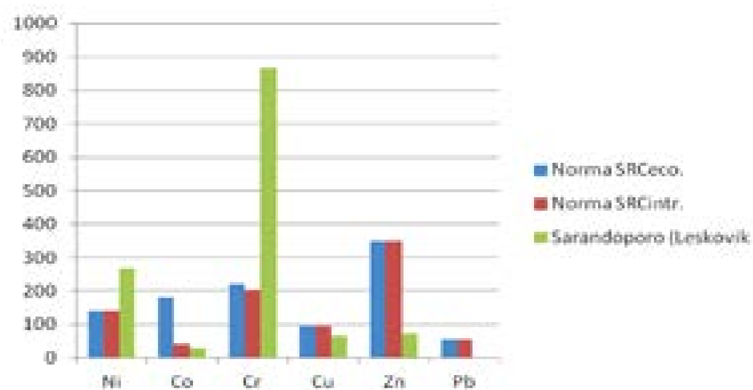
Vendburimi i ujërave termale Bënjë (Përmet)

Elementet Cr dhe Ni përbëjnë risk. Elementi Ni ka vlera deri 2.1 herë mbi normë ndërsa Cr ka vlera mbi normë deri në 5 herë për SRCeco dhe SRCintegr. Elementët Cu, Pb, Zn, Co, janë me vlerë nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Bënjë (Përmet).

Vendburimi ujërave termale Sarandoporo (Leskovik)

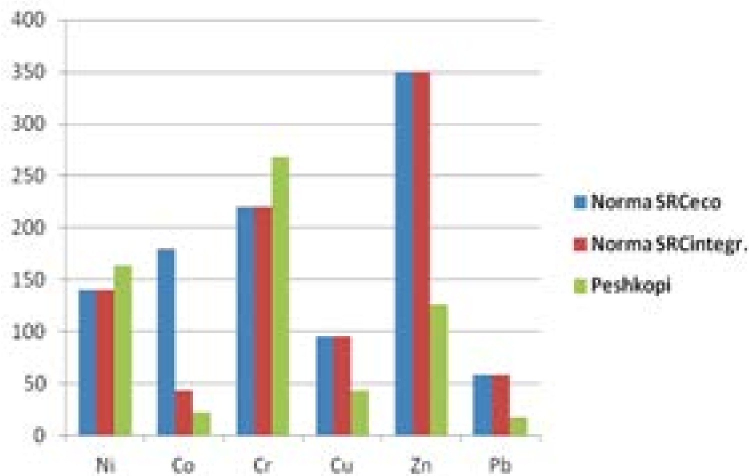

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk duke patur vlerë për Cr deri në 4 herë mbi norma për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi norma deri në 2 herë për SRCeco dhe SRCintegr. Elementët e tjerë edhe në këtë vendburim paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Sarandoporo (Leskovik).

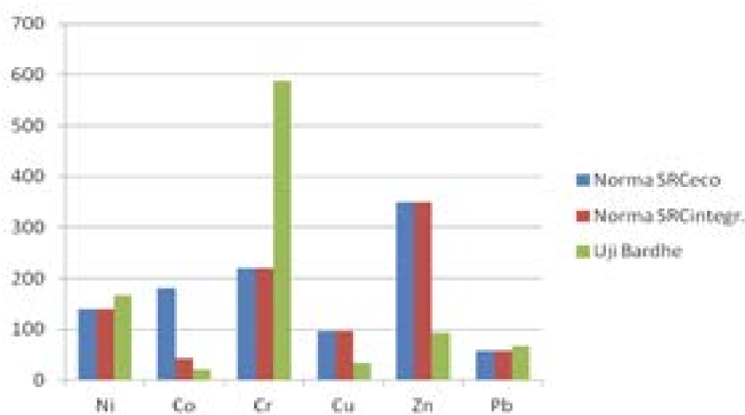
Vendburimi i ujërave termale Peshkopi

Nga të dhënat e marra në këtë vendburim elementet Cr dhe Ni janë pak më të larta. Elementët Cu, Pb, Zn, Co, janë me vlerë nën normë. Për elementin Ni, rezulton me vlerë 1.2 dhe Cr 1.7 herë mbi normë për SRCeco. dhe SRCintegr. Këto vlera duke qenë disi të ulta nuk përbëjnë risk për njerëzit dhe ekosistemin.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., krahasuar me provat gjeokimike, Peshkopi.

Vendburimi i ujërave termale Uji Bardhë (Mamurras)

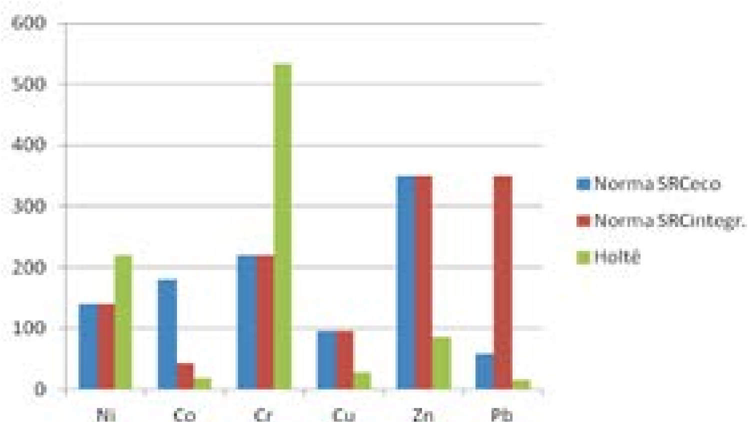
Elementet Ni, Cr dhe Pb janë pak më të larta dhe konkretisht Ni, rezultojnë me vlerë 1.2, Cr 2.7 dhe Pb 1.1 herë mbi normë për SRCeco. dhe SRCintegr

Këto vlera duke qenë disi të ulta nuk përbëjnë risk për njerëzit dhe ekosistemin, përjashtim bën vetëm elementi Cr që është pak i lartë (2.7).

Elementët Cu, Zn, Co, janë me vlerë nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Uji Bardhë

Vendburimi i ujërave termale Holtë

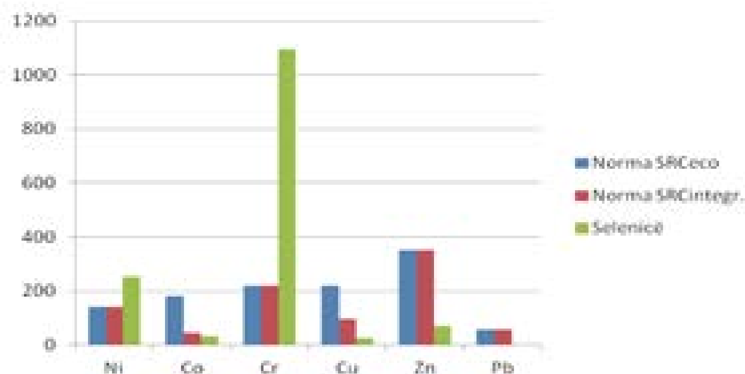
Cr dhe Ni janë pak më të larta. Elementët Cu, Pb, Zn, Co, janë me vlerë nën normë dhe nuk përbëjnë risk për njerëzit dhe ekosistemin.

Elementet Ni dhe Cr janë në vlera të larta. Elementi Ni deri 1.6 herë dhe Cr deri 2.4 herë mbi normë për SRCeco. dhe SRCintegr duke përbërë risk për njerëzit dhe ekosistemin.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Uji Bardhë

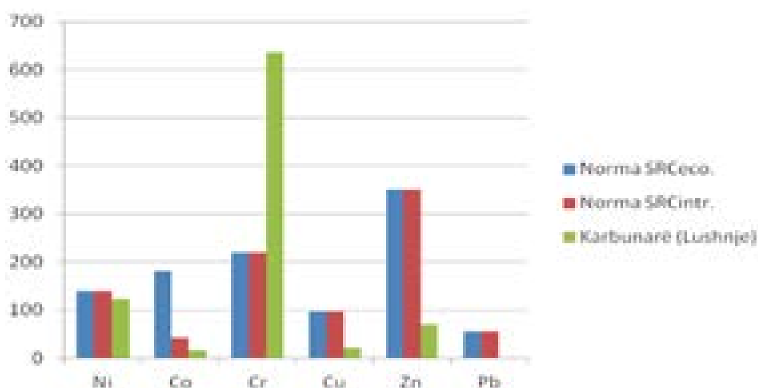
Vendburimi ujërave termale Selenicë

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 5 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi norma deri në 1.8 herë për SRCeco dhe SRCintegr.. Elementët e tjerë paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Selenicë.

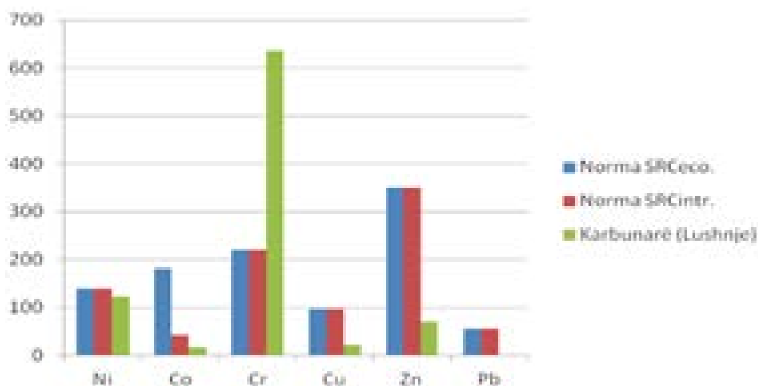
Vendburimi i ujërave termale Karbunarë (Lushnje)

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 5 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi norma deri në 1.8 herë për SRCeco dhe SRCintegr.. Elementët e tjerë paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., krahasuar me provat gjeokimike, Karbunarë

Vendburimi i ujërave termale Ura Vajgurore

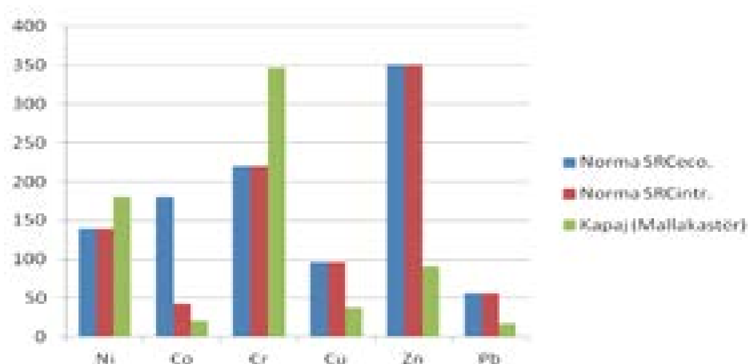
Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 3.1 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr. ndërsa elementi Ni ka vlera mbi normë deri në 1.7 herë për SRCeco dhe SRCintegr..

Elementët e tjerë paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., krahasuar me provat gjeokimike, Ura Vajgurore

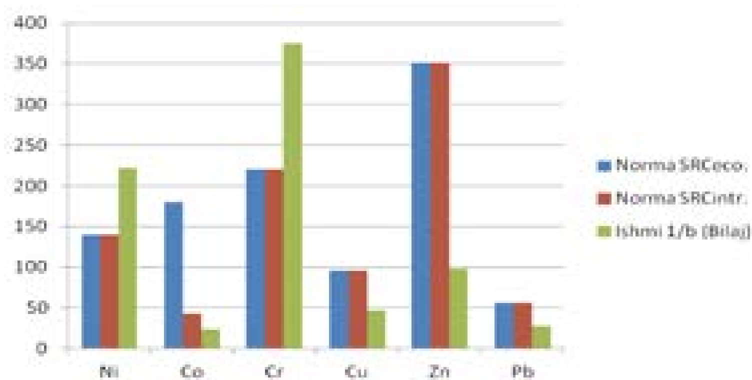
Vendburimi ujërave termale Kapaj (Mallakastër)

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 1.6 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi normë deri në 1.3 herë për SRCeco dhe SRCintegr.. Elementët e tjerë janë me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr, krahasuar me provat gjeokimike, Kapaj.

Pusi termal Ishmi 1/b (Bilaj)

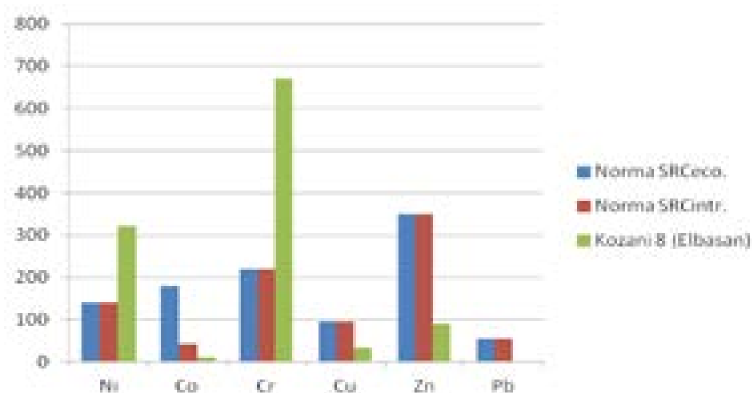

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 1.7 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr.., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi norma deri në 1.6 herë për SRCeco dhe SRCintegr..

Elementët e tjerë në këtë pus termal paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Ishmi 1/b.

Pusi termal Kozani 8 (Elbasan)

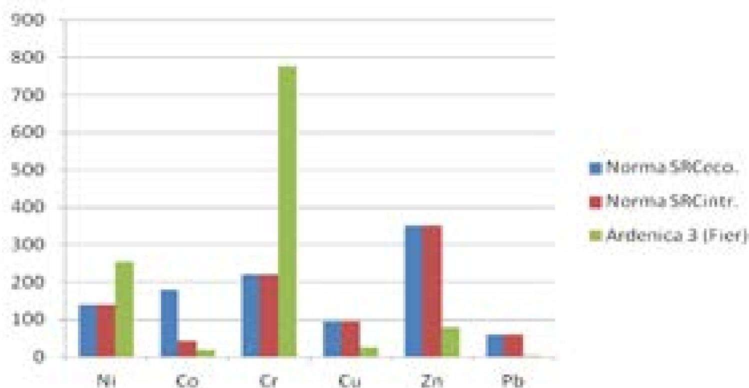
Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 3 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi normë deri në 2.3 herë për SRCeco dhe SRCintegr..

Elementët janë me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., Kozani 8.

Pusi termal Ardenica 3 (Fier)

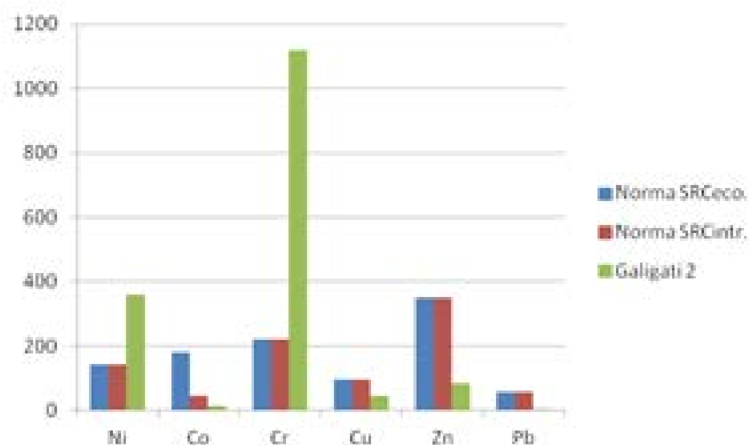

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 3.5 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi normë deri në 1.8 herë për SRCeco dhe SRCintegr..

Elementët e tjerë paraqiten me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr, krahasuar me provat gjeokimike, Ardenica 3.

Pusi termal Galigati 2 (Gramsh)

Elementët Cr dhe Ni përbëjnë risk, duke patur vlerë për Cr deri në 5.1 herë mbi normë për SRCeco dhe SRCintegr.., ndërsa elementi Ni ka vlera mbi normë deri në 2.6 herë për SRCeco dhe SRCintegr..

Elementët e tjerë janë me vlera nën normë.

Normat për SRCeco. dhe SRCintegr., krahasuar me provat gjeokimike, Galigati 2.

REKOMANDIME

- Rekomandojmë që në të ardhmen, që të arrihet një vlerësim sa më i saktë i ndikimit të rrjedhjeve ujore sipërfaqësore duke u bazuar në tipet e mbulesës së tokës dhe monitorimi të shtrihet në një periudhë më të gjatë ku të përfshihen të gjithë muajt e vitit.
- Monitorimi dhe vlerësimi i erozionit të kryhet gjatë një periudhe kohore 2-3 vjeçare në mënyrë që të merren të dhëna edhe gjatë muajve të dimrit, periudhë në të cilën bien më shumë rreshje dhe bimësia gjetherënëse ka ndikim më të vogël mbrojtës.
- Gjithashtu, rekomandohet rritja e numrit të stacioneve të monitorimit përgjatë degëzimeve të lumit Vjosa në mënyrë që të arrihen rezultate sa më të sakta në nivel pellgu ujëmbledhës. Që të jetë e mundur të krahasohen këto të dhëna, duhet që monitorimi dhe vlerësimi i erozionit të shtrihet edhe në pellgje të tjerë ujëmbledhës të lumenjëve në vendit tonë.
- Në zonat ku niveli i erozionit është i lartë, rekomandohet të ndërhyet me masa të ndryshme për veshjen e këtyre sipërfaqeve me bimësi në mënyrë që të zvogëlohet ndikimi shkatërrues i tokës nga dukuria e erozionit. Këto masa janë më urgjente në ato sipërfaqe ku mbulesa dhe mbrojtja e tokës nga bimësia është e vogël apo mungon, si në rastin e sipërfaqeve të zhveshura apo me bimësi të degraduar.
- Për këtë arsye, mund të synohet që fillimisht këto sipërfaqe të mbulohen me bimësi barishtore të dendur dhe me sistem rrënjor të zhvilluar që të

sigurojë rritjen e qëndrueshmërisë së tokës ndaj dukurisë së erozionit në një periudhë kohore sa më të shkurtër. Më pas mund të bëhen pyllëzime artificiale me drurë dhe shkurre që të sigurohet një mbulesë sa më e mirë e sipërfaqes së tokës.

- Në ato zona ku erozioni është duke u zhvilluar në thellësi, rekomandohen masa hidroteknike për parandalimin dhe kontrollimin e kësaj dukurie nëpërmjet ndërtimit të gardheve vegjetativ, dengjeve me thupra apo punimeve hidroteknike tërthore me materiale të ndryshme (prita me mur guri të thatë, mur guri me llaç-beton, beton të thjeshtë, gabiona, me material drusor, etj.).
- Nevoja e një studimi mbi analizimit e përqendrimit të gazit sulfidrik H2S, i cili del nga burimet termale në atmosferë (Gazi H2S është një kërcënim i heshtur, shpesh i padukshëm ndaj shqisave të trupit. Thithja është rruga kryesore e ekspozimit ndaj këtij gazi, i pangjyrë, i ndezshëm, helmues dhe gërryes). Me toksicitet të ngjashëm me monoksidin e karbonit, i cili parandalon frymëmarrjen qelizore, monitorimi dhe zbulimi i hershëm i H2S mund të nënkuptojë dallimin midis jetës dhe vdekjes.
- Rekomandojmë të bëhen monitorimet e këtyre zonave të ndikuara nga ndotja në periudha kohore të paktën çdo pesë vjet.

- Pushteti Lokal duhet të investojë që këto burime termale përveç efektin kurativ të futen edhe si zona turistike dhe të klasifikohen si zona të mbrojtura natyrore, pasi përbëjnë një pasuri kombëtare për vendin tonë.

- Ndërtimi i qendrave komplekse moderne gjeotermale për të siguruar mbrojtjen dhe ruajtjen e mjedisit.

◆ ◆ ◆

05
KAPITULLI V
AJRI URBAN

KAPITULLI V
AJRI URBAN

KAPITULLI V
AJRI URBAN

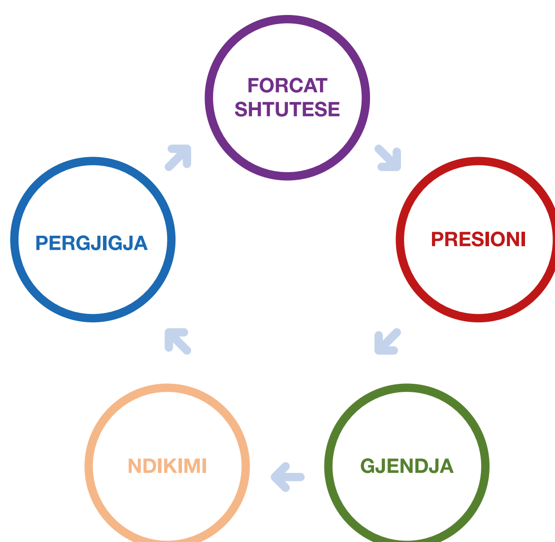
Njerëzit kanë nevojë për ajër të pastër dhe për një mirëqënie të shëndetshme.
Cilësia e ajrit vlerësohet si shëndeti dhe siguria e Atmosferës.

TEMATIKAT
- Monitorimi i cilësisë së ajrit urban (ISHP) , (AKM)
- Cilësia e lëndës djegëse (ISHTI)
- Shkarkimet në ajër (AKM)

BURIMI I TË DHËNAVE
- Instituti i Shëndetit Publik (ISHP)
- Inspektoriati Shtetëror Teknik Industrial (ISHTI)
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM)

RËNDËSIA
Një prej komponentëve kryesore të mjedisit, që lidhet detyrimisht edhe me shëndetin dhe mirëqënien, është komponenti i ajrit. Qëniet marrin një prej gazrave më të rëndësishëm siç është oksigjeni dhe pa asnjë diskutim ruajtja e këtij komponenti është qenësore edhe për jetesën.
Përcaktimi i impaktit të ndotjes së ajrit në shëndetin publik , është bërë një komponent kritik për kontrollin kryesisht të ndotësve primare.

NDIKIMI NË SHËNDET DHE MJEDIS
Efektet shëndetësore të ndotjes së ajrit janë serioze. Një e treta e vdekjeve nga goditja në tru, kanceri i mushkërive dhe sëmundjet e zemrës, janë pasoje e ndotjes së ajrit. Ndotja e ajrit është e lidhur ngushtë me ndryshimet klimatike. Nxitësi kryesor i ndryshimit të klimës është djegia e lëndëve djegëse fosile.
Përpjekjet për të zbutur këtë situatë mund të përmirësojnë cilësinë e jetës . Ndotja e ajrit të brendshëm dhe të jashtëm mund të kontribojë për njëri-tjetrin, ndërsa ajri lëviz nga ndërtesat brenda-jashtë, dhe anasjelltas.

Ndotësi që prek njerëzit më shumë janë grimcat me madhësi PM 10 dhe PM 2.5 dhe që shkaktojnë sëmundje të ndryshme tek njerëzit. Prezenca e grimcave PM2.5 në përgjithësi shoqërohet me rritjen e rreziqeve të infarktit të miokardit dhe aritmisë. Treguesit SO2, NO2 ndikojnë në formimin e shiut acid duke shkaktuar dëmtimin e pyjeve dhe ekosistemin e liqeneve dhe lumenjve, si dhe eutrofikimin e tokës dhe ujit.
Ozoni gjithashtu është gaz me efekt serë duke kontribuar në ngrohjen e Atmosferës, si dhe shkakton probleme në shëndetin respirator. Ka shumë burime të ndotjes së ajrit në Shqipëri dhe sektorët kryesorë kontribues janë transporti, industria, bujqësia, përdorimi shtëpiak i produkteve, si dhe përdorimi i lëndëve djegëse për ngrohje. Të gjithë këta sektorë çlirojnë një shumëllojshmëri ndotësish, si: lëndë e ngurtë e grimcuar, gaze, metale të rënda, si dhe substancë organike volatile. Rritja e densitetit të popullsisë po çon gjithnjë e më shumë në rritjen e sektorit industrial , emetimet e të cilit ka çuar në rritjen e përqëndrimit të materialeve të dëmshëm dhe toksikë në ajrin e pastër.

VLERËSIMI
- **Përshkrimi i treguesit**

PM10 (PM2.5) i referohet grimcave me diametër 10 (2.5) micrometër ose më të vogël, dhe emetohet direk në Atmosferë si grimca primare ose formohet si rezultat i emisioneve të SO2, NOx, NH3 dhe NMVOC.
Oksidet e squfurit (SOx) ,veçanërisht dioksidi i squfurit, një përbërje kimike që prodhohet nga industri të ndryshme dhe nga djegia e lëndëve djegëse si nafta dhe qymyri.
Oksidet e azotit (NOx), veçanërisht dioksidi i azotit, prodhohet nga industria.
Monoksidi i karbonit (CO), është një gaz pa ngjyrë, pa erë, jo irritues, por shumë helmues.Prodhohet nga djegia jo e plotë e gazit natyror, drurit ose qymyrit.
Metalet e rënda toksike Pb , Cd , Zn dhe Cu.
Ozoni O3 gaz me efekt serë.

BTEX.

GJENDJA
Vlerësimi për cilësinë e ajrit urban është kryer sipas limiteve bazuar në Udhëzuesit e Cilësisë së Ajrit të Organizatës Botërore të Shëndetësisë si dhe Legjislacionit Europian mbi cilësinë e ajrit.
Monitorimi i cilësisë së ajrit urban është realizuar në qytetet Berat, Kukës dhe Gjirokastër për periudhën Qershor- Nëntor, me stacione automatike, bazuar në metodat standarte EN reflektuar dhe në direktivat Bashkimit Europian (BE) për ajrin urban, për

treguesit PM 2.5 dhe metalet e rënda.

Nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit është realizuar për një periudhë dy-mujore monitorimi i cilësisë së ajrit urban me stacione automatike në qytetet Tiranë, Durrës, Shkodër, Elbasan dhe Korçë për treguesit.: PM10, PM2.5, NO2, SO2 , O3, CO dhe BTEX. Pikat e monitorimit paraqiten në hartën e mëposhtme.

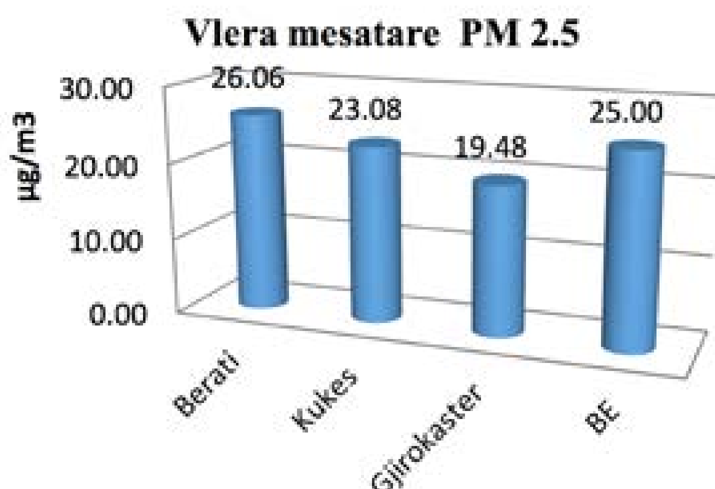
1. MONITORIMI I CILËSISË SË AJRIT URBAN NË QYTETET BERAT, KUKËS DHE GJIROKASTËR.

- **Grimcat e ngurta PM 2.5 µm**

Vlerësimi është kryer duke i krahasuar me limitet sipas standarteve të Bashkimit Europian(BE) dhe Organizatës Botërore të Shëndetësisë (OBSH).

Ndotësi	Mesatarja	Objektivat BE	Përqëndrimi OBSH	Komente
PM 2.5	Orare	-	25 ug/m3	3 dite/vit
PM 2.5	Vjetore	Vlera limite 25 ug/m3	10 ug/m3	

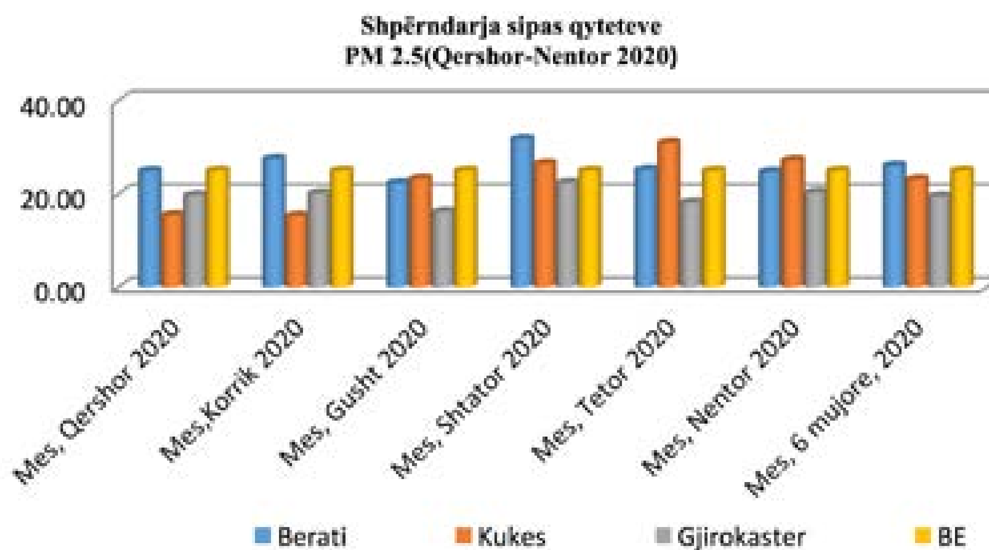
Për matjet e PM 2.5 aparatet Tecora janë vendosur pranë Njësive Vendore të Kujdesit Shëndetësor të qyteteve të sipërmendur për vitin 2020.

Vlera mesatare në qytetin e Beratit është mbi normën e lejuar nga BE (25ug/m3).
Qytetet e tjera nuk e tejkalojnë normën e BE
Ndërsa standardin e OBSH-së (10 ug/m3) e tejkalojnë të tre qytetet e monitoruar.

Vlerat mesatare të PM 2.5 sipas muajve për vitin 2020 jepen në tabelën e mëposhtme.

Qytetet	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Vlera mesatare 6 mujore
Berat	24,93	27,50	22,28	31,76	25,20	24,71	26,06
Kukës	15,4	15,27	23,26	26,47	30,89	27,21	23,08
Gjirokastër	19,7	20,14	16,17	22,36	18,16	20,33	19,48

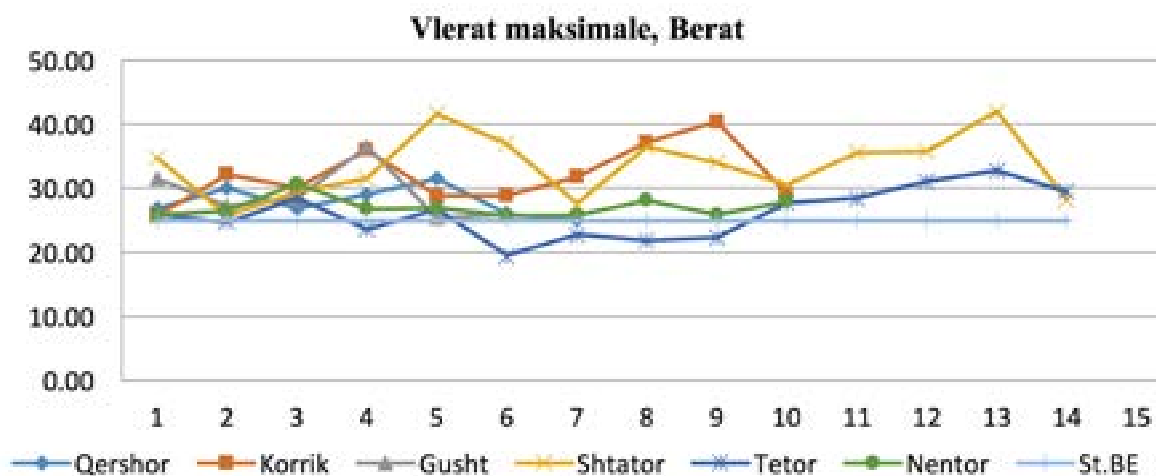

Në muajin Qershor, Berati rezulton me vlerën më të lartë të PM 2.5, shumë afër normës së BE. (24,93 ug/m3). Vlerën më të ulët e ka qyteti i Kukësit (15,4 ug/m3)

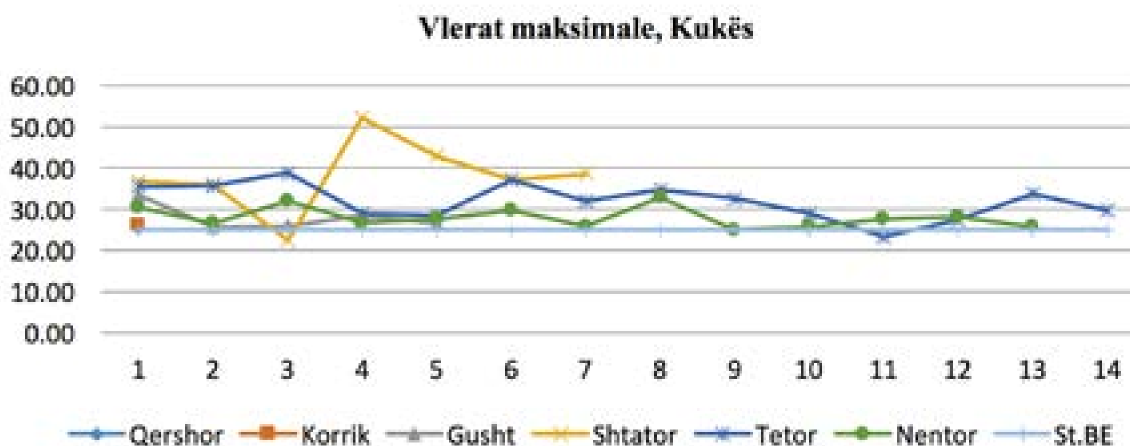
Gjatë muajit Gusht, të tre qytetet e monitoruar janë nën normën e BE, si rezultat i reduktimit të trafikut në këtë periudhë. Gjatë muajit Shtator, qyteti i Beratit (31,26 ug/m3) dhe Kukësit 26,47 ug/m3) rezultojnë me vlera mbi normë. Muaji Tetor rezulton mbi vlerën normë për Beratin dhe Kukësin, ndërsa gjatë muajit Nëntor e tejkalon normën e BE vetëm qyteti i Kukësit, si rezultat i ndërtimeve që po kryhen afër zonës së monitoruar.

- **Vlerat maksimale gjatë ditëve të monitoruara dhe krahasimi me normën e BE**

Vlerat maksimale për Qershor-Nëntor 2020 në qytetin e Beratit

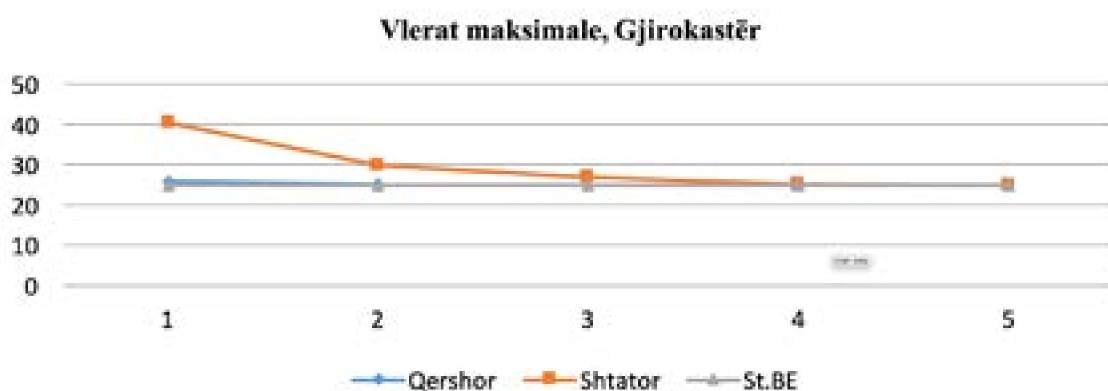
Në qytetin e Beratit, gjatë muajve Shtator, Tetor, Nëntor, ka më shumë ditë të monitoruara me vlera maksimale që tejkalojnë normën e BE.

Vlerat maksimale për Qershor-Nëntor 2020 ne qytetin e Kukësit

Qyteti i Kukësit, ka vlera maksimale pothuajse gjatë të gjitha ditëve të monitoruara për muajt Tetor dhe Nëntor 2020 , si rezultat i ndërtimeve që po bëhen afër asaj zone.

Vlerat maksimale për Qershor-Nëntor 2020 në qytetin e Gjirokastrës

Në muajin Shtator 2020, vërehet vlera më e lartë e PM 2.5 (40,44 ug/m3) për qytetin e Gjirokastrës. Ndërsa Tetori dhe Nëntori nuk ka vlera mbi normën e BE në këtë qytet, në asnjë nga ditët e monitoruara.

- **Përqëndrimi i Pb, Cd, Cu, Zn (ug/m3) të fraksionit të pluhurit në Berat, Kukës dhe Gjirokastër për periudhën Qershor-Nëntor 2020**

Berat				
Muaji	**Pb**	**Cd**	**Cu**	**Zn**
Qershor	0,019	<0.00003	0,0185	0,025
Korrik	0,075	<0.00003	0,0445	0,0205
Gusht	0,065	<0.00003	0,025	0,0475
Shtator	0,057	<0.00003	0,0595	0,0335
Tetor	0,087	<0.00003	0,053	0,033
Nëntor	0,103	<0.00003	0,065	0,054
Standard BE	**0.5 µg/m3**	**5 ng/m3**		

Kukës				
Muaji	**Pb**	**Cd**	**Cu**	**Zn**
Qershor	0,0115	<0.00003	0,014	0,035
Korrik	0,021	<0.00003	<0.00018	<0.00005
Gusht	0,03	<0.00003	0,029	0,0275
Shtator	0,0425	<0.00003	0,019	0,0475
Tetor	0,04	<0.00003	0,0395	0,039
Nëntor	0,043	<0.00003	0,04	0,031
Standard BE	**0.5 µg/m3**	**5 ng/m3**		

Vlerat e metaleve të rënda paraqiten nën nivelet e normës së BE. Vlerat e kadmiumit janë nën vlerën e detektimit të metodës 0.00003 ug/m3

2. MONITORIMI I CILËSISË SË AJRIT URBAN NË TIRANË, DURRËS, SHKODËR, ELBASAN DHE KORÇË.

Vlerësimi i cilësisë së ajrit urban kryhet bazuar mbi normat e BE për të dhëna orare dhe vjetore.

Normat e BE	PM10 µg/m³	PM2.5 µg/m³	S02 µg/m³	03 µg/m³	CO mg/m³	NO2 µg/m³	Benzeni µg/m³
1 orëshe		350		200			
8 orëshe			120	10			
24 orëshe	50		125				
Vjetor	40	25				40	5

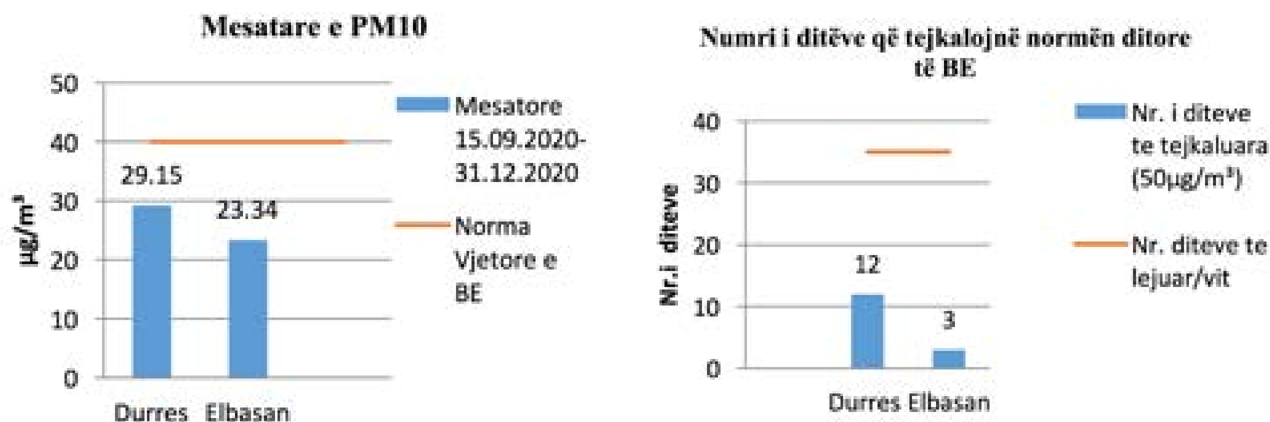
Monitorimi është kryer për periudhën 15.09.2020-31.12.2020 me stacione automatike, në qytetet kryesore të vendit tonë si: Tiranë, Durrës, Shkodër, Elbasan dhe Korçë. Janë monitoruar treguesit kryesorë të cilësisë së ajrit urban si.: PM10, PM2.5, NO2, SO2 , O3, CO dhe BTEX,

Stacionet e monitorimit

Nr	Stacionet	Vendndodhja	Treguesit	Kordinatat
1	Tiranë	Sauk,Tiranë	SO2 , NO2 , 03, CO, BTEX	41°19'49.94"N 19° 48'42.55"E
2	Durrës	Oborri i shkollës "Jusuf Puka"	PM10/PM2.5, SO2 , NO2 , 03, CO, BTEX	41°18'50.26"N 19° 26'57.44"E
3	Shkodër	Oborri i Qëndrës Shëndetësore e Reabilitimit të problemeve mendore	NO2 , CO	42°04'25.13"N 19°31'24.62"E
4	Elbasant	Përpara godinës së qarkut Elbasan	PM10, SO2 , NO2 , 03	41°06'39.53"N 20°04'53.96"E
5	Korçë	Oborri i shkollës "Raqi Qirinxhi".	03, CO, BTEX	40°37'33.39"N 20° 46'48.76"E

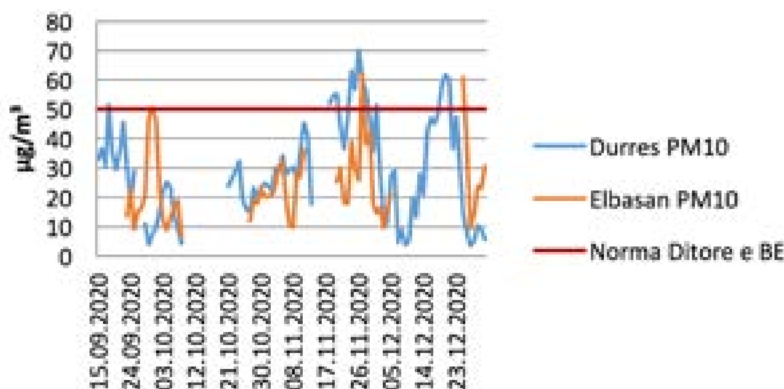
- **Vlerësimi i situatës nga pluhurat (PM10 dhe PM2.5)**

Grimcat e pluhurit (PM) janë një përzierje e aerosoleve (të ngurta ose të lëngëta) që përfshin një diapazon të gjerë në madhësi dhe kompozime kimike .

Bazuar në të dhënat e monitoruara, shihet se nuk kemi tejkalim të vlerës mesatare dhe numrit të ditëve të lejuara për periudhën 15.09.2020-31.12.2020.

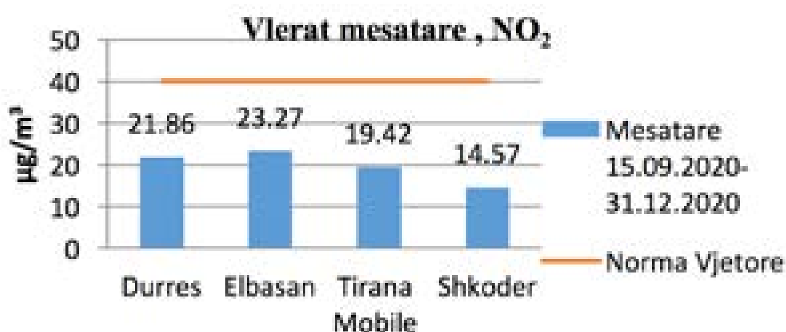

Kemi tejkalim të normës ditore të BE në të dy stacionet.
Burimi kryesor i ndotjes nga PM10 në stacionin e Elbasanit dhe Durrësit, është trafiku. Arsyeja e kësaj ndotjeje është se stacionet janë instaluar anës rrugëve me trafik të rënduar.

- **Vlerësimi i situatës nga NO2(Dioksid Azoti)**

NOx është një ndotës që emetohet në Atmosferë si rezultat i djegies së lëndës djegëse në proceset industrial dhe sektori i transportit rrugor. NOx është një grup gazesh i përbërë nga NO(Monoksidi i Azotit) dhe NO2 (Dioksidi i Azotit). NO përbën pjesën më të madhe të emisioneve të NOx dhe ndihmon në formimin e ozonit dhe grimcave të pluhurit.

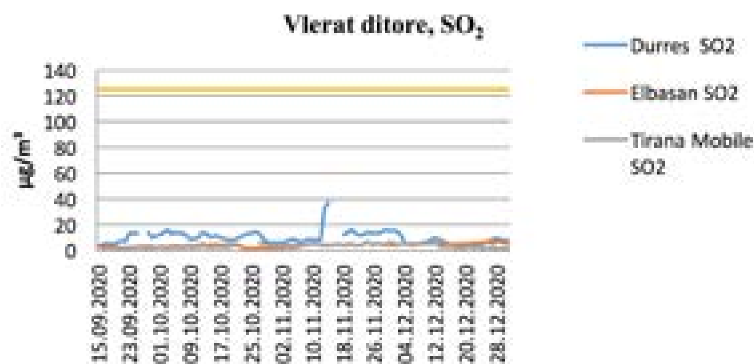

Bazuar në të dhënat e monitoruara, rezulton se nuk kemi tejkalim të vlerës limite vjetore në asnjë nga stacionet e monitoruara.

Situata nga SO2(Dioksid Squfuri)

SO2 është formuar nga oksidimi i squfurit, dhe kryesisht nga djegija e lëndës djegëse me përmbajtje squfuri. Sektori i prodhimit të energjisë elektrike është burimi kryesor i SO2. Gjithashtu mund të ndihmojë në formimin e grimcave dytësore sulfate dhe formimin e shiut acid.

SO2 është një ndotës që shkakton probleme serioze në shëndetin e popullatës si: përkeqësimin e astmës, redukton funksionin e mushkërive, iriton aparatin respiratorar. Kjo mund të shkaktojë dhimbje koke, shqetësim dhe ankth.

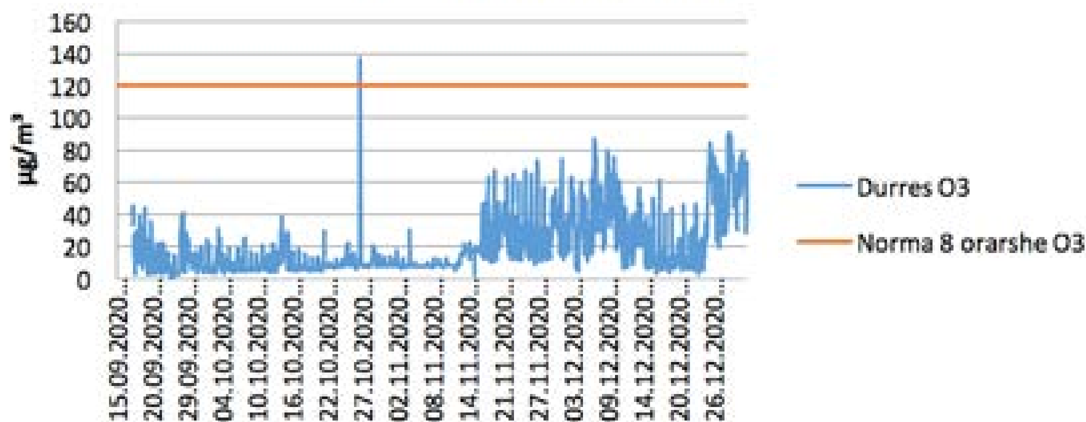
Rezulton se në asnjë stacion nuk kemi tejkalim të vlerës limite ditore dhe as vlerës limite orare të BE.

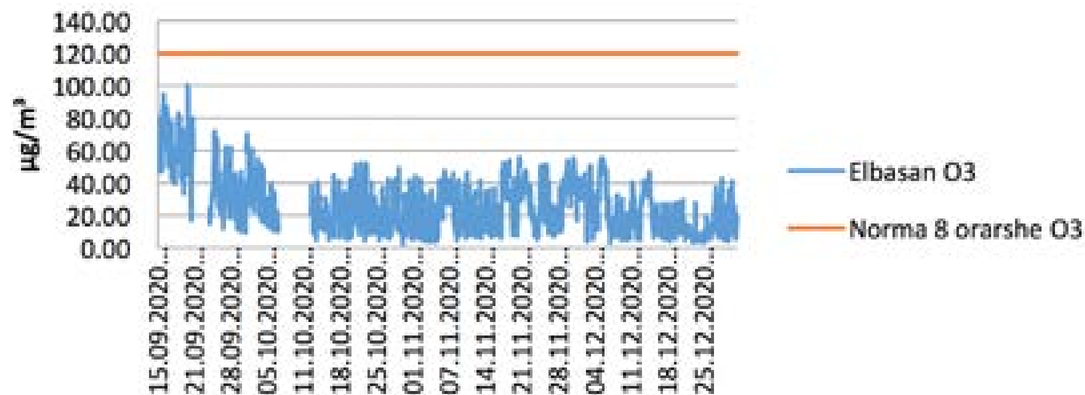
- **Vlerësimi i situatës nga ozoni (O3)**

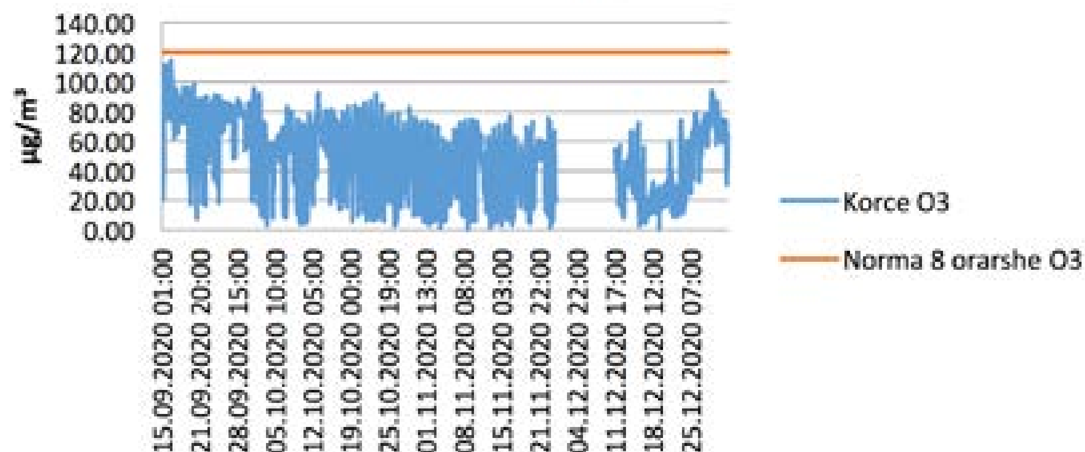
Ozoni i nivelit të ulët të Troposferës nuk emetohet direkt në Atmosferë , ai formohet si rezultat e zinxhirit të reaksioneve kimike me gazet pararendëse të emetuara në Atmosferë si NOx, , CO , NMVOCs dhe CH4.në prani dhe të rrezatimit diellor.

Niveli i lartë i ozonit mund të shkaktojë problem të shëndetit respirator duke zvogëluar funksionimin e mushkërive, përkeqësimin e astmës dhe sëmundje të tjera të mushkërive deri ne vdekje të parakohshme.

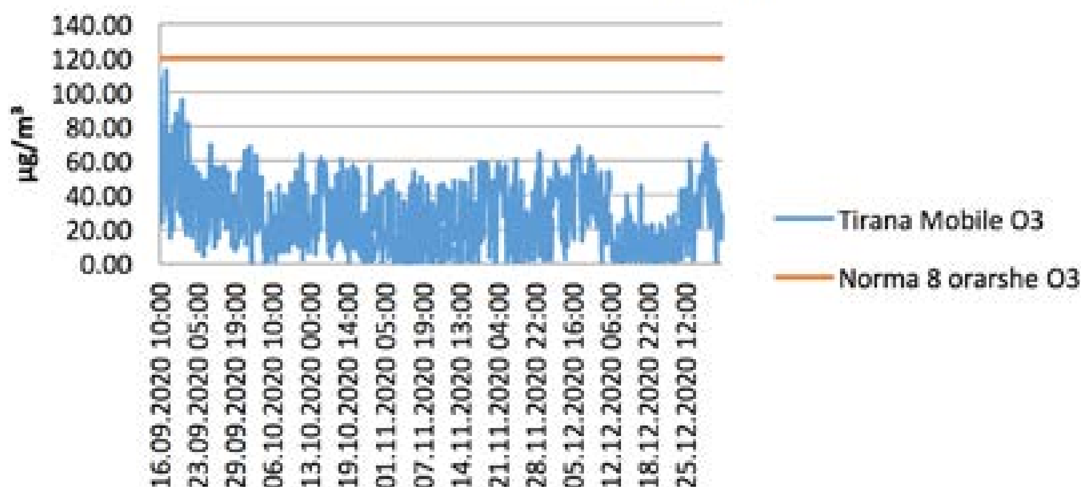

Kemi tejkalim në muajin Tetor, ku vlera e monitoruar është 136.69 µg/m³ nga 25 që është numri i lejuar i ditëve mesatare të marrë mbi 3 vjet.

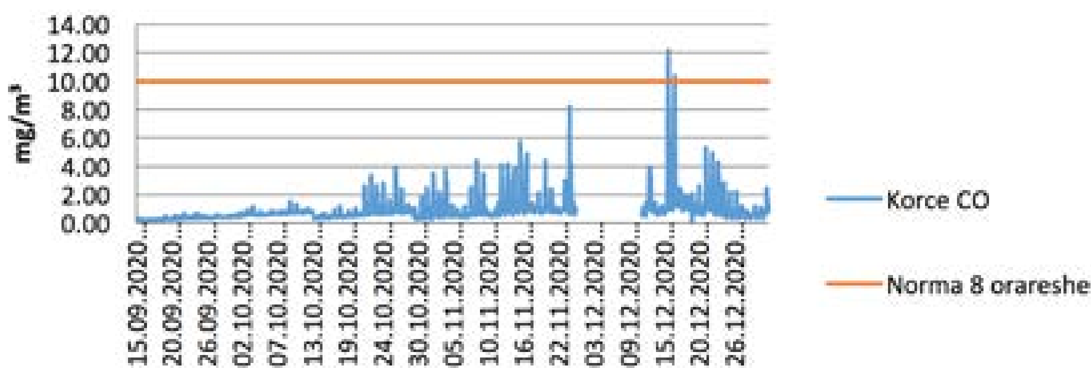

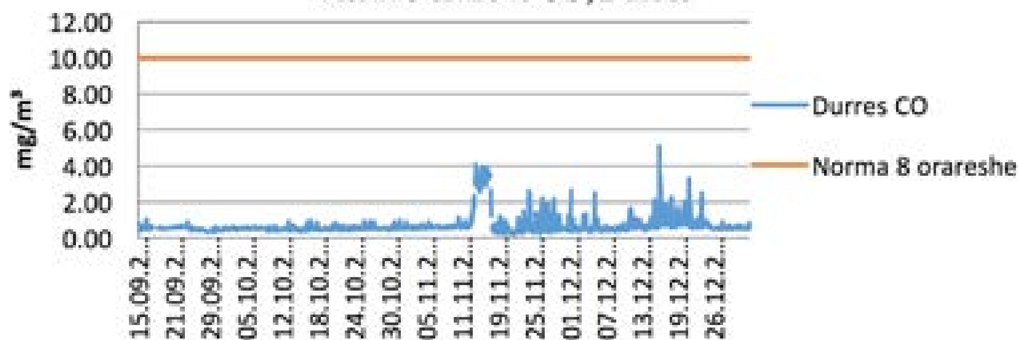
Në qytetet Elbasan, Korçë dhe Tiranë nuk kemi tejkalim të vlerave limite 8 orare.

- **CO (monoksidi i karbonit)**

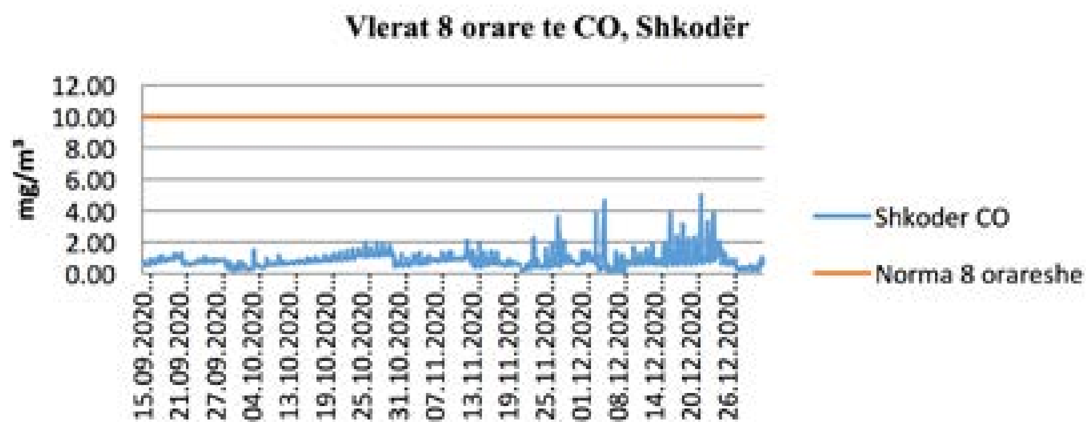
Monoksidi i Karbonit(CO) emetohet në Atmosferë për shkak të djegjes jo të plotë të lëndës djegëse. Burimet kryesor të shkarkimit të CO në ajer janë: transporti rrugor, bisnesi, shtëpitë dhe industria.

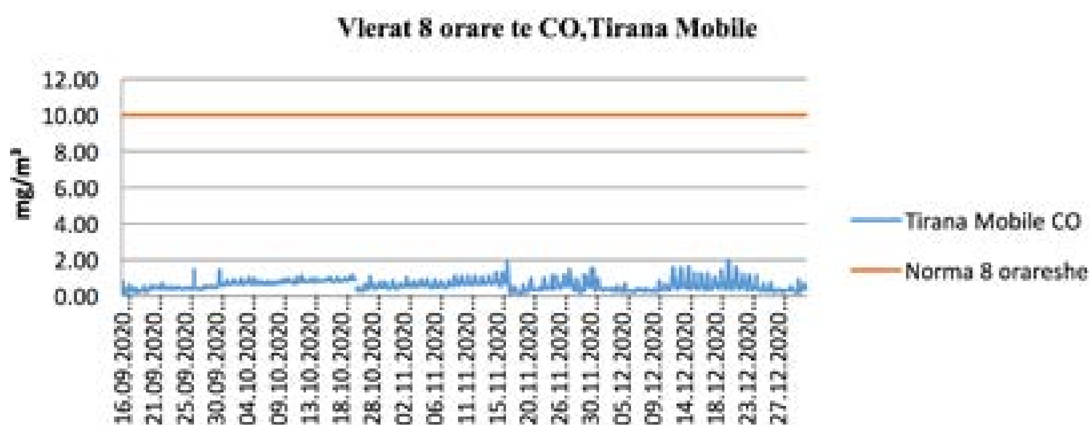
Monoksidi i karbonit (CO) është një ndotës që në nivele të larta mund të shkaktojë probleme në zemër dhe të dëmtojë sistemin nervor. Po ashtu mund të shkaktojë dhimbje kokë, marrje-mëndsh dhe lodhje.

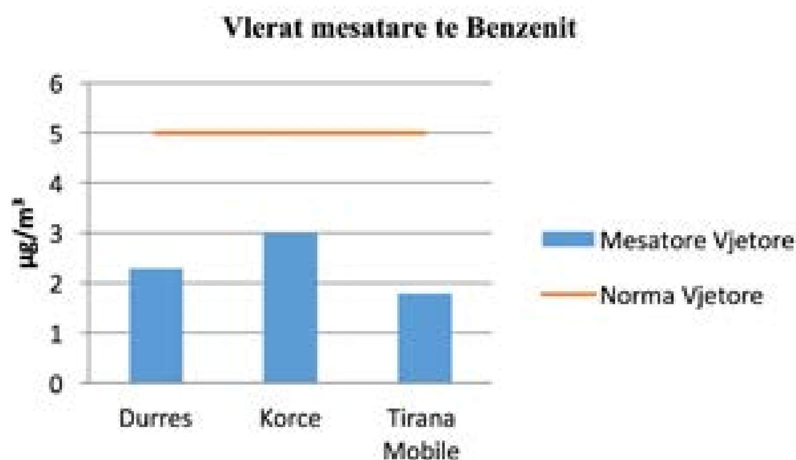

Vlerat 8 orare më të larta janë monitoruar në stacionin e Korçës në muajin Dhjetor 2020.
Vlera më e lartë 8 orare është 12.13 mg/m³ në datën 15.12.2020 , nga 10 µg/m³ që është norma 8 orare e BE. Në stacionet e tjera nivelet e CO janë më të ulëta se vlera limite 8 orare e BE .

BENZENI

NMVOCs (Komponimet volatile organike pa metan) prodhojnë oksidant fotokimik në reaksion me NOx. në prezencë të rrezatimit diellor. Komponimet organike antropogjene emetohen nga burime të ndryshme përfshi përdorimin e bojrave , transporti rrugor dhe përdorimi i solventeve të ndryshme. NMVOCs përfshijnë kimikate të ndryshme si benzene (C_6H_6)dhe 1,3 butadiene rrezikojnë direkt shëndetin e njeriut, gjithashtu janë dhe pararendës të ozonit të nivelit të ulët të Atmosferës.

Vërejmë se nuk kemi tejkalim në asnjë nga stacionet e monitoruar te vlerës limite vjetore të BE.

Nivelet më të larta të benzenit, janë monitoruar në stacionin e Korçës sidomos në periudhën Nëntor-Dhjetor.

3. CILËSIA E LËNDËVE DJEGËSE PËR VITIN 2020

Një nga faktorët kryesor që ndikon në cilësinë e ajrit urban është dhe cilësia e lëndës djegëse që përdoret për mjetet e transportit apo për qëllime të tjera. Për këtë arsye duhet të kryhen kontrolle të cilësisë së tyre për përmbushjen e standarteve .

Kontrolli për respektimin e standardeve shtetërore për cilësinë e naftës dhe të nënprodukteve të saj, realizohet në zbatim të pikës 2 të nenit 23 të ligjit nr.8450, datë 24.04.1999 "Për përpunimin, transportimin dhe tregtimin e naftës, gazit dhe nënprodukteve të tyre", të ndryshuar, VKM nr.147, datë 21.03.2007 "Për cilësinë e lëndëve djegëse, benzen dhe diezel", VKM nr.429, datë 26.16.2019 "Për cilësinë e disa lëndëve të djegshme, të lëngëta, për përdorim termik, civil dhe industrial, si dhe përdorim në mjetet e transportit ujor (detar, lumor dhe liqenor)". Urdhërit të ministrit nr.6, datë 09.01.2015 "Për kontrollin e standarteve teknike të naftës dhe nënprodukteve të saj, procedurat dhe tarifat përkatëse" dhe udhëzimit nr.3492, datë 30.04.2015 "Për koordinimin ndër-institucional të procedurave standarte të kontrollit cilësor dhe fiskal të naftës bruto dhe nënproduktet e saj në Republikën e Shqipërisë."

Kontrolli i rregullt i cilësisë së produkteve të naftës, përfshin përcaktimin e vetive fizike dhe kimike të nënprodukteve të naftës sipas kërkesave të standarteve shtetërore ekzistuese, parandalimin e falsifikimit të cilësisë gjatë transportimit, ruajtjes dhe tregtimit, përdorimit dhe justifikimin e markave të përdorura të produkteve që subjektet kanë vendosur në tabelat e shitjes etj.

Inspektoriati Shtetëror Teknik Industrial (ISHTI) kryen marrje mostre për kontroll cilësor në dogana para zhdoganimit të produkteve të naftës të klasifikuara për tregtim sipas kategorive përkatëse.

Shtimi i qëllimshëm i ndotësve që mund të kryhen gjatë shpërndarjes, është i vështirë të identifikohet nëse nuk bëhen analizat laboratorike dhe monitorohen me kujdes.

Në vendin tonë, me përjashtim të rafinerive të naftës që kanë laborator operacional, të gjitha shoqëritë e tregtimit nuk kanë laboratore dhe nuk kontrollojnë cilësinë e nënprodukteve të naftës.

Gjatë këtij viti janë marrë për kontroll cilësor para zhdoganimit gjithsej 17354128 Ton hidrokarbure nga të cilat 1643674 Ton janë nga importi dhe 94454 Ton nga rafineritë e vendit tonë. Për vitin 2020 ka rritje të sasisë së zhdoganimit në sasinë 108428 ton ose 7%.

Në vitin 2020 kanë ushtruar veprimtari, rafineritë e përpunimit të naftës bruto Uzina e Përpunimit të Naftës, Fier dhe subjekti RBH Belinë-sh.a në Elbasan, ndërsa rafineria e Përpunimit të Naftës në Ballsh dhe rafineria e naftës AM-OIL në Lushnje, nuk kanë ushtruar aktivitet, dhe si rrjedhojë ka patur rënie në masën 43%.

Në sasitë e mësipërme përfshihen edhe sasitë që janë bërë ri-eksport nga territori shqiptar. Në terminalin e Porto Romanos janë importuar 1473527 Ton, në (Petrolifera Italiana-Albanese) PIA Vlorë 132387, në Shëngjin 10767 Ton nënprodukte nafte, nga pikat doganore tokësore janë importuar 2752.830 Ton. Nga rafineritë e vendit tonë janë prodhuar 115694 Ton.

Janë inspektuar subjektet e tregtimit me shumicë për kontroll cilësor dhe marrje mostra me tarifë për cdo 4-mujor, në vitin 2020 kanë ushtruar veprimtari 150 subjekte sh.a.

Është ushtruar kontroll çdo 4-muaj në gjithë depozitat e shoqërive të tregtimit me shumicë të naftës, gazit dhe nënprodukteve të tyre. Janë inspektuar subjektet e tregtimit me shumicë dhe stacionet e karburanteve të shitjes me pakicë, për kontroll cilësor për produktet e tregtimit në depozitat dhe stacionet e shitjes së karburanteve.

Stacionet e karburantit janë zgjedhur duke bërë një analizë të indeksit demografik. Gjithsej janë analizuar 21 mostra për vitin 2020.

Janë inspektuar subjektet për palë të tretë ku janë marrë mostra për kontroll cilësor. Gjithsej janë analizuar 18 mostra për vitin 2020.

Për qëllime të kontrollit operacional dhe marrjes së informacionit për cilësinë e nënprodukteve të naftës në çdo vendndodhje, është vënë në punë auto-laboratori mobile i cili ka funksionuar normalisht. Gjatë vitit 2020 janë kryer 66 analiza laboratorike në akset kryesore rrugore, nga të cilat 28 në benzinë dhe 38 gazoil.

- **Cilësia e lëndëve djegëse**

Benzina

Sasia e benzinës e cila konsumohet nga mjetet e transportit në vëndin tonë furnizohet nga tregu rajonal dhe kryesisht nga rafineria e naftës në Itali. Janë importuar 79583 Ton dhe janë marrë gjithsej 1897 mostra. Gjatë periudhës së mostrimit benzina rezultoi në përputhje me standartet shtetërore dhe rregulloret mjedisore. Nga analizimi në laborator asnjë mostër nuk rezultoi me numër oktani të ulët dhe përmbajtje oksigjenatesh nën standartet shtetërore. Përmbajtja e oksigjenateve lidhet drejtëpërdrejtë me numrin e oktanit, numri i oktanit lidhet me aftësinë e benzinës për tu djegur pa goditje e normalisht në motor dhe gjenerimin e energjisë gjatë djegies së saj.

Gazoil

Sasia e importuar gjatë këtij viti është 1053635 Ton dhe janë marrë gjithsej 2228 mostra. Vlera mesatare e numrit të cetanit gjatë kësaj periudhe ishte 51.8 njësi. Edhe në rastet kur ka patur rënie nën këtë vlerë, indeksi i cetanit ka plotësuar rregulloret mjedisore. Përmbajtja e squfurit për produktin gazoil është në tejkalim të standartit në 2 raste, në vlerën nga 10-37 ppm. Kjo mendojmë se ka ardhur nga gjëndja e produktit të ndotur në tubacione dhe depozita kur ato nuk kanë qënë në funksionim. Pika e flakërimit është në shkelje të standardit shtetëror në një rast, në vleren 39oC nga 55oC që është vlera minimale.

Lënda djegëse

Në lëndët djegëse që përdoren në industri dhe mjetet e lundrimit detar, inspektimi dhe testimi kanë patur si objektiv, që lëndët djegëse të jenë në përputhje me standardin S SH UNI 6571/2011 dhe Direktivën e Squfurit të BE 1999/32. Gjatë vitit 2020 janë marrë gjithsej 29 mostra lëndë djegëse për kontroll cilësor. Sasitë e lëndës djegëse të prodhuara në Rafineritë e Fierit dhe Elbasanit, të cilat kanë rezultuar me përmbajtje squfuri më të lartë se 1% janë eksportuar. Gazoil me përmbajtje më të vogël se 0.1% nuk është importuar.

Gaz i lëngët

Gjatë vitit 2020 janë importuar 329250 milje ton GLN, për të cilat janë marrë gjithsej 777 mostra.
Miratimi i standardit të gazit të lëngët si rregull teknik i detyrueshëm për zbatim,me VKM nr.429, datë 26.06.2019 disiplinon tregtimin e tij sipas kushteve klimaterike të vendit tonë.
Tensioni i avujve të këtij produkti përcaktohet nga raporti propan/butan.

4. SHKARKIMET NË AJËR

Sasia e gazit CO2 të emetuar në ajër nga përdorimi i karburantit fosil gjatë vitit 2020 ishte 5,545 ton ose 566 ton më pak se në vitin 2019. Në masën 97 % këto emetime u shkaktuan nga mjetet e transportit, 2 % nga sistemet që përdorim për ngrohje/ftohje dhe 1 % nga mjetet që përdorim për prodhimin e energjisë elektrike.

- **Inventari Kombëtar – Angazhimet Ndërkombëtare**

Raportimi i të dhënave të emetimit kërkohet nga Organi Ekzekutiv i Konventës për Ndotjen Ndërkufitare të Ajrit me rreze të gjatë (CLRTAP) për të përmbushur detyrimet në lidhje me strategjitë dhe politikat në përputhje me zbatimin e Protokolleve sipas Konventës. Palët duhet të përdorin procedurat e raportimit dhe u kërkohet të paraqesin emetimet vjetore kombëtare të oksideve të azotit (NOx), përbërjeve organike të paqëndrueshme jo-metane (NMVOC), dioksidit të squfurit (SOx), amoniakut (NH3), monoksidit të karbonit (CO), grimcave të pluhurit (PM), metale të ndryshme të rënda (HM) dhe ndotës organikë të qëndrueshëm (POP).

Kombet e Bashkuara, Komisioni Ekonomik për Evropën (UNECE), miratoi Konventën LRTAP në 1979. Konventa LRTAP hyri në fuqi në 1983 dhe është zgjeruar nga tetë protokolle specifike.
Raportimi i të dhënave të emetimit kërkohet në mënyrë që të përmbushen detyrimet në lidhje me kërkesat e përgjithshme të Konventës LRTAP dhe gjithashtu për të qenë në përputhje me kërkesat specifike të raportimit sipas protokolleve sipas Konventës. Protokollet LRTAP me kërkesat e raportimit janë:

- Protokolli i Helsinkit 1985 për zvogëlimin e emetimeve të squfurit ose fluksit ndërkufitar të tyre;
- Protokolli i Sofjes 1988 lidhur me kontrollin e emisioneve të oksideve të azotit ose të tyre flukse ndërkufitare;
- Protokolli i Gjenevës i vitit 1991 mbi kontrollin e emetimeve të përbërjeve organike të paqëndrueshme ose flukset ndërkufitare të tyre;
- Protokolli i Oslos 1994 për zvogëlimin e mëtejshëm të emetimeve të squfurit;
- Protokolli i Aarhusit 1998 për metalet e rënda dhe versioni i tij i ndryshuar në vitin 2012;
- Protokolli i Aarhusit i vitit 1998 mbi ndotësit organikë të qëndrueshëm dhe versioni i tij i ndryshuar në vitin 2009;
- Protokolli i Gothenburgut i vitit 1999 për të ulur acidifikimin, eutrofikimin dhe ozonin në nivelin e tokës, dhe versionin e tij të ndryshuar në vitin 2012.

Për Shqipërinë, statusi i ratifikimit të Konventës LRTAP dhe Protokollet e saj tregohet më poshtë:

Konventa për ndotjen ndërkufitare të ajrit me rreze të gjatë (LRTAP) (Gjenevë, 1979):

Shqipëria iu bashkua Konventës për Ndotjen Ndërkufitare të Ajrit me Afat të Gjata në 2005 me Ligjin Nr. 9425, datë 06.10.2005. Në vitin 2009, Shqipëria ratifikoi Protokollin për Kontrollin e Emetimeve të Oksideve të Azotit ose Flukset Ndërkufitare të tyre, dhe Protokollin për Reduktimin e Emetimeve të Squfurit ose flukset e tyre ndërkufitare me të paktën 30 për qind dhe në 2011, ajo aderoi në Protokollin për Financimi afatgjatë i programit bashkëpunues për monitorimin dhe vlerësimin e transmetimit me rreze të gjatë të ndotësve të ajrit në Evropë (EMEP). Shqipëria ratifikoi Protokollin e Gothenburgut më 3.11.2011 (Ligji nr. 10 476/2011) por nuk është akoma palë në Protokoll, pasi nuk ishte në gjendje të propozonte ulje ambicioze të emetimeve përsëri në 2011.
Ligji për Mbrojtjen e Cilësisë së Ajrit të Ambientit përcakton përgjegjësitë e autoriteteve kompetente, përshkruan mënyrën e informimit publik mbi cilësinë e ajrit dhe siguron bazën ligjore për rregullimin e vlerësimit të cilësisë së ajrit dhe zvogëlimin e ndotjes së ajrit nga burime të lëvizshme dhe produkte të caktuara, zhvillimin e ajrit planet e cilësisë dhe pjesëmarrjen e publikut në këto procese, raportimin mbi zbatimin e ligjit dhe shkeljet administrative.
Ligji Nr. 8450, datë 24.02.1999, "Për përpunimin, transportimin dhe tregtimin e naftës, gazit dhe nënprodukteve të tyre", rregullon licencimin e subjekteve të ligjshme që ushtrojnë përpunimin, transportimin dhe tregtimin e naftës bruto, gazit natyror dhe nënprodukteve të tyre.
Transpozimi i acquis në këtë nën-kapitull konsiderohet i avancuar.

Marrëveshjet institucionale, ligjore dhe procedurale

Sipas VKM Nr. 162/2020 "Për rregullat për përgatitjen, miratimin, rivlerësimin dhe zbatimin e programeve kombëtare për zvogëlimin e emetimeve në ajër"; Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) e Shqipërisë është njësia e vetme kombëtare përgjegjëse për:

- Përgatitja e inventarëve vjetorë të emisioneve kombëtare të emisioneve të ndotësve të përmendur në Shtojcën I të këtij Vendimi;
- Përgatitja e raporteve vjetore të inventarit informues;
- Përgatitja e parashikimeve të shkarkimeve duke filluar nga viti 2020;
- Përgatitja e inventarëve kombëtarë të emetimeve hapësinore dhe inventarëve të burimeve të mëdha, duke filluar nga viti 2020;

AKM ka përgjegjësinë e përgjithshme dhe i paraqet raportin e inventarit Konventës për Ndotjen Ndërkufitare të Ajrit me rreze të gjatë (CLRTAP).
Brenda AKM-së, ekspertë nga departamente të ndryshme po kontribuojnë, ekspertë nga Sektorit i Informacionit, GIS dhe Regjistrat Mjedisorë (RSHTN), monitorimi, analiza dhe raportimi, po përpilojnë dhe raportojnë inventarin. Të dhënat e nevojshme për përgatitjen e inventarit sigurohen nga:

- Operatorët industriale,
- Zyra e Statistikave (INSTAT),
- Ministria e Financave dhe Ekonomisë,
- Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural,
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë,
- Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale,
- Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore.
- AlbControl

Agjencia Kombëtare e Mjedisit me ndihmën e ekspertëve të Agjencisë Austriake të mjedisit ka arritur të llogarisë Inventarin e Shkarkimeve (emetimeve) në ajër për vitin 2019. Ky inventar është llogaritur me anë të metodologjisë EMEP/MEP 2019, TIER 1.

Identifikimi i kategorive kryesore është përgatitur në përputhje me manualin e inventarit të emetimeve të ndotësve të ajrit EMEP / EEA 2019. Ajo përcakton që një kategori kryesore është ajo që i jepet përparësi brenda Sistemit Kombëtar, sepse vlerësimi i saj ka një ndikim të rëndësishëm në inventarin total të emetimeve të ndotësve të ajrit në një vend në drejtim të nivelit absolut të emetimeve, trendit të emetimeve ose të dyjave.
Kategoritë kryesore sipas ekuacionit të mëposhtëm janë ato që, kur përmblidhen së bashku në rend zbritës të madhësisë, shtojnë deri në 80% të shumës së të gjithë Lx, t ose ndonjë kategori që plotëson pragun e 80% në çdo vit të Vlerësimit të Nivelit (LA) ose në Vlerësimin e Trendit (AT) konsiderohet si një kategori kryesore.
Identifikimi i kategorive kryesore përbëhet përgjithësisht nga disa hapa.

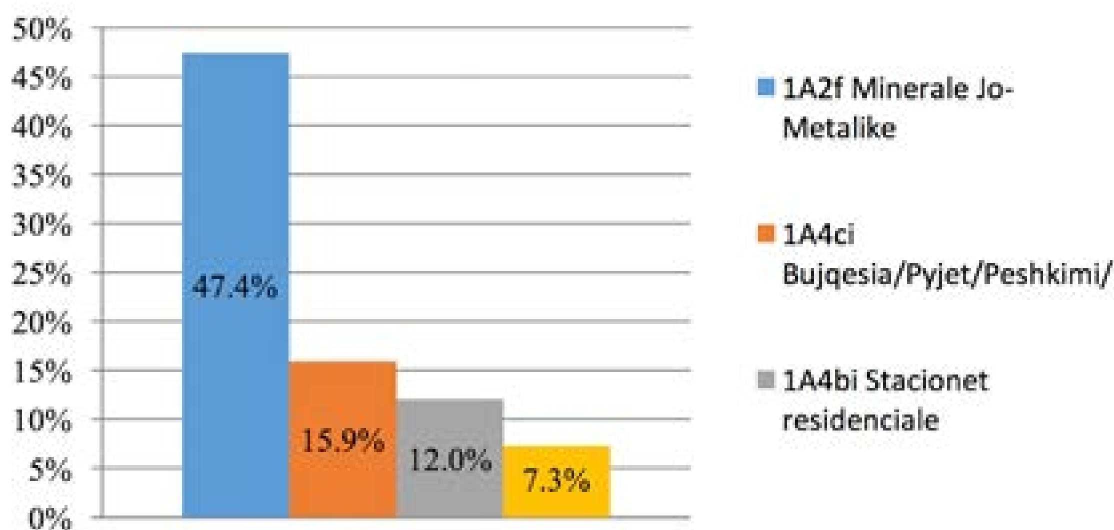
- Identifikimi i kategorive
- Vlerësimi i Nivelit (Qasja 1)
- Vlerësimi i Trendit (Qasja 1)
- Konsiderata cilësore

Po të vëme re nga tabela ndotësit kryesor janë oksidet e squfurit dhe oksidet e azotit. Oksidet e squfurit vijnë kryesisht nga burimet pikësore në industrinë e prodhimit dhe ndërtimit, nga mineralet jo metalike, ndërsa në oksidet e azotit kontribuojnë edhe bujqësia me anë të peshkimit kombëtar si dhe makinave bujqësore, banimi resident si dhe burimet pikësore për prodhimin e produkteve ushqimore dhe pijeve joalkoolike.

Komponenti	Kategoritë kryesore (Të renditura nga lartë-poshtë në të ulët dhe nga e majta në të djathtë)						Shuma Total
SOx	1A2f (91.7%)						91.7%
NOx	1A2f (40.9%)	1A4ciii (13.7%)	1A4ci (13.7%)	1A4bi (10.4%)	1A2e (6.3%)		85.0%
NH3	3B1a (46.0%)	3B2 (12.5%)	3B4gi (12.0%)	3B4d (6.1%)	3B4gii (5.4%)		82.1%
NMVOC	1A4bi (31.2%)	3B1a (25.7%)	1A2f (8.4%)	3B4gi (8.3%)	3B4d (4.7%)	3B1b (3.6%)	81.9%
CO	1A4bi (66.5%)	1A2f (26.9%)					93.5%
TSP	1A4bi (52.8%)	1A2f (14.6%)	3B4gi (12.2%)	3B1a (5.6%)			85.1%
PM10	1A4bi (63.8%)	1A2f (17.5%)					81.3%
PM2.5	1A2f (80.0%)	1A2gviii (10.3%)					90.2%
Pb	1A2f (81.3%)						81.3%
Hg	1A2f (81.4%)						81.4%

Komponenti	Kategoritë kryesore (Të renditura nga lartë-poshtë në të ulët dhe nga e majta në të djathtë)						Shuma Total
Cd	1A4bi (59.0%)	1A2f (14.1%)	1A4ci (7.7%)				80.8%
DIOX	1A4bi (65.9%)	1A2f (28.8%)					94.8%
PAH	1A4bi (87.2%)						87.2%
HCB	1A4bi (61.7%)	1A2f (13.2%	1A4ai (7.4%)				82.3%

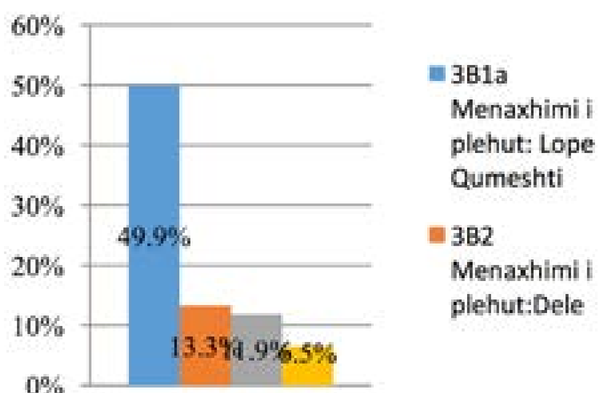

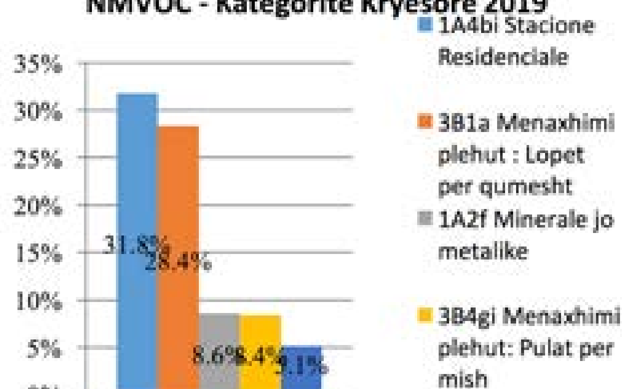

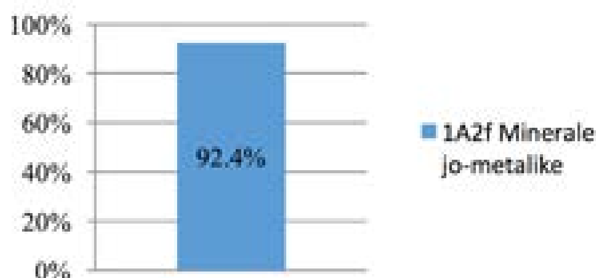
NOx – Kategoria kryesore 2019

Sasia totale e NOx e llogaritur në 1990 ka qenë15.03 kton ndërsa në 2019 është reduktuar me 5.36 9 Kton.

Sasia totale e NH3 në vitin 1990 ka qenë 126.18 kton ndërsa në 2019 është reduktuar me 19.65 Kton. Ndotja më e madhe vjen si rezultat i plehut të krijuar nga lopët për qumësht, delet, pulat dhe dhitë.

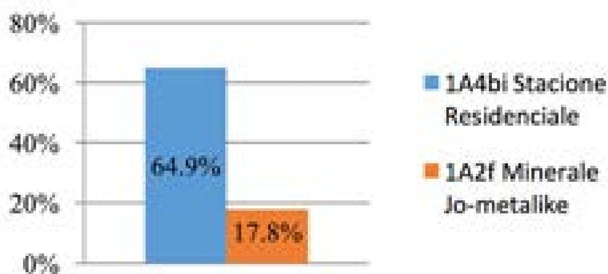

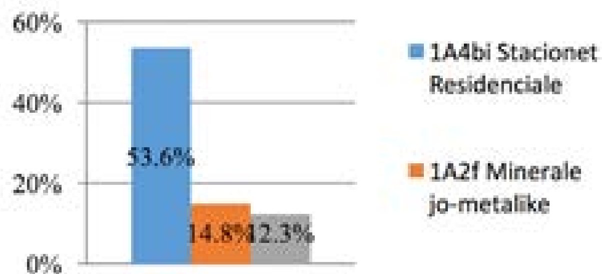

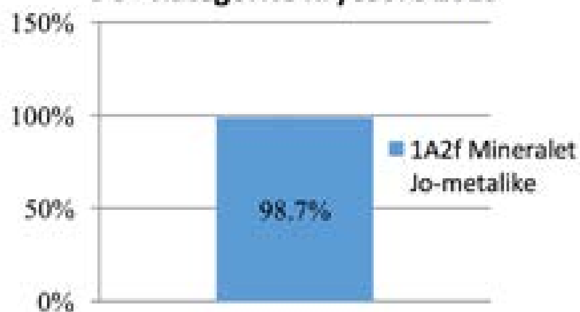

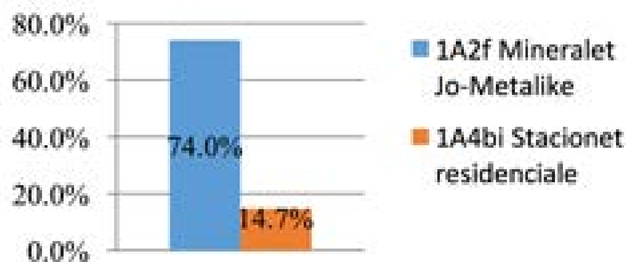

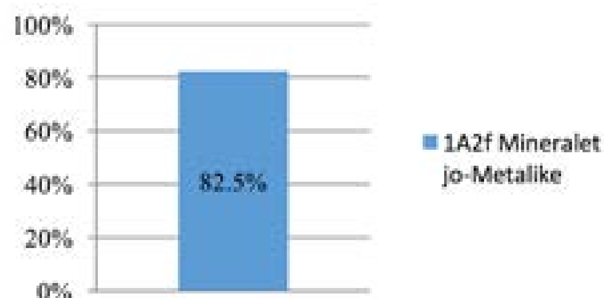

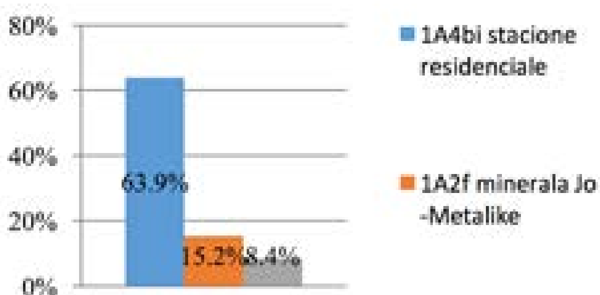

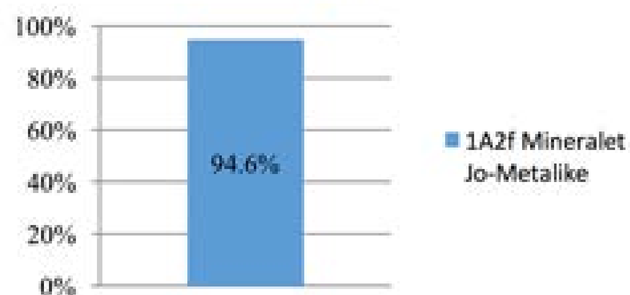

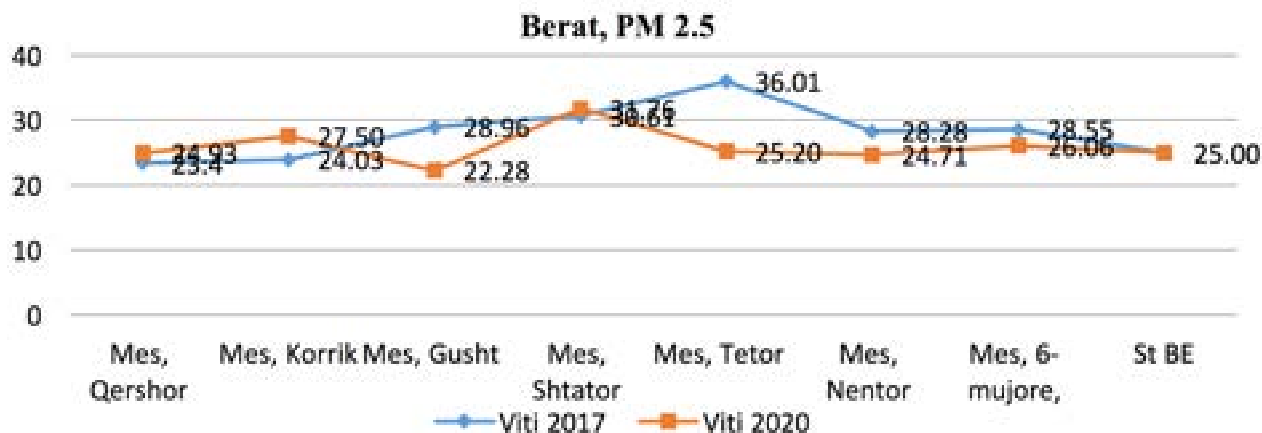

Siç vërehet edhe nga grafikët aktiviteti kryesor i cili ndikon në sasinë e emetimeve në ajër në vendin tonë është kryesisht prodhimi dhe përpunimi i mineraleve jo metalike si stacionet rezidenciale, por nuk mund të lemë pa përmendur edhe menaxhimin e plehut nga mbarështimi i kafshëve si lopë për qumësht, dele, dhi, dhe pularitë.

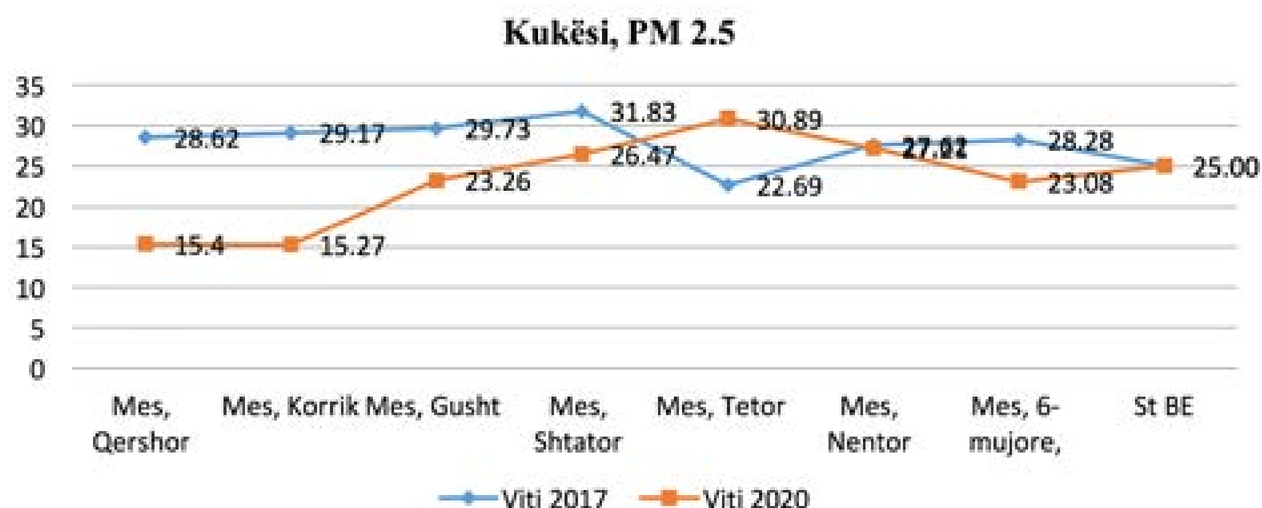
TENDENCA NË VITE

Trendi i vlerave të PM 2.5 për qytetet Berat, Kukës, Gjirokastër krahasuar me vitin 2017

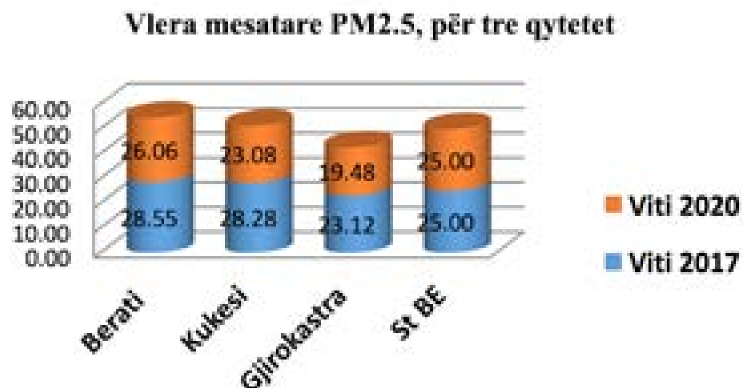

Vlera më e lartë e PM 2.5 rezulton gjatë vitit 2017 (28,55 ug/m3) krahasuar me vitin 2020 (26,06 ug/m3), por në të dy vitet ka tejkalim të standardit të BE. Vlera më e lartë vërehet gjatë muajit Tetor 2017 (36,01 ug/m3).

Për qytetin e Kukësit vlerat më të larta vërehen gjatë muajit Shtator 2017 (31,83 ug/m3) dhe gjatë muajit Tetor 2020 (30,89 ug/m3). Tejkalim të standardit ka në vitin 2017 me vlerë mesatare (28,28 ug/m3)

Për qytetin e Gjirokastrës në të dy vitet e marra në studim, vlera mesatare rezulton nën normën e lejuar përkatësisht: viti 2017 **(23,12 ug/m3)** dhe viti 2020 **(19,48 ug/m3)**. Vlera më e lartë vërehet gjatë muajit Gusht 2017 **(31,97 ug/m3)**.

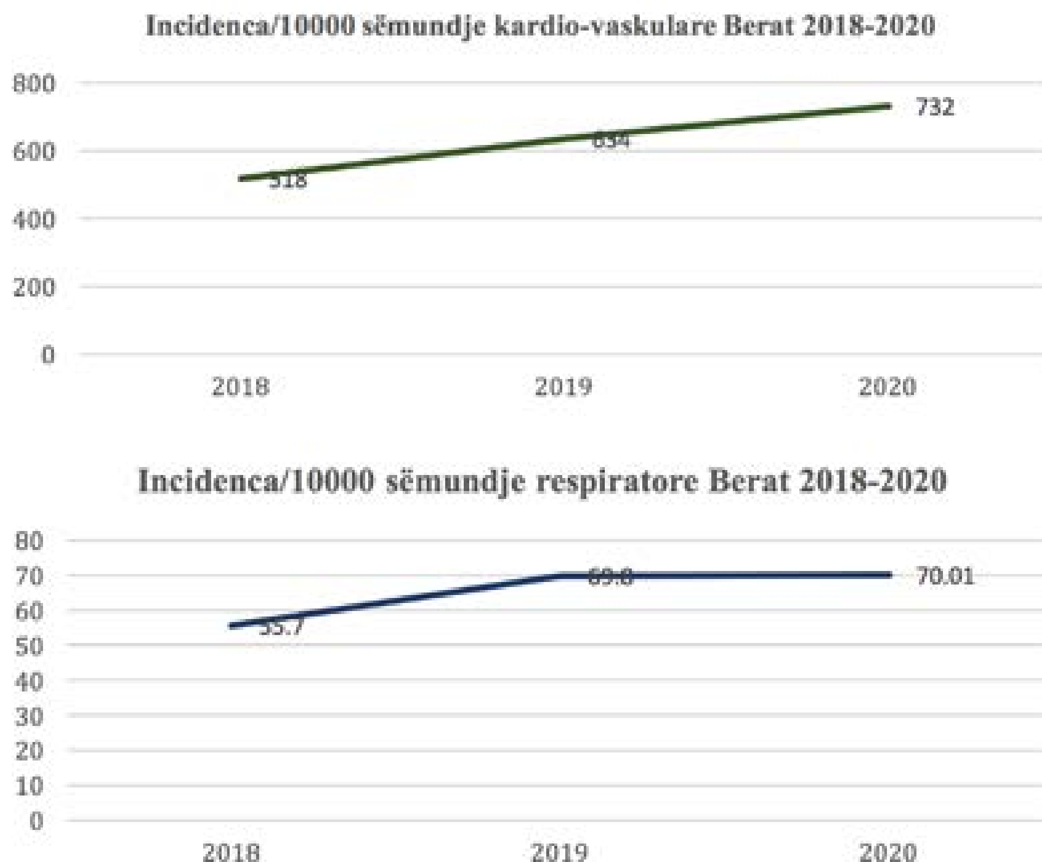
Vlerat më të larta me tejkalim të vlerës normë, rezultojnë gjatë vitit 2017 në Berat dhe në Kukës. Ndërsa ne vitin 2020 e tejkalon vlerën normë të standardit vetëm qyteti i Beratit (26,06 ug/m3).Pra kemi përmirësim të situatës për të tre qytetet ku vlerat e PM 2.5 në vitin 2020 janë ulur krahasuar me vitin 2017.

SËMUNDSHMËRIA RESPIRATORE DHE KARDIO-VASKULARE.

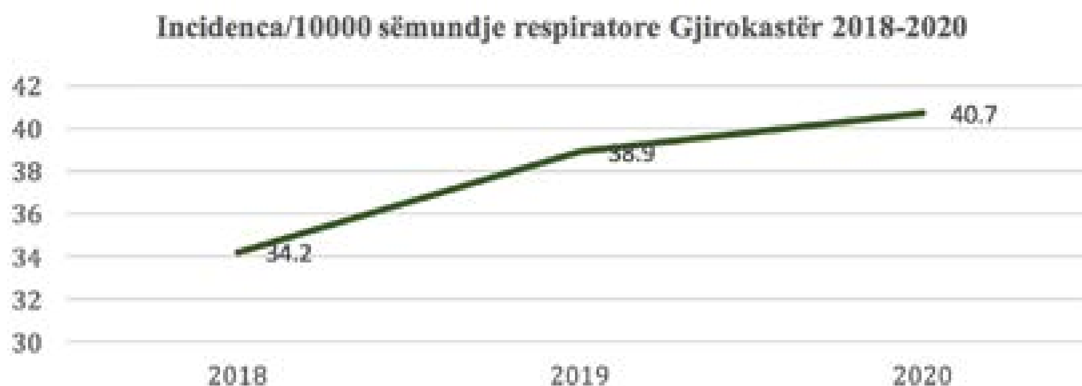
Ndotja e ajrit urban ndikon në shëndetin e njerëzve duke shkaktuar sëmundje të ndryshme.
Vlerësimi i sëmundshmërisë respiratore dhe kardiake është realizuar për periudhën 2018-2020 për qytetet Berat, Kukës dhe Gjirokastër, ku është kryer monitorimi i ajrit.
Në grafikët e mëposhtëm paraqiten rezultatet për tre qytetet për incidenca/1000 banorë e sëmundshmërisë respiratore dhe kardio-vaskulare.

BERAT

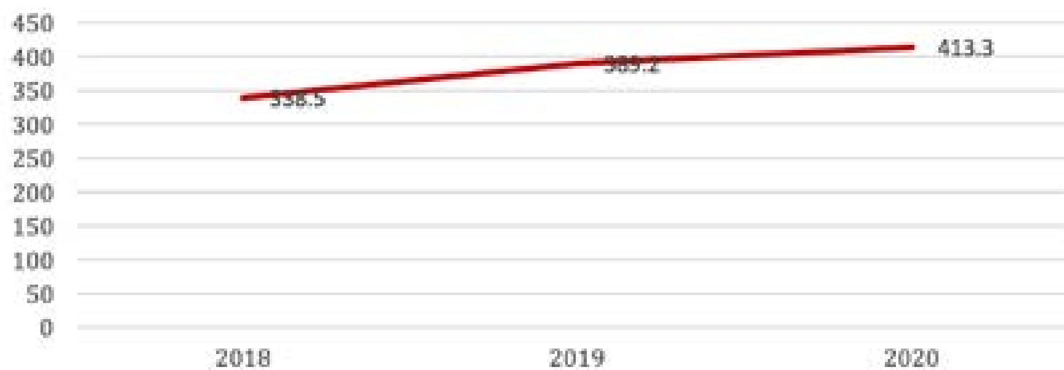

Në Berat niveli i sëmundshmërisë respiratore ka ardhur në rritje nga 2018 në 2020
Tendencë në rritje në këtë qytet tregojnë dhe sëmundjet kardio- vaskulare .

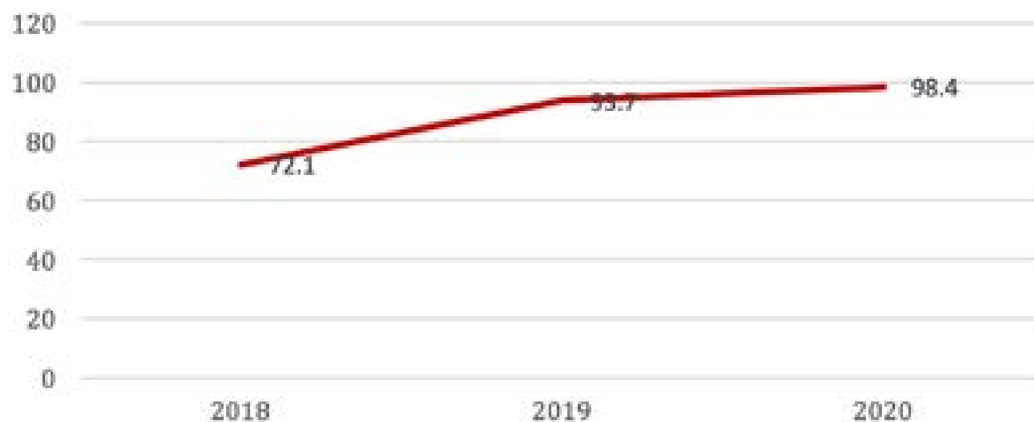
GJIROKASTËR

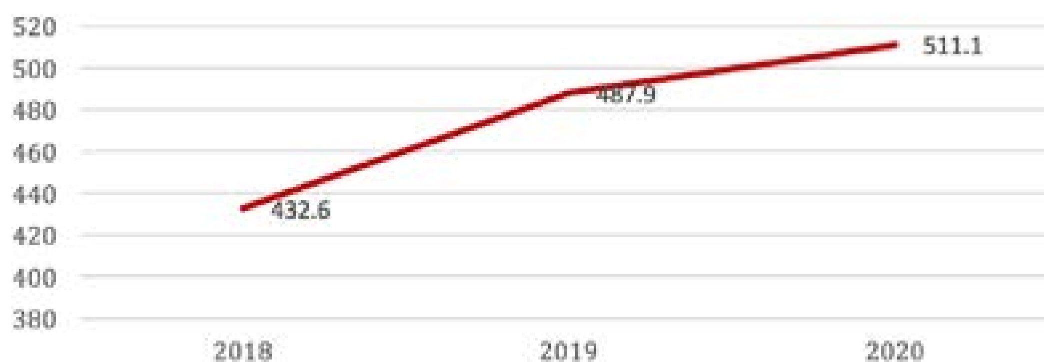

KUKËS

Frekuenca e hasjes së sëmundshmërive respiratore dhe kardio vaskulare në Kukës ka ardhur në rritje nga viti 2018 deri në 2020.

Duke krahasuar nivelet të sëmundshmërisë kardio -vaskulare shihet se nivelin më të lartë për të tre Qyteti i Kukësit ka nivelin më të ulët të ndotjes së ajrit, por ai shpreh një incidencë më të lartë te semundjeve respiratore krahasuar me rrethet Berat dhe Gjirokastër, kjo e lidhur me faktorë të tjerë të cilët kanë ndikuar në rritjen e nivelit të kësaj sëmundjeje.

REKOMANDIME

Masat e nevojshme për menaxhimin dhe reduktimin e ndotjes së ajrit janë:

- Përmirësim të infrastrukturës rrugore, transportit dhe cilësisë së karburanteve.
- Shtim i numrit të makinave dhe autobusëve me karburante ekologjike në transport public.
- Kontroll të rreptë të shkarkimeve nga proçeset industrial.
- Promovim të burimeve të pastra dhe të rinovueshme të energjisë.
- Rritjen e sipërfaqeve të gjelbra.
- Marrje të masave nga djegiet e pakontrolluara të mbetjeve urbane.
- Reduktim të emetimeve nga ndërtimet dhe konstruksionet urbane.

◆ ◆ ◆

06

KAPITULLI VI

NDOTJA AKUSTIKE

KAPITULLI VI
NDOTJA AKUSTIKE

KAPITULLI VI
NDOTJA AKUSTIKE

Ndotja akustike është çdo lloj ndotje e shkaktuar nga zhurma e cila lë pasoja tek shëndeti i njeriut.

BURIMI I TË DHËNAVE

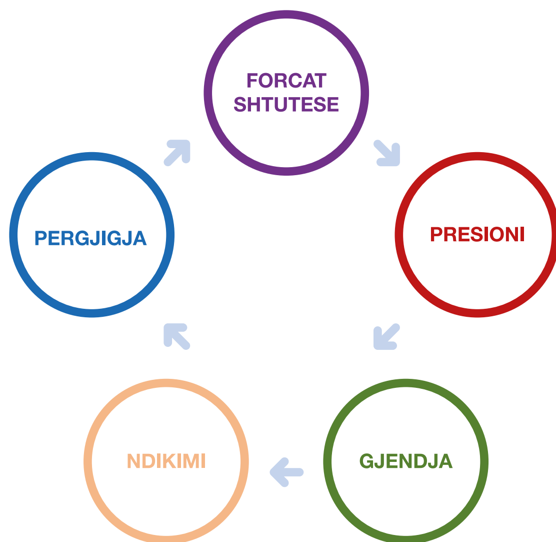
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit

RËNDËSIA

Çdo shtetas ka të drejtë të mbrohet dhe të përfitojë mbrojtje nga organet shtetërore nga efektet e dëmshme të zhurmës mjedisore. Mbrojtja zbatohet për zhurmën, ndaj së cilës njerëzit ekspozohen në mjedisin ku ndodhen, në zona të banuara, në mjediset e institucioneve publike, në parqe publike dhe hapësira të tjera, të qeta, çlodhëse, në zona të qeta në natyrë, në institucionet për fëmijë, institucione shëndetësore, arsimore, kulturore, fetare dhe në mjedise të tjera të ngjashme me to të cilat tejkalojnë nivelin e zhurmës që është përcaktuar si i lejueshëm për secilën nga zonat.
Kur tejkalohet niveli i zhurmave , organet shtetërore janë të detyruara të shqyrtojnë situatën dhe të kërkojnë marrjen e masave për zbutjen e atyre zhurmave. Masat konkrete ndërmerren në bazë të matjes, llogaritjeve dhe monitorimeve të nivelit të zhurmës.

NDIKIMI NË SHËNDET DHE MJEDIS

Gjenerimi i zhurmave ka efekte negative në shëndetin e njeriut si dhe në mjedis dhe për këtë duhen marrë masa mbrojtëse për zvogëlimin e nivelit të zhurmave në mjedis nëpërmjet ndërhyrjeve dhe të veprimeve, që merren ndaj burimit të zhurmës, si dhe në vendin e ndikimit të saj negativ, duke e sjellë atë në nivelin kufi.

Ndotja e zhurmës është zhurma shqetësuese me ndikim të dëmshëm në veprimtarinë e jetës njerëzore ose të kafshëve. Burimi i zhurmës në natyrë në mbarë botën shkaktohet kryesisht nga sistemet e transportit. Planifikimi i dobët urbanistik mund të shkaktojë ndotje akustike nëse ndërtimet industriale aktivitetet e të cilëve shkaktojnë zhurma, ndodhen në zonat e banuara. Ndotja e zhurmave ndikon në shëndetin psikologjik, mund të shkaktojë hipertension, nivele të larta të stresit, tringëllimë në veshët, humbje të dëgjimit, shqetësime gjumi dhe efekte të tjera të dëmshme.

Nivelet e larta të zhurmës mund të rezultojë në efekte kardiovaskulare dhe ekspozimi ndaj niveleve të moderuar të larta gjatë një periudhe të vetme tetë-orëshe shkakton një rritje statistikore në presionin e gjakut prej pesë deri në dhjetë pikë dhe një rritje në stres. Shkakton rritjen e incidencës së sëmundjes së arteries koronare .

VLERËSIMI

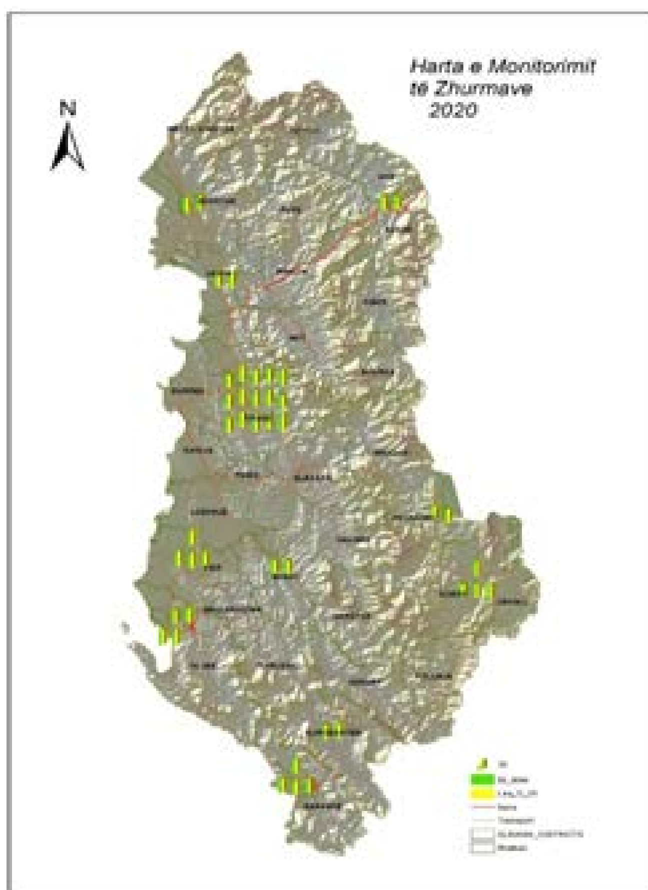
- **Përshkrimi i treguesit**

Zhurmë mjedisore" është çdo tingull, i padëshiruar apo i dëmshëm, i lëshuar nga veprimtaritë njerëzore, përfshirë zhurmën e lëshuar nga mjetet e transportit, nga trafiku rrugor, hekurudhor, ajror dhe nga sheshet ku zhvillohen veprimtari industriale,etj.
LAeq është ekuivalent i presionit akustik që matet për periudhën e ditës dhe natës.

GJENDJA

Vlerësimi i nivelit të zhurmave urbane bëhet duke u bazuar mbi normat e lejuara për periudhën e natës dhe ditës LAeq ditën (55dB) dhe LAeq natën (45dB).

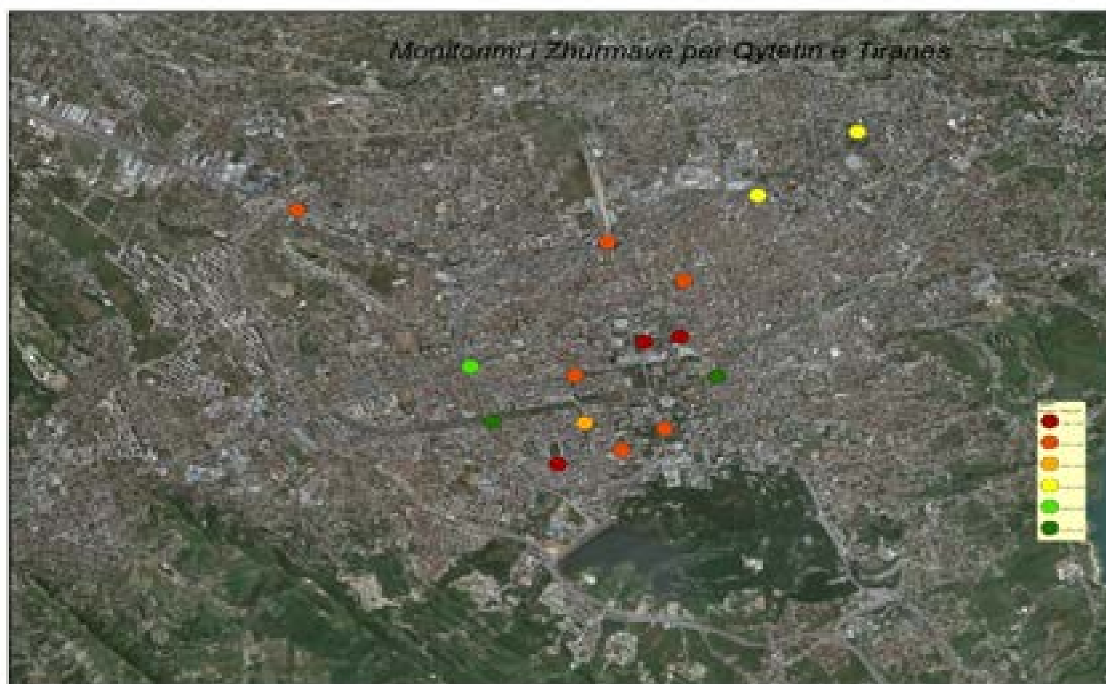

Në vlerësimin e nivelit të zhurmave urbane janë përfshirë 43 pika monitorimi në qytetet kryesore të vendit tonë si Tiranë, Vlorë, Fier, Korçë, Berat, Gjirokastër, Sarandë, Pogradec, Shkodër, Kukës dhe Lezhë. Monitorimi i zhurmave urbane është kryer për një kohë matje 24 orëshe dhe niveli ekuivalent i presionit akustik LAeq ditën u llogarit nga ora 06°°-23°° dhe LAeq për periudhën e natës nga ora 23°°- 06°°.

Matjet e zhurmave bëhen në mungesë të reshjeve, mjegullës dhe borës, shpejtësia e erës nuk duhet të jete më e lartë se 5 m/s. Zinxhiri i matjeve duhet të jetë në përputhje me kushtet meterologjike të periudhës në të cilën bëhen matjet.

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Tiranës**

Monitorimi i zhurmave për Laeq ditën dhe Laeq natën, në qytetin e Tiranës është realizuar në 15 pika monitorimi siç paraqiten më poshtë.

Kemi tejkalim të normës ditën në të gjitha stacionet me përjashtim të stacioneve “Rruga e Elbasanit” dhe “Kryqëzimi Vasil Shanto” ku nivelet e monitoruara nuk tejkalojnë normën ditën për arsye se monitorimi është kryer gjatë pandemisë. Nivelet më të larta ditën janë monitoruar në stacionet “Skënderbeu” ,”Stadiumi Dinamo” dhe “Partizani i Panjohur” ku kemi tejkalim të normës ditën me 24.7% , 23.9% dhe 26.8 %.

Niveli I zhurmave diten

dB

Laeq diten
Norma

Rruga e Elbasanit, Kryqëzimi "Vasil Shanto", Kryqëzimi "21 Dhjetori", Shkolla e bashkuar, Farmacia 10, Laprakë(Kryqezimi i Spitalit), Selvia, Stacioni I Trenit, Pallati I kongreseve, Ish bank Amerikane(Blloku), Skenderbeu, Drejtoria e Policise, Shkolla Edit Durham, Stadiumi Dinamo, Partizani I panjohur

Niveli i zhurmave natën

dB

laeq Naten
Norma

Rruga e Elbasanit, Kryqëzimi "Vasil Shanto", Kryqëzimi "21 Dhjetori", Shkolla e bashkuar, Farmacia 10, Laprakë(Kryqezimi i Spitalit), Selvia, Stacioni I Trenit, Pallati I kongreseve, Ish bank Amerikane(Blloku), Skenderbeu, Drejtoria e Policise, Shkolla Edit Durham, Stadiumi Dinamo, Partizani I panjohur

Bazuar në monitorimin e zhurmave natën në 15 stacionet e Tiranës , niveli është më i lartë se norma në të gjitha stacionet. Niveli më i lartë është monitoruar në stacionet “Laprakë (Kryqëzimi i Spitalit)” ku kemi tejkalim të normës 34%,”Stacioni i Trenit” dhe “Stadiumi Dinamo” 32%.

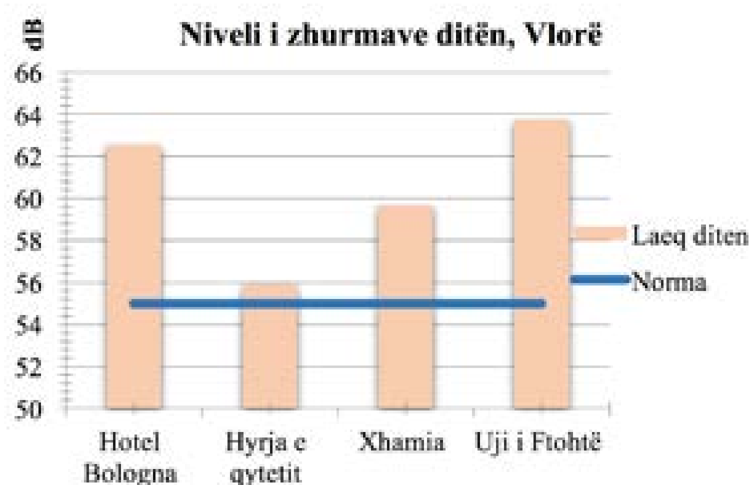
Ndërsa vlerat më të ulta krahasuar me normën natën janë monitoruar në stacionet “Rruga e Elbasanit”, “Shkolla e Bashkuar” dhe “Farmacia 10” me 16.2%, 9.4% dhe 14%.

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Vlorës**

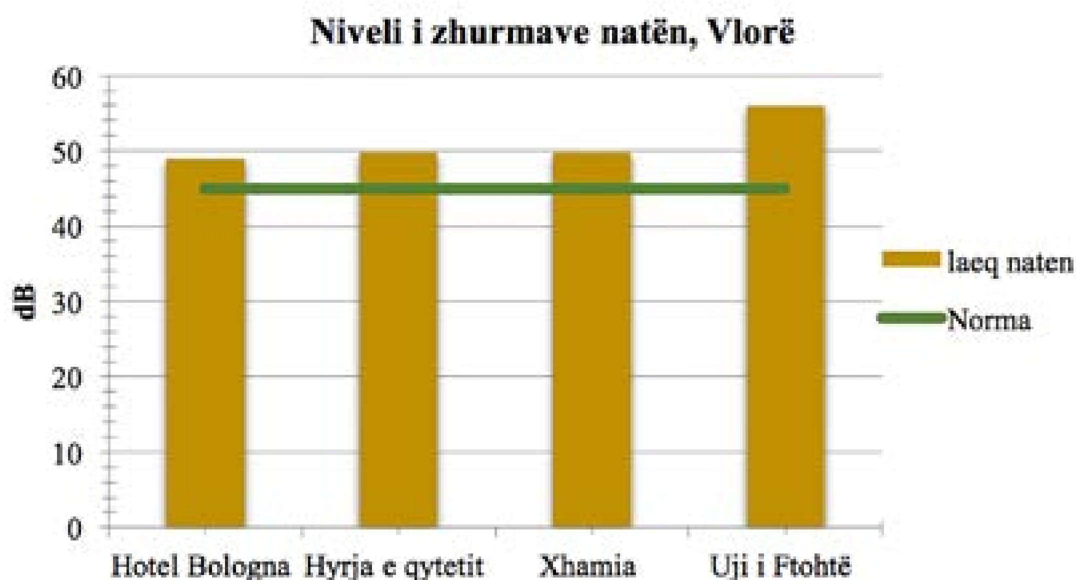
Monitorimi i zhurmave në Vlorë është realizuar në 4 stacione ditën dhe natën si Uji i ftohtë, Përballë Hotel Bolonjes, Xhamia dhe Hyrja e qytetit.

Nr	Pika e monitorimit	Gjatësia gjeografike	Gjerësia gjeografike
1	Xhamia	40°28'5.03"N	19°29'29.70"E
2	Hyrja e qytetit	40°28'41.35"N	19°29'18.99"E
3	Hotel Bolonja	40°27'12.71"N	19°29'12.90"E
4	Uji i Ftohtë	40°25'42.12"N	19°29'33.04"E

Vërehet tejkalim të normës ditën në të gjitha stacionet. Niveli më i lartë është në stacionin "Uji i Ftohtë" ku vlera e monitoruar është 13.7% më e lartë se norma (55dB), ndërsa niveli më i ulët ditën është monitoruar në stacionin "Hyrja e Qytetit" ku kemi tejkalim të normës me 1.7% .

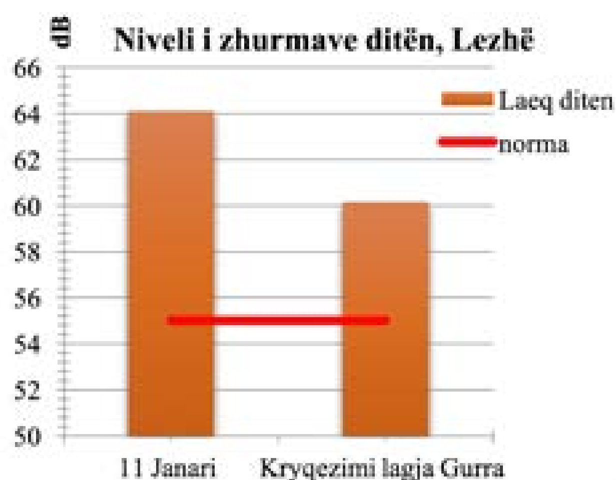

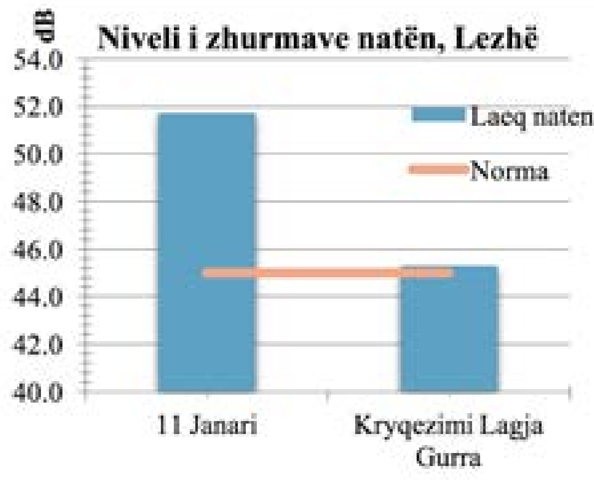
Niveli i zhurmave natën është e tejkalon normën në 4 stacionet. Niveli më i lartë është monitoruar në stacionin "Uji i Ftohte" ku kemi tejkalim të normës me 24.3% ndërsa në stacionet "Hotel Bologna", "Hyrja e Qytetit" dhe "Xhamia" kemi tejkalim të normës me 9%,10.6 % dhe 10.5%.

- **Monitorimi i zhurmave në qytetin e Lezhës**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	11 Janari	41° 46'49.64"N	19°38'36.63"E
2	Kryqëzimi L. Gurra	41° 4631.90"N	19°38'09.30"E

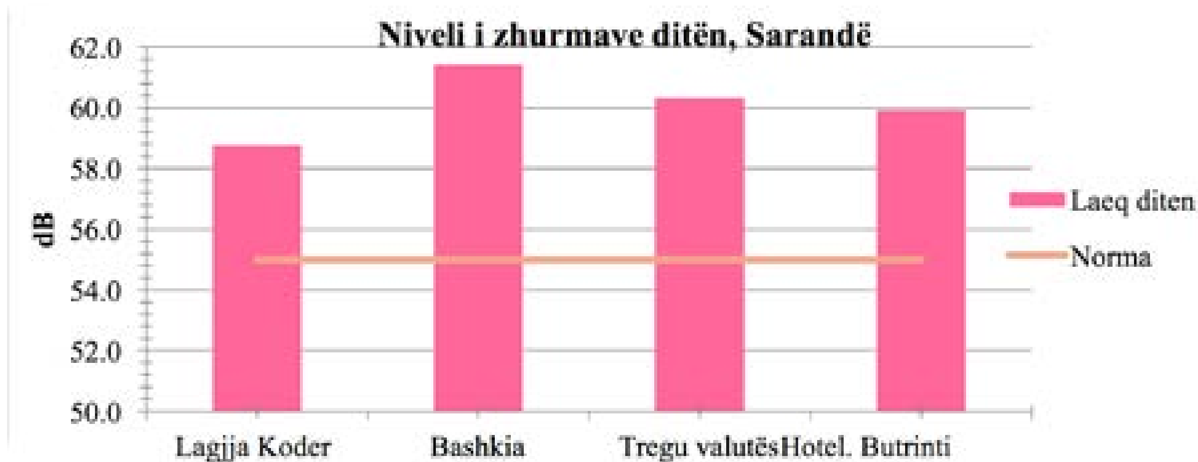

Niveli i zhurmave ditën në të dy stacionet e Lezhës rezulton i lartë krahasuar me normën , niveli më i lartë është monitoruar në stacionin e 11 Janarit ku kemi tejkalim të normës me 16.5%, ndërsa në stacionin e Kryqëzimit lagja Gurra kemi tejkalim të normës ditën me 9.45%Përsa i përket nivelit të zhurmave natën, kemi tejkalim të normës me 14.9% në stacionin e 11 Janarit, ndërsa në stacionin kryqëzimi lagja Gurra tejkalimi i normës natën është i ulët vetëm 0.6%.

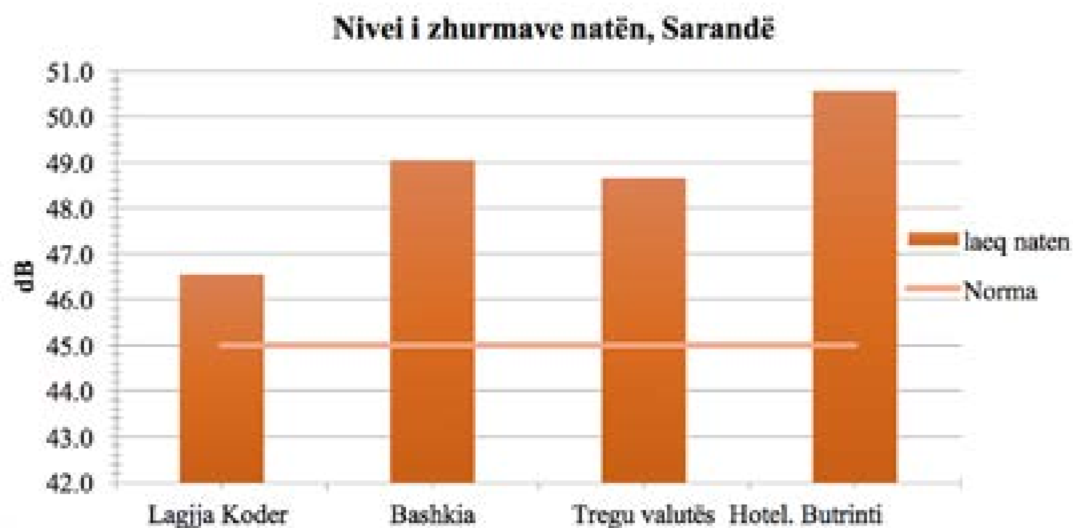
- **Niveli i zhurmave në qytetin e Sarandës**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësia gjeografike	Gjersi gjeografike
1	Kryqëzimi lagja Kodër	39°52'23.57"N	20° 0'1.12"E
2	Bashkia	39°52'30.50"N	20° 0'24.95"E
3	Tregu valutës	39°52'32.08"N	20° 0'15.84"E
4	Hotel. Butrinti	39°52'9.88"N	20° 0'52.57"E

Niveli i zhurmave në qytetin e Sarandës, krahasuar me normën ditën rezulton i lartë në të gjitha stacionet. Niveli më i lartë është monitoruar në stacionin e Bashkisë ku kemi tejkalim të normës ditën me 11.64 % ndjekur nga stacioni tregu i valutës me 9.67%, ndërsa niveli më i ulët ditën është monitoruar në stacionin Lagjja Kodër ku kemi tejkalim të normës ditën me 6.9%.

Vërehet tejkalim në të gjitha stacionet. Niveli më i lartë është monitoruar në stacionin Hotel Butrinti ku kemi tejkalim të normës natën me 12.35% ndërsa niveli më i ulët është monitoruar në stacionin Lagjja Kodër me 3.3 % më i ulët se norma. Në pikat e monitorimit, Bashkia dhe Tregu i Valutës kemi tejkalim të normës natën me 8.9 % dhe 8.13 %

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Pogradecit**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjersi gjeografike
1	Hyrja e qytetit	40° 54'00.56"N	20°39'23.79"E
2	Kryqëzimi tek terminali I autobusëve	40° 54'25.77"N	20°39'02.03"E

Niveli i zhurmave ditën është më i lartë se norma në stacionin “Kryqëzimi tek terminali i autobusëve” ku kemi tejkalim të normës me 7.8%. Ndërsa në stacionin “Hyrja e qytetit”niveli i zhurmave është më i ulët se norma.

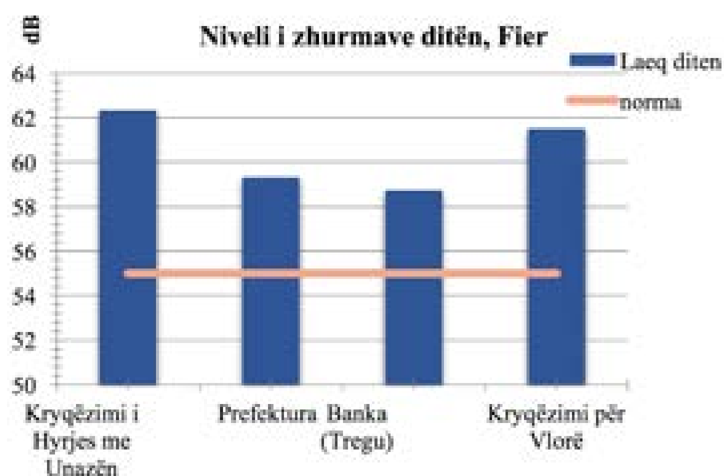

Niveli i zhurmave natën e tejkalon normën në stacionin "Kryqëzimi tek terminali i autobusëve" ku kemi tejkalim të normës me 55% . Ndërsa në stacionin "Hyrja e qytetit" niveli i zhurmave është 2.7%. më i ulët se norma natën.

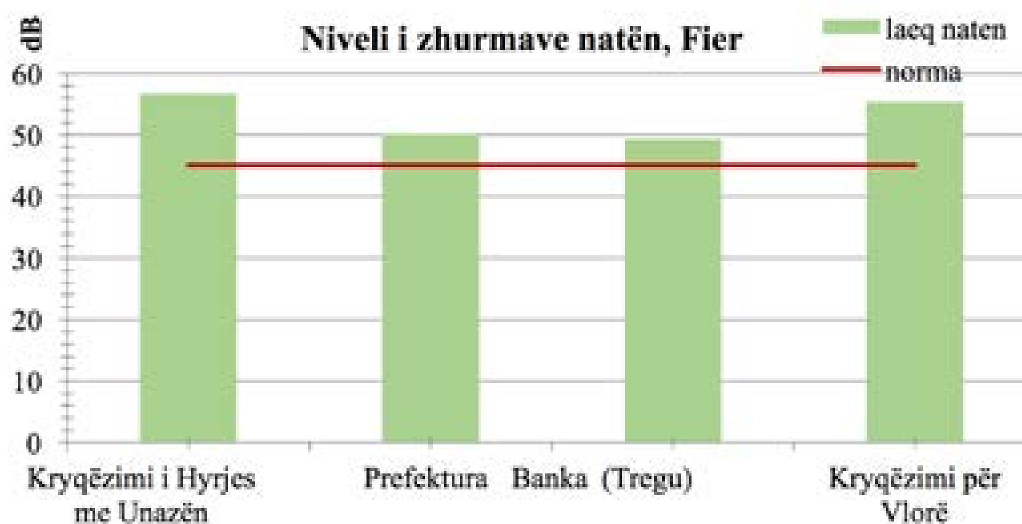
- **Monitorimi i zhurmave në qytetin e Fierit**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	Kryqëzimi i Hyrjes me Unazën	40°43'52.43"N	19°34'3.99"E
2	Prefektura	40°43'40.70"N	19°33'36.69"E
3	Banka (Tregu)	40°43'31.65"N	19°33'22.82"E
4	Kryqëzimi për Vlorë	40°43'9.73"	19°33'15.51"E

Niveli më i lartë është monitoruar në Kryqëzimin e hyrjes me unazën ku kemi tejkalim të normës ditën 13.34% , ndërsa në stacionin Kryqëzimi për në Vlorë është 11.82 %. Në stacionin e Prefekturës kemi tejkalim të normës 7.87,ndërsa në stacionin Banka (tregu) kemi tejkalim të normës 6.76% i cili është dhe niveli më i ulët i monitoruar në këtë qytet.

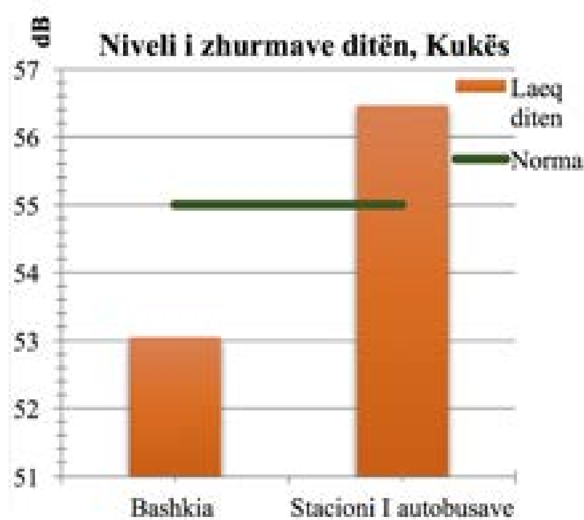

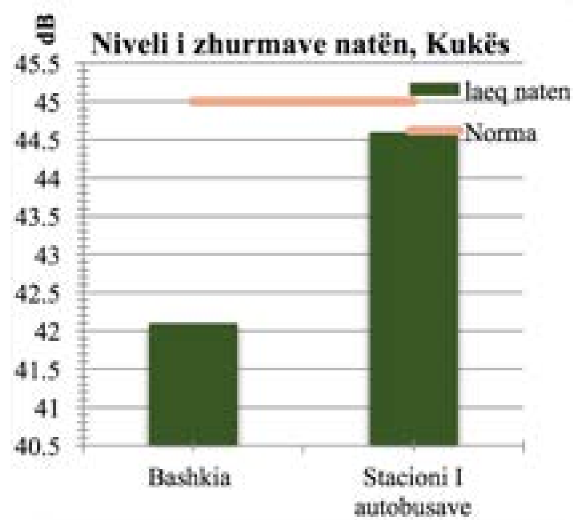

Po ashtu edhe niveli i zhurmave natën është më i lartë se norma në të gjitha stacionet, në stacionin Kryqëzimi i hyrjes me unazën është 25.9% më i lartë se norma,në stacionin e Kryqëzimit për Vlorën kemi tejkalim të normës 23.2%. Në stacionin e Prefekturës kemi tejkalim 11.5% ndërsa tek Banka (Tregu) kemi tejkalim të normës 9.6%.

- **Monitorimi i zhurmave në qytetin e Kukësit**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	Bashkia	42° 04'38.26"N	20°24'58.02"E
2	Stacioni I autobusave	42° 04'32.10"N	20°25'33.37"E

Nga vlerësimi i kryer për nivelin e zhurmave ditën vërejmë se kemi tejkalim të normës (norma ditën është 55dB) prej 1% në stacionin e autobusave . Ndërsa në stacionin e Bashkisë niveli i zhurmave ditën është më i ulët se norma. Gjithashtu dhe niveli i zhurmave natën është më i ulët se norma (Norma është 45dB) në të dy stacionet.

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Gjirokastrës**

Monitorimi i zhurmave në qytetin e Gjirokastrës është realizuar në dy stacione , kryqëzimi në hyrje dhe rrethrrotullimi tek stadiumi. Monitorimi është realizuar për dy tregues Laeq ditën dhe Laeq natën.

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	Kryqëzimi hyries në qytet	40° 05'03.44"N	20°08'40.60"E
2	Rrethrrotullimi te Stadiumi	40° 04'48.78"N	20°08'17.56"E

Kemi tejkalim të normës ditën në të dy stacionet. Në stacionin e kryqëzimit në hyrje niveli i zhurmave ditën e tejkalon normën me 7.9%. Në stacionin e Rrethrrotullimit tek Stadiumi, niveli i zhurmave ditën e tejkalon normën me 4.22% .

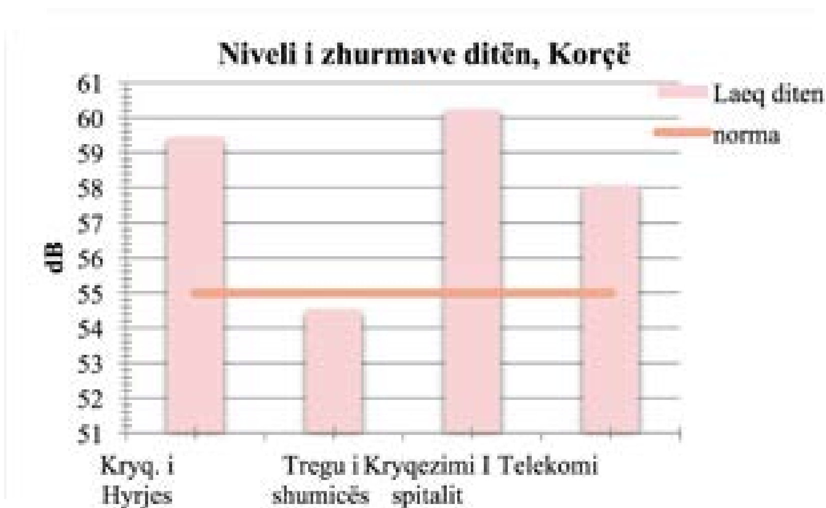
Në stacionin e Kryqëzimit në hyrje niveli i zhurmave natën e tejkalon normën natën me 13.5%.
Ndërsa në stacionin e Rrethrrotullimit tek stadiumi niveli i zhurmave natën e tejkalon normën me 8.3 %.

- **Zhurmat në qytetin e Korçës**

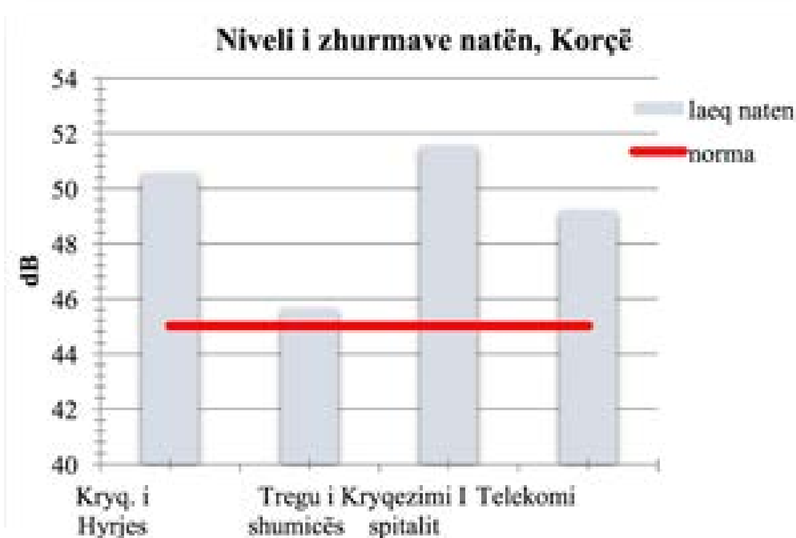
Monitorimi i zhurmave në qytetin e Korçës është realizuar në 4 stacione ditën dhe natën si Kryqëzimi në hyrje , Telekomi , Kryqëzimi i spitalit dhe Tregu i shumicës. Monitorimi është realizuar për dy tregues Laeq ditën dhe Laeq natën. Rezultatet e monitoruara janë krahasuar me normën ditën dhe natën.

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	Kryq. i Hyrjes	40°37'26.74"N	20°46'55.94"E
2	Tregu i shumicës	40°37'3.88"N	20°46'33.88"E
3	Kryqëzimi i spitalit	40°36'45.73"N	20°47'1.51"E
4	Telekomi	40°37'4.32"N	20°46'55.68"E

Nivelet më të larta janë monitoruar në stacionin e Kryqëzimit të spitalit ku kemi tejkalim të normës ditën me 9.5%. Në stacionet e Telekomit dhe Kryqëzimi i hyrjes nivelet e zhurmave ditën e tejkalojnë normën me 5.5% dhe 8%. Ndërsa në stacionin Tregu i shumicës niveli i zhurmave ditën është më i ulët se norma.

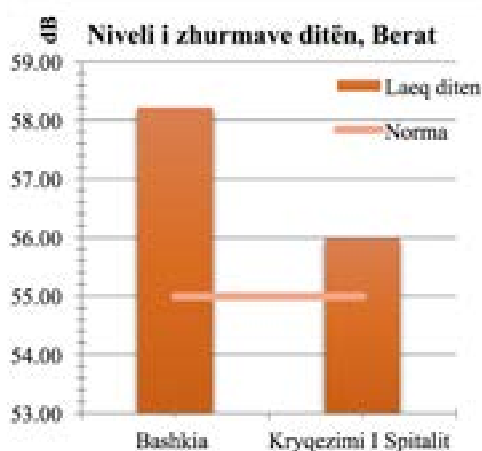

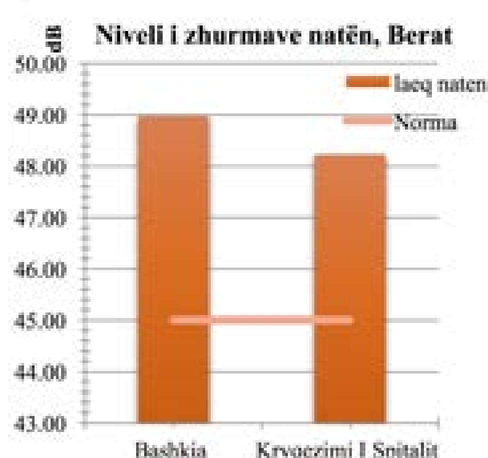
Niveli më i lartë është monitoruar në stacionin Kryqëzimi i spitalit ku kemi tejkalim të normës me 14.6%. Në stacionin kryqëzimi i hyrjes dhe Telekomi niveli i zhurmave është më i lartë se norma natën 12% dhe 9.3%. Ndërsa në stacionin tregu i shumicës kemi tejkalim të normës 1.4%.

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Beratit**

Monitorimi i zhurmave në qytetin e Beratit është realizuar në dy stacione, Bashkia dhe Kryqëzimi i spitalit. Monitorimi është realizuar për dy tregues Laeq ditën dhe Laeq natën. Rezultatet e monitoruara janë krahasuar me normën ditën dhe natën.

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjerësi gjeografike
1	Bashkia	40° 42'11.50" N	19°57'23"E
2	Kryqëzimi I Spitalit	40° 42'03.12"N	19°58'07.64"E

Sipas monitorimit në stacionet e qytetit të Beratit kemi tejkalim të normës ditën në dy stacionet. Niveli më i lartë ditën është monitoruar në stacionin e Bashkisë ku kemi tejkalim të normës 5.8% ndërsa në stacionin Kryqëzimi i Spitalit kemi tejkalim të normës ditën 1.8%.

Po ashtu edhe në periudhën e natës kemi tejkalim të normës në të dy stacionet. Niveli i zhurmave natën në stacionin e Bashkisë është 8.8% më i lartë se norma ,ndërsa në stacionin e Kryqëzimit të Spitalit është 7.2 % më i lartë se norma.

- **Niveli i zhurmave në qytetin e Shkodrës**

Nr	Stacionet e monitorimit	Gjatësi gjeografike	Gjersi gjeografike
1	Kryqëzimi i hyrjes	40° 42'11.50" N	19°57'23"E
2	Hotel rozafa	40° 42'03.12"N	19°58'07.64"E

Referuar të dhënave të monitoruara në dy stacionet e qytetit të Shkodrës vërejmë se kemi tejkalim të normës ditën dhe natën në të dy stacionet. Në stacionin Kryqëzimi i hyrjes niveli i zhurmave ditën e tejkalon normën me 16.7 %, ndërsa në stacionin e Universitetit, niveli i zhurmave ditën e tejkalon normën me 13%.

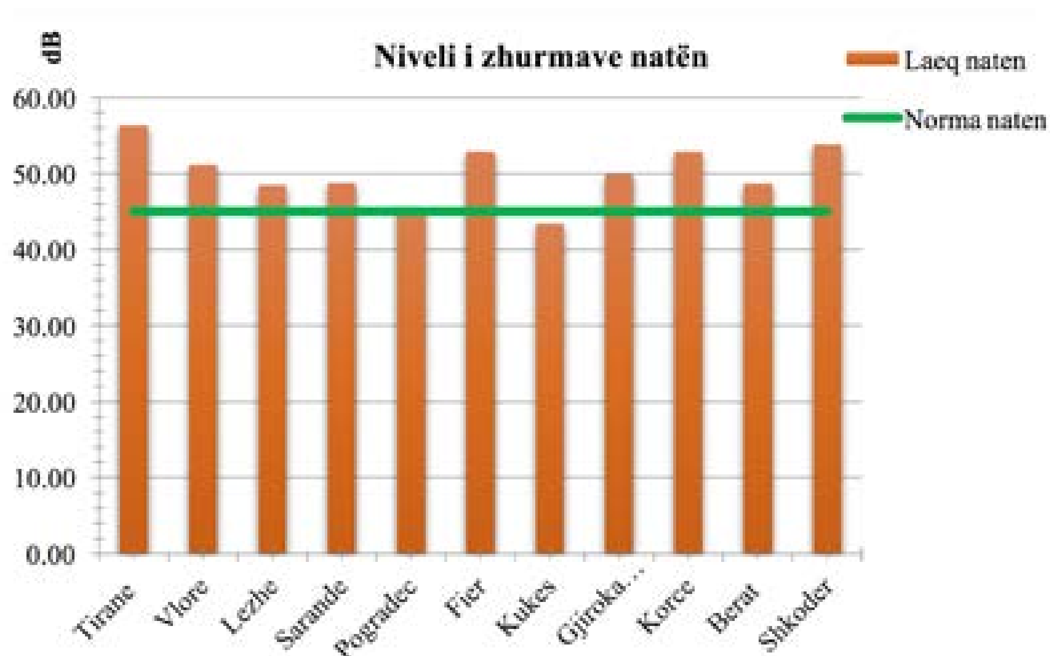

Ndërsa niveli i zhurmave natën e tejkalon normën me 24% në stacionin Kryqëzimi i hyrjes dhe 15% në stacionin e Universitetit.

Në mënyrë të përmbledhur ,vlerat mesatare të nivelit të zhurmave të qyteteve të monitoruara, për ditën dhe natën, jepen në tabelën e mëposhtme

Qytetet e monitoruara	LAeq ditën	LAeq natën
Tiranë	62.47	56.00
Vlorë	60.47	51.1
Lezhë	62.12	48.5
Sarandë	60.1	48.7
Pogradec	56.33	45.52
Fier	60.47	52.89
Kukës	54.76	43.35
Gjirokastër	58.34	49.89
Korçë	58.05	52.89
Berat	57.1	48.6
Shkodër	63.15	53.83
Norma	55	45

Vërehet tejkalimi të lartë të normës natën (45 dB) në të gjitha qytetet me përjashtim të qytetit të Kukësit. Niveli më i lartë është monitoruar në stacionet e Tiranës ku kemi tejkalim me 24% ,në Shkodër , Fier dhe Korcë me 19.6% dhe 17.5%.

Nivelet më të ulta janë monitoruar në stacionet e Pogradecit ku vlera mesatare është më e lartë se norma 1% dhe në stacionet e Kukësit ku niveli i zhurmave është më i ulët se norma.

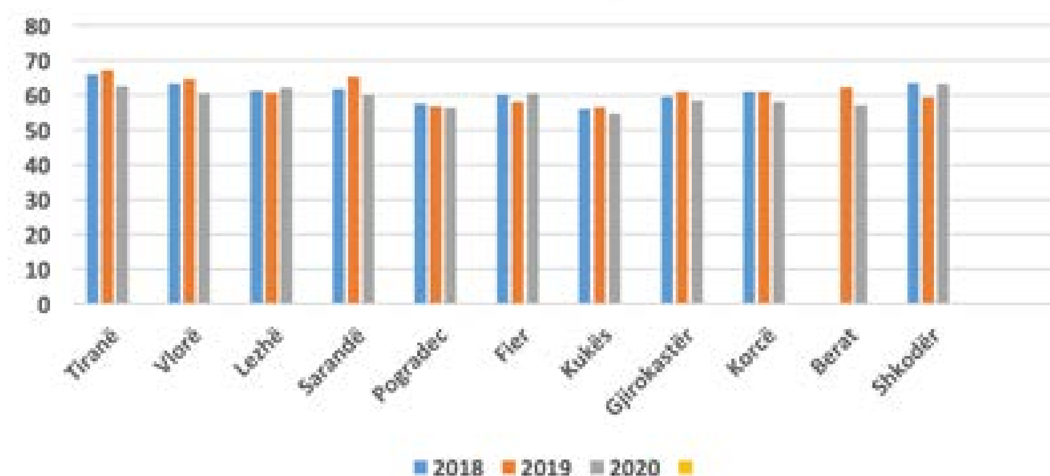

Në të gjitha qytetet kemi tejkalimin të normës ditën (55 dB me përjashtim të Kukësit) ku niveli i zhurmave është më i ulët se norma Nivelet më të larta janë monitoruar në stacionet e Tiranës, Lezhës dhe Shkodrës ku kemi tejkalim të normës në Tiranë 13.58%, në Lezhë 12.9% dhe Shkodër 14.8%. Nivelet më të ulëta janë monitoruar në stacionet e Pogradecit ku kemi tejkalim afërsisht 2.42 % dhe Kukësit, ku vlera është më e ulët se norma.

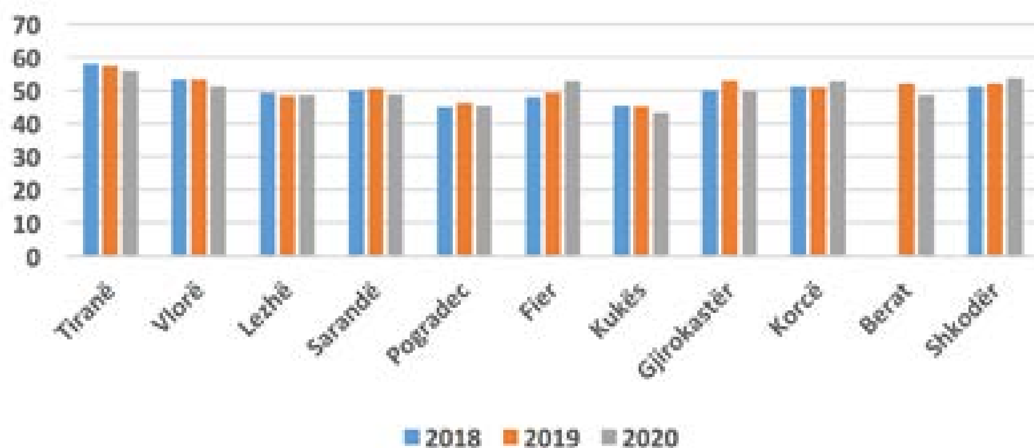

TENDENCA NË VITE

	2018		2019		2020	
	Laeq Ditën	Laeq Natën	Laeq Ditën	Laeq Natën	Laeq Ditën	Laeq Natën
Tiranë	66.10	57.94	67.15	57.49	62.47	56.00
Vlorë	63.34	53.41	64.6	53.44	60.47	51.1
Lezhë	61.23	49.38	60.69	48.44	62.12	48.5
Sarandë	61.66	50.12	65.16	50.6	60.1	48.7
Pogradec	57.44	45	56.78	46.08	56.33	45.52
Fier	60.17	47.99	58.16	49.36	60.47	52.89
Kukës	55.99	45.46	56.42	45.24	54.76	43.35
Gjirokastër	59.57	50.09	61	53	58.34	49.89
Korçë	61	51.13	60.96	51.02	58.05	52.89
Berat			62.25	52.17	57.1	48.6
Shkodër	63.47	51.1	59.36	52.14	63.15	53.83

Nga të dhënat e mësipërme shihet se kemi përmirësim të situates në lidhje me ndotjen akustike gjatë periudhës së ditës në të gjitha qytetet duke përjashtuar qytetin Lezhë, ku niveli i zhurmave në vitin 2020 është më i lartë krahasuar me vitet e mëparshme.

Për qytetet Tiranë, Vlorë, Sarandë, Pogradec, Kukës, Gjirokastër, Lezhë dhe Berat kemi tendencë në ulje të nivelit të zhurmave natën , për vitin 2020 krahasuar me vitet e mëparshme.

Përkeqësim të situatës kemi në qytetet Fier, Korçë dhe Shkodër ku kemi tendencë në rritje të nivelit të zhurmave për periudhën e natës.

REKOMANDIME

- Sigurimi i brezit mbrojtës të gjelbër dhe hapësirave të mbjella me pemë midis zonave të banuara dhe rrugës kryesore, si një nga masat më eko-miqësore për të reduktuar nivelin e ndotjes.
- Të përcaktohen me rregullore distancat midis rrugëve dhe banesave.
- Zhvillimi i programeve për zvogëlimin e zhurmave nga mjetet e transportit ku mund të përfshihen:
- • Kontrolli periodik i mjeteve të transportit që gjenerojnë zhurmë.
- • Parashikimi i ndërhyrjeve në sinjalistikën rrugore, përsa i përket sinjaleve që lidhen me zhurmat si dhe vendosjen e tyre në pika të caktuara.
- Të bëhen përpjekje për zvogëlimin e zhurmës që në projektimin e ndërtimeve te reja.
- Të sigurohet mirëmbajtja e sistemit rrugor.
- Ndërgjegjësimi i publikut për ndikimet negative të ndotjes nga zhurma.

◆ ◆ ◆

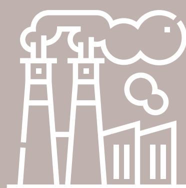

07

KAPITULLI VII

NDOTJA INDUSTRIALE

KAPITULLI VII
NDOTJA INDUSTRIALE

Sektori i industrisë jep një kontribut të rëndësishëm në zhvillimin e një vendi. Por nga ana tjetër ndotja nga aktivitetet industriale mund të ndikojë negativisht në mjedisin përreth.

BURIMI I TË DHËNAVE

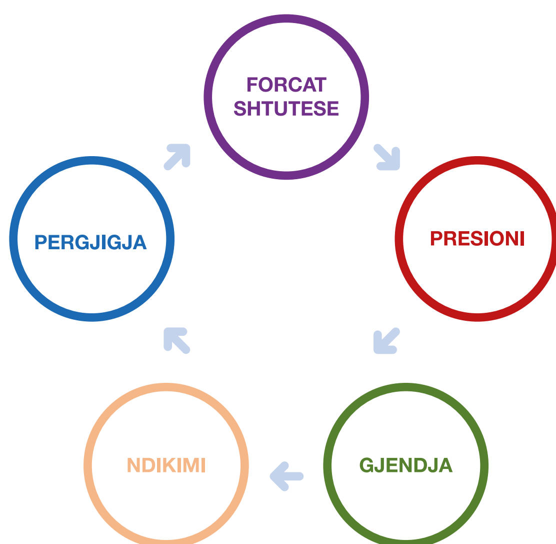
- **Agjencia Kombëtare e Mjedisit**

RËNDËSIA

Ndotja industriale është nje nga shkaqet kryesore te ndotjes ne te gjithe boten, duke qenë se zhvillimi i aktiviteteve industriale vjen ne rritje. Aktivitetet industriale jane nje burim kryesor i ndotjes se ajrit, ujit dhe tokes. Ndotja nga industria ne vendin tone është subjekt i legjislacionit kombëtare i perputhur me legjislacionin evropian dhe ndërkombëtar, si dhe standardeve që kufizojnë emetimet ne ajer, uje dhe toke, minimizimin e mbeturinave dhe përdorimin e burimeve natyrore.

NDIKIMI NË MJEDIS DHE SHËNDET

Operatorët ekonomik të cilët janë të pajisura me leje mjedisi të tipit A dhe B kanë ndikimin e tyre si në mjedis ashtu dhe në shëndet në varësi të llojit të aktivitetit që ato kryejnë si dhe në varësi të lëndës djegëse që përdorin, e më pas në llojin e ndotësit që ato shkarkojnë. Në vendin tonë industri të ndryshme janë të shpërndara në zona të ndryshme. Industritë të cilat kanë një ndikim të rëndesishëm si në mjedis dhe në shëndet janë:

Në ajër: Rafineritë e nxjerries dhe përpunimit të lëndëve djegëse, përpunimi i metaleve, prodhimi i çimentos, prodhimi i tullave dhe produkteve prej qeramike, karrierat sipërfaqësore, vend-depozitimet e mbetjeve urbane të cilat nuk janë të ndërtuara sipas kushteve teknike

Në ujë: Shkarkimet e ujërave të përdorura urbane të pa trajtuara, prodhimi intensiv i bagëtive dhe akuakulturës, trajtimi dhe përpunimi i qumështit, trajtimi dhe përpunimi i produkteve ushqimore, prodhimi i pijeve alkoolike dhe joalkoolike.

Dëmet e shkaktuara në mjedis dhe që kanë një impakt të dukshëm mund të përmendim si zhveshje të bimësise përreth, shiun acid, ndryshimet klimatike, eutrofikimin e liqeneve ose lumenjëve, ndërsa ato që kanë një impakt me afatgjatë duhet të përcaktohen me anë të analizave specifike në tokë për shkak të depozitimit të ndotjes në vite, kryesisht për metalet e rënda.
Disa nga efektet në shëndet mund të përmendim sëmundjet respiratore të cilat vijnë si rezultat i grimcave të pluhurit, sëmundjet kardivaskulare, disa lloje të ndryshme sëmundjesh kancerogjene, infeksione lëkure, syri ose veshi (si rezultat i ndotjes së ujërave larës).

VLERËSIMI

- **Përshkrimi i treguesit**

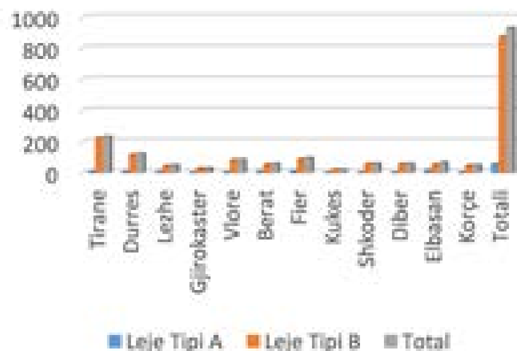
Aktivitetet e përfshira në industri janë; furnizimi me energji, industria nxjerrëse, industria prodhuese (hekuri dhe çeliku, metali me ngjyra, minerale jo metalike, kimikate, pulpë, letër dhe dru, ushqim dhe pije, prodhime të tjera) industria e mbeturinave (përfshirë menaxhimin e mbeturinave, riciklimin e disa prej tyre dhe trajtimin e ujërave të zeza).

GJENDJA

Agjencia Kombetare e Mjedisit menaxhon sistemin e informacionit mjedisor me te dhenat e grumbulluara nga operatoret ekonomike te pajisur me leje mjedisore te tipit A dhe B, institucionet e varesise si dhe nga ministrite e linjes te cilat kane detyrim ligjor te raportojne mbi te dhenat mjedisore.
Secili subjekt ka realizuar vetmonitorimin e burimeve te shkarkimit te veprimtarise se vet duke u bazuar ne kushtet e lejeve dhe ne afatet kohore te percaktuara ne to. Numri i subjekteve te cilat kane realizuar vetmonitorimin per lejet e mjedisit te tipit A dhe B te ndara perkatesisht ne secilin qark jepet si mëposhtë.

Qarku	Viti 2020		
	Leje Tipi A	Leje Tipi B	Total
Tirane	6	226	232
Durres	7	117	124
Lezhe	5	44	49
Gjirokaster	1	27	28
Vlore	2	83	85
Berat	7	53	60
Fier	9	88	97
Kukes	0	19	19
Shkoder	2	58	60
Diber	1	58	59
Elbasan	14	54	68
Korçe	2	47	49
Totali	56	874	930

Aktivitetet që ushtrojnë subjektet për secilin qark

QARKU I TIRANËS

Në qarkun e Tiranës janë dorëzuar **232 Raporte Vetëmonitorimi**, ku përfshihen subjekte që operojnë në fushën e industrisë prodhuese si Industria Minerare, Industria Kimike dhe ajo Hidrokarbure, Industria e Peshkut, Industria e Mishit, Industria Teknologjike, Industria e Prodhimit të Birrës etj.

QARKU ELBASAN

Për qarkun e Elbasanit janë dorëzuar **68 Raporte Vetëmonitorimi** ku më së shumti janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Kimike dhe Industrisë Metalore dhe më pak në Industrinë Minerare, Industrinë e Menaxhimit të Mbetjeve dhe Industrive të tjera. Elbasani të gjithë industrinë e ka të përqendruar në zonën e Bradasheshit, ku vërehet edhe një mikroklimë ndryshe me vendet e tjera të rajonit.

QARKU DURRËS

Për qarkun e Durrësit janë dorëzuar **124 Raporte Vetëmonitorimi** ku pjesa më e madhe janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Hidrokarbure, Industrisë Minerare, Industrisë Metalore dhe Industrisë së Lehtë dhe Ushqimore. Në qarkun e Durrësit vihet re një shumëllojshmëri industrish operuese të cilat përfshijnë gjithashtu Industrinë Kimike, Përpunuese dhe Industria e Përpunimit të Peshkut në një masë pak më të ulët si dhe Industrinë Elektronike, Industrinë e Pijeve dhe ajo e bimëve medicinale, edhe pse të pakta në numër.

Përsa i përket shkarkimeve në ajër vihet re se pothuajse në të gjitha subjektet është bërë matja e temperatures, lagështisë, shpejtësia e erës, PM 10 dhe presionit atmosferik për mostrat e ajrit. Në disa subjekte janë matur më shumë parametra (përfshirë CO, CH4, O2, SO2 ,H2S, Përqëndrimi i nivelit të pluhurit në nivele të ulëta etj. Matjet në disa subjekte janë kryer në zona të caktuara, ndërsa në disa subjekte të tjera janë matur duke u bazuar në koordinatat gjeografike, përkatësisht në të katër anët e horizontit. Ndërsa për mostrat ujore pothuajse në të gjitha subjektet kemi matje të vlerave të COD, BOD, temperaturë, konduktivitet pH, dhe lëndët në pezulli. Në disa subjekte kemi më shumë parametra të matura në mostrat ujore si p.sh: diferenca e temperaturës, rrjedhja ditore, P-organik, N-amonikal, produkte nafte, lëndet në pezulli fortësia e përgjithshme, As, Cd, Zn, Cr, Pb, Cianid i lire, Cianid Total, Cr gjashtë valent etj

QARKU DIBËR

Në qarkun e Dibrës janë dorëzuar **59 Raporte Vetëmonitorimi**, të cilat vijnë nga subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Metalore dhe Minerare. Në qarkun e Dibrës vihet re se vetëm dy aktivitete operojnë pothuajse totalisht në zone dhe ato janë: Minierat nëntokësore dhe veprimtaritë e lidhura me to si dhe shfrytëzimi me punime sipërfaqësore i mineralit të kromit.

Përsa i përket parametrave fiziko – kimike vihet re se pothuajse në të gjitha subjektet është bërë matja e temperatures, lagështisë, shpejtësia e erës, PM 10 dhe presionit atmosferik për mostrat e ajrit. Në disa subjekte janë matur më shumë parametra (përfshirë CO, CH4, O2, SO2 etj). Për mostrat ujore pothuajse në të gjitha subjektet kemi matje të vlerave të COD, BOD, temperature, konduktivitet, pH, dhe lendët në pezulli. Në disa subjekte kemi më shumë parametra të matura në mostrat ujore si p.sh: diferenca e temperaturës, rrjedhja ditore, Hg, Cu, Cr, Fe, cianure totale etj.

QARKU SHKODËR
Për qarkun e Shkodrës janë dorëzuar **60 Raporte Vetëmonitorimi** nga subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Minerare, Industrisë Metalore dhe Industrisë së Përpunimit të Duhanit. Në qarkun e Shkodrës vihet re një shumëllojshmëri industrish operuese ku mund të përmendim Industrinë e Përpunimit të Peshkut, Industrinë Hidrokarbure dhe atë të Lehtë e Ushqimore.
Në qarkun e Shkodrës vihen re se operojnë edhe subjekte të tjera që ushtrojnë aktivitetin e tyre në Industrinë e Pijeve, Industrinë e Menaxhimit të Mbetjeve dhe Industrinë e Përpunimit të Drurit.

QARKU KUKËS
Për qarkun e Kukësit janë dorëzuar **19 Raporte Vetëmonitorimi** nga subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Minerare dhe Industrisë Metalore. Në qarkun e Kukësit aktivitetet që zhvillohen më shumë nga subjektet janë:

- Nxjerrja e mineraleve, rërës dhe argjilës nga minierat me shfrytëzim në qiell të hapur dhe nga guroret
- Impiantet e fraksionimit të mineraleve
- Shfrytëzim mineral kromi me karriere dhe hekur nikel

Gjithashtu vihet re se operojnë edhe shoqëri të industrisë së prodhimit të pijeve alkoolike.

QARKU KORÇË
Për qarkun e Korçës janë dorëzuar **49 Raporte Vetëmonitorimi** ku pjesa më e madhe e tyre janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Minerare, Industrisë Hidrokarbure dhe Industrisë Kimike. Në qarkun e Korçës vihet re nje shumëllojshmëri industrish operuese ku pasohet me Industrinë e Lehtë dhe Ushqimore, Industrinë Energjitike dhe Industrinë e Pijeve. Thertore, rritje intensive e shpendëve në një instalim, etj.

QARKU BERAT
Për qarkun e Beratit janë dorëzuar **60 Raporte Vetëmonitorimi** nga subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Minerare dhe Industrise Hidrokarbure. Në qarkun e Beratit vihet re shumëllojshmëri industrish operuese, por industria hidrokarbure luan rolin më të rëndësishëm, veçanërisht me nxjerrjen e naftës dhe gazit natyror. Përsa i përket industrisë minerare mund të theksojmë nxjerrjen dhe shfrytëzimin e gurit gëlqeror.
Në qarkun e Beratit gjithashtu operojnë aktivitete që bëjnë pjesë në Industrinë Metalore dhe në Industrinë e Lehtë dhe Ushqimore si përpunimi i frutave dhe perimeve..

Përsa i përket shkarkimeve në ajër vihet re se pothuajse në të gjitha subjektet është bërë matja e temperaturës, lagështisë, shpejtësia e erës, PM 10 dhe presionit atmosferik për mostrat e ajrit. Në disa subjekte janë matur më shumë parametra (përfshirë CO, CH4, O2, SO2 ,H2S, SPM, TVOC, PM 2.5 (përqëndrimi i nivelit të pluhurit në nivele të ulëta). Matjet në disa subjekte janë kryer në zona të caktuara, ndërsa në disa subjekte të tjera janë matur duke u bazuar në koordinatat gjeografike, përkatësisht në të katër anët e horizontit. Përsa i përket mostrave ujore pothuajse në të gjitha subjektet kemi matje të vlerave të, temperature, konduktivitet pH, COD, BOD dhe lëndët në pezulli. Në disa subjekte kemi më shumë parametra të matura në mostrat ujore si p.sh: Diferenca e temperatures, rrjedhja ditore, P-organik N-amonikal, produkte nafte, lëndët në pezulli, fortësia e përgjithshme, As, Cd, Zn, Cr, Pb, Cianid i lire, Cianid Total, Cr gjashtë valent, Se, sulfide, Ba, Ni, Fenole, Ksilenole, Klorure, Isopropil-2, Kresole etj.

QARKU GJIROKASTËR
Për qarkun e Gjirokastrës janë dorëzuar **28 Raporte Vetëmonitorimi** ku më së shumti janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Minerare dhe Industria e Përpunimit të Drurit. Gjithashtu operojnë aktivitete që bëjnë pjesë në prodhimin e pijeve jo-alkoolike dhe në Industrinë e Lehtë dhe Ushqimore.

Për shkarkimet në ajër, vihet re se pothuajse në të gjitha subjektet është bërë matja e temperatures, lagështisë, shpejtësia e erës, PM 10 dhe presionit atmosferik për mostrat e ajrit. Në disa subjekte janë matur më shumë parametra (përfshirë CO, CH4, O2, SO2 , H2S, përqëndrimi i nivelit të pluhurit në nivele të ulëta etj. Matjet në disa subjekte janë kryer në zona të caktuara, ndërsa në disa subjekte të tjera janë matur duke u bazuar në koordinatat gjeografike. Për mostrat ujore pothuajse në të gjitha subjektet kemi matje të vlerave të COD, BOD, temperature, konduktivitet, pH, dhe lëndët në pezulli. Disa subjekte kanë më shumë parametra të matura në mostrat ujore si p.sh: rrjedhja ditore, diferenca e temperaturës, , P-organik, N-amonikal, produkte nafte, lëndët në pezulli fortësia e përgjithshme.

QARKU VLORË
Për qarkun e Vlorës janë dorëzuar **85 Raporte Vetëmonitorimi** nga subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Hidrokarbure, Industrisë Minerare, Industrisë Metalore dhe Industrisë së Përpunimit të Peshkut. Në qarkun e Vlorës vihet re një shumëllojshmëri industrish operuese të cilat përfshijnë gjithashtu Industrinë e Pijeve, Përpunuese dhe Industria e Lehtë dhe Ushqimore në një masë pak më të ulët, menaxhimi i mbetjeve dhe industria tekstile etj.

QARKU FIER
Për qarkun e Fierit janë dorëzuar **97 Raporte Vetëmonitorimi** ku pjesa më e madhe janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Hidrokarbure, Industrisë Minerare, Industrisë Metalore dhe Industrisë së Përpunimit të Peshkut.

Në qarkun e Fierit vihet re një shumëllojshmëri industrish operuese të cilat përfshijnë Industrinë e Pijeve, Përpunuese dhe Industria e Lehtë dhe Ushqimore. Industri që operojnë në një masë pak më të ulët, mund të theksojmë; Prodhim i Vajrave Bimore; Rritje intensive e shpendëve në një instalim; Trajtim dhe Përpunim i Qumështit; Rritje intensive e derrave në një instalim, Thertore, Prodhim i Ushqimeve për Kafshë. Trajtimi dhe përpunimi i materialeve të nevojshme për prodhimin e ushqimeve nga lëndët e para nga kafshët përveç qumështit. Në qarkun e Fierit vihen re se operojnë edhe subjekte të tjera që ushtrojnë aktivitetin e tyre në Industrinë e Menaxhimit të Mbetjeve dhe Industria Tekstile.

Në lidhje me shkarkimet në ujë, në ajër, menaxhimin e mbetjeve, zhurmat dhe vibrimet vihet re se pothuajse për të gjitha subjektet është realizuar matja e zhurmave dhe burimi i tyre (së bashku me koordinatat përkatëse duke matuar LA(eq), LAF(max), LA1(max), LA1(eq), LAF 10%, LAF 90%). Ndërsa përsa i përket vibrimeve në disa subjekte vihet re për secilin vibrim është matur frekuenca dhe rezultatet e matjeve për koordinatat përkatëse.

QARKU LEZHË

Për qarkun e Lezhës janë dorëzuar **49 Raporte Vetëmonitorimi** ku më së shumti janë subjekte që operojnë në fushën e Industrisë Metalore, Industrisë Minerare, Industria e Menaxhimit të Mbetjeve, Industria Hidrokarbure dhe ajo e Përpunimit të Peshkut. Në industrinë metalore mund të përmendim ; Prodhim bruto i metaleve me ngjyrë nga xeherorët, nga koncentratet ose lëndë të

para e dytësore nga proçese metalurgjike, kimike ose elektrolitike; Magazinim i hekurishteve/skrapeve të metalit që nuk përmbajnë meteriale të rrezikshme; Magazinim, trajtim, riparim ose rinovim i mbetjeve të pajisjeve elektrike dhe elektronike si dhe stacion transferimi për mbetje të rrezikshme, asgjësimi i mbetjeve të rrezikshme, përveç incinerimit ose lendfillimit".

Në qarkun e Lezhës operojnë edhe subjekte që përfshihen në Industrinë e Përpunimit dhe Industrinë Ushqimore, por edhe industri të tjera ndonëse me një numër më të ulët të aktiviteteve.

TENDENCA NË VITE

Numri i raporteve të vetmonitorimit te protokolluara ne vite.

Vitet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lejet e Tipit A&B	422	835	995	813	1100	779	930

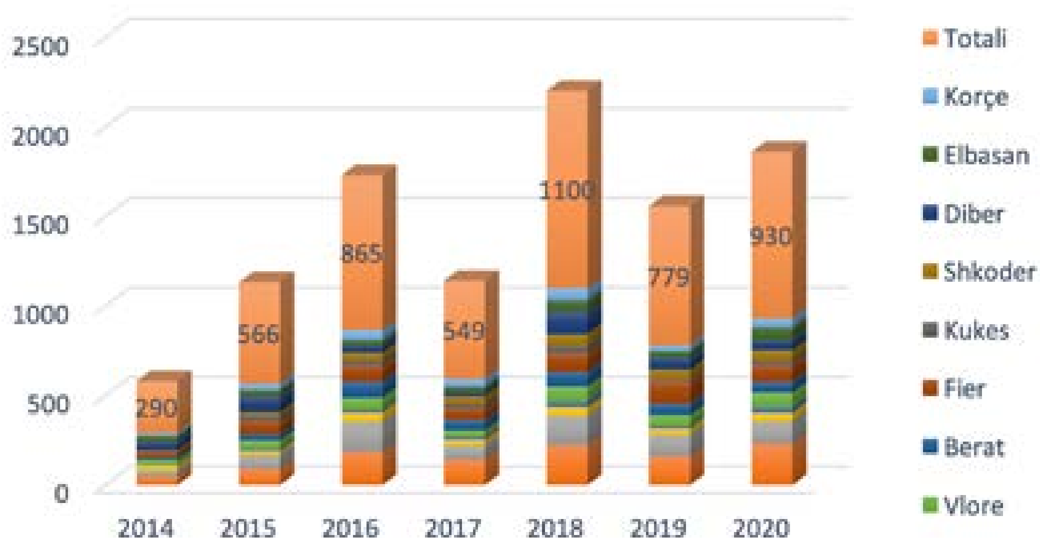

Gjatë vitit 2020, vërejmë se kemi një rritje të numrit të raporteve të vetmonitorimit të lejeve të tipit A dhe B krahasuar me vitin 2019. Kjo vjen si pasojë e ndërgjegjësimit të subjekteve për detyrimet që kanë në Lejet Mjedisore. Gjithashtu dhe e rritjes së kontrollit inspektues të subjekteve të pajisur me Leje Mjedisi.

Numri i subjekteve të cilat kanë realizuar vetmonitorimin për lejet e mjedisit A dhe B në secilin qark për vitet 2014 – 2020 paraqitet në tabelën në vijim.

Qarku	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tirane	49	89	188	145	227	162	232
Durres	33	80	165	77	160	119	124
Lezhe	27	21	53	31	49	35	49
Gjirokaster	1	9	14	15	28	13	28
Vlore	31	50	68	38	87	63	85
Berat	15	35	91	58	82	64	60
Fier	29	75	92	67	107	131	97
Kukes	3	27	23	23	37	5	19
Shkoder	8	21	45	43	67	53	60
Diber	49	88	41	23	126	68	59
Elbasan	29	35	29	29	62	35	68
Korçe	16	36	56	43	68	31	49
Totali	**290**	**566**	**865**	**549**	**1100**	**779**	**930**

REKOMANDIME

- Për kompani të mëdha ose të pajisura me Leje Mjedisi të Tipit A, të bëhet monitorim i vazhdueshëm i parametrave të ajrit.
- Të gjithë operatorët të cilët bëjnë trajtimin e peshkut si dhe të prodhimit të pijeve alkoolike apo produkteve ushqimore të instalojnë impiante të trajtimit të ujërave teknologjike
- Të merren masa që ujërat e ndotura urbane të mos shkarkohen në ujëra pritëse pa u trajtuar.
- Të merren masa për shkarkimet nga mjetet motorrike.

◆ ◆ ◆

08

ANEKSI I

TE DHËNAT MJEDISORE SIPAS BASHKIVE

ANEKS I
TE DHËNAT MJEDISORE SIPAS BASHKIVE

QARKU BERAT

BASHKIA BERAT

- **Për pyjet, kullota dhe tokë**

Janë shkatërruar nga zjarret e 2020 rreth 18 Ha sipërfaqe pyjore por duhet theksuar se kanë djegur vetëm shkurre, gorica, mare, cermedel, etj. Fondi pyjor në total është 16203 ha, ku përfshihen pyje 11053 ha dhe tokë me bimësi pyjore 253 ha.
Pyjet janë të shëndetshme dhe me kurorë të plotë Sasia vjetore e vjelë, grumbullim xana 539.54 ha, ndërsa sasia e vjelë grumbullim kucka dhe mare 28.5 ha . Gjatë vitit 2019 janë shfrytëzuar nga Alma SHPK 2.2 ha pyll privat dhe nga DBAPU&SHV janë shfrytëzuar 1540 m3dru zjarri .
Për vitin 2020 janë shfrytëzuar nga DBAPU&SHV për dru zjarri për kopshte dhe çerdhe 1540 m3 drurë. Fondi kullosor përbëhet nga 362833 ha kullotë. Sipërfaqja e tokës djerrë është 1269 ha.

- **Për mbetjet e ngurta**

Sasia vjetore eprodhimit të mbetjeve është 18 595 t/vit. Përmbajtja në përqindje e përbërësve 5.7 % qelq, 10.5 % karton, 2 .2 % metal.Sasia e mbetjeve bio 48.79 %. Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit dhe mbetjet e sektorit të industrisë është 1200 t/vit.
Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim është 18 595 t/vit . Ka një Shesh Depozitim në Fshatin Orizaj, Njësia Administrative Otllak me sipërfaqe 2.5 Ha

BASHKIA URA VAJGURORE

- **Për pyjet, kullotat, tokë**

Fondi pyjor është 2413.99 ha . Fondi kullosor përbëhet nga 1415.14 ha. Përsa i përket pjellorisë së tokës sipas bonitetit : Kategoria I , 976ha ; Kategoria II, 1530 ha; Kategoria III, 1595 ha; Kategoria IV, 522ha; Kategoria V 2421ha; Kategoria VI , 893ha; Kategoria VII,1713 ha.
Sipërfaqja e tokës së degraduar 168 ha ndërsa sipërfaqja e tokës djerrë është 29 ha.

- **Për bujqësinë**

Diversiteti gjenetik përfshin bimët e kultivuara, format e egra dhe ato të përmirësuara. Në përshtatje me këto në këtë zonë ruhen specie autoktone të ullirit, vreshtit, fikut, domate, qepë, arra bajame të cilat i përshtaten kushteve të mjedisit dhe shprehin gjithë cilësitë e tyre, kanë kërkesa më të pakta për inpute dhe kanë qëndrueshmëri ndaj sëmundjeve dëmtuese. Në territorin e bashkisë nuk janë konfirmuar fermat që kultivojnë produkte organike, që monitorohen nga një grup inspektimi dhe çertifikuar si prodhime organike nga organe të licensuara. Sasia vjetore e plehrave kimike 4860 ton dhe e kimikateve 70 ton për përdorim bujqësor

- **Për mbetjet e ngurta urbane:**

Sasia vjetore e prodhimit është 6679 ton. Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit dhe mbetjet e sektorit te industries është 480 ton.Sasia e mbetjeve qe shkon ne landfill/ vend-depozitim 6679 ton. Ka 1 (një) vendepozitim të mbetjeve urbane dhe 1(një) vendepozitim të mbetjeve inerte.

BASHKIA KUÇOVË

Për mbetjet:

Të dhënat e informacionit	Bashkia Kuçovë
Numri i Banorëve (Total)	55 695
Sasia e mbetjeve për person Kg/Vit	250
Sasia e mbetjeve organike (shtëpiake) Ton/Vit	4 598
Sasia e mbetjeve Inerte Ton/Vit	631
Sasia e mbetjeve Spitalore Ton/Vit	4 418
Sasia e mbetjeve Plastike Ton/Vit	1 083
Sasia e mbetjeve te Qelqit Ton/Vit	451
Sasia e mbetjeve Metalike Ton/Vit	135
Sasia e mbetjeve të Drurit Ton/Vit	180
Sasia e mbetjeve të Letër dhe Kartonit Kg/Ton/Vit	992
Sasia e mbetjeve nga produktet e Kafshëve Ton/Vit	1 900
Sasia e mbetjeve të produkteve të Tekstilit Ton/Vit	406
Sasia e mbetjeve elektrike dhe ElektronikeTon/Vit	180
Sasia e mbetjeve të depozituara në Lendfill Ton/Vit	9 016
Sasia e mbetjeve të depozituara në Incenerator Ton/Vit	3781.8*

Shënim: Vetëm mbetjet spitalore që trajtohen në incenerator në Tiranë- 3781.8 ton/vit

BASHKIA POLIÇAN

Të dhënat e përgjithshme për tokën, pyjet, mjedisin në Bashkinë Poliçan				
1	Për pyjet	Të dhënat		
1.1	Sip. E përgj. E pyjeve të shkatërruara	Nuk ka		
1.2	Sip. E përgj. E pyjeve të Sëmura	38 ha		
1.3	Fondi Pyjor	13155.5 ha		
1.4	Gjëndja shëndetsore e pyjeve	E mirë		
1.5	Rritja vetore në pyje sipas llojeve	0.2 trungje,0.4 cungishte,0.6 shkurre		
1.6	Sasia vjetore ndarë në lëndë përpunimi	Nuk ka		
1.7	Sasia vjetore për dru zjarri	1300 m3		
2	Për biodiversitetin			
2.1	Speciet e rrezikuara(Lloje drusore)	Ilqa, Sherebeli		
2.2	Speciet e kercenuara(fauna)	Lepuri, Derri i egër, Sorkadhja		
2.3	Speciet e zhdukura	Nuk ka		
3	Për kullotat			
3.1	Fondi Kullosor	4596.56 ha		
3.2	Përbërja Floristike	E larmishme		
3.3	Gjëndja shëndetsore e tyre	Le për të dëshiruar, ka nevojë për punime parimisht.		
4	Për Tokën			
4.1	Pjelloria	E varfër		
4.2	Sipërfaqa e tokës së degraduar	15 ha		
4.3	Sipërfaqa e tokës djerrë	Nuk ka		
5	Për mbetjet e ngurta urbane			
5.1	Sasitë vjetore të prodhimit	4400 ton/vit		
5.2	Përbërja në % e përbërsve ndotës	Karton 5.5%	Qelq 1.2%	Metal 0.5%
5.3	Sasia e mbetjeve bio	52%		
6	Vendepozitimi i Mbetjeve			
6.1	Sasia e mbetjeve që shkon në vendepozitim	4400ton/vit		
6.2	Numri I vend-depozitimeve, sip.	1 vend-depozitim. /sip.5000m2		

BASHKIA SKRAPAR

Pyjet: Sipërfaqa e pyjeve të shkatërruara nga zjarret për vitin 2017-2018 është rreth 145 ha djegur ndërsa për vitin 2019 rreth 10.52 ha djegur. Sipërfaqa e pyjeve të sëmura është në llojin pishë nga proçesionaria rreth 983.4 ha.Fondi pyjor është rreth 24 500 ha nga kjo 22540 ha shtet dhe 1960 ha privat. Sasia e vjelë për këtë vit për fshatarsinë dhe qytetin është rreth 6000 m3 dru zjarri por për shkak të mbarimit të planeve të mbarështimit këto janë dru të thatë e të rrezuar për fshatarsinë dhe për nevojat e qytetit janë ngastra private të miratuara.

Kullotat: Fondi kullosor është rreth 22 033 ha nga kjo 19506 ha shtet dhe 2654 ha privatë.
Gjendja dhe përbërja floristike e kullotave është e degraduar. Kapaciteti mbajtës për kullotat verore është rreth 11556 ha dhe rreth 500 ha kullotë dimërore. Kapaciteti mbajtës është në rënie për shkak të erozionit , rrëshqitjeve të dherave dhe nga degradimi.

Biodiversiteti :Speciet e rrezikuara janë rrobulli dhe bliri.Speciet e kërcënuara janë murrizi , trëndafili i egër , çaj i malit .

Të dhënat për mbetjet paraqiten në tabelën e mëposhtme.

Viti 2020																
TË DHËNAT E MBETJEVE URBANE DHE INERTE											PËRBERJA E MBETJEVE URBANE					
Bashkia	Nr.Përgjithshëm i banorëve, Gj.Civile	Sasia Vjetore e mbetjeve Urbane	Sasia Vjetore e mbetjeve Inerte	Sasia Vjetore e mbetjeve Dhera	Sasia Vjetore e mbetjeve Ricikluar	Sasia Vjetore e Mb.Urbane depozituar, Incenerator/Lendfill/Vend depozitimi	Tarifa dhe ecuria e mbledhjes së tarifës për Familje: Tarifes për familje		Përqindja e mbledhjes se Tarifes për familje	Buxheti Vjetor për Mbetje Mbetje Organike	Nr.Banorëve Përfitues të Shërbimit	Mbetje Organike	Mbetje Qelqi	Mbetje Letër	Mbetje Plastike	Mbetje Tjera
Skrapar	[banore]	[ton]	[ton]	[ton]	[ton]	[ton]	(Lek/vite)	Komente/shenime	[%]	Vlera	Nr.Banorëve	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Vend depozitimi	16776	2300	295	0	0	2000	1200	Fam. NE 700 Fam. PAK 400	76	15.428.420	9000	49	5	14.5	13.5	18

QARKU DIBËR

Pyjet dhe biodiversiteti.

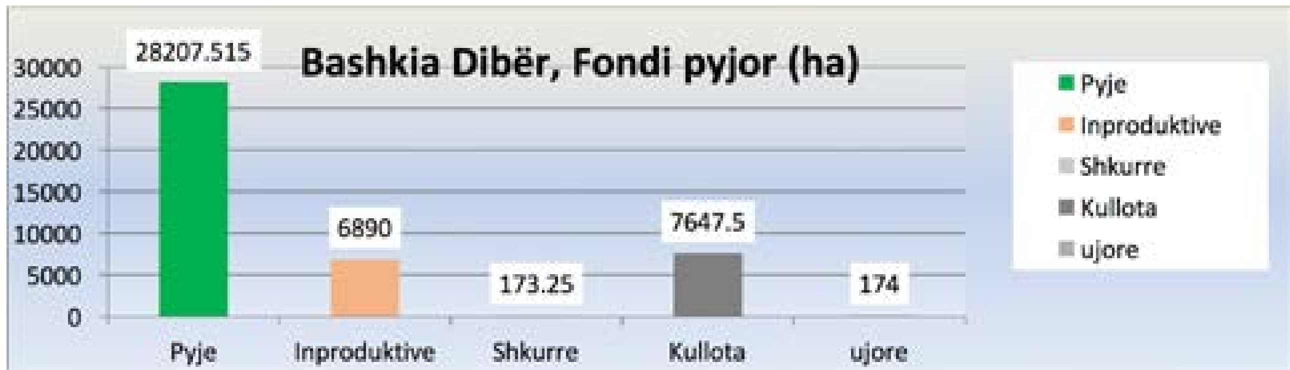
o **Bashkia Peshkopi**

Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve të dëmtuara nga zjarri për vitin 2019 është 22.6 ha, ndërsa për vitin 2020 është 276 ha. Sipërfaqja e pyjeve të shkatërruara për vitin 2020 është 55.5 ha. Në pyjet e bashkisë Dibër një problematikë e hasur kohët e fundit është procesionarja e pishës ku si pasojë e saj për vitin 2019 janë dëmtuar 745 ha pyje, ndërsa për vitin 2020 187 ha pyje. Gjendja fitosanitare e pyjeve në përgjithësi është në gjendje të mirë me përjashtim të pyjeve të pishës të cilat janë prekur nga procesionarja sic theksuam më sipër. Sipërfaqja pyjore në administrim të bashkisë Dibër është 36662.27 ha, ku e ndarë sipas përdorimit kemi pyje 25252.6 ha, kullotë/livadh 5412.37 ha, bimësi pyjore 571.89 ha, djerrë 1950.11 ha, inproduktive 3417.42 ha, ujore 57.87ha. Sasia vjetore e shfrytëzuar për vitin 2019 është 12 m3 lëndë punimi dhe 446 m3 dru zjarri e cila është sasi e kontraktuar nga prerjet e lejuara të vitit 2019, nga prerjet në mënyrë ilegale kemi 3m3 lëndë punimi dhe 680 m3 dru zjarri. Për vitin 2020 sektori i pyjeve dhe kullotave në bashki nuk ka pasur kontratë të nënshkruar me ndonjë subjekt për shfrytëzim të materialit drusor, por nga aktivitetet e paligjshme deri në 3-mujorin e tretë të këtij janë prerë 30 m3 lëndë punimi dhe 8m3 dru zjarri. Rritja vjetore në pyje sipas llojeve paraqitet si në tabelën më poshtë:

Nr	Lloji	Rritja vjetore	Nr	Lloji	Rritja vjetore	Nr	Lloji	Rritja vjetore
1	Ah	1.54 m3/vit	8	Frashër	0.15 m3/vit	15	Fletorë tjerë	0.62 m3/vit
2	Akacie	0.74 m3/vit	9	Gështenjë	0.52 m3/vit	16	Shkozë	0.46 m3/vit
3	Arrë	0.3 m3/vit	10	Shelgje	0.81 m3/vit	17	Shkurre tjera	0.12 m3/vit
4	Arne	0.52 m3/vit	11	Lajthi	0.59 m3/vit	18	Pishë zezë	1.24 m3/vit
5	Bredh	0.6 m3/vit	12	Panjë	0.28 m3/vit	19	Halorë tjerë	0.92 m3/vit
6	Bush	1.2 m3/vit	13	Verri	1.07 m3/vit	--	-----------	-------------
7	Dushqe	0.93 m3/vit	14	Plep	1.31 m3/vit	--	-----------	-------------

Paraqitja grafike e fondit pyjor në bashkinë Dibër:

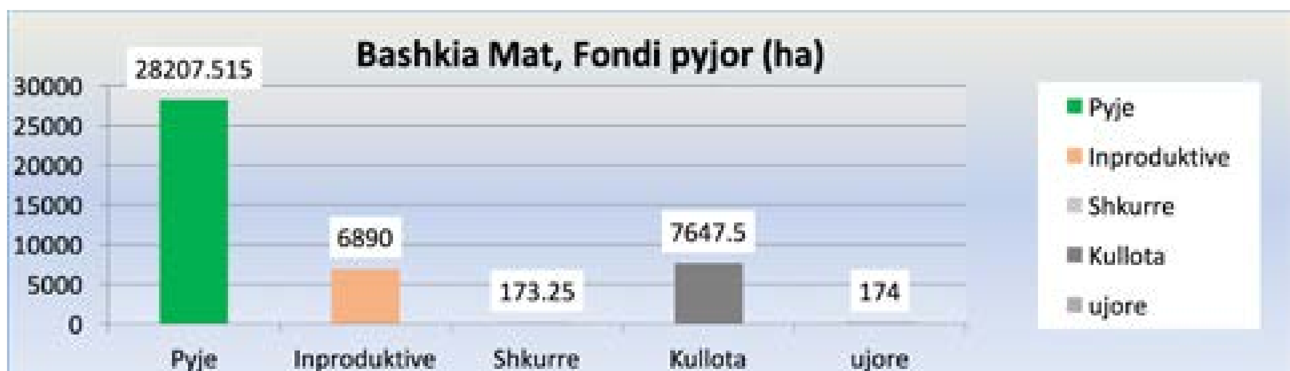

Në pyjet e bashkisë Dibër llojet drusore të rrezikuara janë mështekna, shtogu i zi, shtogu i kuq, lajthi e egër, dëllinjë e zezë, dëllinjë e kuqe, gështenjë e egër, trumzë, frashër i zi , hormoq, arrne, rrodhës. Specie të kërcënuara janë sanzë, salep, lulebasani, rigoni i kuq, kin fushe, caj mali, rigon, sherebelë, murrizi njëbërthamësh dhe kulumbri ndërsa nuk ka lloje të zhdukura.

o **Bashkia Mat**

Sipërfaqja e përgjithshme e shkatërruar që nga viti 1992 deri në vitin 2020 është rreth 15000 ha referuar kjo vrojtimeve dhe studimeve të kryera nga specialistët e pyjeve. Shkaqet kryesore janë zjarret, prerjet e paligjshme, etj. Në pyjet e bashkisë Mat sipërfaqja e dëmtuar nga proçesionarja e pishës është 700 ha, por dallohet edhe dëmtimi nga flutura kineze tek bushi ku janë të sëmura 500 ha pyje. Sipërfaqja pyjore në administrim të bashkisë Mat është 35160 ha, nga këto: pyje 27679 ha, trungishte 9814 ha, cungishte 15612 ha, shkurre 2253 ha, kullota 2999 ha, të tjera 4482 ha. Gjendja e pyjeve paraqitet relativisht e shëndetshme me një rritje vjetore që varion nga 2.5-3.5 m3/ha. Sasia vjetore e shfrytëzuar për dru zjarri është 2000 m3/vit.

Paraqitja grafike e fodit pyjor në bashkinë Mat

Në pyjet e bashkisë Mat kemi një shumëllojshmëri të faunes e florës. Zona strehon të gjithë gjitarët e mëdhenj; Ariun, lepurin e egër, Rrëqebullin, Macen e egër, Derrin e egër, Dhinë e egër etj. Gjithashtu gjendet edhe Shqiponja e malit. Zona përfaqëson në vetvete një njësi mjaft të rëndësishme territoriale sa i përket vlerave të biodiversitetit por të rrezikuara paraqiten 18 lloje drurësh , shkurresh dhe bimësh të cilat gjenden në Curraj të Epërm dhe zonën përreth. Në këto zona gjenden 7 gjitarë, 7 shpendë, 1 amfib , 8 insekte dhe 1 molusk me status të rrezikuar, si dhe 48 lloje (24 lloje të faunës dhe 24 të florës) të cilat janë pjesë e listës së kuqe IUCN dhe Shqipërisë. Specie të kërcënuara dallojme Tisat e mbasdejes në afërsi të fshatit Vinjoll 1500 mnd. Tisat e mbasdejes përbëjnë një grup drurësh Tisi me trung dhe kurorë të vecantë me lartësi 10-13 m, diametër 18-20 cm, me moshë 70 vjecare. Specie pothuajse në zhdukje në llojet drusore paraqitet bushi.

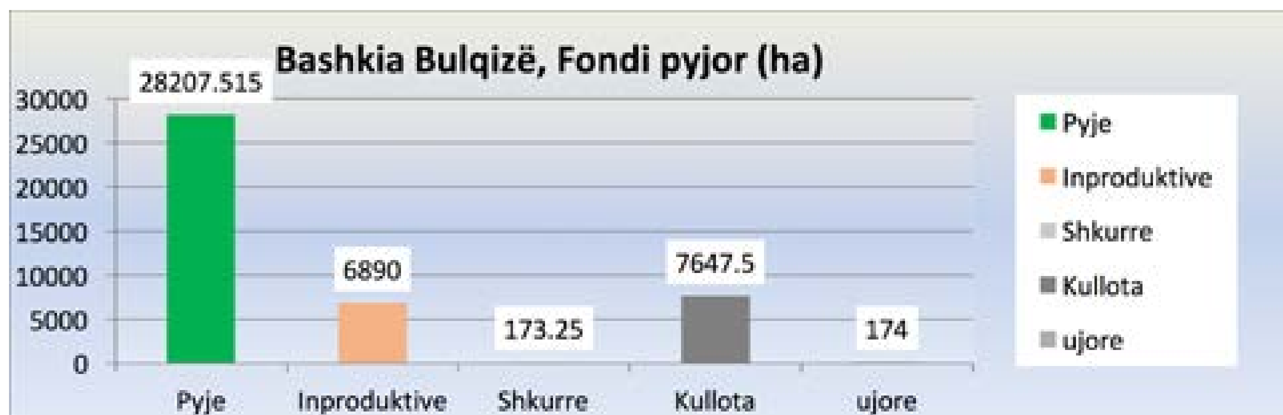
o **Bashkia Bulqizë**

Pyjet në bashkinë e Bulqizës përfshijnë një sipërfaqe prej 43125.34 ha. Këtu dominojnë pyjet e ahut, dushqeve dhe të pishës. Në bashkinë Bulqizë gjenden dy zona mjaft të rëndësishme siç janë zona Shebenik me sipërfaqe 34482.26 ha dhe zona Mali me Gropa-Bize Martanesh 25965.36 ha. Fondi pyjor i ndarë sipas zërave kadastral paraqitet: pyje 28207.515 ha, kullota 7647.5 ha, shkurre 173.25 ha, ujore 174 ha.

Në bashkinë Bulqizë nga prerjet e paligjshme për dru zjarri dhe lëndë drusore si dhe mosripërtëritja e sipërfaqeve të shfrytëzuara kanë shkaktuar degradim të pyjeve (sidomos në masivet e Tërnoves, Pratit dhe Ballenjës.)

Paraqitja grafike e fondit pyjor në bashkinë Bulqizë

o **Bashkia Klos**

Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të shkatërruara janë 300 ha. Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore të sëmura janë 500 ha. Fondi pyjor dhe kullosor është afërsisht 24.000 ha. Gjendja shëndetsore e pyjeve jo e mirë. Përsa i përket rritjes vjetore në pyje duke qenë se nuk ka studime të mirëfillta nuk ka edhe informacion të detajuar. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar , ndarë në lëndë punimi e dru zjarri 470 m3 dru zjarri.

Ndër speciet e rrezikuara përmendim: Pisha e zezë, Sherebela, Boronica, Salepi. Përsa i përket faunës të rrezikuar kemi: Ariu i Murrëm, Rrëqebulli, Gjeli i egër. Specie të kërcënuara janë lepuri i egër, thëllënza e malit. Specie të zhdukura në bashkinë Klos nuk ka.

Bujqësia, kullotat.

o **Bashkia Mat**

Në bashkinë Mat përsa i përket diversitetit gjenetik për bujqësinë dhe blegtorinë vërejmë hibridet e drithërave, nuk ka matje konkrete lidhur me sasinë e plehrave kimike dhe kimikateve të përdorura për përdorim bujqësor.

Fondi kullosor në bashkinë Mat është 2999 Ha. Përbërja floristike është kryesisht graminore e përzier me bishtajore, ku gjendja shëndetsore e tyre paraqitet e mirë dhe shumë e mirë, me kapacitet të mbajtjes me të lartë se numri i krerëve aktualë

o **Bashkia Bulqizë.**

Bujqësia në këtë bashki është e organizuar në ferma të vogla familjare, sipërfaqja e tokës së punueshme është e vogël, e copëtuar dhe terreni mjaft i pjerrët. Zona ka klimë të përshtatshme për zhvillimin e bimëve të arave, foragjereve, frutikulturës, vreshta, arrore,etj. Në disa zona shihet me interes nxitja e banorëve për mbledhjen dhe grumbullimin e prodhimeve të gështenjës dhe arrorëve. Rreth 34,5% e të punësuarve janë të angazhuar në sektorin e bujqësisë.

Emërtimi	Sipërfaqja në ha	Prodhimi ton	Rendimenti kv/ha
Drithëra	1703	7417	--
Grurë	188	837	44.5
Misër	1488	6536	40
Thekër	22	37	16.8
Elb	-	-	-
Tagjira	5	8	15
Perime	191	2356	123
Patate	240	3859	161
Fasule	101	492	10.8
Foragjere	2514	60	240

Kulturat kryesore bujqësore që kultivohen dhe kanë rendiment të lartë janë bimët e arave, drithërat e bukës si gruri dhe misri por një sipërfaqe të madhe zënë edhe foragjeret. Pjesa tjetër kultivohen perime, patate, fasule, etj. Në bazë të klasifikimit të tokave sipas klasës së prodhimit janë të kategorisë së IV,V,VI,VII,VIII,IX, balli mesatar në përqindje është 18.9 -63.5 %. Klasa më produktive e tokës është VI me 63.5%.

Prodhimi i drufrutorëve:

Emërtimi	Nr i drufrutorëve në 1000		Nr i drufrutorëve në prodhim në 1000	Prodhimi në ton
Dru frutor	211		158	2303
Ullinj	-		-	-
Agrume	-		-	-
Pjegulla	78		62	-
vreshta	13		10	479

Prodhimi i pemëve frutore sipas llojit:

Emërtimi	Rendimenti (kg/rrënjë)	Prodhimi në ton
Mollë	15.8	621
Dardhë	12.3	64
Kumbull	13.3	837
Qershi	13.7	143
Fiq	-	-
Pjeshka	9.7	34
Arra	17.7	144

o **Bashkia Klos**

Fondi kullosor është 5000 ha. Përbërja floristike janë, sherebela, boronica dhe salepi. Gjendja shëndetsore e tyre është jo e mirë. Kapaciteti i mbajtjes është 2 krere për 100 ha.

Në Bashkinë Klos nuk kemi sipërfaqe nën një bujqesi organike.Sasia vjetore e plehrave kimike dhe kimikateve që janë përdorur për përdorime bujqësore janë rreth 4000 kv plehra kimike.

Tokat

Në bashkinë **Mat** toka paraqitet me pjellori të mesme të nivelit 4, 5 dhe 6. Si pasojë e gërryerjes dhe përmbytjes nga lumenjtë janë dëmtuar 500 ha tokë. Rreth 30 % e tokës bujqësore është lënë djerrë si pasojë e plakjes së popullsisë, emigrimit apo edhe mungesa e ujit vaditës.

Në bashkinë **Klos** pjelloria e tokës bujqësore është mesatarisht kategoria e V. Sipërfaqja e tokës së degraduar në këtë bashki është rreth 120 ha. Sipërfaqja e tokës djerr është afërsisht 250 ha.

Tokat në territorin e **Bulqizës** që zënë sipërfaqen më të madhe janë tokat e kafenjta livadhore, livadhore malore dhe të murrme pyjore të cilat janë mjaft të përshtatshme për mbjelljen e bimëve të arave, plantacioneve me pemë frutore, vreshta etj.

Sipërfaqja e tokës sipas përdorimit:

Emërtimi	Sipërfaqja gjithsej (ha)
Sip gjithsej	41.5098
Tokë bujqësore	48091
Arë	7522
Pemëtore	858
Vresht	31
Ekonomia pyjore	69400
Tokë truall	166
Tokë jobujqësore	16723

Mbetjet

Bashkia Dibër .Sasia e mbetjeve të prodhuara për vitin 2019 është afërsisht 12.608 ton dhe për vitin 2020 është 12.800 ton. Sasia e mbetjeve që u depozituan në venddepozitim për vitin 2019 është 7900 ton, ndërsa për vitin 2020 kjo sasi është 8150 ton. Përbërja në % e përbërësve është si më poshtë:

Bashkia Dibër		Mbetje. organike	Qelq	Karton	Metale	Plastike	Tjera
Viti	2019	32 %	5 %	25 %	3 %	30 %	5 %
	2020	34 %	4 %	28 %	2 %	28 %	4 %

Sasia vjetore e mbetjeve inerte të sektorit të ndërtimit dhe industrisë për vitin 2019 afërsisht ka qenë 278 ton, ndërsa për vitin 2020 kjo sasi është 330 ton. Këto mbetje ripërdoren nga bizneset apo nga sektori i menaxhimit të mbetjeve për mbulimin e vendepozitimit me material dheu e inerte. Mbetjet e grumbulluara dërgohen në vendepozitimin e mbetjeve në Llasen në një largësi 1.8 km nga qendra e qytetit, me siperfaqe 8000 m2

Bashkia Mat.Sasia vjetore e mbetjeve e depozituar në territorin e bashkisë Mat është 3.883 ton/vit

Bashkia Bulqizë. Sasia totale vjetore shkon mbi 4600 ton në vit, të cilat ndahen kryesisht në: organike, dru, letër, plastikë me densitet të ulët dhe të lartë, qelq, tekstile, metale ferroze dhe joferroze, mbetje spitalore, goma, inerte, mbetje nga produkte sanitare, mbetje elektrike dhe nga pajisje elektronike, bateri etj.

Përbërja e mbetjeve shtëpiake në përqindje (%)

Bashkia	Organike	Qelq	Letër	Metal	Plastik	Tjera
Bulqizë	25.7	2.5	6.7	3.03	13.1	>40

Bashkia Klos

Të dhënat e informacionit	Bashkia Klos
Numri banorëve	20821
Sasia e mbetjeve për person kg/vit	328
Sasia e mbetjeve organike(shtëpiake) kg/ton/vit	230 ton
Sasia e mbetjeve inerte ton/vit	400 ton
Sasia e mbetjeve spitalore kg/ton/vit	-
Sasia e mbetjeve plastike kg/ton/vit	50 ton
Sasia e mbetjeve të qelqit kg/ton/vit	20 ton
Sasia e mbetjeve metalike kg/ton/vit	20 ton
Sasia e mbetjeve drurit ton m3	-
Sasia e mbetjeve të letrës dhe kartonit kg/ton/vit	70 ton
Sasia e mbetjeve të baterive të dala jashtë përdorimit kg/ton/vit	-
Sasia e mbetjeve të gomave të dala jashtë përdorimit kg/ton/vit	20 ton
Sasia e mbetjeve të vajrave të përdorur kg/ton/vit	-
Sasia e mbetjeve nga produktet e kafshëve	20 ton
Sasia e mbetjeve të tekstilit kg/ton/vit	10 ton
Sasia e mbetjeve elektrike dhe elektronike ton/vit	4 ton
Sasia e mbetjeve të depozituara në landfill ton/vit	844 ton
Sasia e mbetjeve të depozituara në incenerator ton/vot	----

QARKU ELBASAN

Bashkia Belsh

Për pyjet, kullota, tokë. Fondi pyjor është 1726 ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mire.Nuk ka specie të rrezikuara apo të zhdukura. Fondi kullosor është 111 ha dhe ka gjendje të mirë shëndetësore. Pjelloria e tokës është e mire Siperfaqja e tokës së degraduar është 10% , sipërfaqja e tokës djerrë 10%.

Për mbetjet.Ka një vendepozitim për mbetjet në Elbasan. Sasia e mbetjeve që shkon është 8 ton/24h.

Bashkia Cërrik

Për pyjet.Sipërfaqja e përgjithshme e fondit pyjor dhe kullosor është: 4333.9 ha .Nga të cilat: Pyje:2507.9 ha, sipërfaqe kullosore:1123.0 ha, tokë me bimësi pyjore: 680.0 ha sipërfaqe inproduktive: 23.0 ha. Nga vrojtimet periodike nuk ka rezultuar shkatërrim i fondit pyjor dhe i pyjeve (përmbytje, djegie nga zjarri, shëmbje, rrëshqitje e tokës), e të tjera. Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë. Rritja vjetore e pyjeve sipas llojeve:
Llojet kryesore janë dushqe, shkozë. mare, frashër dhe shkurre të tjera me një rritje mesatare vjetore 1.25m3/ha.

Për biodiversitetin: Nuk janë konstatuar lloje të rrezikuara, të kërcenuara apo të zhdukura (llojet drusore, flore dhe fauna):

Për kullotat Fondi kullosor është 1123.0 ha nga të ciat kullota të menaxhuara 540 ha. Përbërja floristike:Gramiore: Flokësi, Qepujkë, Tërfil livadhor, Helmarinë vezake. Bishtajore: Tërfil i verdhë , Dorikni pesëgjethësh (Dorycnium pentaphyllum L).
Të ndryshme: Lule Balsami, Gjethe delli heshtak.
Të këqia: Ushejsi leshtak me cilësi deri në të mirë, me lartësi 15 e 20 cm.
Shkurre: Shkozë, Mretë, Mare, etj. Shtrirje uniforme, me zhvillim vegjetativ mesatar, pa fuqi lëndore. Gjendja shëndetësore e tyre është përgjithësisht e mirë.
Kapaciteti mbajtës: Dhen 1930 krerë, Dhi’ 890 krerë dhe të trasha 55 krerë.

Për bujqësinë. Diversiteti gjenetik për bujqësinë: 20% e zë blegtoria 80% e zë bujqësia
Sipërfaqja nën një bujqësi organike 3 000 Ha
Sasia vjetore e plehrave kimikë dhe e kimikateve për përdorim bujqësor
- Plehra kimike rreth 15 000 ton
- Kimikate rreth 1 ton
- Ushqyes për fruta dhe perime rreth 5 ton

Për tokën .Pjelloria afërsisht 6 000 Ha, Sipërfaqja e tokës së degraduar afërsisht 1 000 Ha.
Sipërfaqja e tokës djerrë afërsisht 3 000 Ha.

Për mbetjet e ngurta urbane. Sasia vjetore të prodhimit të mbetjeve 3 046.947 ton. Përmbajtja në përqindje e përbërësve Karton 191.3 ton, Qelq 32.6 ton, Metal 46 ton.Sasia e mbetjeve bio, 1 239.8 ton. Sasia e mbetjeve të depozituara në incinerator 3 046.947 ton/vit

Bashkia Gramsh

Për pyjet
Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të sëmura nga dëmtuesi i konstatuar proçesonarja është 1854 ha në pyjet me llojin pishë e zezë. Rritja vjetore për pyjet e lartë paraqitet 55000 m3 dhe në pyjet e ulta 15000 m3.Sasia e materialit drusor të vjele e shfrytëzuar për vitet 2019-2020 paraqitet është :Lëndë punimi = 710 m3Dru zjarri =3632 m3

- Fondi pyjor në Bashkinë Gramsh

Nr.	Sipërfaqe, totale e Bashkisë (Ha)	Fondi Pyjor dhe Kullosor në Bashki (Ha)					Sipërfaqe urbane (ha)	Sipërfaqe bujqësore dhe pemtore (ha)	Të tjera (ha)
		Totali :	Pyje	Sipërfaqe me bimësi pyjore	Sipërfaqe inproduktive	Kullota			
0	1 (2+7+8+9)	2 (3+4+5+6)	3	4	5	6	7	8	9
1	69483.06	54,103.06	35,609.37	3748.1	5,709.56	9,036.03	900	14,400	80

- Fondi kullosor

Kullota, Sip.e përgjith. (ha)	Fondi Kullosor i ndarë:								Pronësia (ha) Shuma duhet të jetë e = me kolonën 1		Shënime
	Sip. Produktive (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)	Kullota dimërore			Kullota Verore					
			Gjithsej	Sip. Produk (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)	Gjithsej	Sip. Produkt (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)	Publike	Private	Totali
1 (2+3)	2 (5+8)	3 (6+9)	4 (5+6)	5	6	7 (8+9)	8	9	10	11	12
9036.03	8913.01	123.2	1190.4	1154.44	36.5	7845.36	7758.66	86.7	9018.03	18	9036.03

Përbërja floristike përbëhet nga llojet të ndryshme të bimëve, më dominuese janë llojet graminace dhe leguminoze si dhe bimët medicinale. Gjendja shëndetësore e tyre në përgjithësi paraqitet e mirë. Kapaciteti mbajtës i tyre është:Dhen (dele) =28533 krerë, Dhi = 5455 krerë, Të trasha = 640 krerë.

BASHKIA PRRENJAS

TË DHËNAT E MBETJEVE	BASHKIA PRRENJAS
Numri i banorëve	33031/26425
Sasia e mbetjeve për person kg/vit	117.0
Sasia e mbetjeve Organike (shtëpiake) kg/ton vit	1082.3
Sasia e mbetjeve Inerte kg/ton vit	618.5
Sasia e mbetjeve Spitalore kg/ton vit	0
Sasia e mbetjeve Plastike kg/ton vit	337.1
Sasia e mbetjeve të qelqit kg/ton vit	27.8
Sasia e mbetjeve metalike kg/ton vit	43.3
Sasia e mbetjeve të drurit ton/m3	349.4
Sasia mbetjeve të letrës dhe kartonit kg/ton vit	52.6
Sasia e mbetjeve të Baterive të dala jashtë përdorimit kg/ton vit	(0) Nuk aplikohet grumbullim/trajtim
Sasia e mbetjeve të gomave të dala jashtë përdorimit kg/ton vit	15.5
Sasia e mbetjeve të vajrave të përdorur kg/ton vit	(0) Nuk aplikohet grumbullim/trajtim
Sasia e mbetjeve nga produktet e Kafshëve kg/ton vit	139.15
Sasia e mbetjeve të produkteve të tekstilit kg/ton vit	46.4
Sasia e mbetjeve Elektrike dhe Elektronike kg/ton vit	3.1
Sasia e mbetjeve mikse kg/ton vit (mbetjet e patrajtueshme)	995.7
Sasia e mbetjeve të depozituara në Lendfill ton/vit	3710.8
Sasia e mbetjeve të depozituara në Incenerator ton/vit	Nuk dërgohen.Mungesë financimi nga Bashkia dhe Autoritetet

Vend-grumbullimi dhe groposja e mbetjeve urbane të ngurta i administruar nga Bashkia Prrenjas ndodhet në anën veri-perëndimore të qytetit të Prrenjasit në një distancë rreth 3 kilometra larg qëndrës së qytetit. Sipërfaqja totale e vendepozitimit është rreth 10 000 m².

QARKU FIER

Bashkia Lushnje

Pyjet, biodiversiteti, toka
Sipërfaqja totale e pyjeve është 1121.85 , volumi 17716.92 m3.Tokat pyjore në përgjithësi janë toka të hinjta, kafe të thella

Shpërndarja e pyjeve sipas klasave të moshës

Tipi i Pyllit	Pronësia	Sipërfaqia për çdo klasë moshe								Gjithsej
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Trungishte	Bashkiake	14			376,25					390,25
Cungishte	Bashkiake		153,32							153,32
Sip.me bim. pyjore	Bashkiake		412.29							412.29
Trungishte	Private				2,1					2,1
Sip.me bim. pyjore	Private		163,89							163,89
SHUMA		**14**	**729.5**		**378,35**					**1121.85**

Flora dhe fauna prezente në territorin e Bashkisë Lushnje

Nr	Emërtimi i species	Emërtimi i species latinisht
1	Shkurta	Cortunix cortunix
2	Shapka	Scolopax rustikola
2	Turtulli	Streptopelia turtur
3	Dervidhi	Gelerida cristata
4	Lauresha	Alauda arvensis
5	Mëllenja	Turdus merula
6	Harabeli i fushës	Passer montanus
7	Lepuri i egër	Lepus europaeus
8	Dhelpra	Vulpes vulpes
9	Çakalli	Canius aureus
10	Qelbësi	Mustela putorius
11	Vjedulla	Meles meles
12	Vidra ose lundërza	Lutra lutra

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit 30043.661 ton/vit . Sasia e mbetjeve bio 14228.678 ton/vit. Mbetje inerte 450 ton/vit. Përmbajtja në përqindje : karton 8.13%, qelq 5.75 %, metal 1.13%. Ka një vend-depozitim aktiv në lagjien “18 Tetori” Lushnje . Sip. 18500 m2. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim 340043.661 t/vit

BASHKIA PATOS

Për pyjet, kullota
Fondi pyjor/kullosor në Bashkinë Patos është 751.75 ha nga këto:Fond pyjor publik kemi 682.75 ha. Fond Pyjor privat kemi 68.84 ha.

Qarku	Pyll ha	Kullotë/Livadh ha	Sip. Bimësi pyjore ha	Djerr ha	Inproduktive	Ujor ha	Bujqësore ha	Total ha
B.Patos	725.47	0	14.86	0	11.42	0	0	751.75

Për Bujqësinë

Nr.	Emërtimi	Total	Njësia Administrative			Sip. e tokës bujqësore e zënë me ndërtime informale
			Patos	Zharrëz	Ruzhdie	
1	Sip. Tokës Bujqësore/ ha	6,054	2,434	2,257	1,363	70

Sipërfaqja me pemtore, ullishte dhe vresht

Nr.	Bashkia	Sip. a+b+c+d	Nga keto:			
			ha	ha	ha	ha
			Pemtore	Ullishte	Agrume	Vresht
			a	b	c	d
1	Ruzhdie	517	29	447	0	41
2	Zharrëz	133.5	27.5	89	0	17
3	Patos	1517	43.5	1445	0	28
4	Total	2,167.5	100	1,981	0	86

PËR MBETJET

Të dhënat per:	Njesia matese	Totali (Gjith bashkia)	Ne zonat Urbane (Qytetet)	Ne zonat Rurale (Fshatrat)
Totali i mbetjeve urbane te menaxhuara (me fonde publike)	ton	13182	12111	1071
Nga keto jane mbetje familjare dhe te ngjashme me to	ton	11064	10200	864
Nga keto jane mbetje industriale perzier e ato urbane ose marr nga kontinjeret e bisnesit	ton	2118	1911	207
Nga totali jane - mbetjeve Organike	ton	6243	5432	811
…………………….. - mbetjeve të Drurit	ton	189	56	133
…………………….. - mbetjeve Letre , Karton	ton	1780	954	826
…………………….. - mbetjeve Xhama ,Qelq	ton	758	521	237
…………………….. - mbetjeve Platike	ton	1115	1050	64
…………………….. - mbetjeve Tekstile	ton	695	695	0
…………………….. - mbetjeve Metalike	ton	76	54	22
…………………….. - mbetjeve aparatesh elektronike	ton	2,6	1,8	0,8
…………………….. - mbetjeve te rrezikshme	ton	1	0	1
…………………….. - mbetjeve Inerte ne perberje	ton	949	949	0
…………………….. - mbetjeve nga trupa te kafshëve dhe shpendve	ton	237	68	169
…………………….. - mbetjeve te tjera te pa specifikuara me lart	ton	48	28	20
Totali i mbetjeve urbane te trajtuara (me fonde publike)	ton	13182	12111	1071
Nga mbetje totale jane djegur nga Inceneratoret	ton	0	0	0
Djegur nga zjarre te hapura ne natyre	ton	0	0	0
Jane Riperdorur / Ricikluar	ton	0,03	0,03	0
Jane depozituar ne landfille te rregullta,sanitare	ton	0	0	0
Jane depozituar ne 'Fusha mbetjesh'	ton	13182	12111	1071
Jane hedhur ne natyre jo rregullisht	ton	1650	532	1118
Numri I banorëve ne bashki sipa rregjistrit civil	Banor	42889	34000	8885
Numri I banorëve rezident ne bashki	Banor	12867	10200	2667
Shkalla e mbulimit me sherbime per mbetjet urbane	%	95.0	95	95
Mbetjeve inerte nga ndertimet, rikonstruksionet dhe prishjet	ton	949	630	319

Nga keto jane riperdorur / ricikluar ne total	ton	305	201	104
Mbetje nga industria minerare, (Nxjerrjea)	ton	0	0	0
Mbetje nga industria minerare, (Pperpunimi)	ton	0	0	0
Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Nxjerrje)	ton	530	149	381
Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Perpunimi)	ton	0	0	0
Mbetje nga fabrikat te tjera perpunuese (perjashtuar sa siper)	ton	0	0	0
Bashkia Patos nuk ben menaxhim te integruar te mbetjeve prandaj dhe vlerat e vendosura jane te llogaritura me perafersi. Ne momentin e funksionimit te Inceneratorit ne Fier do te fillojme peshimin e mbetjeve sipas kategorive.				

BASHKIA MALLAKASTËR

Pyjet, kullota Sipërfaqja e fondit pyjor/kullosor është 14 109.91 ha. Nga këto 12947.71 janë pyje dhe kullota nën administrimin Bashkia Mallakastër dhe 1162.14 janë pyje privatë, fondi kullosor 3103.99ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve relativisht është e mirë në gjithë fondin pyjor dhe kullosor. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar për dru zjarri 2 520 m3.

Për bujqësinë: Sipërfaqja e tokës në Bashkinë Mallakastër dominohet nga një numër i lartë pemëtarie dhe kryesisht,arrorët. (arra, bajame ,lajthi), agrumet. (portokalli, limoni, mandarina , limoni). Rreth 70% e tokës bujqësore është e mbjell me kulturën e ullinjve.

Diversiteti gjenetik për blegtorin
Numri i gjedheve në bashkinë Mallakastër 1200, raca xhersej. Dele gjithsej 20 000, rraca cigaja. Dhia gjithsej 15 000.Shpendë 100 000.

Për tokën
Pjelloria e tokës kategoria shumë e lartë 472ha (kategoria e (II)
Pjelloria e tokës kategoria e lartë 2111.27ha (kategoria e (III)
Pjelloria e tokës kategoria mesatarisht e lartë 2908.98ha (kategoria (IV)
Pjelloria e tokës kategoria mesatarisht e lartë 2619.87ha (kategoria (V)
Pjelloria e tokës kategoria mesatarisht të ulët 1786.7ha (kategoria (VI)
Pjelloria e tokës kategoria mesatarisht shumë e ulët 785.85 (kategoria (VII+VII).

Sipërfaqja e tokës së degraduar është 120 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë është 1500ha.

Për mbetjet e ngurta urbane
Sasia vjetore e prodhimit të mbetjeve të ngurta 4000 ton/vit. Përbërja në përqindje e përbërësve ndotës (karton, qelq, metal) është 14.2%. Sasia e mbetjeve bio që shkojnë në vend-depozitim është 640 ton/vit. Bashkia Mallakastër ka një vend-depozitim në fshatin Kash, i cili ka një kapacitet prej 10,000 m2 dhe sipërfaqe 5,000 m3. Sasia e mbetjeve që shkon në vend-depozitim për vitin 2020 është 4,000 ton/vit.

Qarku Gjirokastër

BASHKIA LIBOHOVË

Pyjet. Në përgjithësi pyjet në bashkinë Libohovë janë në gjendje të mirë. Nga verifikimet e bëra, llogaritet përafërsisht deri në 15 ha parcela pyjore të prekura nga Proçesionaria. Rritja vjetore në pyje llogaritet nga 0.7-0.9%

Për biodiversitetin.Për sa i përket florës, rrezikohet çaji i malit si dhe ka dëmtime të sherebelës. Në lidhje me faunën, Kali i Qyqes është në rrezik sepse është shumë i rrallë. Bimët heterovajore në përgjithësi janë të kërcënuara.

Për kullotat. Bashkia ka në pronësi të saj 2600 ha sipërfaqe kullosore. Përbërja floristike është graminore të ndryshme si dhe tërfil. Gjendja shëndetësore është e mirë. Në disa parcela ka sipërfaqe të mbuluara nga shkurret, gjineshtra, si dhe vuajnë nga mungesa e ujit (lera) në vitet e thata. Kapaciteti i mbajtjes është prej 5000 krerësh në total.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit llogaritet 2400 ton/vit mbetje urbane. Përmbajtja në përqindje me nje përafërsi llogaritet në total (karton, qelq, metal) 50%. Sasia e mbetjeve bio llogaritet deri ne 40%.
Bashkia ka nje vend-depozitim të miratuar për mbetjet urbane. E gjithë sasia prej afro 2400 ton mbetje urbane shkon në vend-depozitim.

BASHKIA TEPELENË

Për pyjet .Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të sëmura është rreth 3 ha / vit, për llojin e Rrapit dhe Plepit. Fondi pyjor është 8100 ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve është relativisht e mire.

Rritja vjetore në pyje sipas llojeve:
- Trungishtet e bredhit kanë një volum prej 250 m3 / ha
- Pyjet e lisit kanë një volum prej 76 m3 / ha
- Pyjet me pishë të zezë kanë një volum prej 113 m3 / ha
- Pyjet cungishte të lisit kanë një volum prej 24.4 m3 / ha

Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar, ndarë në lëndë punimi dhe dru zjarri – 700 m3 vetëm dru zjarri, nuk ka lëndë drusore të shfrytëzuar për lëndë punimi.

Për biodiversitetin .Speciet e rrezikuara – Alnus glutinosa (Vërriu) , Froxinus Ornus (Frashëri I bardhë), Pania, Rigon, Sherebel.Speciet e kërcënuara – Derri, kaprolli, dhia e egër. Specie e zhdukura – ariu i murmë, riqebulli

Për kullotat .Fondi kullosor – 22 203 ha. Përbërja floristike – graminace dhe leguminoze, më e përhapur është Agrostis alba (bariméza), Ph. Rubra (bishtpelza e kuqe), Phleum alpinum (fleumi i Alpeve), Festuka supine (bishtpelza e përmbysur), Nardus stricta (xhufka).
Gjendja shëndetësore e tyre është relativisht e mirë. Kapaciteti i mbajtjes në gjithë bashkinë është 2 – 7 krerë / ha.

Për mbetjet e ngurta urbane. Sasia e mbetjeve që gjenerohen në ditë për banor është 0.7 kg/banor/ditë për zonat urbane dhe 0.4 kg/banor/dit për zonat rurale. Sasia ditore që grumbullohet është 6 – 7 ton/dit, si rrjedhojë sasia vjetore e mbetjeve është 2200 ton/vit. Vend-depozitimi i mbetjeve për Bashkinë Tepelenë ndodhet në fshatin Majkosh, me një sipërfaqe 4900 m2

BASHKIA PËRMET

Për pyjet .Fondi pyjor është 11 585.38 ha nga të cilat pyll 10 893.52 ha, kullotë në pyje 75.56 ha, bimësi pyjore 304.75 ha dhe inproduktive 311.54 ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve në përgjithësi është e mirë, nuk ka pyje të prekura nga proçesionaria dhe sëmundje të tjera. Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve të sëmura është 40 ha të llojit rrap (tharë nga kanceri i rrapit).
Rritja vjetore në pyje në total 21578 m3 / vit, sipas llojeve: lis 3954 m3 /vit , ah 598 m3/ vit, fletore të tjerë 2988 m3 / vit, shkozë 3475 m3/vit, mare 5430 m3/ vit, shkurre të tjera 3736 m3/ vit, bredh 1744 m3/vit, pishë 454 m3/ vit. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar për dru zjarri 4700 m3.

Për biodiversitetin.Speciet e rrezikuara janë: shtogu, murrizi, lajthia e egër, trëndafili i egër, molla e egër, luleshtrydhja,çaji i malit, salepi, rrushkulli, rigoni, ariu, shqiponja e malit , thëllëza e malit shapka, pëllumbi i egër, qyqja ,kukuvajka, baldosa. Speciet e zhdukura ; Kali i qyqes

Për Bujqësinëdhe Blegtorinë

Fondi i tokës gjithsej 6747 ha nga kjo kultivohet1364 ha	
Bimë arash	824 ha
Pemtari	110 ha
Vreshtari	210 ha
Ullishte	61 ha
Foragjere	96 ha
Perime	63 ha

Për blegtorinë(mbarështrohen)	
Të imta (dhi,dhen)	28715 krerë
Gjedhë	1350 krerë
Njëthundrakë	664 krerë

Sipërfaqet nën një bujqësi organike.	
Perime	60 ha
Vreshtari	120ha

Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve për përdorim bujqësor.

Plehra kimike			
D.A.P(kv)	Nitrat +ure(kv)	Superfosfat	Potas(kv)
620 kv	2600 kv	260 kv	190kv

Kimikate		
Herbicide	Fungicide	insekticide
6.3 kv	9.85 kv	2.56 kv

Për kullotat. Fondi kullosor.ka nje siperfaqe te pergjithshme prej 6 847.73 ha. Përbërja floristike përbëhet nga 60% graminace ,13% bishtajore dhe 19% të ndryshme si dhe të këqija dhe helmuese 8%. Në përgjithësi gjendja shëndetësore e kullotave është e mirë me një prodhim të bollshem biomase prej 35 kv/ha kryesisht në kullotat verore të "Nëmerçkes" dhe më pak në ato të "Dhembelit" dhe "Qilarisht-Rabanit". Kapaciteti i mbajtjes në total 38637 krerë të ndara në; Dhen 29000 krerë, Dhi 9127 krerë, Të trasha 510 krerë

Për tokën .Toka të varfra 2606 ha. Toka të mesme 2500 ha. Toka të pasura 1641 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë 5384 ha.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit. 5000 ton/ vit.Përmbajtja në përqindje 13% karton, 10% Qelq, 12.5% metal. Sasia e mbetjeve bio 28.5%.
Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit dhe mbetjet e sektorit te industrisë.;6800 m3 inerte dhe 750 m3 industriale. Sasia e mbetjeve që shkon në vend-depozitim është 5000 ton/ vit mbetje urbane dhe 12000 ton/vit mbetje inerte. Bashkia Përmet ka 2 vend-depozitime, 1 për mbetjet urbane dhe 1 për mbetjet inerte.

BASHKIA DROPULL

Pyjet, kullota
Fondi pyjor është 12.580.96 ha, Sipërfaqe pyjore 10.577.96 ha. Fondi kullosor është 20.522.26 ha. Sipërfaqe kullosore 14.904.26 ha. Fondi pyjor privat ka sipërfaqe 2.003.00 ha . Fondi kullosor privat 5.582.00 ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mire. Ekonomia pyjore Pogon ka një sipërfaqe me 7200 ha pyje cungishte. Përsa i përket kullotave ka patur dëmtime të rënda me djegie nga zjarri në sipërfaqe të konsiderueshme.

QARKU KORÇË

Bashkia Korçë

Për pyjet
Sipërfaqja e fondit pyjor/kullosor që ka kaluar në pronësi të Bashkisë Korçë është 47830.8 hanë total, ku:Pyll 27502.74 ha, Kullota 18120.95 ha , Sipërfaqe me bimësi pyjore 232.50 ha, Inproduktive 1811.25 ha, Shkëmbore 158.32 ha, Ujore 1.04 ha, Bujqësore 4.00 ha. Pyje të shkatërruara nuk ka.Pyje të sëmura nuk ka. Janë rreth 5400 ha të prekura nga proçesionarja. Pyje janë 27502.74 ha dhe gjendja shëndetësore e tyre paraqitet e mirë. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar, ndarë në lëndë punimi e dru zjarri për vitin 2020:

Lloji drusor	Lëndë drusore në këmbë gjithsej m3	Lëndë punimi m3			Dru zjarri m3
		e hollë	e mesme + e trashë	Totali	
Ah	806	10	224	234	572
Ah	1753	150	1002	1152	601
TOTALI	**2559**	**160**	**1226**	**1386**	**1173**

Për Bujqësinë
Pavarësisht futjes së farave , fidanave si dhe rracave të reja të kafshëve nga vendet e tjera, kryesisht ato fqinje, shtetet europiane por dhe ato aziatike, kemi një përmirësim të diversitetit gjenetik.Rreziku i dëmtimit të fondit gjenetik rajonal egzistion, por ai akoma është i mbrojtur nga fakti që kemi një fragmentarizim të fermave dhe një shumëllojshmëri të tyre. Përsa i përket sipërfaqeve nën një bujqësi organike, nuk kemi ferma bio të çertifikuara të prodhimit bujqësor dhe blegtoral. Egzistojnë elementë të prodhimit organik në fermat e vogla bujqësore sidomos në ato malore por identifikimi, rregjistrimi dhe dalja në treg i tyre mungon
Në rreth 10000 ha që është pjesa më intensive përdoren rreth 6000 ton plehra kimike dhe rreth 300-350 ton pesticide.

Për kullotat.Fondi kullosor ka një sipërfaqe prej 18120.95 ha kullota. Gjendja shëndetësore e tyre paraqitet e Kapaciteti i mbajtjes është rreth 55.000 krerë të imta.

Për tokën .Vlerësimi në 3 kategori të pjellorisë së tokës është afërsisht: të lartë 2500 ha, të mesme 10000 ha, të ulët7820 ha. Sipërfaqja e tokës së degraduar.146 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë. rreth 6500 ha (këtu futen edhe tokat bujqësore të pandara.)

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit është 19700 ton. Përmbajtja në përqindje është 2% karton,0,5% qelq,0,5% metal.Sasia e mbetjeve bio, 50%.
Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit tëndërtimit dhe të industrisë është 1825 m3.
Ka 1(një) Landfill me kapacitet 1 milion ton dhe me sip.20 ha .Sasia e mbetjeve që shkon në landfill është 19700 ton.

BASHKIA MALIQ

Për pyjet dhe kullota
Destinacioni i sipërfaqeve sipas klasave të përdorimit të tokës

Sipërfaqe, totale e Bashkisë (Ha)	Fondi Pyjor dhe kullosor në Bashki (Ha)					Sipërfaqe urbane (ha)	Sipërfaqe bujqësore dhe pemtore (ha)	Të tjera (ha)
	Totali	Pyje	Kullota	Sipërfaqe me bimësi pyjore	Sipërfaqe inproduktive			
1 (2+7+8+9)	2 (3+4+5+6)	3	4	5	6	7	8	9
65634	30970.7	20717	7619.4	98.5	2535.8	6320	25270	3073.3

Forma e qeverisjes së fondit pyjor (Tregues të sipërfaqeve/vëllimit pyjeve)

Pyje gjithsejt	Pyjet e ndare në						
Sipërfaqe (ha)	Vëllimi m3	Të lartë (Trungishte)		Të mesëm (Cungishte)		Të ulët (Shkurre)	
		Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m3)	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m3)	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m3)
1 (3+5+7)	2 (4+6+8)	3	4	5	6	7	8
20717	673487	6912	489770	11856.3	178681	1948.7	5036

Gjendja shëndetësore e pyjeve në përgjithësi është e mirë. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar, në dru zjarri për vitin 2020 është 7500 m3.

Tregues të fondit kullosor

Kullota, Sip.e përgjith. (ha)	Fondi kullosor i ndarë:							
	Sip. Produktive (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)	Kullota dimërore			Kullota Verore		
			Gjithsej	Sip. Produk (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)	Gjithsej	Sip. Produkt (ha)	Sip. e Pashfrytëzuar (ha)
1 (2+3)	2 (5+8)	3 (6+9)	4 (5+6)	5	6	7 (8+9)	8	9
7619	5546	2073	0			7619	5546	2073

Për Bujqësinë :

Diversitieti gjenetik për bujqësinë dhe blegtorinë	Diversitet i ulët në bujqësi dhe blegtori.
Sipëraqet nen një bujqësi organike	0 (zero).
Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve për përdorim bujqësor	2.900 ton .

Për tokën :

Pjelloria	60% mbi mesataren (pjellori e lartë).
Sipërfaqja e tokës së degraduar	256 ha .
Sipërfaqja e tokës djerrë	6000 ha .

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit për vitin 2020 është 7700 ton. Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit, 30 ton mbetje inerte ,viti 2020

Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim është 7700 ton. Ka një landfill me sipërfaqe 19.5 ha.

BASHKIA KOLONJË

Pyjet, kullotat
Fondi Pyjor është 50 783 ha i ndarë si vijon: Pyje trungishte (te larte) me sipërfaqe 15695 ha dhe volum 2.302.000 m3. Pyje cungishte (të ulët) me sipërfaqe 9347 ha dhe volum 581 000 m3.Shkurre me sipërfaqe 8570 ha dhe volum 122 000 m3.Kullota me sipërfaqe.10 544 ha .Sipërfaqe me bimësi pyjore 131 ha.Sipërfaqe inproduktive 5987 ha. Tokë djerr 387 ha.Sipërfaqe ujore 122 ha.Fondi kullosor në total ka një siperfaqe prej 21.742 ha i shpërndarë në kullota verore me kapacitet kullosor 67 176 krerë dhen, 2.072 dhi dhe 1.836 të trasha. Sipërfaqja pyjore gjithsej (brenda fondit pyjor) është 33.880ha e cila ndahet :Pyje shtetëror 25.332 ha, pyje private 8.547 ha.Kullota private 4.710 ha (4.567 ha kullota natyrale dhe 144 livadhe).
Mundësia e shfrytëzimit të pyjeve për vitin 2020-2021; Bashkia fshat 8 316 m3, Bashkia qytet
3.347 m3, pyje private 5.506 m3. Totali 17.169 m3.
Gjendja shendetësore e pyjeve dhe kullotave për vitin 2020 paraqiten dukshëm të përmirësuar. Sipërfaqet pyjore të prekura nga dëmtuesit janë pothuajse ato të infektuara nga Procesionaria e Pishës së zezë. Për vitin 2020 ky dëmtues ka prekur rreth 590 ha me një infeksion mesatar 25-30% Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve të dëmtuar është (jo të shkatërruara) për 10-15 vitet e fundit është rreth 2000 ha duke patur parasysh pyjet e lartë (trungishte, pishë, bredh) si dhe cungishtet (dushkajat).

	Trungishte			Cungishte	
	Halorë		Fletorë		Shkurre
	Pishë	Bredh	Ah, Dushk	Du, Ah	Mare, shkozë etj
Sipërfaqe (ha)	9180	2150	4110	10580	7860
Rritja vjetore m3/ha.	1.6		1.4	1.6	0.63

Për biodiversitetin
Nuk mund të konsiderojmë specie të zhdukura të llojeve drusore, florës dhe faunës, por mund të themi që ka rënie të % së popullatave të disa llojeve tek të tre kategorive, nuk kemi bërë ndonjë studim gjë që mbetet për tu bërë.Specie floristike të rrezikuara dhe kërcenuara për zhdukje janë: salepi, çaji malit, agulicja, dëllinja e zezë, rigoni, murrizi e të tjera, të shpallura zyrtarisht nga Institucionet Qendrore. Për faunën veçojmë: thëllëza e malit, lepuri, derri i egër , sorkadhja, edhe pse Moratoriumi ka dhënë efekt të padiskutueshëm për popullatën, veçojmë problemet e shkëputura të gjuetisë së paligjshme.

Për tokën . Pjelloria (kategoria V- IX).Sipërfaqja e tokës së degraduar. (107.2 Ha). E ndarë në 7 Ha sipërfaqe tokë e zhavorizuar, 18.7 Ha tokë e eroduar, 6.5 Ha tokë e gërryer nga brigjet e lumenjve, 75 Ha tokë e përmbytur nga dalja e lumenjve).Sipërfaqja e tokës djerrë. (3600 Ha)
Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve për përdorim bujqësor (Ure = 150 ton, Nitrat = 200 ton, Dap = 100 ton)

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore prodhimit është 9800 Ton/vit të depozituara në Stacionin e Transferimit Mollas
Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim është 4200 Ton/vit të depozituara në Stacionin e Transferimit Mollas).

BASHKIA PUSTEC

Për pyjet, kullota
Me trashëgimin e pyjeve dhe kullotave nëpër bashkitë, Bashkia Pustec ka një parcelë me sipërfaqe 31.8 ha dhe gjendje egzistuese drejt përmirësimit.-Sipërfaqja e pyjeve që zotëron bashkia Pustec nuk ka pyje të sëmura por është në të njejtën gjendje fitosanitare dhe në gjendje të mire vegjetative. Sipërfaqja e fondit pyjor është 31.8 ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë
Rritja vjetore 1-2 m3 të llojit shkurre. Në lidhje me biodiversitetin, duke qenë se ka një sipërfaqe të vogël ,nuk përcakton lloje drusore të rrezikuar, kërcënuar ose të zhdukur.
Fondi kullosor është 250 ha .Përbërja floristike: Mbulesë barishtore. Gjendja shëndetësore e tyre është e mire. Kapaciteti i mbajtjes: 6 krerë për ha.

Për tokën. Sipërfaqja e tokës së degraduar: 36.7 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë: 159 ha. Sasia vjetore e plehrave dhe e kimikateve për përdorim bujqësor është 45500 kg/vit.

Për mbetjet e ngurta. Sasia vjetore e prodhimit/gjenerimit: 850 ton/vit në 2020. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/vend-depozitim është rreth 820 ton/vit (këtu përfshirë dhe mbetjet që hidhen në mënyrë të pakontrollueshme të cilat bashkia i mbledh me organizimin e aksioneve të pastrimit që i bën gjatë vitit kalendarik). Ka 2 vend-depozitime dhe konketisht

1) Vend-depozitimi i fshatit Goricë e Madhe me sipërfaqe: 400m2
2) Vend-depozitimi i fshatit Pustec me sipërfaqe:729m2.

BASHKIA DEVOLL

Pyjet .Sipërfaqja e përgjithshme e Fondit Pyjor dhe Kullosor është 15841.4 ha. Sipërfaqja e Fondit Kullosor 3418.5 ha. Sipërfaqje inproduktive 366.5ha .Sipërfaqe me bimësi pyjore1831 ha.Sipërfaqe vjetore e pyjeve të shkatruar është afërsisht 5 ha .Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve të sëmurë (pyjet e Pishës)afërsisht 25 %, ndërsa vjetore përllogaritet afërsist 5% (kryesisht si pasojë e procesionares së pishës). Gjendja shëndetësore e pyjeve është relativisht e mirë. Rritja mesatare vjetore e pyjeve është1.1 m3 për ha.

MATERIALI DRUSOR		
Nr	Lëndëpunimi	Dru zjarri
1	Pishë e Zezë => 54.1 m3	Ah => 34mst
2	Bredh => 1.8 m3	Lis => 5.5mst
3	Hartinë => 1.6 m3	
Totali	**57.5 m3**	**39.5 mst**

Biodiversiteti.Speciet e rrezikuara për drurët janë :Pisha e Zezë, Bliri, Hartina, Bredhi, Gështenja, Mështekna, Panja e Malit. Për florën janë: dëllinja e zezë, shtogu, murizi. Speciet e kërcënuara për drurët janë : Ahu, Dushku ndërsa për florën janë : dëllinja e kuqe, thana, kulumbria, anguliçe.

Kullotat.Bashkia Devoll ka në administrim 3 (tre) Ekonomi Kullosore me sipërfaqe totale **3418.5 ha**. Përbërja floristike është : tërfili i livadheve, dëllinja e zezë dhe e kuqe, fleumi livadhor, kamomili, lulebasani. murizi, bar telishi, trëndafil i egër, shqota, zhumbrica, anguliçe,truméza e malit, shtogu izi, ferra, lupini i bardhë, flokësi livadhor, flokësi i pyjeve, barimza, grami, festuka e deleve, lolium shumlulësh,tërfili me brirë, lupine gjethengushte, grashina, etj)
Gjëndja shëndetësore e kullotave është e dobët sepse ka nevojë për ndërhyrje. Kapaciteti mbajtës është mesatar, 4-5 krerë dele/ha, ose 2 bageti te trasha/ ha, gjatë një viti.

Për tokën: Pjelloria e tokës bujqësore është 30% e Pasur , 50% e Mesme dhe 20% e Varfër. Sipërfaqja e tokës së degraduar është rreth 150 Ha. Sipërfaqja e tokës bujqësore djerrë 2450 Ha Sasia vjetore e plehrave kimike të përdorura në tokat bujqësore është norma 2 Kv/Ha . Sipërfaqja e tokës bujqësore që kultivohet në territor të Bashkisë Devoll është reth 13000 Ha që do të thotë sasia në total e plehërave kimike në formën e (Azot ,Fosfor,Potas) të përdorur është26000 Kv.

Për mbetjet e ngurta urbane Sasia vjetore e prodhimit është 4224 ton/vit. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill apo në vend-depozitimin është **330 ton/muaj**. Ka 1(një) vend-depozitim dhe sipërfaqja që zë është **582 m2**.

Bashkia Pogradec Fondi Pyjor Kullosor	Sip. Fondit Pyjor Kullosor total (ha)	Kategoria e përdorimit të territorit ne (ha)						
		Pyll (ha)	Kullotë (ha)	Djerr (ha)	Inproduktive (ha)	Shkëmbore (ha)	Ujore (ha)	Sip.bimësi Pyjore (ha)
	26369.88	22127.74	3863.99	105.07	117.96	48.69	11.33	115.1

Forma e qeverisjes së fondit pyjor (Tregues të sipërfaqeve/vëllimi i pyjeve).

Nr	Pyjet gjithsej		Pyje të ndarë në….					
			Të lartë (trungishte)		Të mesëm (cungishte)		Të ulët (shkurre)	
	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m^3)	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m^3)	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m^3)	Sipërfaqe (ha)	Vëllimi (m^3)
0	1(3+5+7)	2(4+6+8)	3	4	5	6	7	8
1	22127.74	726059	7416	460561	11760	262518	277	2980

Nga analiza vizuale dhe morfologjike pyjet paraqesin një gjëndje shëndetësore mesatare.

Rritja vjetore në pyje sipas llojeve

Nr	Llojet Pyjore	Emri Shkencor	Rritja mesatare në m^3/ha/ vit
1	Ah	Fagus Sylvatica	4.36
2	Bredhi i badhë	Abies Alba	2.40
3	Arneni	Pinus Peuce	4.10
4	Pish e zezë	Pinus Nigra	4.70
5	Panja e malit	Accer Pseudoplatanus	5.39
6	Robulli	Pinus Heldrechi	1.77
7	Qarri	Quercus Cerris	3.30
8	Bunga	Quercus Petraea	2.20
9	Shparthi	Quercus Frainetto	2.10
10	Gështenja e butë	Castanea Sativa	4.30

Kullotat. Përbërja floristike e kullotave dhe livadheve dominohen nga kulturat Graminore shumë vjecare, dhe bimët Leguminoze shumë vjecare (tërfilat shumëvjecare). Gjendja shëndetësore e kullotave përgjithësisht është e mirë, nuk ka ndotje nga bimët helmuese dhe bimët e tjera.
Gjëndja shëndetësore e kullotave është e pothuajse e keqe, si rrjedhojë e mos kryerjes së punimeve me karakter të ndryshëm sic janë: heqje barërash të këqija dhe të dëmshme, heqja e shkurreve të padobishme, plehërimi i tyre, pastrimi i gurëve, mbjellja me farë e llojeve bimore duke rritur prodhimtarinë e kullotës.

Bujqesia: Përsa i përket zhvillimit të bujqësisë ndahet në 2 zona: a-zona fushore dhe b-kodrinore/malore, ku në to rriten dhe kultivohen kultura bujqësore si ; kulturat perimore, dru-frutore, bimët e arave, bimët medicinale etj...

Blegtoria. Ndahet në dy grupe: a).zona malore në të cilën zhvillohet blegtoria e imët, këtu rritet dhe zhvillohet specia e dhisë autoktone e Mokrës (dhia capore) dhe b). zona fushore ku rritet dhe zhvillohet kryesisht blegtoria e trashë me përfaqesuese lopët e prodhimit të qumështit siç është rraca laramane e zezë .

Për Tokën. Lloji i tokave në fshatra të ndryshëm është nga ajo torfike në toka të kategorive të ndryshme si psh 5,6,7,8 e deri në toka ranore/ shkëmbore dhe skeletore. Tokë të ndarë që punohet është me përafërsi rreth 7 Ha dhe tokë bujqësore të pa ndarë është nga 10 deri në 20 Ha.

Për mbetjet e ngurta urbane.
Sasia vjetore e prodhimit të mbetjeve është 13 054.86 ton. Përmbajta në përqindje: Kartoni 3.53 %, Qelqi 1.25 %, Metal 0.27 %.Sasia e mbetjeve që është depozituar në landfill 11 727.1 ton, duke filluar nga data 26.02.2020 deri në datën 30.11.2020.Sasia e mbetjeve që është depozituar në vend-depozitim 1327.76 ton, duke filluar nga data 01.01.2020 deri në datën 25.02.2020. Aktualisht në këtë vend-depozitim nuk depozitohen më mbetje familjare. Bashkia Pogradec ka vetëm një vend-depozitim në të cilin nuk depozitohen më mbetjet familjare që nga data 25.02.2020 sepse të gjitha mbetjet depozitohen në landfillin e Maliqit me sipërfaqe prej 22 000 m2.

QARKU VLORË

BASHKIA VLORË

Fondi pyjor.

Nr	Emërtimi	Sipërfaja (ha)
1.	Fond pyjor (gjithsej)	3,776
2.	Pyje	3,224
3.	Të tjera (djerr, sipërfaqe bimë pyjore)	552

Në pyjet me halorë është konstatuar e ashtuquajtura “proçesionarja e pishës”. Ky është një insekt që ka prekur veçanërisht grumbujt pyjor me pishë të zezë. Në territorin e Bashkisë shtrihen 739 ha pyje me pishë të zezë, të ndarë respektivisht në 654 ha në ekonominë pyjore “Tragjas-Shëngjergj” dhe 85 ha në ekonominë pyjore “Mali i Cikës Himkarë”. Nga vrojtimet e bëra rezulton se në ekonominë pyjore “Tragjas-Shëngjergj”, zona “Gërxhin-Barçalla”, përhapja e proçesionares është 10%, ndërsa në “Ekonominë pyjore “Mali Cikës Himkarë”, zona “Qafa e Dhiaporit”, përhapja e proçesionares është në shifrat 15%. Këto shifra janë konstate, shumë vjeçare dhe nuk paraqesin rrezikshmëri në drejtim të impaktit negativ mbi pishën e zezë.Mund të themi se, gjendja shëndetësore e pyjeve fletorë dhe halorë është e mirë.
Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar, ndarë në lëndë punimi 130 m3e druzjarri 344 m3

Për biodiversitetin

Speciet e rrezikuara janë peshqit të llojit Sparus aurata si dhe dy llojet e molusqeve R.decussatus dhe V.aurea .**Vertebrorët ku** 45 lloje të vertebrorëve të zonës konsiderohen si të rrezikuar në nivel kombëtar. Midis tyre mund të përmendim disa shpendë grabitqar si: Neophron percnopterus, Circaetus gallicus, Aquila chrysaetos, Hieraaetus pennatus, Hieraaetus fasciatus, dhe gjitar të mëdhenj si Monachus monachus, Meles meles, Mustela putorius, Lutra lutra, Canis aureus, Felis silvestris, Rupicapra rupicapra, Capreolus capreolus, Sus scrofa. **Zvarranikët** që ndodhen në rrezik kritik janë dy lloje: Dermochelys coriacea, Caretta caretta.
Speciet e kërcënuara përfshijnë leshterikët e detit, algat, sfungjerët,knidarët, molusqet, krustacet, ekinodermët, peshqit, zvarranikët, fokat dhe cetacet.
Speciet e zhdukura
Në Livadhet e Posidonia-s, ka pasur rënie në popullatën e P. oceanica për shkak të dëmeve mekanike të shkaktuara nga peshkimi me rrjeta fundore dhe varkat, zhvillimi i bregdetit dhe eutrofikimi.. Habitati i formacioneve koraligjene kërcënohet drejtpërdrejt nga veprimtari të ndryshme njerëzore, duke përfshirë ndryshimet e klimës, peshkimin, ndotjen, sedimentimin e ngritur/rritur, agregateve e algave mucilagjenore dhe llojet invazive.
Popullata e një lloji shumë të ndjeshëm, kerrit/rufjos Epinephelus marginatus, e shpërndarë gjatë gjithë bregdetit të gadishullit të Karaburunit dhe ishullit të Sazanit tregon rënie të theksuar për shkak të mbishfrytëzimit.Një kërcënim për biodiversitetin detar është ai i llojeve invazive të Caulerpa racemosa var. cylindracea që është përhapur gjerësisht në pellgun e Mesdheut, duke përfshirë gjirin e Vlorës dhe pjesën lindore të gadishullit të Karaburunit.

Bimë të rrezikuara në zonën e Vjosë-Nartës

Taxon	Statusi i rrezikimit	Shperndarja
Origanum vulgare	EN	Në makien mesdhetare dhe pyjet
Orchis sp	EN	E gjithë zona
Olea europea var. sylvestris	VU	Në makien mesdhetare dhe pyjet
Ceratonia siliqua	EN	Në makien medhetare dhe pyjet

Për Bujqësinë.
Sipërfaqet e kultivuara dhe çertifikuara në bujqësinë organike janë pothuajse të papërfillshme, ka sipërfaqe të kultivuara me ullishte dhe vreshta të cilat përafrohen me prodhimin bio, por të paregjistruara dhe të paçertifikuara nga organet perkatëse. Sipërfaqja e tokës djerrë: **36249 ha**

Sasia vjetore e plehrave kimik edhe e kimikateve për përdorim bujqësor

Emërtimi	Plehra kimike kv	Pesticide kg
Grurë	13920	2320
Misër	43760	17504
Tërshërë	4059	0
Perime	8032	6024
Patate	1980	1485
Vreshta	10048	6280
Pemë, ullinj dhe agrume	93336	46800
Foragjere	7600	7600
Shuma	**182735**	**88013**

Për kullotat

Ekonomitë kullosore	Sipërfaqja - ha
Dukat – Tragjas - Shashicë	4,990
Karbunar – Beshisht	172
Shashicë - Gumenicë	1,927
Shuma	**7,089**

Përbërja floristike

Ekonomitë kullosore	Përbërja	Gjëndja shëndetësore	Kapacitet i mbajtjes krerë/ha
Dukat–Tragjas - Shashicë	70% graminace + 30% bishtajore 45% sipërfaqes mbulohet nga bimë si pyjore në formën e shkurreve (kullotë dhie)	Relativisht e mirë	Luhatet nga 1.5–4.5kr/ha
Karbunar – Beshisht	70% graminace+ 30 % bishtajore	Relativisht e mirë	Luhatet nga 2 - 3kr/ha
Shashicë - Gumenicë	55 % Graminace + 45% bishtajore	Relativisht e mirë	Luhatetnga 2 – 4.5kr/ha

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit të mbetjeve është rreth 69 000 ton/vit (51 100 ton qyteti i Vlorës dhe 3 600 ton Njësia Administrative Orikum si dhe 14 450 ton Njësitë Administrative Novoselë & Qendër & Shushicë) .Përmbajtja në % e përbërësve (karton 18%, qelq 5%, metal 2%).
Sasia e mbetjeve bio (organike rreth 45 %). Riciklimi kryhet nga sektori informal, rreth 8% e mbetjeve urbane riciklohen. Sasia e mbetjeve që shkon në vend depozitim 69 000 ton/vit.
Ka një fushë të grumbullimit të mbeturinave ku grumbullohen mbeturinat e qytetit dhe të Njësive Administrative (Qendër & Novoselë & Shushicë). Sipërfaqja e fushës së grumbullimit është rreth 9 (nëntë) ha. Fusha e grumbullimit në Njësinë Administrative Orikum është rreth 1,8 ha.

BASHKIA HIMARË

Pyjet dhe kullotat. Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të shkatërruara 10 HA. Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të sëmura 5 HA. Fondi pyjor 43.600 HA. Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë. Sasia vjetore e vjelë ,shfrytëzuar për dru zjarri 1200m3 dru zjarri.Fondi kullosor 21.000 HA dhe gjendja shëndetësore e tyre paraqitet e mire.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit 4,107.74 ton. Përmbajtja në përqindje e përbërësve ndotës (karton, 13% qelq 7%, metal 1%).Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit 65,000m3.
Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim 4,107.74ton. Ka një landfill në Bajkaj.

BASHKIA SARANDË

Për pyjet . Fondi Pyjor pas azhornimit në vitin 2019 ishte 71,3 ha dhe pas përditësimit për vitin 2020 është 215,7 ha. Janë 2ha pyje pishë (P.halepensis) të prekura me sëmundjen e proçesionares së pishës. Me përjashtim të sëmundjes se proçesionares që bëhet pak shqetësuese çdo vit në pranverë, në sipërfaqe të tjera nuk kemi shqetësime. Eshtë bimësi tipike mësdhetare, e zonës së makjes, e vendosur në formacione gëlqërore të thata dhe të varfëra. Rritja vjetore e pyjeve të valanidhit është 1,2 m3/ha dhe e pishës 0.6 m3/ha. Pyjet janë me funksion mbrojtës, për mjedisin dhe nuk shfrytëzohen.

Biodiversiteti.
Specie të rrezikuara nga llojet drusore dhe flora janë: dafina, sherebela,livadhet e posidonës, rigoni. Nga fauna janë: Shapka, shqiponja e madhe, e rosave, shqiponja bisht-bardhë,lepuri, dhelpra.
Specie të kërcenuara nga llojet drusore dhe barishtore janë : ilqia, vidhi(ulmus), satureja, prunus vebbi,lotus sp.,euphorbia dendroides, colchicum automnale, lule balsani, teucrium fruticosas. Nga specie e faunës janë rreth tetë lloje të kërcenuara: Rosa kokëbardhë, rosa pikaloshe, bretkoca e epirit,breshka e detit, lunderza, thëlleza,kali i qyqes.
Speciet e zhdukura. Nga monitorimet e florës drunore, shkurore dhe barishtore në territorin e bashkisë, nuk kemi konstatuar specie të zhdukura të makjes mesdhetare.

Bujqësia. Diversiteti gjenetik për bujqësinë : Nga 2.166 ha tokë bujqësore dhe frutikulturë që administrohet rreth 1100 ha, mbillet me kulturën e misrit, 300-400 ha me kulturën e jonxhës, vetëm 1-2 ha me perime dhe pjesa tjetër janë toka të mbjella me ullinj, mandarina, vreshtë etj .
Diversiteti gjenetik për blegtorinë :Në rrethinat e qytetit dhe fshatrave në juridiksion të Bashkisë fermerët mbarështojnë rreth 20 mijë të imta (dele dhe dhi), rreth 2 mijë krerë gjedh, 500 derra, 5 mijë shpendë, dhe 1500 koshere bletesh. Sasia vjetore e plehrave kimike që përdoren në tokat bujqësore dhe frutikulturë është rreth 1600 ton (kryesisht ure dhe dap). Sasia vjetore e pesticideve: në tokat bujqësore dhe frutikulturë përdoren rreth 2(dy) ton.

Kullotat. Fondi kullosor në vitin 2019 ishte 783,3 ha. Në vitin 2020 pas perditësimit të ndarjes së re territoriale bëhet 1077,21 ha. Kullotat e Sarandës shtrihen mbi formacione gëlqerore, toka të hinjta kafe, të varfëra, të thata dhe të mbushura me gurë të levizshëm dhe të palëvizshëm. Vetëm 40% e sipërfaqes është productive. Përbërja floristike është rreth 70% me bimësi graminore dhe 30% janë bishtajore.Janë kullota të varfëra, jo uniformë, të djegura dhe të mbi-shfrytëzuara. Kapaciteti i mbajtjes është rreth 2,7 dele/ha.

Toka. Toka bujqësore që punohet dhe që vaditet, rreth 1600 ha, është e cilësisë së mirë, e bonitetit të mirë.Toka që ndodhet në afërsi të liqenit dhe qe ujrat freatike janë shumë afër, kanë përqindje të lartë kripe dhe nuk punohen, por lihen djerrë dhe kulloten. Tokat bujqësore që ndodhen në afërsi të ligatinës, në hidrovor, nuk punohet dhe lihet djerrë për kullotje. Sipërfaqja totale që lihet djerrë dhe kulotet është rreth 65 ha.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia e mbetjeve urbane për vitin 2020 është 9 273,31 ton. Mbetjet e tjera si inerte janë 20 851 m³. Përmbajtja në përqindje e përbërësve (letër +karton 9.3%, qelq 6.2%, metal 1.1 %). Sasia e mbetjeve organike është 5 461.98 ton. Në landfillin Bajkaj në të cilin shkojnë mbetjet e ngurta urbane, për vitin 2020 sasia e depozituar ka qenë 9 273,31 ton. Sipërfaqja e përgjithëshme e landfillit Bajkaj është 12 ha.Vend-depozitimi i mbetjeve Volloder aktualisht ka një sipërfaqe rreth 30.000 m² me mundësi zgjerimi deri në 68.000 m² , me një kapacitet depozitimi prej 45.000 – 65.000 m³ në vit.

BASHKIA DELVINË

Për pyjet, biodiversiteti
Fondi pyjor sipas inventarit të 2019 është 5137.84 Ha ku; Fond pyjorë Publik 4468.89 Ha dhe
Fond Pyjor Privat 668.95 Ha. Gjendja shëndetësore e pyjeve paraqitet e mirë.
Speciet e kërcënuara për llojet Drusore (Bliri, Rrapi) për florën(Çaji i malit,Sherebela)

Për Bujqësinë. Kultivaret autoktone predominojnë pjesën më të madhe të sipërfaqes së tokës bujqësore, janë futur dhe varietete e kultivare të rinjë të cilët janë harmonizuar , përshtatur dhe shkojnë mirë në prodhimtarinë e tyre.
Në racat autoktone të kafshëve , janë futur edhe raca të reja të cilat janë përshtatur dhe kanë rezultate të mira. Në këto kushte është kryer edhe përmirësimi racor, i cili ka ndikuar edhe në rritjen e prodhimeve blektorale.. Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve që janë përdorur gjatë vitit 2020 është 120 kv.

Për kullotat. Fondi kullosor është 10350.68 Ha ku: Fond kullosor Publik 8383.27 Ha dhe Fond kullosor Privat 1967.41 Ha. Përbërja floristike e tyre eshtë Graminore 50% dhe Bishtajore 50%.Gjendja shëndetësore e tyre është disi e mire.

Për tokën. Pjelloria në sipërfaqen prej 1000 Ha tokë bujqësore është e mirë. Sipërfaqja e tokës të degraduar, dëmtuar është 29.2 Ha dhe rrezikohet të dëmtohet 68.5 Ha nga gërryerjet e brigjeve të lumit, Zhavorizuar rreth 3.1 Ha dhe dëmtuar nga faktorë të tjerë 7 Ha. Pra në total janë 111.8 Ha.Sipërfaqja e tokës të lënë djerr është rreth 2000 Ha.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit të mbetjeve urbane është 1100 Ton.Përsa i përket mbetjeve inerte në qytetin e Delvinës ato nuk janë në sasi të mëdha për shkak se ndërtimet janë të pakta.
Sasia e mbetjeve që shkon në landfill është 1100 Ton.Aktualisht Bashkia Delvinë mbetjet urbane i depoziton në Landfillin e Bajkajt me kapacitet 365 000 m3 me sipërfaqe 12 Ha.

BASHKIA KONISPOL

Pyjet. Sipërfaqja e përgjithsme dhe vjetore e pyjeve të sëmura 1 ha të llojit rrap .Fondi pyjor në total është 3141.5 ha nga të cilat 20 ha trungishte, 2009.5 cungishte,1112 shkurre.

Gjendja shëndetësore e pyjeve është shume e mirë. Rritja mesatare e pyjeve të lartë (trungishte), është 8 m3, rritja mesatare e pyjeve të mesëm (cungishte) është 5 m3, rritja mesatare e pyjeve të ulët (shkurre) është 7 m3.Specie të rrezikuara dhe kërcënuar është rrapi , të zhdukura nuk ka.

Kullota. Fondi kullosor në total është 7507.5 ha. Kapaciteti mbajtës është 12431 krerë të imta (dhen,dhi) dhe 364 krerë të trasha .

QARKU KUKËS

BASHKIA KUKËS

Pyjet. Fondi pyjor 42443.06 ha pyje.Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të sëmura janë 852 ha të prekur nga procesjonaria e pishës.Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë.

Rritja vjetore në pyje sipas llojeve; Pisha 1,2 m3/vit, Ahu 1,43 m3/vit, Akacie 1,66 m3/vit , Bredhi 1,08 m3/vit, Bushi 0,00046 m3/vit, Dushqe 0,94 m3/vit, fletore të tjerë 0,79 m3/vit. Frashër 049m3/vit, Gështenjë 0,49 m3/vit , Halorë të tjerë 0,92 m3/vit, lajthi 0,19 m3/vit, Panja 0,29 m3/vit, Plep 0,99 m3/vit, Shkozë 0,46 m3/vit, Shkurre të tjera 0,24 m3/vit.

Për biodiversitetin. Speciet e rrezikuara janë; Hartinë, Lajthi e egër, Paje, Gentijana, Salepi, Dhelpra. Speciet e kërcënuara. Gentijana, Aguliqja, Salepi, Kaprolli, Rreqebulli.

Bujqësia. Sipërfaqet nën një bujqësi organike 6070 ha.Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve për përdorim bujqësor është1200 ton.

Kullotat. Fondi kullosor 3608,3 ha. Përbërja floristike 60% liguminoze, 20% graminace, 20% te tjera. Gjendja shëndetësore e tyre paraqitet e mirë. Kapaciteti i mbajtjes10824 krerë të imta,3600 të trasha.

Për token. Pjelloria e tokës është e mirë. Sipërfaqja e tokës së degraduar 80 ha.Sipërfaqja e tokës djerrë 5293 ha.

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e prodhimit 11154 ton/vit. Përmbajtja në përqindje e përbërësve 8% karton,3,9% qelq, 3,9% metal.Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit dhe mbetjet e sektorit të industrisë 6744 m3. Ka një vend-depozitim për mbetje inerte me sipërfaqe 1,37ha dhe një tjetër për mbetje urbane me siperfaqe 1,4 ha..

BASHKIA HAS

Pyjet. Fondi pyjor s ipas përdorimit territorit ndahet: Pyll 24236.48 ha ,Kullota dhe livadhe 8406.4 ha, Inproduktive 613.05 ha, Djerr 24.6 ha , Ujore 527 ha. Gjendja shëndetësore dhe fitosanitare e Fonidit Pyjore në Bashkinë Has , gjykohet të jetë përgjithësisht e mirë. Pozicionimi i grumbujve natyralë në kondicione gjeografike sipas zonimit natyral, nuk sjell pasoja dhe ndikime mbi gjendjen shëndetësore dhe fito-sanitare të tyre. Rritja vjetore në pyje sipas regjistrit kadastral aktual është 436 m3 /ha .Sasia vjetore e vjelë ,shfrytëzuar 1099 m³ dru zjarri.

Për biodiversitetin. Speciet e rrezikuara;Ariu i murmë, tulipani shqiptar Tulipa Albanica është një lloj tulipani endemik që rritet vetëm në Republikën e Shqipërisë. Speciet e kërcënuara; Rigoni i kuq (Origanum vulgare), Salepi (orchis). Speciet e zhdukura; Ketri (Sciurus vulgaris)

Kullotat. Fondi kullosor në Bashkinë Has është me një sipërfaqe prej 8406.4 ha.

Përbërja floristike:1) Mbulesa me lloje drunore, llojet më kryesore të kësaj mbulese janë: Frasher,Ulez, bulger,etj.2). Mbulesa me lloje shkurresh dhe gjysëm shkurresh, llojet shoqëruese të kësaj mbulese kryesisht janë: Bushi,dellinja.3). Mbulesa me lloje barishtore e kullotave të menaxhuara kryesisht përbëhet nga llojet: Graminace dhe Leguminose. Gjendja e kullotave në ekomoninë Pyjore Krumë përgjithësisht është e mirë, por ka edhe disa sipërfaqe që janë të mbuluara në një masë të madhe guresh.

Kapaciteti aktual mbajtës kullosor vlerësohet në 16370 krerë të leshta (dele),9822 dhi , dhe 3274 krerë lopë/vit.

BASHKIA TROPOJË

Pyjet. Fondi pyjor 45213 ha gjithsej ku; 34275 ha pyll, 6705 ha kullotë, 4233 sipërfaqe inproduktive(shkëmbore). Sipërfaqja e përgjithshme pyjeve të sëmura 148 ha.

Gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë. Rritja vjetore në pyje gjithsej 3528m3. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar për dru/zjarri 2852m3.

Kullotat. Fondi kullosor 12273 ha. Përbërja floristike boronica, mjedra, manaferra,sherebela, agulice, hithra, bliri,mollë e egër, luleshtogu, kamomili. Gjendja shëndetësore e tyre është e mirë. Kapaciteti i mbajtjes 42818 dhenë, 9358 dhi, 2603 gjedhë.

Toka. Rrethi i Tropojës është i kategorisë VI. Sipërfaqja e tokës së degraduar rreth 15 % . Sipërfaqja e tokës djerrë rreth 15 %.

Për mbetjet e ngurta. Ka 1 vend-depozitim me sipërfaqe 7500 m2.

Informacioni	WC-Code	Te dhenat kerkohen per:	Njesia matese	Totali (Gjith bashkia)	Ne zonat Urbane (Qytetet)	Ne zonat Rurale (Fshatrat)	Sheno: a=admin V=vlersim
Menaxhimi i mbetjeve urbane	20 01 xx	Totali i mbetjeve urbane te menaxhuara (me fonde publike)	ton	6200	3200	3000	A
	20 03 01	Nga keto jane mbetje familjare dhe te ngjashme me to	ton	5469			V
	xx xx xx	Nga keto jane mbetje industriale perzier e ato urbane ose marr nga kontinieret e bisnesit	ton	731			V
Perberja e mbetjeve urbane	20 01 08÷25	Nga totali jane - mbetjeve Organike	ton	6069			V
	20 01 38	- mbetjeve te Drurit	ton	5			V
	20 01 01	- mbetjeve Letre , Karton	ton	25			V
	20 01 02	- mbetjeve Xhama ,Qelq	ton	5			V
	20 01 39	- mbetjeve Platike	ton	50			V
	20 01 10/11	- mbetjeve Textile	ton	10			V
	20 01 04	- mbetjeve Metalike	ton	15			V
	20 01 34/35	- mbetjeve aparatesh electronike	ton	4			V
	20 01 13÷33	- mbetjeve Te rrezikshme	ton	1			V
	20 02 02	- mbetjeve Inerte ne perberje	ton	15			V
	02 01 02	- mbetjeve nga trupa te kafsheve dhe shpendeve	ton	1			V
	20 03 99	- mbetjeve te tjera te pa specifikuara me lart	ton	0			V
Trajtimi I mbetjevene urbane ndare sipas menyrave kryesore	20 01 xx	Totali i mbetjeve urbane te trajtua (me fonde publike)	ton	6200			
	R1	Nga mbetje totale jane djegur nga Inceneratoret	ton	0			
	D10	Djegur nga zjarre te hapura ne natyre	ton	0			
	R2÷R11	Jane Riperdorur / Ricikluar	ton	10			
	D1.D3. D5.D12	Jane depozituar ne landfille te rregullta,sanitare	ton	0			
	D1.D3. D5.D12	Jane depozituar ne 'Fusha mbetjesh'		6190			
	D2.D6.D7	Jane hedhur ne natyre jo rregullisht	ton	0			
Banoret dhe mbulimi	I 01	Numri I banoreve ne bashki sipa rregjistrit civil	Banor	28206	8141	20065	A
	I 02	Numri I banoreve rezident ne bashki	Banor	15000	5000	10000	V
	CWS 01	Shkalla e mbulimit me sherbime per mbetjet urbane	%	70.0			A
Mbetjet Inerte nga ndertimet	17 xx xx	Mbetjeve inerte nga ndertimet, rikonstruksionet dhe prishjet	ton	13000			A
	R2÷R11	Nga keto jane riperdorur /ricikluar ne total	ton	1000			V
Mbetjet Industriale ne juridiksionin e bashkise	01 01 01	Mbetje nga industria minerare, (Nxjerrje)	ton	2000			V
	01 03	Mbetje nga industria minerare, (Perpunimi)	ton	0			V
	01 01 02	Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Nxjerrje)	ton	0			V
	01 04	Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Perpunimi)	ton	0			V
	08 01÷05	Mbetje nga fabrikat te tjera perpunuese (perjashtuar sa siper)	ton	0			V
Shenime per te dhenat te peftuara me vleresim nga specialistet e bashkise							

QARKU LEZHË

BASHKIA LEZHË

Bashkia Lezhë

Informacioni	Të dhënat kerkohen per:	Njesia matese	Totali (Gjith bashkia)	Ne zonat Urbane (Qytetet)	Ne zonat Rurale (Fshatrat)
Menaxhimi i mbetjeve urbane	Totali i mbetjeve urbane te menaxhuara (me fonde publike)	ton	18466	10106	8360
	Nga keto jane mbetje familjare dhe te ngjashme me to	ton	11122.4	8210	2912.4
	Nga keto jane mbetje industriale perzier e ato urbane ose marr nga kontinjeret e bisnesit	ton	7318	6534	784
Perberja e mbetjeve urbane	Nga totali jane - mbetjeve Organike	ton	10 435,8	6000	957.8
	…………………….. - mbetjeve të Drurit	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve Letre , Karton	ton	5400	3800	1200
	…………………….. - mbetjeve Xhama ,Qelq	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve Platike	ton	2300	1470	830
	…………………….. - mbetjeve Textile	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve Metalike	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve aparatesh electronike	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve Te rrezikshme	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve Inerte ne perberje	ton	210	170	40
	…………………….. - mbetjeve nga trupa te kafehve dhe shpendve	ton	0	0	0
	…………………….. - mbetjeve te tjera te pa specifikuara me lart	ton	0	0	0
Trajtimi I mbetjevene urbane ndare sipas menyrave kryesore	Totali i mbetjeve urbane te trajtua (me fonde publike)	ton	18466	10106	8360
	Nga mbetje totale jane djegur nga Inceneratoret	ton	0	0	0
	Djegur nga zjarre te hapura ne natyre	ton	0	0	0
	Jane Riperdorur / Ricikluar	ton	0	0	0
	Jane depozituar ne landfille te rregullta,sanitare	ton	18466	10106	8360
	Jane depozituar ne 'Fusha mbetjesh'		0	0	0
	Jane hedhur ne natyre jo rregullisht	ton	0	0	0
Banoret dhe mbulimi	Numri I banorëve ne bashki sipa rregjistrit civil	Banor	113 535	44 745	68 790
	Numri I banorëve rezident ne bashki	Banor	65 633	20 000	35 633
	Shkalla e mbulimit me sherbime per mbetjet urbane	%	1.0	95%	95%
Mbetjet Inerte nga ndertimet	Mbetjeve inerte nga ndertimet, rikonstyruksionet dhe prishjet	ton	0	0	0
	Nga keto jane riperdorur /ricikluar ne total	ton	)	0	0
Mbetjet Industriale ne juridiksionin e bashkise	Mbetje nga industria minerare, (Nxjerrjea)	ton	0	0	0
	Mbetje nga industria minerare, (Pperpunimi)	ton	0	0	0
	Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Nxjerrje)	ton	0	0	0
	Mbetje nga insutria e hidrokarbureve (Perpunimi)	ton	0	0	0
	Mbetje nga fabrikat te tjera perpunuese (perjashtuar sa siper)	ton	0	0	0

BASHKIA MIRDITË

Pyjet, kullota. Fondi pyjor/kullosor është 73,157 ha ku me sipërfaqe pyje gjithsej 56,812 ha, kullota me sipërfaqe 2 067 ha dhe bimësi pyjore/inproduktive 14,278 ha. Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve në Bashkinë Mirditë është 56,812 ha. Kjo e ndarë në pyje të larta me sipërfaqe 20,174 ha , pyjet të mesme me sipërfaqe 26,008 ha dhe në pyje të ulët me një sipërfaqe 10,630 ha. Forma e qeverisjes së fondit pyjor sipas përbërjes është : halor të thjeshtë me sipërfaqe 7,680 ha dhe me vëllim 3,133,884 ha ; halorë të përzier me sipërfaqe 4,320 ha dhe me vëllim 176,560 m3 ; fletorë të thjesht me sipërfaqe 29,128 ha dhe vëllim 1,199,253 m3 ; fletorë të përzier me sipërfaqe 15,684 ha dhe vëllim 645,752 m3. Forma e qeverisjes së fondit pyjor sipas origjinës e ripërtritjes është : pyje natyral janë 54,067 ha, me vëllim 2,218,677m3 ; pyje artificial (pyllëzime) me sipërfaqe 2,745 ha, me vëllim 116,772 m3. Sipërfaqja e fondit kullosor është 2,067 ha. Sipas periudhës së përdorimit janë kullota dimërore 276 ha dhe kullota verore 1,791 ha.

Për Tokat. Siperfaqja e tokës bujqësore gjithsej është 6230 ha nga të cilat 257 ha vreshta dhe 541 ha është pemtari . Ndërsa 5467 ha është tokë are .

Mbetjet e ngurta urbane: Sasia vjetore e mbetjeve të ngurta ubane mikse është 4380 ton/vit . Përbërja e mbetjeve është; organike 43% , qelqi 2.2%, letër 8.4, % metal 2.3%, plastike 12.5% dhe mbetje të tjera 31.6%. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill është 4380 ton /vit mbetje mikse.
Ka 1 vend-depozitim të autorizuar (Landfilli i Ndërfushsit) me sipërfaqe 1.5 ha dhe kapacitet 150 000 m3.

QARKU SHKODËR

BASHKIA SHKODËR

Bujqësia. Diversiteti gjenetik për bujqësinë dhe blegtorinë është;Drithëra buke 2543 Ha, Perime 1554 Ha, Kultura industriale 162 Ha, Foragjerë 7413 Ha, Pemë frutore 323.9 Ha,Ullinj 660.3 Ha, Agrume 19.9 Ha,Vreshta 186 Ha, Gjedhë 17750 krerë, Të leshta 28000 krerë, Të dhirta 13700 krerë, Derra 15515 krerë, Njëthundrakë 1000, Shpend 288670, Bletë (koshere) 12200 Sasia vjetore e plehrave kimike përdorim bujqësor është 8619.4 Ton/vit
Toka. Kategoria mesatare e bonitetit të tokës për bashkinë Shkodër është IV. Sipërfaqe e tokës djerrë – 3905 Ha

BASHKIA VAU I DEJËS

Për Pyjet. Sipërfaqja e fondit pyjor është 31118.20 Ha, nga të cilat 164.65 Ha janë pyje të shkatërruara nga zjarret dhe sipas evidencave sipërfaqja e pyjeve të sëmura është 1275.7 Ha. Aktualisht gjendja shëndetësore e pyjeve është e mirë dhe rritja vjetore në pyje sipas llojeve është 1.4m'/Ha. Sasia vjetore e vjelë, shfrytëzuar, ndarë në lëndë punimi dhe zjarri është 1336 m3', përgjithësisht kjo sasi është përdorur për dru zjarri.

Për Kullotat. Fondi kullosor në Bashkinë Vau Dejës është 2959 Ha përbërja florisitike e kësaj sipërfaqe është graminoce, leguminose, etj. Gjendja shëndetësore e tyre është e mirë dhe nuk ka mbikullotje. Kapaciteti i mbajtjes është 4876 krerë.
Për Bujqësinë dhe Tokën. Bujqësia ështe një nder sektorët më të rendësishëm të kësaj zone, ku pjesa më e madhe e të ardhurave vjen nga punimi i tokës me prodhimet e tyre. Sipërfaqja e tokës bujqësore është rreth 10.195 Ha dhe ka kategori nga të II-të — X-të. Në Bashkinë Vau Dejës kultivohen një numër i madh kulturash të ndryshme ku kultivimi i tyre është në fushë të hapur por edhe në sera.
Në këtë zonë ndodhen :

1. 91 Ha sera që kultivohen perime të ndryshme, të parë dhe të dytë.
2. 768 Ha perime në fushë të hapur kultivohen cdo vit.
3. 350 Ha Vreshta.
4. 326 Ha Ullinj
5. 4.1 Ha Agrume
6. 94.4 Ha Pemë Frutore të ndryshme
7. 4500 (2020) Ha Drithëra kultivohen cdo vit.
8. 4345 Ha Farogjere.

Për mbetjet e ngurta urbane
Sasia vjetore e mbetjeve urbane të gjeneruara në territorin e Bashkisë Vau Dejës është 3500 ton nga te cilat 2700 ton në zonat urbane dhe 800 ton në zonat rurale, të kategorizuara në bazë të përbërsve ndotës janë:69% mbetje organike, 2.2% mbeteje të drurit, 7.5% mbetje letre dhe karton, 5.5% mbetje plastike, 2.5% mbetje metalike, 0.2% mbetje aparatesh elektronike, 5% mbeteje inerte, 1.3% mbeteje nga trupat e kafsheve.
Vellimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit përbën 5% të totalit të mbetjeve me një sasi prej 46 ton në vit.

BASHKIA MALËSI E MADHE

Për mbetjet e ngurta urbane:
Sasia vjetore e gjenerimit rreth 4000 ton/vit ose 10.7 T/ditë. Përmbajtja në përqindje e përbërësve Organike 52% , Letër+Karton 10% ,Qelq 5% , Hekur 1% . Sipas planit të menaxhimit të mbetjeve rezulton se kemi: 1050 ton/vit ose 732 ton/vit inerte + perziera, 314 t/vit mbetje miks.
Bashkia Malësi e Madhe këtë vit ka nënshkruar një kontratë me landfillin Bushat për depozitimin e mbetjeve ku rezulton se, për një muaj është dërguar në landfill 160 ton/muaj, sipas faturave që ka sjell Landfilli. Ka një vend depozitim që është i miratuar nga Këshilli Bashkiak, por nuk ka marrë ligjshmëri në prefekturë, ku aktualisht depozitohen mbetjet inerte të perziera+mikse, sipërfaqja e tij është 6 Ha.

BASHKIA FUSHË ARRËZ

Sipërfaqja pyjore e përshkruar nga zjarret është 23.49 ha
Vëllimi i lëndës drusore i shfrytëzuar gjithsej 689.7 m3, e ndarë në lëndë punimi 3.5 m3 dhe dru zjarri 686.2 m3.

Bujqësia,Kategoritë e tokave janë të përshtatshme për shumë kultura bujqësore. Pothuajse e gjithë sipërfaqja është bujqësi organike. Në territorin e bashkisë ka përdorim të pakët të kimikateve.

Për tokën. Në disa toka pjelloria është e lartë në disa kultura specifike. Sipërfaqja e tokës së degraduar mbi 15 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë ështe e konsiderushme mbi 30 ha.

Për mbetjet. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitim 540 Ton/vit. Ka një vend-depozitim me sipërfaqe 5500 m2.

BASHKIA PUKË

Pyjet: Sipërfaqja e përgjithshme e pyjeve të shkatëruara 12000 ha.Sipërfaqja e përgjithshme dhe vjetore e pyjeve të sëmura, kryesisht Pishë e Zezë është 1850 ha (Proçesionarja e pishës).Sipërfaqja e përgjithshme e Fondit Pyjor është 45774 ha. Në pyjet fletore gjendja shëndetësore është mesatare. Edhe në pyjet halorë gjendja shëndetësore është e mesatare. Një pjesë e pyjeve halorë janë të prekur nga Proçesionarja e pishës.
Për Pishën e zezë, rritja mesatare vjetore është 2.3 m3/ha. Për Bungën, rritja mesatare vjetore është 2.8 m3/ha. Për Ahun, rritja mesatare vjetore është 3.2 m3/ha. Për Shkurret, rritja mesatare vjetore është 1.2 m3/ha. Sasia vjetore e shfrytëzuar është 3150 m3 dru zjarri.

Për Biodiversitetin. Speciet e rrezikuara janë Arneni, Rrobulli. Florë e rrezikuar është Luleshtrydhja, Lisna. Faunë e rrezikuar është Kaprolli, Ariu.
Speciet e kërcenuara jane Frasheri i Bardhë, Drunakuqi, Hartina, Panja e malit. Florë e rrezikuar është Boronica, Trumza. Faunë e rrezikuar është Dhia e egër, Rriqebulli.
Specie e zhdukur pyjore është Hormoqi. Florë e zhdukur është Mjerdha. Faunë e zhdukur është Macja e egër, Kunadhja.

Kullotat. Nuk ka Fond Kullosor, por vetëm parcela kullosore. Sipërfaqja 1130.14 ha.
Përbërja floristike është Graminore. Gjendja shëndetësore e tyre është mesatare.
Kapaciteti mbajtës është 30 krerë/ha (dhen, dhi).

Për Bujqesinë
Diversitet gjenetik në territorin e Bashkisë Pukë:300 varietete autoktone të hardhisë, 100 varietete të gështenjës, 25 varietete të arrës, 11 varietete të mollës, 2 varietete të kumbullës,
6 varietete të qershisë, 2 varietete të lakrës, 3 varietete të domates, 2 varietete të specit. Këto janë përgjithësisht të qëndrueshme ndaj sëmundjeve, përshtaten mirë ndaj kushteve ekologjike(klimaterike dhe tokësore), përgjithësisht kanë prodhimtari të mesme dhe të lartë, përvec populacioneve të misri që ka rendiment të ulet. kanë qëndrueshmëri të lartë ndaj sëmundjeve. Baza e prodhimit sigurohet nga varietetet autoktone: gështenja, arra, kumbulla, fasulja 100%, molla 805, qershia 70%, lakra 50, misri 20%.
Pasi këto i'u përshtaten kërkesave cilësore dhe sasiore të fermerëve për një bujqësi familjare.

Përdorimi nga fermerët i farërave hibride të perimeve dhe të drithërave kryesisht misri dhe i varieteteve dru-frutorë të importuara nga jashtë të cilat nuk i'u përshtaten mirë kushteve ekologjike(klimaterike dhe tokësore) dhe japin prodhimtari jo stabël nga viti në vit.

- **Sipërfaqet nën një bujqësi organike**

Nuk ka bujqësi organike të certifikuar në territorin e Bashkisë Pukë. Por është bujqësi ekstensive që përdor pak impute bujqësore.

- **Sasia vjetore e plehrave kimike dhe e kimikateve për përdorimin bujqësor.**

Sasia vjetore e plehrave kimike: Azotike afërsisht 2kv/ha, potasike afërsisht 0.8kv/ha dhe fosforik 0.2 për një sipërfaqe të kultivuar. Sipërfaqja e kultivuar është afërsisht 1286ha.Kimikatet e përdorura në vit 300-400 kg pesticide në total (fungicidet, insekticidet herbicidet).

Toka. Pjelloria e tokës paraqitet si mëposhtë;
- Njësia administrative Pukë: Klasa mesatare VII
- **Njësia Administrative Qerret:** Klasa mesatare VI: për fshatrat Gomsiqe, Kaftalle, Karme, Qerreth i Madh, Vrrith, Klasa mesatare VII për fshatrat Korthpule, Luf-Pla si dhe klasa mesatare VIII për fshatrat Dush, Kcire.
- **Njësia Administrative Rrape:** Klasa mesatare VI: për fshatrat Kabash, Bicaj, Breg, Klasa mesatare VII: Blinisht, Buhot dhe Lumzi, Klasa mesatare VIII për fshatrat Mece dhe Rrape.
- **Njësia Administrative Qelez:** Klasa mesatare VII e njejtë për të gjitha fshatrat.
- **Njësia Administrative Gjegjan:** Klasa mesatare V për fshatin Gojan i Madh, Klasa mesatare VI për fshatrat: Dom, Gjegjan, Gojan i Vogël, Shkozë, klasa mesatare VII për fshatrat Kalivarë, Kimez, Kushnen, Mesul dhe Rras

Sipërfaqja e tokës së degraduar 1050 ha. Sipërfaqja e tokës djerrë afërsisht 518 ha.

Për mbetjet e ngurta urbane: Sasia vjetore e prodhimit të mbetjeve është rreth 2800 ton /vit Përmbajtja në përqindje është 51 % organike, pjesa tjetër metal, letër, qelq etj. Vëllimi i mbetjeve të ndërtimit inerte është afërsisht rreth 35 m3 në vit . Sasia e mbetjeve që depozitohen në vend-depozitim është rreth 2000 ton në vit. Ka një vend-depozitim që është "Fushë Qarri". Shkalla e mbulimit të popullatës me shërbime për mbetjet e ngurta urbane është afërsisht 60 % e territorit, pjesa tjetër nuk mbulohet me shërbim pasi nuk ka densitet gjenerimi të mbetjeve dhe numri i popullsisë është i ulët.

QARKU TIRANË

BASHKIA TIRANË

Pyjet

Shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor

Pyje ha	Kullota,Livadhe ha	Sip.bimësi pyjore ha	Djerr ha	Inproduktive ha	Ujore ha	Totali ha
25 559, 28	3 853, 36	70, 2	3779, 43	3162, 32	21, 75	**36 446, 34**

Shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor, sipas pronësisë.

Bashkia	Pyje, ha			Kullota, ha		
Tiranë	Publike	Private	Totali	Publike	Private	Totali
	25 559, 28	173, 6	25 732, 88	3 853, 36	14	3 867, 36

Shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor, sipas origjinës.

Bashkia	Nr.	Funksioni	Trungishte	Cungishte	Shkurre	Totali
Tiranë	1	Prodhues	2 907, 45	1 739, 13	20 912, 7	25 559, 28

Shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor, formës së qeverimit, llojit, volumit.

Bashkia	Forma e qeverimit	Lloji	Lëndë punimi e trashë m3	Lëndë punimi e mesme m3	Lëndë punimi e hollë m3	Totali i lëndës së punimit m3	Dru zjarri m3	Totali m3
Tiranë	TRUNGISHTE Halor+Fletor	Totali	59 444	59 677	101 306	220 427	48 699	269 126
	HALOR	Pishë Mesdhetare	2 880	11 456	14 287	28 623	18 836	47 459
		Pishë e Zezë	51	226	287	564	453	1 017
		Totali	**2 931**	**11 682**	**14 574**	**29 187**	**19 289**	**48 476**
	FLETOR	Ah	54 761	45 643	82 168	182 572	26 010	208 582
		Gështenjë	203	106	52	361	32	393
		Panjë	1 051	867	1 539	3 457	1 415	4 872
		Akacie	=	43	386	429	172	601
		Plep	11	13	16	40	28	68
		Fletorë të tjerë	487	1 323	2 571	4 381	1 753	6 134
		Totali	**56 513**	**47 995**	**86 732**	**191 240**	**29 410**	**220 650**
	CUNGISHTE	Dushqe + Lis	382	24 654	33 876	58 912	105 666	164 578
		Rrap	13	112	156	281	947	1 228
		Të tjera	=	=	=	=	1 206	1 206
		Totali	**395**	**24 766**	**34 032**	**59 193**	**107 819**	**167 012**
	SHKURRE	Mare	=	=	=	=	476 661	476 661
		Shkozë	=	=	=	=	157 481	157 481
		Shqopë	=	=	=	=	19 386	19 386
		Të tjera	=	=	=	=	21 563	21 563
		Totali	**=**	**=**	**=**	**=**	**675 091**	**675 091**
PYJE GJITHSEJ			**59 839**	**84 443**	**135 338**	**279 620**	**831 609**	**1 111 229**

Shpërndarja e sipërfaqes së fondit kullosor, tipi i kullotës.

Bashkia	Tipi i kullotës	Shfrytëzueshmëria	Sipërfaqja në ha
Tiranë	Verore	455	46, 09
	Dimërore	2 710	3 386, 27
	Totali	**3 165**	**3 853, 36**

Për mbetjet e ngurta urbane:

Sasitë vjetore të prodhimit		Sasitë e mbetjeve Bio	
Viti 2019	Viti 2020	Viti 2019	Viti 2020
262,727.64 ton	274,788.62 ton	4,507.6 ton	4,692.2 ton

Sipas provave të vazhdueshme dhe analizave të bëra gjatë menaxhimit të mbetjeve të ngurta urbane, më poshtë paraqiten përqindjet e zërave të materialeve të gjendur në këto mbetje:

Tipologjia	Perqindja
Mbetje Organike	45.50%
Metale me ngjyre	0.60%
Metale pa ngjyre	0.90%
Mbetje Uelci	5.50%
Mbetje Inerte	5.00%
Mbetje Plastike	13.50%
Mbetje Leter/Karton	13.00%
Mbetje Drusore & Biomase	3.50%
Nenprodukte Shtazore	1.00%
Mbetje Tekstile	6.00%
Mbetje to tjera	5.00%
Total	**100%**

Sasia e mbetjeve inerte tregon sasine e ketyre mbetjeve te depozituar në kuadër të plotësimit të punimeve të parashikuara në projekte të ndryshme në infrastrukturë apo punime ndërtimi. Sasia e mbetjeve inerte për vitin 2020 është 227,719.4 ton. Sasia e mbetjeve që shkon në landfill/ vend-depozitimin e Sharrës për vitin 2020 është 502,508.1 ton.

BASHKIA KAVAJË

Pyjet, kullota, Gjendja shëndetësore e pyjeve paraqitet e mirë. Fondi kullosor është sipas transferimit, përbërja floristike është e mirë. Gjendja shëndetësore e tyre është e mirë.
Kapaciteti i mbajtjes **(100%).**

Biodiversiteti. Nuk ka specie të rrezikuara, kërcënuara apo të zhdukur.

Toka. Pjelloria e tokë është e mirë. Sipërfaqja e tokës së degraduar (tokë në proces legalizimi)

Mbetjet e Ngurta Urbane
Sasia vjetore e prodhimit 16,481.91 ton/vit. Përmbajtja në % e përbërësve (karton 10%, qelq 5%, metal 5%, mbetje të tjera 10%, plastike 10%). Sasia e mbetjeve bio (60 %).

BASHKIA RROGOZHINË

Pyjet. Sipërfaqia e përgjithshme e pyjeve të shkatërruara si pasojë e rënies së zjarreve ndër vite është afërsisht 35 ha ndërsa vetëm për vitin 2020 janë shkatërruar nga zjarri rreth 7.5 ha me pisha. Pyjet të prekura nga procesionaria e pishës apo sëmundje të tjera nuk ka.. Fondi pyjor i bashkisë Rrogozhinë është 2808 ha nga e cila: Pyje janë 1805 ha, Sipërfaqe me Bimësi Pyjore është 257 ha , Sipërfaqe inproduktive është 20.4 ha , Kullota 725.6 ha. Në lidhje me rritjen vjetore sipas llojeve nuk kemi një shifër të saktë pasi akoma po punohet me Planet e Invetarizimit të vitit 1985 .Nga prerjet higjeno-sanitare janë prerë 601 m3 lëndë drusore nga ku 444 m3 dru zjarri dhe 57 m3 lëndë drusore.

Biodiversiteti. Nga llojet drusorë e rrezikuar është pisha mesdhetare , rrezik që vjen nga djegiet e përvitshme të sipërfaqeve pyjore me pishë. Nga fauna e egër më i rrezikuar është lepuri. Si lloje të kërcënuara përmendim shapkën.Si lloje të zhdukura përmendim thëllezën e fushës dhe të malit.

Diversiteti gjenetik i blegtorisë. Lloji Gjedh ka tendencë në pakësim të numrit të krerëve sidomos në Njësinë Administrative Sinaballaj. Rraca mbizotëruese është rraca Holshtein pastaj vijnë me rradhë rraca xhersi, e vendit, simental, brun-alpin.. Njëthundrakët janë të rrezikuara sidomos mushkat. Të imtat janë në tufa të mëdha dhe në tufa të vogla, ku këto të fundit kanë një përhapje më të gjerë. Mbizotëron rraca Sana, Alpine dhe rraca dhi vendit.

Kullota. Fondi kullosor i transferuar është 725.6 ha. Përbërja floristike është jo shumëllojshme Gjendja shëndetësore është shumë e mirë. Kapaciteti i mbajtjes është 661 dhen dhe 220 dhi.

Për Tokën. Sipërfaqja e tokës së degraduar 0.40 ha . Sipërfaqja e tokës djerrë 1.500 ha.

Mbetjet e ngurta urbane. Sasia vjetore e prodhimit 18396. Përmbajtja e përbërsëve (karton 996) (qelq 579) (metal 184). Vëllimi i mbeturinave inerte të sektorit të ndërtimit 4200.

◆ ◆ ◆

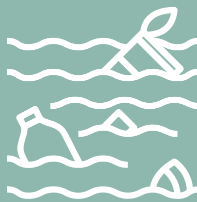

09

ANEKSI II

MBETJET SIPAS RRYMAVE

ANEKS II
MBETJET SIPAS RRYMAVE

Të dhënat e mbetjeve sipas rrymave 2020

Të dhënat e informacionit	Kodi i Katalogut Shqiptar	Tiranë	Durrës	Shkodër
Sasia e mbetjeve organike, shtëpiake (Kg)	20	254,682,822	45080.1	4,625,517
Sasia e mbetje Inerte (Kg)	17 09 04	36,344	0	976,000
Sasia e mbetjeve farmaceutike Spitalore (Kg)	07 05 13*	0	0	0
Sasia e mbetjeve Spitalore jo të rrezikshme (Kg)	07 05	450	0	11,001
Sasia e mbetjeve Spitalore të rrezikshme dhe Dentare (Kg)	07 01 02*	0	0	0
Sasia e mbetjeve Plastike (Kg)	15 01 02	5,870	0	573,362
Sasia e mbetjeve të Qelqit (Kg)	15 01 07	579,564	0	276,267
Sasia e mbetjeve Metalike (Kg)	15 01 04	196,059	0	838,134
Sasia e mbetjeve të Drurit (Kg)	15 01 03	7,373,500	0	232,000
Sasia e mbetjeve të Letër dhe Kartonit (Kg)	03 03 08	1,067	0	263,587
Sasia e mbetjeve të Baterive të dala jashtë përdorimit (Kg)	16 06	0	0	7,001
Sasia e mbetjeve të gomave të dala jashtë përdorimit (Kg)	16 01 03	97	0	503
Numri i automjeteve të dala jashtë përdorimit	Automjete	0	0	0
Sasia e mbetjeve të vajrave të përdorur (Kg)	12 01 06*	47	0	1
Sasia e mbetje nga produktet e Kafshëve (Kg)	02 01 02	2,500	0	46,001
Sasia e mbetjeve nga plehrat kimike dhe pesticideve të skaduara nga përdorimi në bujqësi (Kg)	20 01 19*	0	0	0
Sasia e mbetjeve farmaceutike bujqësore (Kg)	16 05 08*	0	0	0
Sasia e mbetjeve të produkteve të tekstilit (Kg)	4	782	0	5
Sasia e mbetjeve të vajrave izolues dhe përcjellës nxehtësie që përmbajnë PCB/PCT (Kg)	13 03 01*	0	0	0
Sasia e mbetjeve nga sektori i industrisë dhe minierat (Kg)	1	0	0	0
Sasia e mbetjeve Elektrike dhe Elektronike (Kg)	16 02	14,000	0	2,000,003
Sasia e mbetjeve bimore dhe shtazore e pakompostuar (Kg)	19 05 02	0	0	0
Sasia e mbetjeve të depozituara për kompostim e mbetjeve urbane (Kg)	19 05 01	0	0	0
Sasia e mbetjeve të depozituara në Lendfill (Kg)	Lendfill	0	0	0
Sasia e mbetjeve të depozituara në Inceneritor (Kg)	Incenerator	0	0	0

Vlorë	Elbasan	Korçë	Fier	Gjirokastër	Lezhë	Dibër	Berat	Kukës
34,262,024	12,076,450	9,642,734	1,975,700	1,466,331	6,796,040	1,856,107	15,413,454	6,938
25,551,000	1,014,670	2,866,000	531,742	13,239,372	2,500,000	600,235	1,974,480	6,744,000
0	0	0	0	0	0	0	0	0
127,843	0	970	301	0	1,500	0	4,467,211	3,000
0	0	0	0	0	0	0	0	0
9,373,734	4,896,579	2,061,908	283,319	21,658	1,243,600	496,174	4,306,226	1,550,000
3,565,690	2,469,046	172,000	418,485	455,629	220,000	150,029	1,434,256	569
1,302,025	940,783	545,700	131,847	80,964	232,000	188,018	1,109,037	580,000
858,018	1,912,780	1,672,000	800,624	631,570	1,100,000	14,000	1,396,000	234,000
5,062,435	4,623,699	459,448	1,212,055	3,286	843,600	465,225	4,286,135	881,000
20,000	135,000	1	6,009	50	16,750	25,005	200,001	0
140,000	270,059	95,003	40,060	105	145,000	26,012	225,000	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
25,000	27,000	114,001	0	50	12,000	4	5,000	0
650,000	1,335,870	50,569	561	245	30,000	26,013	2,008,072	112
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
5,680,380	1,013,326	1,108	341,695	4,395	4,000	144,006	1,345,352	268,000
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	324,012	180,140	10,097	102,001	3,000	15,008	507,000	19,000
0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
60,000,000	0	0	0	0	0	0	0	0
690,000	27,004,623	0	0	0	0	0	0	0

bashkëpunimi gjerman
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Published by
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E TURIZMIT DHE MJEDISIT

Agjencia Kombëtare e Mjedisit